

Tractatvs De// Beneficiis// Amplissimvs,// Et Doctissimvs

Garcia, Nicolaus

Coloniae Allobrogvm, 1618

Cap. 2. De residentia.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98538](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98538)

principio Laudum *Pater noster*, & *Ave Maria*, ut in principio aliarum horarum, & in fine Matutini orationem, *benedicamus Domino*, *fidelium anima*, & *Pater noster*, ut in fine aliarum horarum, ut ibi dicit P. Ruiz, licet id non esse necessarium dicat Agor ibi, & alij moderni, sed certe, cum recitentur per modum horę distinctę, ita videtur faciendum iuxta modum aliarum horarum & regulas Breuiarij, & quod in principio Laudum sit dicendum *Pater noster* & *Ave Maria*, & in fine Matutini *Pater noster*, quando dicuntur separatim, tenet Najar. d. cap. 3, num. 64. Manuel. Rodr. d. num. 5. & Victorcellus supra.

226 Cum infirmis, & ut recte inquit Manuel Rodrig. supra, d. c. 144 non est vtendum prædicto rigore, nisi clare constet quod potest id commode facere, unde raro infirmi tenebuntur aliquid recitare.

227 Hęc sunt quę de horis Canonicis, quas beneficiati recitare tenentur, visa sunt dicenda, aliā de hac materia horarum videri poterunt apud Ioan. de Lignano, & Alb. de Ferrariis, Nicolaum Ploue de horis Can. Nau. de oratione, & in Man. c. 25. a. n. 96. & num. 122. & 123. Sandoval. de officio Canon. Guerrero in speculo. cap. 13. Cuchum in institutio. maiorib. 5. tit. 7. de horis Canonicis. D. Ant. in sum. 3. p. tit. 13. c. 4. Sotum, de iustit. & iure l. 10. q. 5. Io. Medinam C. de oratione, Mancellum, Francolinum in tract. de tempore horarum Canonicarum. Ioann. Stephanum. Durandum de tribus Ecclesijs Catholicis lib. 3. per totum. Caietanum, & Arraz. 22. q. 83. ar. 12. & 13. Bellarminum. 3. tom. vltima controversia veris controversiis, lib. 1. & cap. 10. Valentiam 3. tom. disputat. 6. q. 2. pu. 10. Tabienam, Rossellam, Angelum, Sylues. Armillam, Caietanum, & Man. Sa. verbo hora, Cosmam, Philierchum de officio Sacerdotis. 1. par. 1. lib. Iacobum de Grassis in decis. aureis casuum conscientie, lib. 2. a. c. 50. ad 54. Summam Coronam, 1. p. cap. 1. ex num. 52. Ludo. Lopez in instruct. conscientie, 1. tom. cap. 244. & seq. & 2. to. ex c. 102. ad 105. Man. Rodrig. in sum. 1. tom. ex c. 140. ad 145. Vegam in sum. 1. part. cap. 28. Ioann. Baptistam, Corradum in responsis casuum a quęst. 240. ad 246. Cardin. Toletum in sum. 1. 2. a. cap. 10. ad 14. Agor in instit. moralium lib. 10. ex c. 1. usque ad 16. & P. Ledes. in sum. 2. part. tract. 9. c. 4.

CAP. II.

De residentia.

SUMMARI.

Omnia Beneficia, etiam simplicia de iure residentiam requiruntur. num. 1. exceptis præstimonis, num. 2.

Et generalis consuetudine Beneficia simplicia residentiam non requirunt, numer. 3. resolutiones Rota ad hoc, numer. 4. 5. 6. & 7. declarationes S. Cong. 15. n. 8. & 9.

Dicta consuetudo generalis non residendi in beneficiis simplicibus cessat, ubi aliud sit inductum de iure speciali seu ubi adst. statutum, & particularis consuetudo, n. 10. resolutio Rota n. 11. & 12.

Qua Beneficia requirunt personalem residentiam, & de causis excusantibus a residentia, ac de residentia Beneficiatorum, qui agunt, numer. 13. & 14. & 15.

Episcopi, & alij Pastores, etiam Parochi tenentur residere, non solum de iure Canonico, sed etiam de iure diuino, ac naturali, n. 16.

Circa residentiam Episcoporum, ac Curatorum est constitutio Py. 1111. & V. n. 17.

Quomodo teneantur residere Episc. & Curati, & quanto tempore abesse possunt remissine. n. 18.

An Curatus possit abesse, per duos menses absque licentia Ordinarij, ex causa, quę sibi iusta videatur, num. 19. cum sequentibus, resoluitur contra Nauarrum & alios non posse, & adducuntur declarationes. S. Cong. n. 20. & seqq.

An Parochus, qui absuit per duos, aut unum mensem absque licentia Ordinarij in scriptis, vel absque aliqua honesta causa fructus suos non faciat, numero vigesimo quinto cum sequentibus resoluitur suos non facere, & respondetur eundem declarationi S. Congregationis, quę videtur obitare.

Fructus amissi ob non residentiam, restituendi sunt fabricę Ecclesiarum, aut pauperibus loci, nec habet locum compositio, n. 30.

Huiusmodi fructus ab Episcopo restituendi possunt restitui fabricis Ecclesiarum, aut pauperibus diocesis, quibus maluerit, restituendi vero a Parocho debent restitui fabricę Ecclesię suę, aut pauperibus ipsius Parochię, num. 31.

Quod ad istos fructus, quos Parochi pro rata absentię suos non fecerunt, non sunt obseruanda intervalla, eademque ratio, de quibus cap. 1. sess. 6. n. 32.

An Parochus habens iustam causam, & necessitatem discedendi notariam, possit discedere, non petita licentia, n. 33. & 34. resoluitur, non posse, nisi sit periculum in mora.

Ad absentiam Parochi licentia tacite non sufficit numero 35.

Qui bona fide affuit sine licentia videtur esse liber a culpa, & pena amissionis fructuum in foro conscientie, licet secus in foro exteriori, n. 36.

Parocho habenti reuera iustam causam absentię, non satis est petere licentiam, ea non obtenta, sed debet recurrere ad Superiorem, nec interim potest abesse n. 37. 38. & 39.

Episcopus non potest occupare Parochum in suo seruicio ultra bimestre contra Hoiedam, & Syluest. nu. 40. & 41. ponuntur declarationes S. Cong. circa hoc n. 42. alia declaratio, quę videtur obitare, nu. 43. cui resp. numero 44.

Reprobatur cons. Nau. 15. Clericis non resinen. nu. 45. & consi. 5. de atate, & qualitate n. 46.

Nec lis, nec prosecutio eius super Parochiali, est regulariter iusta causa absentię ultra bimestre, nu. 47. prosecutio tamen iusta super iuribus, & bonis ipsius Parochialis, est iusta causa absentię, licet non ad nullum tempus n. 48.

Lis & ipsius prosecutio super Dignitate, aut Canonicatu, non excusat possessorem a residentia ultra tempus a Concilio permissum, prosecutio vero iuris super iuribus, seu bonis Dignitatis, seu Canonicatus excusat n. 49. ubi ponitur resolutio Rota. Nec requiritur licentia Superioris, non tamen prosequens litem super iuribus suę Dignitatis luatur fructus Canonicatus, n. quinquagesimo.

Difficile videtur statutum, quod prosequens licet sibi mortam super præbenda post triennalem possessionem habeatur pro presenti n. 51.

An Parochus, qui residet in Parochiali, non tamen per se exercet officium, sed per substitutum, teneatur ad restitutionem fructuum, n. 52. resoluitur, non teneri, quāvis non resideat, ut debet, sicut etiam, quia male facit officium suum, n. 53.

De iure communi docentes in scholis Theologiam, vel in

Canonicum, & studentes per quinquennium in eis excusantur a residentia, & in absentia fructus percipiunt n. 54. sed debent studere in studio generali, seu celebri Vniuersitate, n. 55.

Studium generale est, quod est erectum, & institutum per Papam, Regem, seu Principem, seu quod habet studium ex privilegio, aut consuetudine immemorabili, num. 56.

Inter studia approbata est Vniuersitas Salamantina, quae habet Bullam Eugenij 4. quae dicitur Eugeniana, id concedens danibus in ea operam cuiusque facultati licite, & honeste, quod Privilegium habet etiam Vniuersitas Compluten. & Vallisoleana, n. 57. tenor Eugeniana ponitur n. 58.

An quoad docentes id sit intelligendum de iis, qui docent conducti, seu salariati, aut ratione cathedrae, & non de iis, qui sponte, & voluntarie legunt, n. 59. cum seq. resoluitur intelligendum esse, etiam de iis, qui sponte, & voluntarie legunt, sine stipendio, cum licentia tamen, & ordine Vniuersitatis, etiam ius Canonicum.

Quod possint simul de una Ecclesia dare studium, est arbitrium, n. 67.

An hodie stante Concilio d. Privilegium procedat in Parochialibus, & curatis, n. 68. cum seq. referuntur sententiae Doctorum, & resoluitur non procedere, ex Congre. Concily.

Quoad Canonicatus, & alia beneficia residentiam requirentia, d. privilegium manet incorrectum, n. 85. Et sic in eis Ordinarius tenebitur dare licentiam absentiae ratione studij, alias poterit recurri ad Superiorem, numer. 86.

Ista licentia videtur hodie debere peti a Superiore, & non posse quem sine ea abesse ratione studij, cum requiratur inspectio etatis, & an sit aptus, licet in docentibus non requiratur n. 87.

Etiam de iure antiquo videbatur requiri licentiam Praelati, n. 88. & 89. ubi explicatur c. relatum de clericis non residentibus. Nisi consuetudo, aut privilegium sit in contrarium, n. 90.

Ex d. capite. relatum sumitur regula, quod ut Beneficiarius licite se absintet, requiritur causa, & licentia Praelati n. 91. quomodo de consuetudine possit induci, ut non requiratur licentia n. 92.

Explicatur c. si de magistris, num. 93. ex quo tamen verius est de iure antiquo, non requiri d. licentiam, n. 94. sed per illud est correctum d. capitulum relatum, quoad causam studij n. 95.

In casibus, in quibus absentes habentur a iure, pro praesentibus, non requiritur lic. Praelati, num. 96. & regula, d. c. relatum intelligitur de causis honestis, non tamen expressis in iure n. 97.

Canonicis non potest Ordinarius ultra tempus a Concilio permissum dare licentiam absentiae, n. 98.

Decreta Concil. Toletani, & Compostellani, & concordia super illis, n. 99. & 100.

Non potest iam Episcopus dare licentiam & dispensare ratione studij ad septennium, sed solum ad quinquennium, num. 101. ubi ponuntur declarationes S. Con.

Etiam pro studio Theologiae non potest Ordinarius dare licentiam ad septennium, nec potest dari licentia ad studium Philosophiae, & Logicae, etiam ad transeundum ad Theologiam, numer. 102. & 103. licet secus ex privilegio Eugeniana, num. 104. 105. & 106.

Ubi habeatur, seu unde colligatur in Concilio Tridentino derogatio a privilegio de percipiendis fructibus in ab-

sentia ratione studij, quoad Parochiales, n. 107. cum seq.

Cum per Concilium sit derogatum d. privilegium insertum in iure, est etiam derogatum privilegium d. Eugeniana, quoad Parochiales, & ita fuit practicum, num. 110.

In Beneficiis, etiam simplicibus residentiam requirentibus ex fundatione non habet locum d. privilegium, num. 111.

Licet Canonicus absens ratione studij percipiat fructus praebendae, non tamen distributiones quondianas, num. 112. nisi Canonicatus consistat solum in distributionibus, num. 113. cum seq. ubi adducuntur declarationes S. Congreg.

Studentes in Ecclesiis Cathedralibus non gaudent d. privilegio de percipiendis fructibus in absentia, numer. 117.

Quid dicendum sit de Canonico lectionis, seu Theologiae, num. 118. usque ad 122. & quid de Canonico, qui praedicaturus est in ipsa Ecclesia, numer. 123. 124. & 125.

Pena Beneficiati non residentis in Beneficio residentiam requirentis, est privatio Beneficii, numero. 126. debet tamen prius moneri, ut resideat, n. 127. nec sufficit monitio facta tempore dare licentiam, num. 128. & sic propter absentiam non est quis ipso facto privatus Beneficio, n. 129.

Ad procedendum contra Beneficiatum ratione non residentiae, non est necessaria sollemnitas citatio nec sollemnitas privatio, requiritur tamen privatio, licet non sollemnitas expressa, vel tacita, n. 130.

In Parochiali, seu Beneficio curato non residens est privatus ipso iure ex ca. extirpanda. §. qui vero in fine praeb. n. 131. & seq. quod inducit de nouo istam privationem ipso iure, & sic Respondetur iuribus contrariis, n. 132. & 133.

An privatio ipso iure, de qua in dict. §. qui vero, referatur etiam ad casum de Parochiali annexa, nu. 134. cum sequentibus, resoluitur contra communem non referri.

An ut incuratur d. pena privationis ipso iure ob non residentiam in Parochialibus, requiratur monitio praebendula, n. 135. cum seq. resoluitur contra alios non requiri.

Dicta pena privationis ipso iure ob non residentiam in Parochialibus, quae forte per desertionem erat abrogata, videtur hodie cessare stante Concilio Tridentino, n. 139.

Obvientes in Cathedralibus, & Collegiatis Dignitates, Canonicatus, aut Portiones, si non resideant, ut debent etiam moneri, non possunt hodie statim privari, sed primo anno dimidia parte fructuum, & 2. omnibus, numero 140. cum seq. ubi ponitur resolutio Rota, & declarat. S. Congregat. & idem in aliis Beneficiis simplicibus residentiam requirentibus numero 141. & seqq.

Ad praedictam penam privationis fructuum non est opus praevia monitione, ut resideat, n. 145.

Huiusmodi fructus, quibus ob non residentiam Canonici privandi sunt, debent applicari Ecclesiae, & eius fa'rice quatenus indigeat, alias alteri pro loco nu. 146. 147. contra Nau. n. 148.

Ista pena non potest remitti ab Episcopo, n. 149. quamvis ante sententiam possit ex causa minuire, vel augere, n. 150. ubi ponitur declaratio S. Con.

Si Episcopus dissimulet, & non prioret, non tenebitur Canonicus absens fructus illos, quos alias fecit suos, restituere in foro conscientiae, licet peccaret Episcopus dissimulando.

disimulando absq. infra causa, quia est pena imponenda per sententiam n. 151. & 152.

Si Canonici seu Prabendi nullos haberet fructus in absentia, qui nunquam resedisset pro primo & secundo anno, & sic non haberet fructus, quibus privari posset, puniendus esset pena arbitraria citra privationem, numer. 153.

Quomodo sit procedendum contra non residentes, maxime ad privationem, num. 154. cum seq. ubi resoluitur quod ut priventur Beneficio, absentia debet esse semestris, & prius trina monito per edictum procedere, quando nescitur ubi sint, vel commode citari non possunt, alias debent personaliter citari, & sufficit una monito, etiam extrajudicialis, nec debent expectari per sex menses, & ponuntur declarationes S. Cong. & decisiones Rota.

Ad procedendum contra absentes ad alias penas, praeter privationem, non est necessaria trina citatio per edictum, sed sufficit una peremptoria, nu. 160.

Executio d. penarum contra Parochos non residentes suspendi non potest privilegio, licentia, familiaritate, exemptione, appellatione, aut inhibitione, nu. 161. non tamen tollitur appellatio devolutiva, n. 162.

An obligatio residentie solum procedat in habentibus vere Curam animarum, & Beneficia curata, an etiam in habentibus exercitium Cure, n. 163. cum seq. resoluitur etiam in illis procedere sicut etiam in habentibus Beneficium Curatum in commendam, & coadiutoribus Redlorum, & ponuntur declarationes Sanctae Congregationis, & quomodo in illis procedat declaratur.

An Parochi, quibus à Papa datus est coadiutor perpetuum, teneantur ad residentiam, an vero excusentur ab ea num. 171. cum seq. resoluitur non excusari, ut nec etiam, qui habet Vicarium perpetuum, nisi tota cura in eum legitime translata sit.

Circum residentiam Parochorum ponuntur aliqua declarationes S. Cong. nu. 179.

OMnia Beneficia simplicia, de iure residentiam requirunt, capite fin. de rescrip. in sexto cum aliis 1. glossa in Extrau. exco. abilis, de preb. in extrauaganti. Ioannis 22. versiculo quantum verb. Ecclesiastica. Albertus Sbrocius de vero, & perfecto Clerico, libro secundo capite 44. Selua de Beneficiis, 4. parte questione prima Rebuffus in praxi titulo de dispensatione de non residendo, numero 7. Ioan. Nicol. Gimon. in Enchiridio Benefic. titulo 3. capite primo ex numero 10. Bened. Capi. reg. 90. numero 108. Nauarrus in man. ca. 25. numero 120. Hoieda de incompatib. benefic. capite 17. nu. 24. P. Gregorius. de Benefic. capite septimo. Flaminus Parisius de resignatione Benefic. libro 1. questione 10. numero tertio & 66. Zerola praxi Episcopali. prima parte vers. privatio, §. quarto, tertio principali. Lælius Zechus de munere Episcopali capite quinto numero 3. & alij exceptis tamen praestimonii, seu praestimonialibus portionibus, quae ex sua institutione nullum fructum videntur habere annexum, praeter recitationem horarum, & Nauarrus de oratione Miscel. 48. alias 42. numero primo Angles. in floribus Theolog. 9. questione de restitutione facienda propter negligentiam Ecclesiasticorum. 1. diffinitione dub. 1. Puteus decisione 371. libro tertio & nouissime Acor institutionum moralium. li. 10. c. 4. ad fi. quicquid velit Hoieda supra numer. 25.

At ex generali consuetudine Beneficia simplicia & residentiam non requirunt. Alber. Sbrocius n. 2. Rebuffus. 8. & Hoieda 25. ubi §. Mandof. reg. 1. cancell. 9.

14. num. 8. & de signatura gratiae. tit. de dispensatione de non residendo. vers. sic. Beneficia omnia, de monitoriis. quest. 39. & ad Lapum alleg. 117. littera. D. Ferretus consi. 112. num. 1. Meno. de arbit. lib. 2. casu. 20. n. 75. D. Io. Ocon. Regius senator, in Rep. c. 1. de clericis non residen. in 6. nu. 52. Flam. Paris. d. q. 10. num. 366. & 67. Zerola. & vers. Beneficium. §. 7. sub. 8. concl. principali. Zechus d. cap. 5. n. 2. & de Republica Ecclesiastica. tit. de Beneficiis. sub. nu. 6. vers. quod si Beneficium sit simplex, & Rota dec. 483. numer. 2. part. 1. diuersorum. & Caesar de Graffius dec. 115. numero tertio & post hac Gonzalez ad reg. mensum. glossa quinta numero octuagesimo. & glossa decima quinta numero vigesimo-sexto.

Et ita in vna Conchen. Beneficij de Valen. 30. Mar. 1582. & coram illustris. Card. Lancelloto fuit 4. resolutum istam qualitatem, quod non requiratur personalem residentiam, non esse verificandam, & in vna Virdunen. Canonici. 23. Feb. 1587. coram D. Gipsio fuit dictum, non esse opus probare, quod capellania obtenta narrata in gratia non requiratur residentiam, cum Beneficia simplicia de generali consuetudine residentiam personalem non possint. Alex. cons. 1. n. 2 lib. 7. Fel. in c. dilectus. 2. n. 1. de rescrip. & in vna Segobien. Canonici. 24. Nouem. 1588. coram illust. Card. Plato fuit dictum, non ob stare quod non fuerit insinatum Beneficia obtenta personalem residentiam non requirere, ut fuit expressum, quia hac qualitas non est verificanda, ut fuit resolutum in dict. Conchen.

Quod etiam fuit dictum in vna Nucerna Beneficiorum. 30. Octo. 1592. infra adducta. §. p. c. 5. nu. 64. & in vna Legionen. Praestimoniorum 27. Nou. 1592. coram illustris. Card. Pamphilio infra adducta. 6. p. c. 4. n. 42. & in vna Abulen. Beneficij. 30. Oct. 1595. coram illustris. Card. Blancheto infra adducta. 11. p. c. 3. n. 299. & in eadem. 29. Iun. 1596. coram D. Lita adducta. d. 6. p. c. 2. dub. 4. num. 47. Vt in vna Mediolanen. S. Congregatio Concilij ita censuit, & Episcopus non potest cogere obtinentes Beneficia simplicia aliquod personale seruitium suis Beneficiis impendere, cum ex antiquissima totius Ecclesiae consuetudine, non nisi ad officium recitandum, teneatur. Et Card. Burgen. sic respondit, ead. S. Congregatio, obtinens Beneficium, & quod sit simplex, & sine cura animarum, & extra Ecclesiam collegiatam, nec personalem residentiam ob aliam causam requirere, non tenetur in eo residere, sed ad inseruiendum illi per alium, qui probatus sit ab Ordinario. Tertia, non fuit mens Pij V. in Bulla de residentia edita, 8. Iulij. 1569. incipien. cupientes cogere habentes Beneficia simplicia, in eis residere. Quarta, in vna Calagurritana, Episcopus non potest cogere aliquem in Beneficio simplici residere. Quinta, obtinens beneficium, licet id sit titulus alicuius sancti, dummodo sit simplex, non tenetur in eo residere, nec ad residendum eum cogere potest Episcopus. Sexta, Congregatio censuit nihil innovandum in Beneficiis simplicibus, quae etiam Clericatus nuncupantur in Ecclesiis Parochialibus vel alibi constitutis, quorum fructibus possessores gaudent, nullum seruitium, nec per se, nec per substitutos praestando, ut possint cogi, vel per se ipsos, vel per substitutos inseruire, si tanto tempore possessores non sunt coacti ad aliquid istorum, nec apparet, quod ad certum sint obligati satis si dicunt horas Canonicas.

Faciunt etiam aliae declarationes & adductae infra 10. septima parte capite primo numer. 87. & quae ibi dicimus.

Aduertendum vero est, & quod d. consuetudo ge-

- neralis non residendi in Beneficiis simplicibus cessat ubi aliud sit inductum de iure speciali. Fel. in d. ca. dilecti. 2. n. 1. de rescrip. Iac. de Graf. in dec. aureis casuum conscientia l. 2. c. 59. seu ubi adest statutum, & particularis consuetudo in contrarium. Zerola. dict. verb. beneficium. §. 7. 3. conclus. 8. conclus. principalis, & d. verb. priuatio. §. 4. 3. dicto principali. 1. dubio. Et fuit resolutum in vna Calagurritana Beneficij de Nauarrete, 20. Jun. 1588. coram D. Pamphilio. in qua fuit dictum, quod Beneficia, etiam simplicia, possunt ex statuto particulari, vel consuetudine alicuius Ecclesie personalem residentiam requirere. Innoc. in c. fi. in prin. vers. sed tamen, Card. n. 1. Abb. 3. de clericis non residendi. ut in Beneficiis Ecclesiarum de Nauarrete, & Fuen mayor, in quibus adest constitutio synodalis Calagurritana, de cuius validitate non est ambigendum, cum sit facta in synodo generali ad nos. in c. quod super his, de maiestate. & obed. & particularis consuetudo residendi, de qua bene testes deponunt, qui reddunt bonam causam scientia, quia viderunt, quod Capitulum solitum fuit compellere absentes ad residendum, & quod non admittebat Capellanos, sed non venientibus retinebant fructus Beneficiorum suorum, & enumerant plures actus particulares in quibus dicunt, ita vidisse fieri, & seruari, & sic bene probant istam consuetudinem iuxta nos. in l. 2. C. quæ sit longa consuetudo, & per Bart. & alios in l. de quib. de leg. præsertim concurrentibus quæ pluribus iuramentis de personaliter residendo iuxta formam statuti præstitis ab omnibus Beneficiariis, qui ab anno 1537. vsque ad præsens fuerunt admissi, quorum aliqui etiam fuerunt coacti ad illud observandum, ut patet ex pluribus actibus, & monitoriis, & ex sententia lata per Cardinalem Lancelotum in qua fuit pronuntiatum D. Ianguas, qui iurauerat teneri ad residendum personaliter & fuit condemnatus ad restitutionem fructuum perceptorum pro tempore quo non residit, quæ sententia fecit transitum in iudicatum, & fuit executioni demandata & cum respiciat statum Ecclesie ad notata per Abb. in c. cum omnes ex nu. 4. Fel. 7. de constit. facit ius quod omnes iuxta notata in l. ingenium. ff. de statu homin. Alex. post alios in l. sepe de re iudicata. Nec obstat, quod huiusmodi consuetudo non sit præscripta spatio. 40. annorum, quia cum ius commune illi non resistat, sed potius assistat, ex quo de iure quodlibet Beneficium residentiam requirit, sufficit decennalis possessio. glof. in c. fi. de consuet. in 6. Fel. in c. statuimus de maior. & obed. Balbus de præscrip. §. p. principalis. q. 12. & fuit late deductum, & resolutum coram D. Lauretano de anno. 1585. in causa Valentina emolumentorum, & consuetudo generalis non residendi in simplicibus cessat ubi adest statutum, & particularis consuetudo in contrarium, ad tradita per Innoc. & Card. c. fi.
- 12 Et in vna Cæsaraugustana fructuum 4. Jun. 1600. coram D. meo Corduba fuit etiam dictum, quod aliqua Beneficia simplicia possunt personalem residentiam requirere ex constitutione, consuetudine seu particulari statuto Ecclesie.
- 13 Quæ autem Beneficia requirant personalem residentiam tractant post alios Hoieda d. c. 17. a num. 1. Flam. Par. de resignat. Benef. l. 1. q. 10. D. Io. Ocon. in d. c. primo de clericis non residendi. in sexto ex numero quadragesimo quinto ex num. 40. & Licentiatius Ant. Gomez, qui accepit ex d. rep. D. Io. Ocon. in explicatione Bullæ Cruciatæ capite septimo ad 4. clausulam ex numero 15.
- 14 Qui etiam ibi agunt de causis & excusantibus a residentia, de quibus etiam, ac de residentia Beneficiorum, agunt Alb. Sbrocius d. l. 2. c. 44. Selua. 4. p. 9.

1. & seq. & præcipue q. 6. Gigas in tract. de resid. Episcop. Rebut. in præf. tit. de dispensatione de non residendo. & in rep. ca. ex impunda §. quis vero, de præb. circa 4. Abbas quæst. & in tract. de priuilegiis scholarium priuilegiis. Ber. Diaz & præcipue Salcedo ibi in præf. crim. Can. cap. 52. Couarr. lib. 3. vari. c. 13. Nau. in man. c. 25. a nu. 120. Mayolus de irregularitate lib. 3. c. 5. Pe. Greg. de benef. cap. 7. Sotus de iustitia & iure lib. 10. q. 3. art. 1. cum segg. Rosella Syl. & Armilla verb. residentia, Angel verb. clericos. 7. Lud. Lop. instruat. cons. 1. tota. cap. 147 148. & 149. Man. Rodri. in sum. 2. tom. cap. 33. cum segg. Joann. Bapt. Corradus in resp. casuum conscientie quæstione 317. Eman. Sa. verb. residentia.

Et videntur fuisse Concilium provinciale & Mediolanense. 1. tit. de resid. & 5. p. 3. eod. tit. & Bononien. primum factum ab illustissimo Card. Paleotto anno. 1586. quod habetur in Archiepiscopali Bononien. 4. p. tit. de resid. in quibus continentur multa notata digæ, quæ sumpta sunt ex ipso Concilio. Trid. & ex declarationibus S. Cong.

In quo, ut aliqua adnotemus, præsertim circa noua decreta, dico primo, quod & Episcopi & alij Pastores, etiam Parochi, tenentur personaliter residere, non solum de iure Canonico, sed etiam de iure diuino, ac naturali, ex quo tenentur pascere gregem sibi commissum, ut in S. Concilio Trid. sess. 6. cap. 1. de refor. & docent post alios Caiet. 2. 2. quæst. 185. art. 5. & in sum. verb. Beneficium Ecclesiasticum. Carranza & Fran. Torren. de resid. & Gigas c. 2. Soto. d. lib. 10. quæst. 3. per totam, & in apologia contra Catharinum. cap. 1. Alph. de Castro de iustia hereticorum puni. lib. 3. cap. 4. Corduba. lib. 1. q. 19. Valentia. 3. tom. disput. 10. quæst. 3. pun. 5. Paulus Grisaldus in dec. Catholicis, verb. Episcopus Borr. de synodo. 3. p. art. 1. numer. 150. Cou. qui alios refert d. c. 13. n. 9. Nau. d. c. 25. n. 121. Vargas de Episcopis. in iurisdictione, axioma 12. Ferretus cõf. 32. ex n. 14. Salcedo d. c. 52. litera A. Aceuedo in l. 27. n. 3. l. 1. recop. n. 8. Melchior Gallego in tract. de Parochos. obligatione tempore pæstis. 1. p. disp. 1. a nu. 46. D. Io. Ocon. in d. c. 1. 39. Quantanaduennas Eccles. lib. 4. n. 50. & 51. Cenedo in collectanea 30. ad 6. nu. 2. Zauallus q. 585. a n. 1. & Angles s. i. difficultate. Vivaldus in append. sui candelabri aurei c. 9. n. 6. & 7. Corradus supra Zechus de casibus reservatis casu 3. & d. tit. de Beneficiariis n. 6. & de munere Episcopali c. 5. n. 3. Vega in Espejo de curas c. 17. & alij contra Catharinum cuius sententiam videtur tenere Tho. Campegius in tract. de resid. Episcopos.

Et circa residentiam & Episcoporum, ac Curatorum est const. Pij 4. 115. & circa residentiam Curatorum est alia constitutio Pij Quinti. 64. in ordine in bullario.

Quomodo autem teneantur residere Episcopi & Curati, & quando, & quanto tempore abesse possint, traditur in decretis Concilij præcipue in d. c. 1. sess. 23. ubi etiam de poenis non residendum ac in d. constitutione Pij IV.

Circa quod dubitatur. 1. an & Curatus possit abesse per duos menses absque licentia Ordinarij ex causa, quæ sibi iusta videatur. In quo Nauarr. d. capite 25. numero 121. versiculo & quamuis ait, quod quamuis litera d. capite 1. versiculo, discedendi autem licentiam in scriptis, gratisque concedendam ultra bimestre tempus, nisi ex graui causa non obtineant, in vtramque partem flecti possit, arbitratu posse abesse, tamen quia ante Concilium id licebat, & à iure antiquo non est recedendum sine nouo expresso, præcipimus C. de appellat. tum quia Episcopo, qui magis residere tenetur,

- netur, permittitur, & Concilium dicit eadem omnino seruanda in Curatis inferioribus, quæ in Episcopis, & quia est pars benignior, sequuntur Salcedo d. cap. 52. *littera C. versiculo illud vero*, qui ait ita non semel consuluisse, & obtinuisse, licet quidam imperitus iudex ex capite quidem, prout illi de more erat, contrarium indicauit. Et Quintanaduennas d. libro quarto n. 76. Cenedo d. *collelanea*. 30. ad sextum numero tertio. Zerola verb. *privatio*. §. quarto dubio tertio, & tertio dicto secunda dubitatio. & verb. Parochus §. secundo Lud. Lopez. d. 1. *tomo* cap. 148. Emanuel Rodriguez d. 2. *tom.* cap. 36. in fin. & in *explicatione Bullæ compositionis* numero 18 Corradus d. g. 317. Eman. Sa. de verb. *residencia* numero septimo & Zechus d. *casu* 10 §. *versic. sed quia in Tridenti*, o quem t sequitur Vega d. c. 18. ait talem non teneri ad restitutiones cum vera causa subit, licet crederet peccare ob non inobedientiam non petendi licentiam. at de Rep. *Ecclesiastica* d. *titulo de Beneficiis* numero sexto præsertim ad finem absolute tenet sententiam Nauarri, quam sibi veram semper visam fuisse ex verbis & mente 21 Concilij t ait Zauillos qu. 585. numero sexto vidisse tamen in oppositum declarationem Congregationis Cardinalium, & ita praxim recepisse, vt absque licentia non possit Parochus recedere, etiam si absens fuerit propter Ecclesiæ vtilitatem, quare necessariam esse ordinarij licentiam in scriptis, & gratis concedendam secundum Concilium.
- 22 Contra Nauarrum tenet D. Ioan. Ocon. in d. c. 1. numero 51. nam si attentius, inquit, t considerentur verba Concilij, ex eis aperte deducitur semper necessariam esse Episcopi licentiam in scriptis, etiam ad duos menses, & quod ita praxis quotidiana obseruat, vt etiam ait Zauillos vbi proxime, & quod illud est Concilij intentum, quod ad bimestre tempus quæcunque causa erit iusta, veluti recreationis, vel visitandi amicos, seu propinquos, vltra bimestre autem exigitur grauis causa, & quæ talis Episcopi arbitrio reputetur, & faciunt verba Concilij præcedentia, ita tamen, vt quodcumque eos causa prius per Episcopum cognita, & probata abesse contingeret. Sequitur Lic. Antonius Gomez in d. *explicatione Bullæ* c. 7. ad 4. *clausulam* numero. 22. & ista vera intelligentia Concilij
- 23 Et ita declarauit t S. Congregatio Concilij, vt in sequentibus declarat super d. c. 1. *sess.* 23. prima vbi vltra bimestre tempus, mo nec per bimestre tempus possunt abesse Parochi sine licentia Episcopi, & valet constitutio Episcopi, ne Parochi possint abesse vltra duos dies sine licentia, vt hic. Secunda, Episcopus potest prohibere Parochis sub pœna pecuniaria arbitraria, quæ tamen diuidiam non excedat, ne vltra biduum à sua Ecclesia possint abesse, non tamen id prohibere potest sub pœna excommunicationis lata sententia, & quod ad Canonicorum absentiam pertinet, tempus, & pœna obseruari debet, prout præscribitur à Concilio Tridentino sessione 24. capite 12. *versic.* præterea obtinentibus. refert Zerola d. *ver. privatio*. 3. d. 2. *dub.* & *ver. edita*. 2. §. & Zerolus d. *numer.* 6. ad fin. Tertia. nec potest per hebdomadam abesse non petita, vel non obenta licentia, etiam relicto Vicario idoneo ab ipso Ordinario approbato. Est etiam declaratio Abulen. infra adducta 9 parte capi- 24 te 2. *dubio*. 19. numero. 295. ad secundum.
- Et ratio sonat t d. Concilium Prouinciale Bononien. 4. p. *titul.* 6. de *residencia*. §. de *causis excusanti- bus à residencia* Curatos *versic. l. item modicum*, vbi dicitur quod ad breue absentia spatium, veluti ad duos vel tres dies licentia in scriptis obtinere nõ oportet.

Secundo dubitatur, an Parochus, qui affuit per duos, aut vnum mensem t absque licentia Ordinarij in scriptis, vel absque aliqua honesta causa, pro tempore absentia fructus suos non faciat, sed eos tenetur restituere.

In quo consequenter dicendum est, non facere t fructus suos ex quo abest, contra tenorem d. decreti imponentis huiusmodi pœnam & facit declaratio S. Congregationis Concilij, quæ sic ait, *fructus amittuntur duntaxat pro rata illius temporis, quo quis abest sine licentia, nec potest componi restitutio debita fructuum male perceptorum cum obtinentibus Bullam cruciatam, vel vigare aliorum privilegiorum, & facultatum obtentorum per Concilium.*

Sed videtur ob stare alia declaratio eiusdem Congregationis, t quæ sic ait, *cum Episcopi, qui vltra tres 27 menses singulis annis à propria Ecclesia absunt, pro rata temporis absentia fructus suos non faciant, nec tunc conscientia alia etiam declaratione non secuta illos sibi detinere possint iuxta cap. 1. *sess.* 23. de refor. queritur, an id habeat locum etiam in Curatis inferioribus, ita vt Episcopus debeat cogere Parochum, qui tempore sui antecessoris per biennium, & forsitan amplius non resedit, licet nunc resideat ad restituendos fructus illius temporis, quo absens fuit, cum ad residendum, nec etiam per edictum monitus fuerit, an vero contra Curatos inferiores ad effectum, vt similem pœnam incurrant, requiratur citatio saltem per edictum, quemadmodum verba d. c. 1. paulo inferius videntur, innuere, dum subditur, quod si per edictum Cong. respondit Curatum inferiorem, qui vltra duos menses absuit à sua residencia posse, & debere cogi per Episcopum, ad restitutionem fructuum pro rata temporis absentia iuxta c. 1. *sess.* 23. neque ad eam rem requiri citationem, vel monitionem. In qua declaratione solum dicitur teneri ad restitutionem fructuum qui vltra duos menses absuit.*

Respondetur tamen istam t declarationem non negare, quin teneatur etiam ad restitutionem fructuum, qui intra bimestre affuit per aliquod tempus considerabile absque licentia Ordinarij, vel absque aliqua honesta causa, sed loqui de eo, qui vltra duos menses affuit, quia ad illos regulariter adest licentia & causa, t nam etiam Episcopus, qui per duos aut tres menses abesset à sua Diocesi absque æqua causa aut cum vilo Gregis detrimento, non faceret fructus suos pro rata temporis absentia ex d. cap. 1. *versic. si quis autem.* Et ita Concilium Bononien. d. *tit.* 6. de *resid.* §. de pœnis non residentium ad fi. vbi assert d. declarationem, simpliciter loquitur.

Et fructus amissi ob non residentiam t restituenti sunt fabricæ Ecclesiarum, aut pauperibus loci, nec habet locum compositio, vt in d. c. 1. *versic. si quis autem, & versic. eadem omnino, & declaratione supra adducta* n. 26. & tradunt Nauar. d. c. 25. n. 121. & *conf.* 20. n. 4. de celebrat. Missar. Emanuel Rodriguez in *explicatione Bullæ compositionis* d. n. 18. Enriq. in *sum. lib.* 7. cap. 36. §. 3. & illud Lopez in *struct. conscientia* 2. *tom.* 2. parte cap. 10.

Et intellige huiusmodi fructus ab t Episcopo restituendos, posse restitui fabricis Ecclesiarum, aut pauperibus Diocesis, quibus maluerit, restituendos vero à Parocho, debere restitui fabricæ Ecclesiæ suæ Parochialis, aut pauperibus ipsius Parochiæ, & si non reperiantur pauperes intra limites Parochiæ, restituendi sunt præcise fabricæ Ecclesiæ, etiam si pro tunc non indigeat, vt in sequenti declaratione S. Congregationis, *Congregatio censuit Episcopum Ordinarium debere applicare fructus non residentium, de*

quibus in hoc decreto, fabrica Ecclesie Parochialis, etiam si non indigeat, nec pauperes intra limites repellantur, quae potest tamen in dies indigere, saltem quoad ornamenta.

32 Nec quoad istos fructus, quos Parochi pro rata absentiae suos non fecerunt, sunt observanda intervalla eademque ratio de quibus cap. 1. sess. 6. vt in sequenti declaratione S. Congreg. An Episcopus procedens per subtractionem aduersus Parochos non residentes iuxta Concilium Tridentinum teneatur observare eadem intervalla, eandemque rationem, quae contra Episcopos non residentes statuitur c. 1. sess. 6. Congregatio censuit teneri quoties in poenam omisse residentia vult subtrahere partem fructuum, quos suos fecerunt, non vero teneri observare eadem intervalla in executione facienda super illis fructibus, quos Parochi pro rata temporis absentiae suos non fecerunt.

33 Tertio dubitatur, an Parochus habens et iustam causam, & necessitatem discedendi notoriam, possit discedere, non petita licentia ab Ordinario, maxime ob distantiam loci, & dicendum est et non posse, nisi talis necessitas se offerat, quae non patiat dilutionem, sed sit periculum in mora petendi licentiam, & tunc quam primum debet certiorare Ordinarium de discessu, & necessitate occurrente, vt de causa cognoscat, & det licentiam, nisi in breui sit reuersurus, Abbas in capite relatum de clericis non residen. numero sexto, Selua quarta parte quaestione sexta circa finem, Angelus in sum. verbo Clericus. §. tertio vt in sequentibus declarationibus Sanctae Congregationis. Congregatio censuit solum distantiam loci, etiam cum necessitate eo discedendi, non excusare Parochum, vt possit abesse a sua Ecclesia sine licentia in scriptis obtenta, nisi talis necessitas repente se offerat, quae non patiat dilutionem huiusmodi licentiam petendi, quo casu quam primum de discessu, & necessitate Ordinarium sciendum certum est esse, vt de causa cognoscere possit. Secunda, nec est liber a culpa, & a poena amissionis fructuum qui velint per quatuor mensium spatium ex ingenti admodum causa ad curam suam valetudinem, morbo gravi instante, pro huiusmodi absentia non petunt licentiam ab Episcopo, qui bona fide putavit evidentiam causae satis esse, nisi periculum esset in mora petendi licentiam, vt supra dictum est.

35 Confirmatur, nam ad absentiam et Parochi etiam licentia tacita non sufficit, vt in seq. declarat. eiusd. S. Cong. nec sufficit licentia tacita, sed oportet quod sit expressa iuxta formam decreti Concilii, facit quod dicitur infra §. p. c. 4. n. 233.

Id autem quod dicitur in praeced. declaratione de eo, et qui bona fide affuit sine licentia, non videtur procedere in foro conscientiae, sed solum quoad forum exterius, nam, si bona fide, & animo sincero processit, videtur in foro conscientiae cessare culpa, & consequenter etiam poena, vt in simili de non faciente professionem fidei dicitur cap. seq. 19. dubio nu. 66.

37 Quarto dubitatur, an Parochus et habenti reuera iustam causam absentiae, satis sit petere licentiam ab Ordinario, licet eam non concedat, ita vt sufficiat licentia petita, & non obtenta. Et respondetur negativae. Ab in d. c. relatum, n. 5. & ita censuit Sancta Congreg. Concilii, vt in sequenti declaratione. Nec Parochus habens iustam causam abeundi extra Parochiam per duos menses, aut tres, satisfacit suae conscientiae, si petat licentiam iurans, se gravem habere causam, quam non expediat manifestare, vt sic petita licentia abesse possit, licet Episcopus non concedat: similiter ab-

esse non potest in casu, quo causam rationabilem expresse, quam vir bonus, & aequus rationabilem indicaret, sed rigidi Praelatus minus aequam indicat, & licentiam denegat, vel quia mouentur suspitione, quod ficta sit, cum tamen sit vera, sed habere potest recursum ad Superiorem.

Et quod Parochus postulans tunc iusta causa licentiam absentiae, recusante Episcopo, possit recurrere & appellare ad Superiorem, tradit Concilium Bononiense, d. tit. 6. de resid. §. de causis excusantibus a residentia Curatos ad fin. & citati infra numero octuagesimo sexto.

Non poterit tamen interim et pendente appellatione abesse, etiam constituto Vicario, vt male videtur sentire D. Ioa. Ocon §. d. 56. & Lic. Ant. Gomez n. 32. cum interim non habeat licentiam, vt requirit Concilium.

39 Quinto dubitatur, an Episcopus et possit occupare Parochum in suo seruitio, puta in visitatione officio Pronioris, seu Vicarii, aut Fiscalis, vel in alio seruitio suae Dioecesis ultra bimestre, & respondetur non posse vt docet Eman. Sa. verb. residentia, nu. 1. dicens quod secundum Congregationem Concilii, seruitium Episcopi, aut Cathedralis, aut Inquisitionis, non excusat Parochum a residentia, & post haec Gonzalez gloss. 6. a n. 155. quamvis Hoieda d. c. 17. n. 29. 8. casu, et 2. p. c. 10. n. 15. cum Syluestro verb. residentia, nu. 7. teneat etiam si Beneficium sit curatum, nihilominus eum, qui est in seruitio Episcopi excusari a residentia.

41 Circa quod sunt sequentes et declarationes d. S. Cong. super d. c. 1. Episcopus non potest vii opera Parochi in visitatione, vel in alio seruitio suae Dioecesis, nisi pro tempore hic permissio duorum mensium, & tunc pro tempore idoneus Vicarius deputaretur, consonat concilium Bononiense, d. §. de causis excusantibus a residentia Curatos, verfic. per. vbi sic habetur. Nec illo etiam casu requiritur licentia in scriptis, cum Episcopus Parochi opera in visitatione, aliove Dioecesis sua munere, non tamen ultra bimestre spatium viretur, relicto tamen ibi Vicario idoneo ab ipso Ordinario approbato, Secunda, item cum eod. cap. statuatur, vt quandocunque Curatos abesse contingat, causa prius ab Ordinario cognoscat, & probari debeat, quaeritur an Curati, qui in seruitio Episcopi in Dioecesi, vel extra commorantur, & propterea a suis Ecclesiis absunt, poenas non residentium incurrant, cum ex eo, quod Episcopus hoc fecit, & tacet, iustitiam causa approbare videatur, Congregatio Concilii respondit, non licere Episcopo suorum, vel etiam Cathedralis Ecclesiae negotiorum causa permittere, vt Curati extra ipsorum curam maneant, etiam constituto Vicario idoneo, Consonat concilium Prouinciale Mediolanense, §. p. 3. tit. de residentia, vbi sic habetur, neue ad seminarium quidem curam, vel ad vicarium munus, vel ad sanctam etiam inquisitionis officium, nec vero ad aliud quicquam opera sacerdotis curam animarum gerentis Episcopus ita utatur, vt ab Ecclesia, Beneficentibus in eius curam traditis diutius absit, ac muneris debita residentia officiali sub lectoris Apostolici, nec lis super ipsa Parochialis, nec licentia concessa ab Episcopo, cui ipsi non accedere nequeat, negotia tamen publica loci excusant ad tempus, si legitime doctum sit de mandato, nec excusatur Receptor a residentia ob defectum, nec si habet officium, Inquisitionis, & licet maior pars fructuum sit alteri reservata, non excusatur possessor a residentia, consonat d. Concilium Mediolanense. §. vbi supra & verfic. 2. & verfic. ne illi quidem. Quarta quandocunque Episcopus dispensauit

in residentia, per aliquod tempus, ut puta octo mensium, relicto tamen idoneo Vicario in Parochiali, ut Rector aliam operi pio vacare possit, verbi gratia, fabrica monasterii. Et declaratio. 6. infra adducta sub n. 179. & alia quas adducit Gonzalez s. n. 258.

43 Sed supradictis maxime d. 1. t. declarationi obstat alia declaratio S. Con. quæ ait Episcopum posse pro visitatione vti opera Parochi ad quatuor menses his verbis, Episcopus potest pro visitatione suæ Diocesis vti opera Parochi, qui tamen ob eam causam ultra quadri-mensem singulis annis abesse non potest à sua Parochia, & interea debet poni in ea idoneus Vicarius congrua portione fructuum d. Parochie arbitrio ipsius Episcopi assignata, vt habetur inter declarationes nu. 60. seu. 63. de qua declaratione meminisse videntur Zechus de casib. referuatis d. casu. 3. de resid. num. 2. vers. in ordine, & Vega in lib. Espejo de Curas d. c. 17.

44 Respondetur t. quod ista declaratio videtur iam sublatà, & correctà per declarationes adductas, maxime primam, quæ non possunt in dubium reuocari, cum eis consonet dictum Concilium Bononiense, quod est approbatum per ipsam S. Congregationem & etiam d. Concilium Mediolanense, & ita etiam eam ponit Gonzalez supra n. 258.

45 Ex quibus apparet t. falsum esse conf. Nau. 15. de clericis non resident. vbi docet Parochum, etiam post Concilium, posse de licentia sui Ordinarii ex iusta causa, nempe, vt sit Vicarius generalis alterius Episcopi, etiam ad multum tempus abesse, vbi Apostolica recte aduertit S. Congregationem, vt refertur, celsius-que contrarium, & sic vidisse licentiam peti à Sede Apostolica, & refert Zerola verb. Parochus, §. 6. maxime in Parcho existente Vicario alterius Episcopi, in quo loquitur Nauarrus, & reprobatur istud concilium Gonzalez sup. num. 259. dicens hodie non esse secutum.

46 Videtur etiam falsum consilium eiusdem Nau. 5. de astate & qualitate, vbi ait, quod prælatus Ecclesiæ Collegiatae Curatæ inseruendo Episcopo excusatur à residentia, & potest fructus percipere, si magna causa virgeret Episcopum ad retinendum eum in suo feruitu.

47 Sexto dubitatur, an, quamuis lis super Parochiali non excuset à residentia, vt in tertia declaratione supra adducta, numer. 42. & in alia adducta infra 11. parti. cap. 5. num. 121. prosecutio tamen ipsius litis sit interim iusta causa absentia. Et dicendum videtur non esse regulariter iustam causam absentia ultra bimestre.

48 Prosecutio tamen litis super iuribus, & bonis ipsius Parochialis est iusta causa absentia, c. ex pari. 2. de clericis non resident. Nauarr. conf. 14. eod. tit. ex qua etiam causa in parochiali non debet dari licentia ad multum tempus, maxime hodie stante Concilio d. c. 1. §. 23.

49 Similiter etiam lis, & ipsius prosecutio super Dignitate, t. aut Canonatu non excusat possessorem à residentia, ultra tempus à Concilio permissum, §. 24. cap. duodecimo. de reformat. prosecutio vero litis super iuribus, seu bonis Dignitatis, aut Canonatus sui excusat à residentia, & lucratur fructus in absentia, d. cap. ex parte, & cum non deceat. de elect. in 6. & in terminis docet Nauarr. d. consil. 14. & fuit resolutum in vna Burgen. iurisdictionis 4. Maij coram illustrissimo Cardin. Seraphino, quod 1584. de pensione Ecclesiæ, seu iurium suæ Dignitatis, est absens habetur pro presenti ad effectum lucrandi fructus, d. cap. ex parte. & d. cap. cum non deceat. Hostiens. in

summ. eodem tit. de Clericis non resident. numer. 2. Afflict. decis. 289. num. 35. & ideo sequestrum, seu inhibicio, possum per Ordinarium, ne respondeatur ei de fructibus, est reuocandum, nec obest decretum Concilij sess. 24. cap. 12. & sess. 23. cap. 1. quia non detrahit quicquam dispositioni iuris communis, quinimo in dicto capite 12. remittit se ad sacrorum Canonum constitutiones.

Nec ad huiusmodi t. absentiam pro causa Ecclesiæ, & prosecutione litis super iuribus, seu bonis Dignitatis, seu Præbendæ requiritur licentia Superioris, quia ius ipsum eam dat, vt patet ex d. iuribus, & dicitur infra à num. 94. licet contra teneat Nauarrus d. conf. 14. qui etiam male sentit quod prosequens litem super iuribus suæ Dignitatis lucratur etiam fructus Canonatus, quem simul obtinet in eadem Ecclesia, quod non videtur verum, quia non agit causam Canonatus, & ex declaratione infra adducta, n. 332. vbi dicitur.

Vnde difficile videtur statutum huius Ecclesiæ, Abulen. t. quod prosequens litem sibi motam super Præbenda post triennalem pacificam possessionem habeatur pro præsenti, & lucratur.

Septimo dubitatur, t. an Parochus, qui residet in Parochiali, non tamen per se exercet officium Parochiale, nec administrat sacramenta Parochianis, sed per substitutum, seu Vicarium, faciat fructus suos, an vero illos teneatur restituere. In quo dicendum est, quod quamuis ille non resideat, vt debet, debet enim non per Vicarium, t. sed per se ipsum illi deferuere, & iniuncto sibi officio defungi. cap. extirpanda. §. qui vero. de præbend. & Concilium Tridentin. d. c. 1. nam residere intelligitur cum effectu, Grassius in decisionibus aureis casuum conscientia, libro 2. cap. 97. & Zechus de munere Episcopali, capit. 5. num. 1. nihilominus non videtur teneri ad restitutionem fructuum, nam Concilium ibi solum ponit hanc penam amissionis fructuum contra absentes, & non residentes, iste vero non potest dici abesse, & non residere, quamuis officium suum non exerceat, & penæ non sunt extendendæ, vt est vulgare, maxime impositæ ipso iure, vt alias dicemus infra 11. parte capit. ultimo dub. 7. ad fin. n. 205. & 206. sicut etiam qui male facit suum officium Parochus, seu Episcopus, non ideo amittit fructus ipso iure.

Octauo dubitatur, t. de iure communi an docentes in scholis Theologiam, vel ius Canonicum, dum publice in die docuerint, & studentes in eis per quinquennium excusantur à residentia, & in absentia fructus suorum Beneficiorum percipiunt, capit. fin. de magistris vbi Abbas Anania, & Felin. cap. licet. de præbend. cap. cum ex eo. de electione & cap. 2. de priuilegiis in 6. clem. 1. §. ceterum. versic. sane de statu monach. Felinus consilio 18. Rebuffus in praxi tit. de dispensatione de non resid. num. 25. & in tract. de priuilegiis scholarium priuilegiis. 29. & 31. & late Horatius Lucius eod. tractat. priuilegiis. 99. & 100. Nauarrus in man. capit. 25. num. 120. Hoieda de incompatibili. cap. 17. num. 28. Salcedo in praxi cap. 52. Fuscus de visitatione. libro 2. capit. 29. numer. 10. Lic. Anton. Gomez in explicatione bullæ Cruciate cap. 7. ad 4. clausulam numero 27. Syluest. versic. residentia. num. 7. Armilla verb. beneficium. numer. 61. Angles de restitutione facienda propter negligentiam Ecclesiasticorum 1. difficult. dubio 1. conclusionem ultimam. Ludouic. Lopez instruct. conscientia 1. tomo cap. 149. versic. sed quod duplex. Emanuel Rodriguez in summ. 1. tomo capit. 13. numero 2. & 2. tomo

capite 36. numer. 2. & in addit. ad bullam compositionis numer. 4. ad fin. & numer. 5. Vega in summ. 1. part. cap. 36. casu 41. Candelabrum aureum in appendice capite 9. numer. 13. & 14. & lin. 5. verb. residentia, numer. 8 & alij citati, supra numer. 14. qui dicunt non requiri licentiam Prælati, quia ius eam concedit. d. cap. fin.

55 Sed debent studere in studio generalis, seu celebri Vniuersitate capit. tua. de clericis non resident. & d. cap. 2. de priuilegiis in 6. Rebuffus d. priuileg. 31. num. 8. & in concord. tit. de collatio. §. primo, verb. studij generalis. Horatius Lucius de his qui gaudent priuilegiis scholasticis, numer. 23. ad fin. d. tract. Didacus Perez in leg. prima titulo 10. libro primo ordin. Zerola verb. studij. §. 4. Flores de Mena questione 24. numero 19. & Zechus de republica Ecclesiastica titulo de clericis numero 7. versic. 28. & patet ex declarationibus Sancti Congregationis infra positis numero 81. & 117. & decreto Concilij Mediolanen. de quo nu. 82. & vide Cosmam Guimier. in pragmat. sanctione in proemio. §. quibus attente, verb. generalium.

57 Et studium generale est, quod est erectum, & institutum, per Papam, Regem, seu Principem. Cosmas ibi verbo studiorum, & Didaz Perez supra, seu quod habet studium ex priuilegio, aut consuetudine imminet. Cosmas dict. verbo generalium. Pacianus de probat. libro secundo cap. 41. numero 48. & Horat. Lucius ubi proxime, qui ponit varia studia approbata. Inter quæ est Vniuersitas Salamantina toto Orbe celeberrima, quæ habet Bullam Eugenij I V. quæ dicitur Eugeniana, id concedentem dantibus in ea operam cuiusque facultati licite, & honeste, vt per Didacum Perez in dict. leg. prima. titulo 10. & libro 8. titulo secundo, gloss. 2. libro 1. ordin. & D. Ioannem Ocon. in dict. cap. 1. de clericis non resident. in sexto, numero 37. quod priuilegium, vt audiui, habet etiam vniuersitas Compluten. & Vallisoletana, cuius Eugenianæ tenorem hic ponere placuit, † qui talis est.

EVGENIVS Episcopus seruus seruorum Dei ad perpetuam rei memoriam. Qui credidit sibi a Domino sensualitatis humane talentum virtuosius actibus lucrare facere quærentes, in agro literarum studij cupiunt acquirere summam Margaritam, quæ suos virgine prouebit, & illustrat possessores, ac domum Dei multipliciter insignit & decorat, Apostolicis sunt priuilegiis & gratiis merito conseruendi, eoque decet opportunitatibus ipsorum benignius consuli, quo ex eorum profectibus, etiam in Dei Ecclesia fructus ingiter succedere poterunt ampliores, Ad venerabilis itaque Salamantini propagationem studij, quod virtuosorum, doctissimorumque virorum multitudinem produxit innumeram, paternæ dirigentes considerationis intuitum, ac actibus inibi Scholasticis, pro tempore vacantes, vt illis liberius intendere decentius, quæ sustentari valeant Apostolicis fauoribus, & gratiis prosequi cupientes, dilectis filiis, Rectori, ac vniuersis & singulis Doctores, Magistris, Licentiatis, Baccalariis, Scholaribus Ecclesiasticis, tam secularibus, quam regularibus. Vniuersitatis Studij Salamantini huiusmodi presentibus, & futuris auctoritate presentium indulgentius statuimusque, & ordinamus, vt eorum singuli, etiam perpetuis futuris temporibus, in quacunque facultate licite, & honeste per octo menses continuos, vel interpositum legendi, aut alias huiusmodi literarum studio insistendo, fructus, redditus, & prouentus omnium,

& singulorum suorum Beneficiorum Ecclesiasticorum secularium, & regularium cum Cura, & sine Cura, quæ in quibusvis Ecclesiis, siue locis ad præsens obtinent, ac in posterum obtinebunt, etiam si Canonici, & præbendæ, Dignitates, personatus, perpetui administratio: es, & officia in Cathedralibus, ac Metropolitanis, seu Collegiatis Ecclesiis, & Dignitates ipse in Cathedralibus, etiam Metropolitanis, post Pontificales maiores, aut in Collegiatis Ecclesiis huiusmodi principales, seu Conuentuales fuerint, & ad huiusmodi Dignitates, personatus, administrationes, vel officia consueuerint, qui per electionem assumi, eisque Cura imminet animarum, cum ea integritate (quotidianis distributionibus, dumtaxat exceptis) libere percipere valeant, cū qua illos perciperent, si in Ecclesiis, siue locis huiusmodi personaliter residerent, & ad residendum in eis dē minime teneantur, nec ad id a quocumque compelli possint inuiti, fructus quoque, nec non redditus, & prouentus præfatos, quibusvis personis, etiā laicis, cum quibus suas, & eorundem beneficiorum conditiones poterit esse meliores ad tempora, de quibus eis videbitur arrendare, locare, vel ad firmam, seu annuam pensionem concedere possint diocesanorum locorum, vel aliorum quorumlibet, super hoc licentia minime requisita, non obstantibus, si Rector, Doctores, Magistri, Licentiati, Baccalarii, & Scholares prædicti primam in eisdem Ecclesiis, siue locis non fecerint personalem residentiam consuetam, ac etiam si alias ipsis, quod huiusmodi studio insistendo, aut in Romana Curia, seu aliquo Beneficiorum suorum Ecclesiasticorum residendo, vel alias eorum fructus redditus, & prouentus, perpetuo, vel ad certū tempus forsitan durans aut elapsū percipere possint, Apostolica, vel ordinaria fuerit auctoritate concessū, nec non felicis recordationis Bonifacij Papæ VIII. prædecessoris nostri, per quam concessionem huiusmodi, sine præiudicio temporis fieri prohibetur, & quibusvis alijs Apostolicis, ac in Provincialibus, & Synodalibus Conciliis edictis generalibus, vel specialibus, constitutionibus, nec non statutis, & consuetudinibus Ecclesiarum, siue locorum huiusmodi contrarius iuramento confirmatione Apostolica, vel quauis alia firmitate vallatis, etiam si de illis seruandis, & non impetrandis literis Apostolicis contra ea, & ipsis literis non utendo, etiam ab alio, vel alijs impetratis, seu alias quouis modo concessis ipsi Rector, Doctores, Magistri, Licentiati, Baccalarii, & Scholares præstiterint, hactenus, vel in posterum eos præstare contigerit forsitan iuramentum, seu si locorum Ordinarij a Sede Apostolica sit concessū, vel in antea concedi contingat, quod Canonicos, nec non Rectores, & personas Ecclesiarum suarum ciuitatis, & Diocesis, etiam in Dignitatibus, personatibus, administrationibus, vel officiis constitutos per subractionem prouentuum suorum Ecclesiasticorum, vel alias compellere valeant, ad residendum personaliter in eisdem, aut si Ordinarij prædicti, & dilectis filiis Capitulis Ecclesiarum huiusmodi, vel quibusvis alijs communiter, vel diuisim a Sede prædicta sit indultum, vel in posterum contigerit indulgeri, quod Canonici, nec non Rectoribus, & personis Ecclesiarum, Ciuitatum, & Diocesis prædictarum, etiam in huiusmodi Dignitatibus, personatibus, administrationibus, vel officiis constitutis non residentibus in eisdem, vel qui primam in illis residentiam non fecerint, huiusmodi fructus, redditus, & prouentus suorum Beneficiorum prædictorum ministrare minime teneantur, & ad id compelli non possint per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam de verbo ad verbum de indulto huiusmodi mentionem, & quibuslibet alijs priuilegiis, indulgentiis, & literis Apostolicis generalibus, vel specialibus, quorumcunque

cunque tenorum existant, per que presentibus non expressa, vel totaliter non inserta effectus earum impediri valeant, quomodolibet, vel differri, & de quibus quoruncumque totis tenoribus, de verbo ad verbum habenda sunt nostris literis mentio specialis, prout quod Beneficia ipsa propterea debitis non fraudentur obsequiis, & animarum Cura in eis, quibus illa imminet, non negligatur, sed per bonos, & sufficientes Vicarios, quibus de ipsorum Beneficiorum prouentibus necessaria congrue ministrentur, diligenter exerceatur, & deferuiatur inibi laudabiliter in diuinis. Nulli ergo hominum liceat hanc paginam nostre concessionis statuti, & ordinationis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare presumpserit, indignationem omnipotentis Dei, & Beatorum Petri & Pauli Apostolorum eius se noverit incursurum. Dat. Rome apud S. Petrum, anno Incarnationis Dominice 1431. 6. Calendas Martii, Pontificatus nostri anno primo.

EUGENIUS Episcopus seruus seruorum Dei, Venerabili fratri Archiepiscopo Toletano, & dilectis filiis Abbati monasterii Sancti Facundi Legionen. diocesis, ac Scholastico Ecclesie Salamantin. Salutem, & Apostolicam benedictionem. Hodie in fauorem, & pro incrementum Study Salamanticensis, nostras concessimus literas tenoris subequentis.

Eugenius Episcopus seruus seruorum Dei ad perpetuam rei memoriam. Qui creditur sibi a Domino sensualitatis humana talentum virtuosus actibus lucrare facere, quatenus in agro literarum studij cupiunt acquirere scientia Margaritam, que suos utique prouebit, & illustrat possessores, ac domum Dei multipliciter insignit, & decorat, Apostolicis sunt priuilegiis, & gratis merito conferendi, eoque docet opportunitatibus ipsorum benignius consuli, quo ex eorum profectibus, etiam in Dei Ecclesia fructus insigniter succedere poterunt ampliores. At venerabilis itaque Salamanticensis propagationem iudicij, quod virtuosorum, doctissimorumque virorum multitudinem produxit innumeram, paternae dirigentes considerationis intuitum, ac actibus inibi Scholasticis, pro tempore vacantes, ut illis liberius intendere decentius, que sustentari valeant Apostolicis fauoribus, & gratius prosequi cupientes dilectis filiis, Rectori, ac vniuersis & singulis Doctoribus, Magistris, Licentiat, Baccalariis, Scholasticis Ecclesiasticis, tam secularibus, quam regularibus Vniuersitatis Study Salamantin. huiusmodi presentibus, & futuris auctoritate presentium indulgentis statuimusque, & ordinamus, ut eorum singuli, etiam perpetuis futuris temporibus, inibi in quacumque facultate licita, & honesta per octo menses continuos, vel interpolatim legendo, aut alias huiusmodi literarum studio insilendo fructus, redditus, & prouentus omnium, & singulorum suorum Beneficiorum Ecclesiasticorum secularium, & regularium cum Cura, & sine Cura, que in quibusvis Ecclesiis, siue locis ad presens obtinent, ac in posterum obtinebunt, etiam si Canonicatus, & prebendae, Dignitates, personatus, perpetue administrationis, & officia in Cathedralibus, ac Metropolitans, seu Collegiatis Ecclesiis, & Dignitates ipsae in Cathedralibus, etiam Metropolitans post Pontificales maiores, aut in Collegiatis Ecclesiis huiusmodi principales, seu Conuentuales fuerint, & ad huiusmodi Dignitatis, personatus, administrationis, vel officia consueuerint, qui per electionem assumi, & esque Cura immaneat annuarum, cum ea in reuerentia quotidianis distributionibus, duntaxat ex emptis libere percipere valeat, cum qua illos perciperent, si in Ecclesiis, siue locis huiusmodi personaliter residerent, & ad residendum in eis minime teneantur, nec ad id a quo-

quam compelli possint inuicem fructus quoque, nec non redditus, & prouentus praefatos, quibusvis personis, etiam laicis, cum quibus suis, & eorundem beneficiorum conditiones poterint esse meliores ad tempora, de quibus eis videbitur arrendare, locare, vel ad firmam, seu annuam pensionem concedere possint diocesana locorum, vel aliorum quoruncumque, super hoc licetia minime requisita, non obstantibus Si Rector, Doctores, Magistri, Licentiat, Baccalarii, & Scholares praedicti primam in eisdem Ecclesiis siue locis non fecerint personalem residentiam consuetam, ac etiam si alias ipsis, quod huiusmodi studio insilendo, aut in Romana Curia, seu aliquo Beneficiorum suorum Ecclesiasticorum residendo, vel alias eorum fructus redditus, & prouentus, perpetuis, vel ad tempus forsitan, durante aut elapsum percipere possint, Apostolica, vel ordinaria fuerit auctoritate concessa, nec non felicitis recordationis Bonifacii Papae VIII. praedecessoris nostri, per quam concessionibus huiusmodi, sine praefinitione temporis fieri prohibentur, & quibusvis alijs Apostolicis, ac in Provincialibus, & Synodalibus, Conciliis, editis, generalibus, vel specialibus constitutionibus, nec non statutis, & consuetudinibus Ecclesiarum, siue locorum huiusmodi contrariis iuramento confirmatione Apostolica, vel quavis alia firmitate vallatis, etiam si de illis seruandis, & non impetrandis literis Apostolicis contra ea, & ipsis literis non viendo, etiam ab alio, vel alijs impetratis, seu alias quouis modo concessis ipsi Rector, Doctores, Magistri, Licentiat, Baccalarii, & Scholares praestiterint, hactenus, vel in posterum eos praestare contigerit forsitan iuramentum, seu si locorum Ordinariis a Sede Apostolica si concessa, vel si antea concedi contingat, quod Canonicis, nec non Rectoribus, & personis Ecclesiarum suarum, ciuitatum, & Diocesis, etiam in Dignitatibus, personaribus, administrationibus, vel officiis constitutos per subtractionem prouentuum suorum Ecclesiasticorum, vel alias compellere valeant, ad residendum personaliter in eis, aut si Ordinariis praedictis, & dilectis filiis Capitulis Ecclesiarum huiusmodi, vel quibusvis alijs communiter, vel diuisione a Sede praedicta sit in laetis, vel in posterum contigerit indulgeri, quod Canonicis, nec non Rectoribus, & personis Ecclesiarum, Ciuitatum, & Diocesis praedictarum, etiam in huiusmodi Dignitatibus, personaribus, administrationibus, vel officiis constitutis non residetibus, in eis, vel qui primam in illis residentiam non fecerint, huiusmodi fructus, redditus, & prouentus suorum Beneficiorum praedictorum ministrare minime teneantur, & ad id compelli non possint per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam de verbo ad verbum de indulto huiusmodi mentionem, & quibuslibet alijs priuilegiis, indulgentis, & literis Apostolicis generalibus, vel specialibus, quoruncumque tenorum existant, per que presentibus non expressa, vel totaliter non inserta effectus earum impediri valeat quomodolibet, vel differri, & quibus quoruncumque totis tenoribus de verbo ad verbum habenda sunt in nostris literis mentio specialis, prout quod Beneficia ipsa debitis propterea non fraudentur obsequiis, & animarum Cura in eis, quibus illa imminet, nullatenus negligatur, sed per bonos, & sufficientes Vicarios, quibus de ipsorum Beneficiorum prouentibus, necessaria congrue ministrentur, diligenter exerceatur, & deferuiatur inibi laudabiliter in diuinis. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostre concessionis, statuti, & ordinationis infringere, vel ei ausu temerario contraire: si quis autem hoc attentare presumpserit, indignationem omnipotentis Dei, & Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum eius se noverit incursurum. Dat. Rome apud sanctum Petrum Anno incarnationis Dominice 1431. sexto Calendas Martii: Pontificatus nostri Anno primo. Cn-

pientes igitur, ut Rector, Magistri, Doctores, Licentiat, Baccalarii, & Scholares inulti, nec non statui, & ordinationis literarum huiusmodi consequantur effectum discretionis vestre, per Apostolicam scriptam mandamus: quatenus vos, vel duo aut unus vestrum, per vos, vel per alium, seu alios faciatis eadem auctoritate Apostolica Rectori, nec non Doctoribus, Magistris, Licentiat, Baccalariis, & Scholaribus prædictis, vel procuratoribus suis eorum nominibus fructus redditis, & prouentus Beneficiorum huiusmodi iuxta præfata nostra concessionis tenorem integrum ministrari, non permittentes eos, vel ipsorum aliquem per Ordinarios, & Capitula huiusmodi, aut quosuis ad residendum interim in dictis Ecclesiis, siue locis compelli, vel alias contra dictam nostram concessionis formam quomodolibet molestari, non obstantibus omnibus prædictis, & eiusdem prædecessoris, quibus cauetur, ne quis extra suam ciuitatem, vel Diocesim, nisi in certis exceptis casibus, & in illis extra unam dietam à fine sue Diocesis, ad iudicium euocetur, seu ne iudices à dicta Sede deputari extra Ciuitatem, & Diocesim, in quibus deputati fuerint contra quoscumque, procedere, siue alio, vel aliis vicibus suas committere præsumant, ac de duab. dietis, in Concilio generali, dummodo ultra quatuor dietas aliquis auctoritate prædicta non trahatur, & aliis Apostolicis constitutionibus, cæteris contrariis quibuscumque, aut si Ordinarius & Capitulis præfatis, vel quibusuis aliis communiter, vel diuisim ab eadem Sede sit indultum, quod interdici, suspensio, vel excommunicari, aut extra, vel ultra certa loca ad iudicium euocari non possint per litteras Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo, ad verbum de indulto huiusmodi mentionem. Datis Roma apud sanctum Petrum Anno incarnationis Domini quadringentesimo primo, sexto Calendas Martii, Pontificatus nostri Anno primo.

Verum quoad docentes id videtur intelligendum de iis, qui docent conducti, seu salariati, aut ratione stipendij seu Cathedræ quam habent, non vero de iis, qui sponte, & voluntarie legunt, alias enim quilibet isto modo posset se excusare à residentia. Et ita fuit practicum in hac Ecclesia Abulen. cum Lic. Rosales Canonico, antequam haberet Cathedram in d. Vniuersitate Salamantina.

Verius tamen est, id intelligendum esse, etiam de iis, qui sponte, & voluntarie legunt siue stipendio, & Cathedra, dummodo legant cum licentia Vniuersitatis, seu Clausi, siue Collegij doctorum, nam d. cap. fin. de magistris, & Concilium Trident. sess. 5. de reform. cap. 1. & d. Eugeniana solum requirunt quod publice in scholis doceant, seu legant: & ne quilibet hoc titulo velit se à residentia excusare requiritur licentia Vniuersitatis, seu Clausi, quæ non debet eam dare, nisi iis, qui apti, & utiles videantur ad docendum, & ita fuit declaratum per S. cong. concilij ad instantiam Vniuersitatis compluten. & in vna Genuen. ad instantiam D. Manuëlis Sarmienti, tunc canonici Gienens. & nunc Hispanen. pro cuius parte in claustro Vniuersitatis Salamantine fuit præsentata declaratio, & literæ dictæ S. cong. vbi declarabatur, quod legendo in ista Vniuersitate Theologiam cum licentia claustri, etiam si non haberet cathedram, nec salarium, deberet percipere in absentia fructus sui canonicatus, in cuius virtute claustrum dedit ei licentiam ad legendum, & pro eius parte fuit etiā præsentata dicta declaratio cum Breui S. D. Clementis VIII. in eius confirmationem, coram Nuncio Apostolico in lite, & causa cum capitulo Ecclesiæ Gienens. super hoc.

Et virtute etiam d. declarationis t. claustrum d.

Vniuersitatis Salamantine dedit postea alias quatuor licentias, quatuor collegialibus eiusdem Vniuersitatis, vni præbendato in Ecclesia Legionen. & alteri in Ecclesia Oxomen. & duobus obtinentibus Beneficia curata in illa diecesi Salamantina. Post quas licentias d. t. claustrum fecit actum, seu decretum, quod non posset dari talis licentia alicui, qui non esset graduatus, saltem gradu licentiæ, per illam Vniuersitatem, ut accepi, & mihi scriptum est.

Et quamuis d. cap. fin. t. & concilium, ac dicta declaratio loquantur in docentibus Theologiam, idem tamen est in docentibus sacros canones, seu ius canonicum, ut per Doctores citatos, num. 54. & Franc. in d. c. 2. de priuileg. in 6. ad fin. & alios, & patet ex declarationibus infra adductis, vbi æquiparantur in proposito Theologia, & ius canonicum, licet contra teneant Ostien. in d. c. si de magistris, & in sum. eod. tit. 5. fin. & glo. fin. Ioan. Andr. & Domin. in d. c. 2. & alij.

Et nouissime post hæc scripta, ad meam instantiam t. declarauit S. cong. concilij anno 1605. ut in declaratione infra adducta num. 559. ad quartum. nec obstant illa verba declarationis, dum tamen conducti sint ab Vniuersitate, nam non vult S. cong. quod sint conducti salarii, seu mercede, alias sibi contradiceret, sed quod sint conducti ab Vniuersitate, id est, quod doceant cum licentia, & ordine Vniuersitatis, & ab ea adducti, seu admissi. nam & verbum, conduco, significat adducere, seu afferre, ut per calepinum, Vocabularium Ant. & Ecclesiast.

Et idem erit in d. Vniuersitate Salamantina t. in qualibet facultate honesta, ex d. Eugeniana, & in 66 Compluten. & Vallisolemana, stante eodem priuilegio.

Quot vero possint t. simul de vna Ecclesia a lire studia, est arbitrarium, Abb. in c. ad audientiam, v. 6. de clericis non resid. Selua, de Benef. 4. par. 9. 6. n. 11. Horat. Lucius, d. priu. 99. & Zerola d. verb. studium, s. 6.

Dubitarum inquam, an hodie stante S. concilio Trident. t. d. priuilegium procedat in Parochialibus, & curatis Beneficiis. Et videtur etiam in eis procedere, ex d. c. 1. sess. 5. de reform. ad fin. vers. docentes vero, vbi confirmatur dispositio d. c. fin. de magistris, & quia non est aliquod decretum, in quo priuilegium istud reuocetur. Nec potest dici esse reuocatum per c. 2. sess. 6. de reform. vbi reuocantur t. priuilegia, seu indulta perpetua de non residendo, aut de fructibus in absentia percipiendi. nam illud decretum non loquitur de priuilegiis concessis à Papa aliquibus personis, ut in c. si de rescriptis, in 6.

Nec rursus potest dici derogari t. dictæ Eugeniane in d. cap. 23. de reform. ibi vel vigore Eugeniane constitutionis, nam ista verba non intelliguntur de dicta Eugeniana Vniuersitati Salamantine concessa, de qua cum sit Bulla particularis, non meminisset in specie, sed de Eugeniana constitutione, de qua in Extrauag. tertia de priuileg. inter communes, ut recte adnotauit ibi additio marginalis d. Horatij Lucij.

Quamuis D. Io. Ocon. in d. cap. 1. num. 59. t. Anto. Gomez d. c. 7. ad 4. claus. num. 30. & Emanuel Rodriguez in d. additione ad Bullam compositionis num. 4. dicant, quod concilium ibi derogat priuilegio curialibus concesso ab Eugenio IV. ut residentes Romæ fructus perciperent in absentia. Sed non est tale priuilegium.

Nec potest dici huiusmodi priuilegium t. esse reuocatum per illa verba præcedentia d. cap. 1. quoli. 72

- bet privilegio, qui a vbi derogatur simpliciter privile-
giis, in dubio non intelligitur de insertis in iure. ar-
gum. l. de iur. non ibi. C. de sentent. lib. 12. & l. si quando
C. de iust. test. B. art. con. muniter receptus in Extra-
vag. ad reprimendum, verb. non obstantibus, Felin. in
cap. 1. num. 12. & in c. nonnulli, num. 26. de rescript. De-
cius num. 53 Ripa 79 & Berouius 66. in d. cap. 1. cap.
1. Vital. de clausulis, versicul. clausula generalis, non
obstantibus quibuscumque privilegiis, 1. numer. 1. Et
Hugo Celsus in eodem tract. versicul. clausula, non ob-
stante aliquo privilegio, Crescent. decision. 16. de privi-
leg. Anton. Gabriel de regis iuris, conclus. 9. num. 10. Cu-
chus in institutionibus maioribus, lib. 1. tit. 6. numer. 127.
Tapia in leg. fin. de constitut. Principum, 2. part. cap. 9.
num. 15. Horatius Mandos. de privileg. ad instar, glossa
14. num. 2. Ioannes Gutierrez in rep. l. nemo potest, ff.
de legat. 1. numer. 174. Anast. Germonius de indultis
Cardinalium, §. ac irritum, Nauarrus consil. 7. numer.
17. de privileg. Barboza in leg. 1. ff. soluto matrimo. 1.
part. numer. 11. & Emanuel Rodriguez in addition. ad
Bullam, §. 9. numer. 32. & quastion. regul. 1. tom. 9. art.
6. & 9. art. 13. Menoch. de presumpt. lib. 6. presumpt.
40. numer. 13. & 25. & post hac Gonzalez gloss. 36.
numer. 34.
- 73 Et ita scio aliquando fuisse seruatum, nam t. D.
Sahagun de Villafancte Canonum Cathedralis
Primarius, in dict. Vniuersitate Salmantina habuit
Beneficium Curatum de Almeida Zamoren. dice-
cesis, & Magister Rodriguez Theologiae Cathe-
dralis Cathedrae D. Thom. in d. Vniuersitate ha-
buit Parochialem loci de Langahita, huius dicecesis
Abulens. qui legentes in suis Cathedralis percipie-
bant fructus in absentia, & modo Collegiales supra
relati, numer. 64. habentes Parochiales in dicecesi
Salamantina.
- 74 Et ita videntur tenere Nauarr. Hoieda, t. Salce-
do, Horatius, Lucius, Angles, Ludou. Lopez, E-
manuel Rodriguez, Vega, Sa, & alij supra qui post
Concilium scripserunt. Et particulariter Mayolus,
d. lib. 3. de irregularitate, c. 5. num. 12. & Candelabrum
75 aureum in d. appendice, t. cap. 9. n. 15. qui dicunt cau-
sam praedictam absentiae ratione studij, ac confimi-
les examinandas esse ab Episcopo, & approbas in
scriptis per Conciliū Trid. d. c. 1. sess. 23. & Zechus de
casib. reuerent. d. casu 3. n. 2. & de muliere Episcopalis,
76 c. 1. n. 4. Et Vega in Effeto de Curas, d. c. 17. dicentes in
hoc tamen hodie esse necessariam licentiam Ordina-
rii, vt in Bulla Pij IV. quod gratia & indulta, de
non residendo, & percipiendo stipendij ratione
studij, non valeant sine consensu Ordinarii, quae
est ad fin. Concilij, & in Bullario 113. in ordine.
- 77 Sed ista constitutio, & t. declaratio Pij IV. solum
loquitur, & procedit in gratiis & indultis post con-
firmationem Concilij publicatam, vsque ad diem
dict. constitutionis per ordinariam Sanctitatis suae
signaturam, seu poenitentiarum concessis, vt ex
ipia apparet, & explicat d. Concilium Prouinciale
Mediolanen. 1. part. 2. tit. de residentia, versicul. intra
mens. & illa verba, & consensum literas, intelli-
guntur de literis consensuendis supra gratiis iam con-
cessis.
- 78 At D. Io. Ocon. & Licentiatius t. Anton. Gomez
vbi proxime dicunt, quod licet privilegia Vniuersita-
tum non censentur derogata, ex d. cap. 1. sess. 23. ta-
men in d. cap. 2. sess. 6. generaliter derogantur dispen-
sationes, & indulta de non residendo, quibus etiam
Eugeniana comprehenditur, exceptis dispensatio-
nibus iustis de causis concessis. Itaque hodie vt fa-

tisfaciamus requisito d. cap. 1. sess. 23. Nempe hecef-
sariam esse licentiam in scriptis redactam, neces-
sarium erit, vt absens, vel residens in Vniuersitati-
bus generalibus habeat nouam licentiam à Papa, vel
Episcopo, & quod ita in Supremo huius Regni Se-
nati iudicio contradictorio, semel atque iterum pro-
nuntiatum est, & hac noua licentia secure percipiunt
fructus residentes in studiis, & quicquid conscientia
deseruiunt per substitutos.

Quae sententia, t. quatenus dicit privilegia Vni-
uersitatum esse derogata per d. cap. 2. sess. 6. apparet
falsa ex dictis num. 69. & si essent per illud derogata,
non posset Episcopus dare d. licentiam tam longae
absentiae ex d. c. 1. sess. 23.

Nihilominus tamen S. Cong. Concilij censuit, &
t. declarauit ex dictis privilegiis non excusari à re-
sidentia in Parochialibus, & sic Ordinarius ne
poterit Parochis dare licentiam absentiae ratione il-
lorum, quae declarationes S. t. Cong. sunt huiusmo-
di, sup. d. c. 1. sess. 5. prima ibi, privilegij omnibus de per-
ceptione fructuum, non excusantur à residentia in Pa-
rochialibus, non possunt habere Beneficia incompatibilia
ratione istorum privilegiorum. Ita in vna Afforicen.
censuit Cong.

Secunda, quando alicui Parocho conceditur in Cu-
ria studendi facultas, vt fructus suos faciat, haec infra
scripta seruari debent, primo vt studeat Theologia aut
Iuri Canon. in celebri Vniuersitate. Secundo, si est aetatis
annorum 30. nulla facultas concedi debet, ideo etas est
exprimenda, & hoc nisi iam studia incepisset, & illa non-
dum absoluisset.

Tertio, ad quinquennium tantum à principio studij
computandum licentia haec est concedenda adiuncta
clausula, vt infra annum ad Subdiaconatum promo-
ueatur.

Quarto, Interim cura animarum, per idoneum Vica-
rium, ab Ordinario eligendum, assignata illi congrua por-
tione fructuum, exerceatur, atque hac licentia solum locum
habet in Parochialibus ante Concilium Trident. obten-
tis, quia in obtentis post Concilium praedictum licentia
non datur, secus in Canonialibus, in quibus post Con-
cilium Trid. obtentis etiam datur studendi facultas. Ter-
tia, de licentia percipiendi fructus in absentia, ratione
studij, ex Parochialibus, & alijs Beneficijs, itemque de
non promouendis, quas in posterum concedere contigerit
his, qui in Curia praesentes erunt, is modus seruetur, sci-
licet vt hi, qui illas petunt, praesentem se personaliter Il-
lustrissimo N. aut Reueren. Pralato signature sanctissis-
simo, qui ex aspectu, & breui examine videant, an in
fraudem id petatur; postea in licentia danda apponan-
tur omnes haec condiciones. Primo oneretur conscientia eo-
rum, quibus conceduntur, vt debeant vere, & actu ipso in
famosa Vniuersitate studio S. Theologiae, vel S. Canonum
operam dare, alioquin fructus suos non faciant, ac poe-
na non residentium teneantur perinde ac si nullam licen-
tia habuissent. 2. exprimat in ea etas impetrantis licen-
tiam, cum iuramento, & si fuerit maior 30. annorum, li-
centia non detur, nisi iam studium incepisset, & adhuc non
absoluisset. 3. non concedantur, nisi ad quinquennium, à
principio studij computandum cum clausula dummodo
intra annum promoueat ad Subdiaconatum. Quarto mā-
detur, vt cura animarum per Vicarium idoneum ab Ordina-
rio eligendum gubernetur, assignata ei congrua portione
fructuum, pro his vero, qui erunt absentes à Curia licentia
iste committantur Ordinario loci, vbi est Beneficium, &
apponatur etiam omnes qualitates, quae supra. Quae omnia
intelligantur quoad licentias dandas ratione Parochialium
obientiarum ante confirmationem Concilij Trident. quia

quoad Parochiales impetratas post confirmationem nulla licentia danda est, ut alias etiam conclusum fuit, in super admonetur illustrissimus Penitentiarius, ut deinceps, vel abstineat ab his licentiis concedendis, vel saltem praesensibus in curia ipsemet, praevia informatione, ut supra eas concedat, non autem per substitutos, aut officiales suos, atque in his & reliquis extra Curiam dandis observet omnia contenta, ut supra abunde dictum est. Quā declarationem refert Zerola. 1. part. versic. studium. Quarta. Cong. die 22. Febr. 1590. censuit Parocho causa studiorum non esse dandam licentiam, cum hodie per Concilium non admittantur, nisi qui per concursum magis idonei fuerint indicati.

Et ita iuxta has declarationes S. Congregationis habetur in d. Concilio Mediolanen. 1. part. 2. titul. de residentia. versic. in his autem, ubi sic dicitur, t in his autem facultatibus absentia studiorum causa, quae deinceps conceduntur, hac necessario ponenda sunt, ut verum publico, celebrique Gymnasio Theologiae, vel sacris Canonibus studeant, ut minores sint. 30. annis, aut fuerint, cum in publico Gymnasio isdem studiis operam dare coeperunt, quae nunc cupiunt absolere, ut illud Beneficium, ac equam. Trident. Concilium à S. D. N. Pio Quarto confirmaretur, obtinuerint, & idem decretum fuit in Concilio prouinciali Beneuentano. titul. de residentia, cap. 4. ut ait Zerola dict. versic. studium. §. 7.

83 Ex quibus declarationibus t apparet privilegium de percipiendis fructibus in absentia ratione studij esse derogatum per Concilium, quoad Parochiales, saltem post illud obtentas respectu studentium, nam respectu docentium videtur absolute derogatum etiam quoad ante obtentas, ut patet ex i. declaratione, quamvis Zerola. d. §. 7. qui faceret rem esse dubiam, dicat, non esse adhuc ablatam Ordinariis auctoritatem t dandi huiusmodi licentiam habentibus Ecclesias Parochiales, quae eis competit de iure communi, & d. declarationem 3. quam ipse adducit, ut dixi, loqui, quando petitur in vrbe, & dare instructiones observandas in concedendis huiusmodi licentiis, quibus etiam uti debeant locorum Ordinarii, si quando eas vellent concedere, ad quas parcissime se debent habere, nam alias essent correctura iura antiqua, & esset contra Bullam Pij IV. quae videtur sequi Zechus de Rep. Ecclesiasti. d. m. de clericis num. 7. 2. vers. 28. sed reuera d. declarationes sunt clare in contrarium, maxime prima, & d. Bulla Pij IV. nihil facit pro Zerola iuxta supradicta n. 77. & ita post hac tenet Gonzalez, gloss. 6. num. 249. adducens declarationes S. Congregationis his verbis, obtinentibus Parochiales Ecclesias post Concilium Trident. studendi licentia, ac in absentia studiorum causa fructus percipiendi non datur.

85 Quoad Canonicatus t vero, & alia Beneficia residentiam requirentia d. privilegium manet incorruptum, ut apparet ex d. declarationibus, maxime secunda ad fin. & declaratione supra relata numer. 61. 86 Unde in Canonicatibus, & aliis Beneficiis t non curatis residentiam requirentibus tenebitur Ordinarius dare licentiam absentiae, ratione studij, dummodo in petente concurrat aetas, & alia requisita iux. d. declarationes, alias poterit appellari, & recurri ad Superiorem ex Abb. in cap. relatum. numer. 6. & cap. tua. num. 3. & ibi Butr. de Clericis non residen. & Felin. in d. c. si de magistris. n. 3. vers. 6. limita. Selua de Benef. 4. part. quest. 7. num. 29. versic. 171. Horat. Lucio. d. priusl. 99. Zerola d. verb. studium. §. 1. & verb. residentia, §. 3. Zecho sup. d. vers. 28. & in de Beneficiis,

num. 6. & declaratione S. Congreg. supra adducta, n. 37. & Concilio Bononien. de quo num. 38. nam, cum in istis adhuc in suo robore maneat d. privilegium, ista licentia ab Ordinario danda non est gratis, sed iustitiae, & necessitatis, nisi aliqua causa, & ratio legitima obstat.

Quae licentia videtur, hodie debere peti à Superiori, t & non posse quem sine ea abesse ratione studij, cum requiratur inspectio aetatis, & an sit aptus, & aliorum iux. d. declarationes, saltem in volente studere, in quo illae loquuntur. Nam in docentibus non requiri licentiam Episcopi novissime censuit S. Congreg. in declaratione infra adducta, n. 559 ad quartum. Quicquid sit de iure antiquo, & facit alia declaratio S. Congreg. infra adducta, n. 11. & docet Zerola d. verb. studium. §. 1. dicens, quicquid antea sit hodie requiri licentiam Praelati, & ita decrevit Pium IV. in sua Bulla, de qua sup. n. 76. & 77. & sequitur d. vers. 28.

Quinimo etiam de iure antiquo t verius videbatur ad absentiam, etiam ratione studij, requiri licentiam Praelati, ne indociles, & inepti se conferrent ad studia contra mentem illorum iurium, & ne multitudo nimia idem faceret, ut dicebat Horat. Lucius, d. priusl. 99. Ex d. c. relatum, de clericis non resid. & ibi gloss. verb. Praelatorum, & ibidem Butr. Imola, & Abb. & in cap. tua, eod. titul. & Bald. in proemio Greg. n. 13. Francus in c. 2. de priusl. in 6. n. 4. Oldrad. cons. 220. n. 2. Selua supra, & 4. p. 6. 11. casu Boer. dec. 17. n. 13. & alij relati per Horat. Lucium ibi, & Flores, §. 24. n. 19. & ita asserere Doctores aiunt Rebuffus, & Hoied. §. & illa alternatiua, vel studio literari, in d. c. relatum, non ponitur respectu t licentiae, sed respectu aliarum honestarum causarum, ut ex ipso text. constat, quicquid dicant Rebuffus, Horat. Lucius, Hoieda, & Salcedo sup. & ita intelligit gloss. ibi dict. verb. praelatorum.

Et ex illo text. sumitur regula, t quod, ut clericus 90 licite se absintet à suo Beneficio, requiruntur duo i. causa honesta, 2. licentia sui Praelati. Abb. ibi num. 1. & 3. & alij, Selua d. §. 6. circa fin. Angel. in summa. verb. clericus, 7. §. 3. Nauarr. consil. 142. de clericis non residen. num. 1. Quamvis t de consuetudine possit induci, ut sine licentia Praelati ex causa rationabili possit se absentare, Selua ibi. Graffius lib. 2. cap. 97. n. 61. qui ait, quod de consuetudine non petitur, nec requiritur in secularibus clericis, pro negotiis Ecclesiae absentibus hac licentia.

Nec obstat text. in d. c. si de magistris. ibi, t de licentia Sedis Apostolica, & c. ubi ius videtur eam licentia dare, & sic eam habent à iure, ut dicunt Felin. Syluest. Horat. Lucius, Nauarr. Salcedo & alij sup. quia respondetur licentiam, de qua ibi, esse quoad perceptionem fructuum ab absentia ratione studij, ut apparet ex verbis text. percipiant de licentia Sedis Apostolica prouentus praeendarum, & c. Horat. Lucius d. priusl. 100. limita. 3. ad absentiam vero ipsam debet procedere licentia Praelati, iux. d. c. relati, ut sic iura iurib. conformentur, & ita videtur Francus intelligere ubi sup. Et videbatur rationi conforme, t nisi adesset consuetudo in contrarium iux. dicta, aut nisi privilegio particulari aliud expresse cautum esset, ut Eugenia Vniuersitatis Salamantinae supra adducta. numer. 58. quae ait, discessanorum locorum, vel aliorum quorumlibet super hoc licentia minime requiritur. Eman. Rodríguez d. additione ad Bullam compositionis numer. 9. quae clausula, cum sit in fine posita, ad omnia praecedentia plane refertur, caput. Inquisi-

Inquisitioni, de appellario. Ant. Gabr. de clausulis, conclusio. 9. cum aliis.

94 Sed nihilominus verius puto ad t̄ absentiam ratione studij non requiri licentiam, non solum in doctibus, in quibus etiam hodie nō requiritur, vt dixi, sed etiam in studentibus de iure antiquo ex d. c. f. de magist. nam dando licentiam, vt percipiant fructus in absentia, & sic habeantur pro præsentiibus, datur licentia ad absentiam.

95 Nec obest d. c. relatum, t̄nam retenta interpretatione tradita n. 89. Respondetur illum text. qui est Alexand. III. correctum esse, quoad hoc per d. c. fin. quod est Honorij III. & sic posterius, & vt ex tenore ipsius apparet, inducit ius nouum, & de nouo concedit hanc licentiam, & priuilegium de perceptione fructuum in absentia, vt sentit gloss. ibi verb. licentia, dicens, quod est licentia generalis concessa auctoritate illius constitutionis, itaque, licet tempore Alexandri III. studium non esset causa legitima absentiae sine licentia Prælati, tamen est talis studium Theologiae, & etiam Canonum ex d. c. fin. Et 96 similiter in aliis casibus, in quibus absentes t̄habentur à iure pro præsentiibus, & residentibus, vt absentes pro negotiis Ecclesiae, & aliis causis legitimis, non requiritur licentia Prælati, quia ius eam dat. Et 97 reg. quæ semitur ex d. cap. relatum, quod t̄ ad absentiam requiritur causa honesta, & licentia Prælati, intelligitur de causis honestis, non tamen expressis in iure date licentiam, aut habente pro præsentiibus, vult enim ille rex, quod Prælati posset dare licentiam absentiae ex honestis causis, licet non expressis in iure, scilicet ad tempus dispensando super residetia, vt in cap. licet Canon. ad fin. de election. n. 6. quia residetia non debet esse continua, & sine cessatione, sed debet dari aliqua vacatio, & consonat Concilium Triden. dist. sess. 23. de refor. cap. 1. versic. discedendi autem licentiam, & ita sentiunt Abba. Selua, & alij supra citati, & Rebuffus in praxi, tit. de dispensatione, de non residen. num. 53. intelligentes illum text. de dispensatione Prælati, de qua etiam loquitur idem Abb. in c. ult. cod. tit. de clericis non residen. numer. 4. quem sequuntur Selua, d. 4. part. quest. 7. vlt. casu, & Botteus d. synodo 3. part. art. 1. num. 152. vbi ait, quod Prælati inferior Papa potest dare licentiam ex causa absentandi à Beneficio, sed non potest dare indulgentiam causa scilicet non existente, cum hoc sit contra ius commune, & in præiudicium Ecclesiae.

Sed cum hodie Canonici ac Dignitates, & portiones obtinentes habeant tempus vacationis & recreationis, nempe tres menses à Concilio concessos, vt in c. 12. sess. 24. de reforma. non poterit Ordinarius, vltra illud tempus eis dare licentiam absentiae, nisi in casibus à iure expressis, vt infra dicitur numer. 406.

98 Conducit ad prædicta decretum t̄ Concilij Provincialis Toletani, de anno 1566. actione 3. decreto 23. & Compostellani, actione 2. peccato 40. & 41. quæ sunt reducenda ad d. declarationes S. Congreg. & super d. decretis Concilij t̄ Compostellani fuit cum capitulis Ecclesiarum d. Prouincia sumpta concordia, & à Pio V. confirmata hoc modo. Item in 40. & 41. cap. præceptæ actionis vbi disponitur, quod Episcopus det licentiam Capitularibus ap̄is, vt licet arum studiis in- 99 cumbant, eis providendo de necessariis ad victum, cum in Ecclesiis, in quibus consuetudo antiqua est, vt etiam Capitulum hanc facultatem concedere possit, non intelligatur hoc decreto hanc capituli facultatem sublatam esse, modus autem ibi assignatus etiam à Capitulo serue-

tur, vt in Breui Pij V. confirmationis t̄ concordie, q̄ de ordine D. Ioannis de Sanct. Clemente Archiepiscopi Compostellani fuit impressum Salamantica, anno 1595. post d. Concilium Compostellanum.

Apparet etiam t̄ ex d. declarationibus non posse iam Episcopum dare licentiam, & dispensare ratione studij ad septennium, vt in d. cap. cum ex eoz de election. in 6. sed solum posse dare licentiam studentibus, ad quinquennium, iuxta dist. cap. fin. de magist. quod etiam apparet ex sequentibus declarationibus S. Congregationis, prima, licentia, vt aliquis posset abesse causa studiorum à seruitio sua Ecclesie, vel sui Canoniciatus, non suffragatur vltra quinquennium impetrata à die, quo studere capit. Secunda, causa studiorum nemo abesse potest vltra quinquennium, & hoc tempore distributiones quotidianas non lucratur. Quamuis Zerola d. verb. studium. §. 3. dicat pro studio Theologiae posse Ordinarium arbitrarj tempus, & dare licentiam ad septennium ad hoc, vt triennium in Philosophia, & quadriennium in Theologia consumatur, quem sequitur Zechus, de republ. Ecclesiastica, d. tract. de clericis, num. 7. versic. 23. & tertiam declarationem Sanct. Congregationis, supra adductam num. 31. quæ §. tertio loquitur de quinquennio, intelligit de coarctatis de Ecclesia Parochiali, & declarationem hic adductam intelligit de studio iuris. Sed est diuinatio, & prima declaratio hic, & prima adducta d. numer. 181. etiam in Canonicatibus loquuntur, vt patet. Nec videtur posse dari licentia ad studium Philosophiæ, & Logicæ, etiam ad transeundum ad Theologiam, quia dictæ declarationes, & dist. cap. fin. de magistris solum loquitur de Theologia ipsa.

In Vniuersitate tamen Salamantina ex priuilegio Eugenianæ supra adductæ poterit quis operam dare etiam Philosophiæ & Logicæ, & alij cuiusque facultati licite, & honeste.

Sed, cum illa non determinet tempus studij, videtur t̄ restringendum ad quinquennium, iuxta dist. c. fin. de magist. & d. declarationes S. Congregationis, nihilominus tamen cum iuxta stylum, & ordinem, cursusque d. Vniuersitatis volens t̄ S. Theologiæ operam dare debeat prius Logicæ, & Philosophiæ studio per triennium insistere, & postea ipsius Theologiæ studio, per quadriennium, verius videtur, quod qui in dicta Vniuersitate vult Theologiæ operam dare, possit ex dicta Eugeniana, per septennium abesse, & fructus percipere in absentia triennium in logica, & Philosophia, & quadriennium in ipsa Theologia consumendo.

Sed dices vbi habetur, t̄ seu vnde colligitur in S. Concilio Triden. derogatio dicti priuilegij, de percipiendis fructibus in absentia ratione studij, quoad Parochiales?

Respondet istam derogationem colligi, t̄ & deduci ex dist. cap. 1. sess. 23. quatenus enixe statuit, ne Curati abesse possint, nisi causa prius per Episcopum cognita, & probata, & quod discedendi licentiam vltra bimestre tempus, nisi ex graui causa non obtineant, & Sanct. Congregatio Concilij causam studij non iudicat esse grauem hodie in Beneficiis Curatis post Concilium obtentis, vt ea obtinens possit abesse ad studendum, & discendum, ex quo habentur per examen in concursu, sed saltem in forma dignum factum, cum tribus examinatorebus sinodalibus iuxta formam eiusdem Concilij, sessio. 24. cap. 18. de refor. neque respectu docentium, & legentium ad tam longam, imo perpetuam absentiam, cum sint alij, qui id

prestare possint, sine tanto detrimento Ecclesiarum, & animarum.

109 Et cum Concilium in Beneficiis Curatis, & id specialiter disponat in Ecclesiis, & animarum fauorem derogatur per illud dict. priuilegium in iure insertum de percipiendis fructibus in absentia ratione studij, quoad Beneficia Curata, ad Bart. in d. extra. nagan. ad reprimendum, verbo non obstantibus, num. 12. Felin. in cap. 1. de rescript. numero 12. versicul. si diceret. ad fin. & Barbosa in lib. 1. soluto matrimonio. 1. par. numer. 7.

110 Rursus, cum per Concilium, & ibi fit derogatum dict. priuilegium insertum in iure, erit etiam derogatum priuilegium d. Eugeniana, licet de ea non sit facta mentio, cum contineat priuilegium iuris communis, illud extendendo ad In hoc. Oñen. Imolam, Abb. & alios in d. cap. primo de rescript. & ibi Felin. numer. 11. falla. secunda, & numero 15. & seq. Decius numero 54. & 55. & Ripam 78. & glossam. verb. factum in cap. 1. de consuet. in 6. & ibi Francu. 7. 15. & 16. & Ludo. Gomez numer. 209. Et ita audiui practicasse D. Franciscum de Soto Salazar, Episcopum Salamantini, contra quendam Cathedralicum d. Vniuersitatis, qui habebat quoddam Beneficium Curatum in suo Episcopatu.

111 In Beneficiis & etiam simplicibus residentiam requirentibus ex fundatione, seu institutione, non videtur habere locum d. priuilegium, quia non censetur derogatum fundationi, nisi expresse illi derogetur, & de ea fiat specialis mentio, iuxta infra dicta 4. par. cap. 3. a num. 73. & septima par. cap. primo, a num. 118. & alias censuit S. Congregat. circa varia decreta Concilij.

112 Aduertendum est autem, & quod, licet Canonicus absens ratione studij percipiat in absentia fructus suae Praebendae, vt in d. cap. fin. de magist. & in d. decreto Concilij. sess. 5. de reformat. cap. 1. ad fin. & in d. Eugeniana, & apparet ex supra adductis, non tamen lucratur distributiones quotidianas, vt in dict. cap. licet, de Praebenda. vbi Do. & in dict. Eugeniana, ibi; quotidianis distributionibus dumtaxat exceptis, & in secunda declaratione supra adducta, numer. 100. & in adducta infra numer. 117. & in sequenti declaratione, super cap. 3. sess. 21. de reformat. Absentia causa studiorum, etiam obienta licentia a Sede Apostolica, non excusat ab omissione istius tertiae partis detractae, sicut nec excusat ab omissione ceterarum distributionum quotidianarum. Consonat Concilium Prouinciale Mediolanen. 5. parte, 3. tit. quae ad distributiones pertinent, versicul. qui studiorum, & seq. & tradunt Rebus. d. priuileg. 31. numer. 12. Horat. Lucius dict. priuileg. 100. 1. limitat. Couar. li. 3. variarum, cap. 13. numer. 2. Hoieda de incompa. Benef. cap. 12. numer. 8. Fuscus de visitatione, lib. 2. cap. 15. numer. 12. Azcuedo in l. 17. tit. 3. l. 1. recop. numer. 5. D. Ioann. Ocon. in dict. cap. 1. de clericis non resident. in 6. ex nu. 9. Licet. Anton. Gomez in dict. explicatione Bullae c. 7. ad 4. clausul. numer. 29. Io. Gutier. Canon. 9. lib. 2. cap. 15. numero 12. Zerola 1. part. verb. distributiones, §. 3. & Zechus de reper. Ecclesi. cap. 24. de Canonicis, nume. 6. versicul. 2. & post haec Gonzalez, §. 7. proom. a num. 178. Nec dissentit Felin. consil. 18. & in cap. Iacobus, nume. 1. de simonia, & quae sunt distributiones quotidianae, & quae non vide infra dicto secundo, dubitation. 19. a

213 nu. 439.

Sed difficultas est, an, si Canonicatus consistat solum & in distributionibus quotidianis, eas omnes lucratur absens ratione studij. Et quidem videtur dicendum, quod sic ex glossa in d. c. licet versiculo, di-

tributiones, quam ibi sequuntur Abbas numero 6. etauo. & Doctores. Et Probo ad Monachum in capitulo primo de Clericis non resident. in 6. numer. 64. & sequenti declaratione S. Congregationis Concilij.

Ibi, qui licentia legitime obienta studiorum causa absens, distributiones omnes quotidianas percipere debent, exceptis incertis, & quotidianis prouentibus, qui tantum inter eos diuidi solent quondam, qui sacris intersunt, quam eam sic intelligendo asserunt Zerola dicto versiculo distributiones, paragrapho tertio, & Zechus, dict. cap. 24. de Canonicis numero 6. versiculo 2.

Et in simili est alia declaratio eiusdem Sanctae Congregationis & quae sic ait. Canonici & Parochiales habentes, & resident in Parochiali ex praescripto Bullae Pij Quinti distributiones quotidianas in regas lucratur, si Canonicatus consistit solum in distributionibus non habens Praebendam, & ita Sanctus Dominus, iusserit ex Congregationis sententia decreuit, quod procedat, si utriusque seruire nequit, nam, si ambobus commode seruire possit, lucraretur solum iuxta seruitium, quod praestaret. Et alia sic ait, Inseruiens Ecclesiae Parochiali, & habentes legitima Beneficia in Ecclesiis Cathedralibus, vel aliis, seruitoria, quae residentiam requirant, quorum omnes fructus consistunt in distributionibus quotidianis, possunt omnes percipere, si modo nulla Praebenda distincta fuerint, & omnes de communi percipiantur, nec detur aliquid eis, qui diuinis horis non intersunt, & quando saluo debito seruitio Parochialium, potuerint etiam inseruire Cathedrali, tunc non possunt percipere, nisi quantum inseruiant.

Et ita in proposito tenent Rebusius & Horatius 115 Lucius vbi proxime, & repertorium Felini sic intelligendum versicul. studentes. Et Didacus Perez in d. leg. 1. titulo decimo, lib. 1. ordin. D. Ioannes Ocon. in d. cap. 1. numer. decimotertio. Licet. Anton. Gomez, dict. numer. 29. Espino de testament. glossa 9. numero 29. & Zerola supra, qui dicunt, quod absens causa studij, vel alias priuilegiatus, lucratur omnes distributiones quotidianas, quando omnes fructus in eis consistenter.

Quamuis in contrarium & nempe quod non debeat 116 is lucrari omnes distributiones quotidianas, faciat d. decretum 41. Concilij Compottellani, act. 2. & declarationes, quas infra adducemus nu. 351. vbi videantur notata, n. 353.

Aduertendum est etiam, & quod studentes in Ecclesiis cathedralibus non gaudet d. priuilegio de percipiendis fructibus in absentia, vt apparet ex sequenti declaratione Sacrae Congregationis super d. cap. primo, sessione 5. ibi: Scholares in Ecclesiis Cathedralibus non gaudent iisdem priuilegiis, sicut studentes in studiis publicis, vel academicis, interim tamen huiusmodi studentes in academicis non percipiunt distributiones quotidianas.

Quid autem sit dicendum & de Canonico habente 118 Praebendam lectionis Sacrae Scripturae, seu Theologiae, apparet ex declarationibus sequentibus super dict. cap. 1. ibi. Dum publice in scholis docuerint. Idem iudicandum de docentibus in Ecclesiis Cathedralibus & Collegiatis.

Secunda, Theologus quandiu leget pro residente habetur, & recipiat omnes fructus, praeter distributiones quotidianas praesupposito, quod adsit massa, grossa, seu Praebenda. Ita inter alia rescriptum est Episcopo Placentino, anno 1570.

Tertia. Non debentur lectori distributiones quotidiana-

na pro illis horis, quibus legit ex dispositione iuris communis, Doct. per glossam ultimam in ea quia nonnulli, de Magist. quos dixit Sanctitas sua non loqui respectu illius lectoris, qui in Ecclesia sua legit, ut faciat iste, de quo hic, tamen S. D. N. Gregor. XIII. audita relatione Congregationis ex gratia illas debere eis voluit, non modo pro illis horis, ut si mane legunt pro horis matutinis, & Missa solemni, sed etiam pro tota die, & ita sapientius consultus respondit.

Quarta ibi. Plene gaudeant, & fruantur. Idem censendum est de docentibus in Ecclesiis, qui, quamvis a servitio chori absentes essent, possunt percipere fructus sui Canonici, exceptis quotidianis distributionibus, sed ex gratia diebus, quibus legunt, habendi sunt si: ut presentes in choro, & inseruiendo, ut declaravit S. D. N. Greg. XIII. ut suprased non gaudent isti lectores Sacra Scriptura in Ecclesia aliis privilegiis, quibus gaudet docentes in scholis publice.

Quinta. An Theologus, ut qui divinis pro presente habeatur diebus, quibus legit, censendus etiam sit præsens Maurinus, quæ ex antiqua Ecclesiæ consuetudine dicuntur sero præcedenti, pro die sequenti. Congregatio respondit, non censeri.

Vnde apparet, & quod, quamvis antea Sacra congregatio censuisset, quod non debentur Canonico lectori distributiones quotidianæ, etiam pro horis quibus legit, tamen postea S. D. N. Gregorius XIII. voluit illas ei debere, non modo pro illis horis, quibus legit, ex quo legit in sua Ecclesia. Sed etiam ex gratia pro tota die, qua legit. González supra numer. 180.

Id autem, & quod dicitur in his tribus ultimis declarationibus, Canonici lectione ex gratia habendum esse pro præsentem in choro pro tota die, & ei debentur omnes distributiones quotidianas diebus, quibus legit, ex declaratione Gregor. XIII. intelligendum est quoad horas, quibus non legit, procedere solum in illis, qui gratiam istam specialiter petierint, & impetraverint, non in omnibus indiscriminatim, ut mihi dixit Auditor Illustrissimi Cardinalis Matthæi Præfecti, S. congreg. Concilij. Quæ intelligentia apparet vera, ex decreto dicti Concilij Provincialis Bononien. 4. par. ii. de resident. §. de causis excusantibus. Canonicos a residentia, versicul. scilicet, & Canonici, ubi sic dicitur, sicut & Canonici, qui Præbendam præsentialem, aut Theologicalem obtinent, diu singulis eorum quæ propria muneris sui sunt fideliter exercent portiones fructuum, & distributionum, quas alij capiunt, consequuntur, nam ibi solum ei dantur distributiones dum legit.

Et ita recte videtur procedere statutum & huius nostræ Ecclesiæ Abulens. quo cauetur, quod Canonici lectione, qui legit sero post Vesperas, habeatur pro præsentem in vespertinis, & earum distributiones lucretur.

Quamvis in Concilio Compostellano, actione 2. decreto 39. statuatur, & quod scriptura lector, siue ante, vel post meridiem sit lectionem habiturus, omnibus horis, quæ ante meridiem dicuntur, pro præsentem, & interessenti censeatur, dummodo Missæ primæ, aut maiori adsit.

Ex quibus difficulter sustineri potest consuetudo, seu statutum aliquarum Ecclesiarum, quod Canonici, seu Præbendati, qui prædicaturus est in ipsa Ecclesia, habeatur pro præsentem, & interessenti in omnibus horis, & officiis per octo dies ante, melius quæ sustineri posset constitutio & dicti Concilij Compostellani d. decreto 39. quod prædicatori liceat quo-

tiescumque. sermonem habiturus est per octo dies integros abesse, dum tamen Missæ maioris sacrificio adsit. Licet non careat etiam etiam difficultate, & bene enim potest sermo componi, & addisci de nocte, quæ est tempus ordinarium studij, & etiam de die ante, vel post horas, & officium divinum: maxime cum commendari soleat per plures dies ante: & ad summum videbatur sufficere indulgentia horarum post meridiem.

Nono dubitatur, & quæ sit poena Pærochi non residentis, in quo dicendum est poenam Beneficiati non residentis in Beneficio residentiam requirentem esse priuationem beneficii, cap. conquerente. de clericis non resident. ubi notant Innocent. & Panormit. numer. 3. & Bernard. Diaz in praxi crim. Canon. capit. 52. num. 3. Rebuffus iii. de dispensat. de non resident. numer. 12.

Debet tamen prius moneri, & ut resident cap. ex parte. cap. qualiter. cap. inter quatuor. & cap. fin. de clericis non resident. & ibi glossa. & etiam Panorm. maxime in d. cap. ex parte, num. 3. ubi ait, quod mora etiam decennialis non est sufficiens ad priuandum quæ Beneficio suo, sed oportet, quod primo moneatur ut redeat, potest tamen aliter puniri de culpa commissæ, cap. si quis Presbyter. cap. si quis in clero. 7. quæst. 1. Selua de Benefic. 4. part. quæst. 5. Capra reg. nonagesima prima a n. 46. Mandos. de monitoriis, quæstio. 39. n. 2. & Hoieda de incompatibil. Benefic. cap. 18. num. 5. & Rebuffus sup.

Nec sufficiet monitio facta tempore datæ licentia, ut docet Panorm. in cap. quoniam frequenter, §. porro, numer. 10. ut lite non contestata, Selua dict. quæstio. 5.

Vnde propter absentiam non est quis ipso & facto priuatus Beneficio, ut notat Panorm. in d. cap. ex parte, numer. 1. Calder. & Imola in cap. ex tunc, eodem titulo. Bott. de synodo. 3. parte artic. 1. numero 70. & 71. valeret tamen statutum Episcopi id disponens. Bott. ibi num. 96. & 146. & Rebuffus supra numer. 13. cum aliis.

Ad procedendum tamen contra Beneficiatum ratione & non residentia non est necessaria solemnis citatio, nec solemnis priuatio, sed sufficit requisitio, seu reuocatio, & spoliatio de facto, ita quod non requiritur ordo iudiciarius, sed sufficit monitio præcedens, & spoliatio subsequens, ut in dict. cap. ex parte, cap. qualiter, cap. ex tunc, & cap. fin. de clericis non resident. & tradit Abb. in d. cap. ex parte, num. 4. & in d. cap. fin. num. 2. & in d. §. porro, num. 10. & 11. & in cap. nouit. num. 7. de his quæ sunt à Prelato. Oldrad. consil. 195. Felin. in cap. 2. sub num. 3. de rescript. Selua d. 9. §. Gregorius Lopez in leg. 16. tit. 16. pagin. 1. verb. toller. Salcedo ad Bern. Diaz. d. cap. 52. additio. ultima. & Azéuedo in l. 27. tit. 3. lib. 1. recopil. n. 1. quicquid velit D. Sahagun. in c. 2. de sequest. possess. num. 54. Sed requiritur ex allegatis priuatio, licet non solemnis. Felinus supra, expressa, vel tacita, Hoieda dict. numer. quinto.

In Parochiali autem, & seu Beneficio Curato, non residens est priuatus ipso iure, ob non residentiam, ex text. in c. extirpanda, §. qui vero, in fin. ibi, a quoque, de Præbend. ubi inducitur priuatio ipso iure quæ refertur ad omnia præcedentia, & sic ad duos casus, de quibus ibi, ne mpe, quando habent Parochialem de per se illi non deferuit, & quando habens illam annexam dignitati, seu Præbendæ, non habet in ea Vicarium canonicè institutum, ex reg. cap. Inquisitionem, de appellat. cum aliis, quod clausula in

line posita refertur ad omnia præcedentia, de qua Francus ibi, & Felin. *in c. causam, que de rescrip.* & Anton. Gabr. *de clausulis, concl. 9* & plus relati per Hoiedam, *d. c. 18. n. 11.*

132 Et ita, quod priuatio inducta *in d. §. qui vero, in fin.* referatur ad dictos duos casus præcedentes, tenet Innocen. *ibi num. 1. ad fin.* dicens, quod est annexa Præbendæ, non priuabitur Præbenda Ecclesiæ annexa, sed persona tantum tempore vitæ suæ, sequuntur Abba. *ibi in lectura, numero 11. & in repetit. num. 13. 17. & 18. Selua 4 part. quest. 3. & Hoieda dict. num. 11.*

133 Ego vero contra communem longe verius existimo cum *in glossa ibi*, penam priuationis ipso iure, de qua *in d. §. qui vero*, minime referri ad casum, de Parochiali annexa, sed solum ad casum de eo, qui non deseruit in Parochiali alteri non annexa: tum quia non videtur posse commode referri ad casum de Parochiali annexa, nam sic dissolueretur vnio, saltē ad vitam Canonici, & si is infra tempus debitum non poncret, seu non præsentaret Vicarium, Ordinarius, ad quem deuoluitur, posset providere de Vicario, &c. Tum etiam ex illis verbis, *qui velit, & possit, quod dictum est ad implere*, quæ referenda sunt ad casum de non deseruiente in Parochiali non annexa, nempe, quod sit conferenda alius qui velit, & possit quod dictum est adimplere, id est, per se ipsum illi deseruire, nec possunt referri ad casum de habente Parochialem annexam suæ Dignitati, vel Præbendæ, nam is, cui esset conferenda, non deberet adimplere quod in illo casu dictum erat, nempe in ea habere Vicarium.

134 Nec obstat ratio contraria, *in fine* posita debet ad omnia præcedentia referri, maxime ad casum immediatum, nam respondetur, ex quo confirmatur nostra sententia, quod illa verba, *nisi forte Dignitati, &c.* ubi agitur de Parochiali annexa, sunt per modum parenthesis.

135 Sed est difficultas, an ad hoc, *in fine* incurratur prædicta pena priuationis ipso iure, ob non residentiam in Parochialibus, & Beneficiis Curatis, requiratur monitio præambula, in qua difficultate partem affirmatiuam tenet Innocen. *in dict. §. qui vero, n. 2.* ex illa regul. quod ad incurrendam penam requiritur præcedens monitio, quando lex loquitur negativæ sine die, vel tempore, ubi licet si non resederit, de qua Felin. *in cap. 2. numer. 4. de magistris*, Bernard. Diaz *reg. 474.* & alij relati per Hoiedam, *d. cap. 18. nu. 12.* qui *num. 19.* sequitur in proposito hanc sententiam Innocen. dicens, eam communem, & singularem dicunt D. Ioan. Ocon. *in d. c. 1. n. 60.* & Licen. Anton. Gomez *ubi sup. n. 33.*

136 Contrariam tamen sententiam, *in fine* nempe non requiri monitionem, tenent Abb. *in d. §. qui vero in lectura, n. 12 & in rep. ad n. 19.* ex gloss. verb. *reddere, in l. 1. C. de his quib. ut indignis*, quam ibi sequuntur Bartol. Bald. Paulus. Angl. Alexan. & Salicet. idem Bart. *in l. 1. cognitione, ff. ad Sullamianum, & ex c. cupientes, de election. in 9.* & doctrina Speculatoris, de citatione, *§. sequitur, n. 20.* pro qua facit text. *in c. cum dilecti, de dolo & contumacia*, facit etiam text. *in cap. 12. quamvis, de officio Ordin. in 6 ibi, quam cito commode poteris, & faciunt 3. & 4. limitatio*, quas ad dict. regulam tradunt Felin. *num. 5.* & Bern. Diaz *supra.* & hanc sententiam Abba. tenet Selua, *dict. 4. p. 9. 4.* & mihi magis placet.

137 Verum prædictis videntur *in fine* ob stare iura suprallegata, nempe *c. ex parte, c. qualiter, c. inter quatuor*

c. ex tunc, & cap. fin. de clericis non resid. quæ requirunt priuationem, licet non solemnem, præcedente monitione.

Sed omisiss solutionibus, *in fine* de quibus per Abb. Seluan. & Hoiedam *supra*, dicendum est, *d. c. ex parte, c. qualiter, c. inter quatuor, & c. ex tunc*, quatenus requirunt priuationem, licet non solemnem, præcedente monitione, non procedere in Parochialibus, stante decret. *dicti §. qui vero*, quod videtur posterius, & inducit in eis de nouo priuationem ipso iure, ob non residentiam, ut patet ex illis verbis, *authoritate huius decreti.* & hoc est quod vult gloss. *in d. §. qui vero, & d. c. si.* quod est posterius, non loquitur de Parochialibus, sed de Beneficiis, quæ residentiam exigunt.

At dict. pena *in fine* priuationis ipso iure ob non residentiam in Parochialibus, quæ forte per consuetudinem erat abrogata, videtur hodie cessare stante S. Concilio Trident. *dict. capit. primo, session. 23. de reformatione, quod si per edictum*, ubi concilium liberum esse vult Ordinariis per censuras Ecclesiasticas, & sequestreat, & subtractionem fructuum, aliaque iuris remedia, etiam vsque ad priuationem, compellere Parochos non residentes, & contumaces. Ex quibus satis apparet hodie, Parochum non residentem, etiam monitum, non esse ipso iure priuatum Parochiali, alias enim statim procedendum esset ad declarandum illum priuatum, & non esset in arbitrio Episcopi qua via, & quod remedio ex his uti vellet, ut in sequenti declaratione S. congregationis super *dict. cap. 1. ibi, compellere arbitry est Episcopi qua via, & quo remedio ex his uti vellet, contra non residentes.* Et facit alia declaratio, quæ sic ait. *Parochus, qui non vult in sua Parochiali residere, debere seruato iuris ordine priuari.* Non dicit declarari priuatum, requiritur ergo priuatio, & ita videtur sentire Flam. Parif. *de reformatione Benef. lib. 1. cap. 10. nu. 61.* qui ait styllum seruare, ut si habentes curam animarum discedant absque licentia Episcopi, post monitiones possint priuari, ut etiam exprimitur *in dict. cap. 1. vers. quod si per edictum.*

Similiter obtinentes in cathedralibus, & collegiatis Ecclesiis Dignitates, & canonicatus, Præbendas, aut Portiones, si non resideant, ut debent, etiam moniti non possunt hodie statim priuari, sed primo anno, & prima vice solum est priuandus vnusquisque dimidia parte fructuum, quos ratione etiam Præbendæ, ac residentie fecit suos, & pro omnibus fructibus, quos eodem anno lucratus fuerit, crescente vero contumacia, contra eos iuxta sacrorum canonum constitutiones est procedendum, nempe ad priuationem, ut intelligunt Flam. Parif. *supra, nu. 63.* D. Ioan. Ocon. *in d. cap. 1. numero 60.* & Lic. Anton. Gomez *dict. cap. 7. ad 4. clausulas, numero 35.* ex decreto S. Concilij Tridentini *session. 24. de reformatione, cap. 12. vers. sic præterea obtineantibus.* & ita S. congregatio concilij ait, *Redarguitur Episcopus, qui primo anno in Cathedrali, vel Collegiata Ecclesia non residentem priuat.* Idemque a fortiori *in fine* videtur dicendum in aliis Beneficiis simplicibus residentiam requirentibus.

Et in vna *in fine* cauriensis, de anno 1592. S. cong. conc. declarauit. *Capitulares, vel dignitates habentes in Cathedralibus pro primo anno absentia solum priuari dimidia parte fructuum sua Dignitatis, ultra distributiones quotidianas, quas perdit, & hoc procedere etiam si primo anno nullo die resederit talis Capitularis, & censuit etiam S. Cong. quod intelligitur de omnibus fructibus*

141 *libus tam Præbende, quam residentia, quibus pœnis etiam subiacent, qui maiori seruitio sunt allicti, quâ in d. decret. statuitur, ut in sequenti t. declaratione S. Congreg. super eo. Canonici, qui maiori seruitio Ecclesiæ, de quo in hoc decreto sunt allicti, isdem pœnis, de quibus hic, si non resederint, subiacent.*

142 *Et ad prædictam pœnam fructuum nō est opus prævia t. monitione, ut resideat. ut clare colligitur ex d. decreto, & censuit S. Congregatio his verbis. Cōg. censuit Canonicos non esse citandos, aut monendos ad residentiam, nec opus esse intimatione, ut deseruiant iuxta formam huius decreti, sed si absuerint ultra tres menses, citandos esse ad allegandum quare non debeant puniri secundum hoc decretum, & oportere censui Congreg. bonum iudicem arbitrari quanto tempore debeat ultra tempus permissum absentes expectare, antequam contra eos pœnas exequatur.*

143 *Huiusmodi fructus, quibus ob non residentiam Canonici priuandi t. sunt, debent applicari in vsum Ecclesiæ, & utilitatem illius, ex Congregationis sententia, ut in declaratione sequenti, fructus Præbend. quibus Canonici, qui absuerint a seruitio Ecclesiæ ultra tres menses, priuandi sunt, ex hoc decreto applicandi sunt in vsum Ecclesiæ, & utilitatem illius. Et in declaratione infra adducta, numero 150. & in 2. adducta numero 432.*

144 *Intelligendum tamen est applicandos esse Ecclesiæ, & eius t. fabricæ, quatenus indigeat, alias alteri pio loco arbitrio Ordinarij, non excludendo tamen fabricam ipsius Ecclesiæ, cum sit etiam pius locus, & ut dicitur in declaratione supra adducta. num. 31. possit in dies indigere, ex decreto Concilij, sessione 22. cap. 3. de reformatione, & declaratione infra adducta numero 426. & prima adducta, num. 432. quamuis Nauarrus, consilio 3. de Clericis non t. resident. numero 1. respondeat, quod videntur applicandi illi operi pio, in quod arbitratibus is, qui priuauerit, cum non sit determinatum à Concilio, ex l. 1. ff. de iure delib. randa. cap. de causis, §. 1. de offic. deleg. quod conuincitur ex decreto Concilij, de cap. 3. ubi id alias determinatur in simili. Circa quod vide dicta infra 2. dictos dubitatio. 20. à n. 443.*

145 *Et ista pœna non potest remitti ab Episcopo, t. cum non possit dispensare contra Conciliū, ut per Nauarr. ubi proxime.*

146 *Quamuis ante sententiam t. possit ex causa eam minuire, vel augere ad l. quid ergo, §. pœna grauior, ff. de his, qui notant infam. & Tiraquell. de pœnis in præfatione, à nu. 16. cum alijs, & censuit S. Congregatio Concilij his verbis. Fructus præbende, in quibus Canonici absentes ultra tres menses multantur, sunt applicandi Ecclesiæ, ad utilitatem ipsius, potest tamen Episcopus hanc pœnam ante sententiam minuire, vel augere, sed non in totum tollere.*

147 *Si tamen Episcopus taceat & dissimulet, t. & non priuet, non tenebitur Canonicus absens fructus illos, quos alias fecit suos, restituere in foro conscientie, in quo nemo tenetur soluere pœnam, præsertim non impositam ipso iure, sed imponendam per sententiam, ut est ista, donec condemnatur à iudice, sed peccaret Episcopus, si absque iusta causa dissimularet eum punire, ita recte tradit Nauarr. dict. consil. 3. de clericis non resid. numero secundo.*

148 *Et quod illa pœna sit imponenda per sententiam t. patet ex verbo, priuatur, quod non operatur ipso iure, sed per sententiam. Tiraquell. in leg. si unquam, verb. reuertatur. n. 177. cum alijs, & in terminis Rota*

in causa Caurien. fructuum, coram D. Orano, 10. April. 1592.

149 *Si vero Canonicatus, t. seu Præbenda nullos haberet fructus in absentia, sed omnes residendo lucrificient, tunc qui nunquam resedisset pro primo & 2. anno, & sic non haberet tunc fructus, quibus priuari posset iuxta d. decretum, puniendus esset pœna arbitraria, cum non sit pœna determinata, citra tamen priuationem, iux. dicta.*

150 *Decimo dubitatur, t. quomodo sit procedendum contra nō residentes, maxime ad priuationem. In quo dicendum est, quod, ut quis priuetur Beneficio ob non residentiam, debet absentia esse semestris, & prius trina monitio per edictum cum competentis termino præcedere, alioquin est nulla priuatio, ut sæpe Congregatio Concilij respondit, ut in sequentibus declarationibus super dicto cap. 1. ibi: Quod si per edictum citati respicit modum procedendi contra absentes, ibi, usque ad priuationem intelligendum inclusue, usque ad priuationem, dum tamen præcesserint tria edicta publica, & lapsi sint sex menses, iuxta cap. ex tua, de clericis non residen. Et docent Abb. in d. c. ex tua. idem Abbas & Doctores in cap. quoniam frequenter, §. porro, num. 10. & 11. ut lite non contestata. Selua 4. parte quest. 5. Marant. in speculo aduoc. 6. parte de citatione, num. 91. Zerola in praxi Episcopali, 1. parte, verb. priuatio, §. 3. & 4. & Zechus de republ. Ecclesiastica, tit. de Beneficijs, numer. 6. versic. quod attinet vero ad praxim.*

151 *Ex quibus id intelligitur, t. quando nescit ubi absens sit, vel commode personaliter citari non potest, alias debet personaliter citari, seu moneri, non tamen requiritur trina monitio, sed sufficit vna, etiam extraiudicialis, iuxta supradicta, nec debet expectari per sex menses, sed tempus erit arbitrium. Et ita fuit resolutum in vna Giennen. Canonicatus de Vbeda, 21. Decemb. 1587. coram illustrissimo Mantica, & in vna Zamoren. Capellanæ 12. Iun. 1589. coram eodem, & in causa Terdonen. Præposituræ 17. Martij, & 5. Iun. 1600. coram illustrissimo Seraphino, ut in decis. sequentibus.*

Giennen. Canonicatus de Vbeda, 11. Decembris, 1587. coram D. Mantica.

152 *Fuit apud me dubitatum, t. an Ordinarius Giennen. legitime priuauerit Canonicum Andream de Godey, propter non residentiam, & domini dixerunt priuationem non esse legitime factam, nam clericus qui non residet in sua Ecclesia, priusquam Beneficio priuetur, debet personaliter citari, ut eius contumacia conuincatur cap. ex parte. el. 1. de clericis non residen. cum consimilibus. Abbas in cap. quoniam frequenter. §. porro, n. 10. ut lite nō cōtelt. & si personaliter citari nō possit, quia ignoratur ubi sit, vel lege absit, ita ut cōmode nō valeat citatio ad ipsum peruenire, debet in eis Ecclesiis trina citationis edictum publicari, & post vltimum edictum per sex menses expectari, ut colligitur ex cap. ex tua, de Clericis non residen. & ita intelligit d. Ioan. And. ibidem in princ. & Ioan. Anania, numer. 1. Abbas n. 10. idemque Abbas apertius scribit cons. 67. numer. 2. lib. 1. quare, cum supradictus Andreas de Godey, post vltimum edictum propositum, nondum sex mensibus elapsis fuerit præcipita festinatione priuatus, huiusmodi citatio legitime facta dici non debet, & ideo non valet: cap. erit autem lex. 4. dist. 1. §. item cum cōtra, ff.*

STANCIA
de
Beng.

G. VII
15

quæ sententiæ sine appellatione. l. si expressum. ff. de appellat.

Terdonen. Prepositura 17. Martij 1600. coram D. Decano.

Fuit resolutum Camillum esse manutenendum in possessione Preposituræ, nam de eius possessione ante priuationem constat publico instrumento, neque ea contrahitur, sed tantum ex aduerso dicitur eum per sententiam latam ob non residentiam priuatum fuisse omni iure, & possessione, & ab ea non dari appellationem, ad effectum suspensionis. cap. relatum, & cap. conuenerunt. de Clericis non residentibus. Consilium Tridentin. sess. 23. cap. 1. de reformatione; verum Domini unanimiter contrarium censuerunt, nam dixerunt hanc sententiam fuisse nullam. Cum enim fuerit lata contra absentem, requirebatur trina citatio per publicum edictum in loco Beneficii, capit. ex tuæ, de Clericis non residentibus. & fuit alias coram me resolutum in causa Salamantina del Pedroso 5. Decembris 1567. & à S. Congregatione in una Vmbraicen. cuius copia data fuit.

Deinde requirebatur, ut expectaretur per sex menses, antequam deueniretur ad priuationem. d. cap. ex tuæ, quæ forma hic non fuit seruata, nam unica citatio executæ fuit in loco Beneficii, deinde infra duos menses nimis festinanter processum ad priuationem, non perpenis prius causis excusationis, an essent legitime, nec ne. Neque obstat, quod præfata procedant vel procedatur contra ignorantem, non autem contra eum, qui habuit certam & indubitatam scientiam emanatæ citationis, quia non probatur hac scientia, quod enim allegatur de comparatione fratris proponentis excusationem, non concludit scientiam præpositi, cum non constet de eius mandato, imo adeest præsumptio in contrarium, cum præpositus habita notitia sententiæ constituerit procuratorem quendam alium ad appellandum, qui in tempore appellauit, & ideo cum esset absens, vel sciebatur quo in loco esset, & tunc erat personaliter citandus, aut ignorabatur, & erat ter citandus in loco Beneficii, per edictum iuxta distinctionem gloss. in cap. quoniam frequenter. verb. Canonibus definitum, ut lite non contest. quorum neutrum factum fuit, nam si præcessisset personalis citatio, utique etiam non expectatis sex mensibus, potuisset Ordinarius procedere ad priuationem, ut fuit resolutum in causa Zamoren. 12. Iunii 1589. coram Illustrissim. Mantica, & hoc obseruatur tam in eo, qui absens cum licentia, quam sine licentia, ut probatur in d. gloss. Non obstat, quod sententiæ executio non potuerit suspendi per appellationem, quia hoc locum habet, ubi sententia lata est, seruato iuris ordine, quia sententia nulla nullum parit iuris effectum, quare conclusum, Camillum esse manutenendum.

In Eadem coram eodem. 5. Iunij 1600.

Domini persisterunt in resolutis, cum enim Camillus nunquam fuerit personaliter citatus, & trina citatio per edictum non fuerit rite executæ, consequens est ad priuationem minus legitime processum fuisse, neque potest sustineri ex scientia citationis emanatæ, quam deducunt ex aduerso informant, pro Tornerio ex mandato dato ad hanc causam, & comparatione Procuratoris Camilli, ex qua sanatur defectus, si quis interuenit,

ad decisionem. 11. de dolo, & continuac. in nouis, & fuit dictum coram me, in causa Lunen. & Sarzanen. 23. Octobris 1598. quia ad hunc effectum, ut ex mandato dato ad hanc causam oriatur probatio habita notitia citationis, requiritur mandatum specificum ad illam causam, ut colligitur ex verbis decisionis præfate, ubi procuratores ad causam huiusmodi prosequendam constituunt. Et colligitur ex notatis per Vantium de nullitat. tituli. fin. numer. 123. verum isto casu satis ex tenore mandati colligitur procuratorem fuisse constitutum generice, respectu molestiarum sibi illatarum, quæ possunt intelligi circa iuris dictionem, super qua plura enarrarunt præcepta, neque refert quod ratificauerit gesta per alios, nam hic non insurgit scientia principalis, neque etiam ex eo, quod responderit citationi, quia hoc vigore generalis mandati facere potuit. Neque obstant alie monitiones deductæ, quia non possunt trahi ad hoc iudicium de nono contra Camillum ceptum, & coadiuantur prædicta ex eo, quod ex literis scriptis ad S. Congregationem constat Ordinarium sciuisse, ubi moraretur Camillus, & ideo debebat curare, ut ibi citaretur, & seruanda erat forma in Concilio præscripta, ut alias dictum fuit, sed dato etiam, circa veri præiudicium, quod rite processum fuisset, respectu citationis, tamen excusari non potest iste processus a nimia festinatione, & precipitatione, maxime, cum per procuratorem allegarentur causæ excusationis, quæ veniebant discutiende, etiam quod per procuratorem comparitum fuisset, Capra, conclusio. 91. numero 46. quæ fuit ratio conciliatis dispositionis præfatis spatium sex mensium, & ita conclusum standum esse in decis.

In qua etiam causa, coram D. Coccino, 1. primo Decembris 1600. & 23. Febr. 1601. domini censuerunt.

Dandæ esse remissoria, ex quo versabamur in profanis, nam hic solum agitur super validitate sententiæ priuationis de prepositura ab Ordinario lata quam Camillus obinuit, appellatione interposita in Rota, renocari, cum impositione silentij fisco, & Alberto, qui ab eodem Ordinario post dict. priuationem de dicta prepositura prouisus venit ad causam ratione sui interesse.

Ideoque, cum non ageretur super titulo Beneficii, materia censebatur profana, Achil. decis. 2. de pensio. Patens decis. 498. numero secundo, libro secundo, & fuit dictum in Casalen. prepositura, 9. Iunii 1589. coram D. Gipsio, quibus stantibus remissoria solet concedi, in qualibet instantia, & absque fumo, & quoad releuantiam domini pro maiori parte censuerunt articulos esse releuantes.

Ad procedendum vero contra 1. absentes ad alias penas, præter priuationem, non videtur necessaria trina citatio per edictum, sed sufficit vna peremptoria, quamuis trinam etiam requiri ad priuationem fructuum tenuerit Rota in dict. Cauren. fructuum, coram D. Orano, 10. Aprilis 1592. iuxta tradita per Abb. dict. cons. 67. part. 1. & Felin. in cap. consilium, non. 13. de offic. deleg. qui tamen loquuntur in terminis d. cap. ex tuæ. de priuatione Beneficii, nec etiam erit necessarium expectare per sex menses.

Nec executio dict. penarum contra Parochos 1. non residentes suspendi potest privilegio, licentia, familiaritate, exemptione, statuto, consuetudine, etiam immemoriali, siue appellatione, aut inhibitione, ut in dict. cap. 1. session. 23. versicul. quod si per edictum. & tradunt D. Ioann. Ocon. in dict. cap. 1. de clericis non residentibus. in 6. num. 60. Licentius Antonius Gomez,

in dict. explicatione Bulle, cap. 7. ad 4. clausulam, numer. 35. & 36. & D. Sahagun. in dict. cap. 2. de sequentia possessionis, num. 54. dicentes, concilium ibi, dum disponit executionem sententiae per appellationem, seu inhibitionem non impediri, generaliter accipiendum esse contra absentes, siue obediētes, siue contumaces, & ita in Supremo Senatu obtinuisse, quamvis in hac Metropoli Compostellana, & in Puiciano praetorio antea non semel iudicatum fuisset, obtinere tantum contra pertinaces, & contumaces.

Concilium vero ibi solum tollit appellationem suspensivam, & ut patet, non vero devolutivam, ut in terminis aliorum decretorum eiusdem Concilii, ubi remouetur appellatio, saepe S. Congregatio censuit.

163 Undecimo dubitatur, & an praedicta obligatio, & onus residentiae personalis solum procedat, & locum habeat in habentibus vere Curam animarum, & Beneficia Curata, nempe qui suo nomine, & singulariter sunt Parochi, & Rectores Ecclesiae, an vero procedat etiam in habentibus exercitium Curae, ut in Ecclesiis, in quibus Cura per plures administratur, quarum Beneficia non sunt proprie curata, ex cons. Oldradi 67. de quo infra, 9. part. cap. 2. dubitation. 7. num. 175. & in Beneficiis alias simplicibus habentibus administrationem, & exercitium Curae.

164 Et breuiter dicendum & videtur etiam in illis procedere, nam re, & effectu isti habent Curam animarum, nec ius diuinum, & naturale attendit subtilitates, sed effectum, & substantiam, & Concilium d. cap. 1. sess. 23. & cap. 3. sess. 7. de reformatione absolute & generaliter loquitur de Beneficiis, habentibus Curam animarum, pro quo etiam facit, quod non solum residere tenentur habentes Parochialem, & Beneficium Curatum in titulum, sed etiam habentes in commendam, Conc. Trid. cap. 2. sess. 6. de reformatione, & d. ca. 1. sess. 32. versic. eadem omnino, iuncto principio ibi, quocunque nomine, & titulo praefectos.

165 Et est declaratio S. Congregationis & Concilii quae ait. Cum de iure communi obtinens Beneficium curam animarum iurisdictionalem habens teneatur residere, & sacris initiari extrauag. execrabilis. de praeben. & gloss. ibi idem Congregatio censuit intelligi de commendatariis, per omnia enim aequata sunt hodie commenda titulis.

167 Faciunt etiam & pro praedicta resolutione sequentes declarationes eiusdem S. Congregationis, Prima An obtinens Ecclesiam baptismalem, cui incumbit sola cura baptizandi omnes infantes oppidi, & existentes sub cura Archypresbyteri teneatur ad residentiam, praesupposito, quod in Ecclesia Archypresbyter, praeter Baptismum, cetera Sacramenta administrat, Congregatio censuit teneri ad residentiam, ad minus tanquam coadiutorem Parochialis Ecclesiae. 1587. Secunda, Etiam perpetui coadiutores residere tenentur, sicut veri Curati, etiam si in aliis Beneficiis seruiunt in Cathedralibus. Tertia, An Capellani coadiutores Rectorum Parochialium cum Capellaniis perpetuis institutis auctoritate Apostolica teneantur ad personalem residentiam, ut Rectores ipsi, Congregatio censuit teneri, & eos duntaxat excipi, qui ex institutione possunt per alium seruire, vel quibus nulla expresse residentiae personalis obligatio iniuncta est, unde & Ordinarius teneatur eos cogere, sicut ipsos Rectores, nec potest cum aliquo huiusmodi dispensare, quoad ad residentiam, nisi ut cum Rectoribus.

Episcopus potest, eodemque iure examinandi, quo Rectores ad Parochiales ex cap. 18. sess. 24. quin Canonici Cathedralis, seu aliarum Ecclesiarum Beneficium huiusmodi obtinentes, tenentur, & similiter cogi debent per Episcopum ad personaliter deferendum in dictis Beneficiis, dimisso seruitio imminente ratione Canonici, & Prebendarum suarum Ecclesiarum, etiam ex constitutione Py V. super residentia facienda in Parochialibus per eas obtinentes ac Canonicatus.

Si enim coadiutores, & qui pro alio curam exercent, tenentur residere, sicut veri Curati, tenebuntur etiam similiter residere Beneficiari habentes curam, exercitium, & administrationem Sacramentorum, licet illa per plures exerceatur, & administratur.

Et ista tertia declaratio, & quatenus dicit non teneri ad residentiam illos Capellanos Coadiutores Rectorum qui ex institutione possunt per alium seruire, vel quibus nulla expresse residentiae personalis obligatio iniuncta est, intelligenda videtur, quando in institutione expresse dicitur, quod non teneantur ad residentiam personalem, si enim intelligeretur, non teneri ad residentiam, si in institutione residentiae personalis obligatio iniuncta non est, potius ista deberet esse regula, quam exemptio, & quoad obligationem residendi, non esset differentia inter istos Capellanos coadiutores Rectorum, & alios non habentes tale onus, & comprobatur etiam ista intelligentia ex secunda declaratione adducta.

Sed id, quod dicitur & de Beneficiis simplicibus, seu Capellaniis habentibus administrationem, seu exercitium Curae, aut onus adiuuandi Rectorem, quod ea obtinentes teneantur ad personalem residentiam, procedit ubi est ordinatio, seu consuetudo, quod illi eo ipso sint coadiutores Parochi, & absque alia licentia Ordinarii eum adiuuent, seu per eos administrant Sacramenta; secus ubi est consuetudo, seu ordinatio, quod illi aut seruitores seu Vicarii eorum adiuuent Parochum in administratione Sacramentorum, maxime habita licentia Ordinarii, in his enim non requiritur personalis residentia, ut in Beneficio del Tiemblo huius Diocesis Abulensis.

Et quando Ordinarii & licentia debet haberi, patet, quod illi per se deseruiant, aut per Vicarios, seu substitutos, cum ad id per Ordinarium approbati debeant, & sic ubi ex consuetudine debent adiuuare Rectorem, seu per eos administrare cum licentia Ordinarii obtinentes Capellaniis, seu Beneficiis simplicibus, quae alias ad residentiam non obligant, non requiritur personalis residentia, nisi consuetudine expresse habeatur, quod necessario per se id faciant, licet secus ubi a principio in institutione id caveretur.

Decimosecundo dubitatur, & an Parochi, quibus à Papa datus est coadiutor perpetuus cum futura successione, teneantur ad residentiam, an vero per dationem coadiutoris eximantur, & excusentur à residentia. Et videbatur eos non teneri ad residentiam, quia ad hoc datur eis coadiutor, ut pro eis curam, & officium exerceat, & scio quendam Parochum opulentae Parochialis habentem talem coadiutorem nunquam in ea necessitate.

Sed cum residentia in & Parochialibus sit de iure diuino, & naturali, ut supradictum est in princ. non audeam propterea excusare Parochum à residentia, & cura animarum, quatenus eam exercere valeat, nec intelligendum, videtur Papam ei dare co-

adiutorem ad eximendum eum omnino à residentia, & cura animarum ea incumbente, sed ut eum adiuctet enim per dationem coadiutoris, & non transfertur tota cura animarum in coadiutorem, ablata Parocho administratione.

Facit declaratio S. Congregationis & Concilij, quæ ait. Rector, qui habet Vicarium perpetuum in eius Parochia, siue Rectoria potest, & debet compelli ad personaliter residendum, nisi tota cura animarum translata fuerit legitime in solum Vicarium perpetuum. Et alia sic ait, Parochus & Ecclesia, in qua fuit constitutus Capellanus, cui ex institutione Capellanie imposita fuit tota animarum cura, seu perpetua Vicaria, quoad Capellanus vixerit, non tenetur in ea residere, consonat Concilium Prouinciale Bononien. 4. par. tit. 6. de residentia. & §. de causis excusantibus à residentia Curatos, versicul. si etiam. ubi sic habetur, si etiam datus fuisset Parocho Vicarius perpetuus, in quem tota animarum cura, atque administratio legitime translata fuisset à Parocho abdicata, erit à residentia munere excusandus, de quo Gonzalez gloss. 6. n. 97.

Est etiam alia declaratio S. Cong. & quæ sic ait, arguuntur Episcopi, qui causa infirmitatis constituunt in Parochialibus Ecclesiis Vicarios perpetuos, data etiam facultate Rectori de non residendo, & alia quæ ait, Parochus debet residere in loco ubi sita est Ecclesia Parochialis, etiam si esset ei datus coadiutor ratione infirmitatis, quæ bene facit in proposito.

Tandem circa residentiam & Parochorum notanda sunt sequentes declarationes Sacre Congregationis super dict. cap. 1. sess. 23. Prima. Per motum proprium Sanctissimi Domini nostri publicatum mense Iunij 1568. super residentia Canonicorum habentium Parochiales, non fuit ablata Ordinarii facultas ita, & taliter, quod non possint iuxta formam decreti Concilij Tridentini, ex aliquibus iustis causis licentiam concedere recedendi à Parochiali ad aliquod tempus, modo ea urantur intra limites præscriptos ab eod. Concilio Trident. sess. 23. de reform. cap. 1. Secunda Episcopo Pistorien. quod attinet ad primum postulatam de cap. 2. sess. 6. an videlicet dispensari possit cum infirmis, ac decrepitis, ita ut eorum Ecclesiæ, quæ personalem residentiam requirunt, ob id perpetuis Vicariis seruiantur; item an sit dispensandum cum eis, qui propter monialium, vel hospitalium curam in Ecclesiis, quas in montibus obtinent, non facile residere queunt, amplitudo tamen id efficit, quod diffinitum est c. 1. sess. 23. de reform. quo non amplius id permittitur, quod in d. c. 2. sess. 6. erat relictum arbitrio Ordinarii, sed omnino imponitur necessitas residendi. Tertia. Inter causas absentie connumeratur infirmitas curabilis, aeris in temperies certo anni tempore, & quando ita solitum est fieri ab omnibus Sacerdotibus, præsertim alienigenis, & ad tempus. Quarta. An propter intemperiem aeris, relicto ibi Vicario approbato, Parochus non inde oriundus possit alibi habitare. Congregatio censuit non posse, si tamen Rector infirmus esset, & in loco Parochialis curari non possit defectu medicorum, medicinarumque, tunc posse ab Ordinario dari ei dilationem trium, aut quatuor mensium, ut in loco vicinioribus maneat recuperanda sanitatis causa, interea ab ipso Ordinario in Parochiali idoneo Vicario cum congrua portione ex redditibus Parochialis constituto, nam hoc casu per quatuor menses dispensat Episcopus. Consonat Concilium Mediolanen. 5. par. 3. r. de residentia, vers. ne Parochus, & Concilium Bononien. d. 4. par. 11. §. de residentia. §. de causis excusantibus à residentia Curatos, vers. in Parochis. Quinta. Graues inimicitia culpa Parochi non contracta, & post obtentam

Parochialem exorte excusant à residentia, & cum talibus Episcopis conceditur dispensare per annum, ut in alio viciniori, ac tutiori loco manere possint, dummodo in Parochiali expensis Rectoris maneat idoneus Vicarius, ac interim curare debet Episcopus, ut inimicitia extinguatur, si id perficere non potest, rescribere debet ad Cardinales Congregat. Concilij, cuius culpa factum fuit, quominus reconciliatio processerit. Concordat d. Concilium Mediolanen. 5. ubi supra vers. nec præterea, & d. Concilium Bononien. supra versiculo æque ob graues, & vide circa hoc declarationem 5. infra adducta num. 323. & aliam num. 351. Sexta. Propter inimicitias, quæ supervenerunt sine culpa Parochi datur annus, & crescentibus inimiciis datur alius annus, sed odium solum Parochianorum non sufficit, neque si omnes fere fructus essent aliis reservati, neque continua aeris intemperies, neque si esset necessarius magister Ludi, seu Grammaticæ in civitate, siue oppido, neque servitium Episcopi, etiam ad tempus. Septima. Parochialem Ecclesiam habens cum Canonicis in Parochiali residere debet, quod est conforme Bullæ Pij V. quæ incipit. Cupientes, & percipi fructus Præbendæ, & solum eius distributiones quotidianas perdit, & sic quod præterea absentes in ista alia de causa non percipiunt, si autem Canonicatus est in eodem loco, ubi est Parochialis, potest utriusque servire, & quotidianas distributiones percipere, si autem alter ab altero distet per leucam, aut dimidium leucæ, etiam si Canonicatus esset in cathedrali, tenetur nihilominus in Parochiali residere, quod procedit, non obstante quacunque nobilitate canonicorum, aut ecclesiæ cathedralis, etiam Metropolitana, vide declarationem adductam supra num. 114. & infra num. 338. Octava. Residens in Parochiali, quæ non longe abest à collegiata, in qua canonicatum obtinet, diebus festalibus ad Ecclesiam Collegiatam accedere, & in ea diuinis inservire potest, dummodo omnibus diebus, & horis suis debitis, & congruis Parochiali inserviat, & nihil prorsus relinquat ex debito servitio ipsius Parochialis. Nona, in Monasteriis, & Abbatibus, quæ cura, & consuetudo caret, non est necessaria residentia. Decima. Proponitur a, licet tantum sit iurisdictionalis, intelligitur tamen esse comprehensa in Bulla S. D. N. Pij V. de residentia Parochorum, quæ incipit Cupientes. Undecima. Vicarius amovibilis in exercitio curæ animarum arguit curam esse penes deputantem, & ideo ipsum teneri ad residentiam. Duodecima. Non tenetur residere in Prioratu curato, vel Parochiali, unita tamen perpetuo Dignitati, qui tenetur residere in Ecclesiâ Dignitatis, sic dicendum de canonicatibus, & aliis. Decimatertia. Obtinens canonicatum, cui sit unita Parochialis ad vitam obtinens, tantum tenetur in Parochiali residere, si unio facta sit ad vitam obtinens tantum. Decimaquarta. Rector, seu Parochus, qui habet Parochiam, intra cuius limites adhuc habitant Parochiani, tenetur in ea residere, etiam si tantum essent in illa Parochia tres, vel quatuor incole, & ubi fuerint duæ Ecclesiæ unitæ, residendum est in digniori, quod si non constet quæ sit dignior, in frequentiori, quod si una fuerit extra, & altera intra urbem, residendum est in ea, quæ est intra. Consonat concilium Bononien. d. tit. 6. de residentia. §. de his, qui ad residentiam tenentur, vers. & quoniam. Decimaquinta. Aquilana. Si unus populus dividatur, & una pars habet in civitate, & altera extra, & idem Parochus ex consuetudine ambas Parochiales obtineat, residere debet in civitate. Decima sexta. Habens duas Parochiales unitas perpetuo inuicem æque principaliter, & non unam alteri accessorie, ambasque pares ita, ut non sit dignior, & principaliter altera, potest in qua maluerit residere. Ita Episcopus.

scop. Abulen. rescriptum est 15. Mart. 1575. Decima-septima. An si Parochialis tribu, aut quatuor milliari-bus tantum distet à ciuitate potest in hac Rector habita-re, Dominici tantum ad suam Ecclesiam accedens, & habeatur pro residente. Cong. censuit non posse. 18. Con-chen. Episcopus potest compellere Rectores ad residendū, non obstante consuetudine residendi in loco distanti à Pa-rochia per sex milliaria. 19. Presbyter obtinens Parochia-les, etiam à ciuitate ultra duo milliaria non distantes, nō potest deputari magister Grammaticæ, & ob id à residen-tia excusari, etiam si velit singulis diebus festiuis Paro-chiali interesse. Ita Episcopo Tridentino responsum est. Vigesima. Licet Ecclesia Parochialis sit in loco, v-bi minor pars Parochianorum habitat, & maior pars habitat longe in oppidis, nihilominus Parochus habitare tenetur prope Ecclesiam in ciuitate, sed succurrendū est eis, qui longe habitant secundum antiquam loci consue-tudinem per dispositionem cap. 4. sess. 21. reform. Con-sonat concilium Mediolanen. 5. d. ut. de residentia. vers. Ecclesia Parochialis. Vigesima prima. Congreg. Concilij censuit Rectores Parochialium debere residere in domo ipsarum Parochialium, quod si Parochiales do-mos non habent, tunc in alia domo, quæ sit intra limites Parochiæ, aut saltem ita vicina Parochiali Ecclesiæ, ut inde commodè possint per seipsos ei inservire. Refert Zerola in praxi Episcopali 1. part. vers. Parochus §. 4. Vigesima secunda. Congregat. censuit Parochum cogen-dum esse habitare in domo Ecclesiæ, vel si Ecclesia eam non habeat, in propinquiori intra limites Parochiæ, quod si non habitauerit, non teneri ad restitutionem fru-ctuum, de quibus in hoc decreto. Vigesima tertia. Qui finitima vrbis Beneficia obtinent, & domum non ha-bent ubi habitent habitationis domum. Vigesima quar-ta. In his, quæ pertinent ad residentiam, obseruanda sunt quæ habentur in cap. 1. de reformat. sess. 23. & in reli-quis, si non possunt seruari decreta Concilij Trident. præ-dicti, id agendum est quod commodius, & melius potest, & qui non habet domum propriam in loco, ubi residere tenetur, aliquam conducere debet, ubi vero populus non potest victum suo Curato subministrare, Ordinarius ea obseruare debet, quæ habentur in cap. 3. sessio. 24. de reform. & in casu, quo iura disponunt, non debet pro iu-ris declaratione ad Papam recurrere. Vigesima quinta. Parochus non habens commodam habitationem in Pa-rochiali fuit dispensatus, ut degere posset in loco vicino, dummodo prope Ecclesiam substitutus eius habitet, ali-quando hæc facultas eadem de causa concessa fuit sine illa conditione, quod substitutus prope Ecclesiam habitet. Vigesima sexta, ibi, causa prius per Episcopum cognita. Omnia hæc committuntur Episcopo, qui executioni de-mandare etiam in Ecclesiis Parochialibus, quarum colla-tio ad inferiores spectat, etiam si inferiores essent Abba-tes regulares. Vigesima septima. Episcopus ad residen-tiam cogere potest Rectorem, licet eius Ecclesia Parochia-lis pertineat ad inferioris collationem, etiam Abbatis regularis. Consonat d. Concilium Mediolanen. 5. d. ut. de residentia. vers. fin.

§. 1.

*De residentia dignitatum Canonicorum
& Portionariorum.*

S V M M A R I A.

Obtinens in Ecclesiis Cathedralibus, aut Collegia-tis Dignitates, Canonicatus, aut Portiones tenen-

entur ad residentiam ita, ut non liceat ultra tres menses abesse, ut in Concilio Trid. sess. 24. de refor. c. 12. vers. præterea obtinentibus, n. 180.

An d. vers. præterea obtinentibus, comprehendantur Di-gnitates principales, & capita Collegiarum, nu. 181. resoluatur, quod sic, nisi haberent territorium, & iuris-dictionem quasi Episcopalem.

An obtinens Dignitatem, maxime principalem in Colle-giata, quæ habet etiam sedem in Cathedrali, excusetur à residentia in Collegiata, & possit residere in Cathe-drali, n. 182. resoluatur, quod non, & ponuntur resolu-tiones Rota.

An habens Canonicatum, & monasterium in commen-dam teneatur in Canonicatu residere nu. 183. resolu-tur, quod in monasterio, nisi sit ab animarum cura li-berum.

Obtinens Parochialem, & Canonicatum, si non residet in Parochiali, ut debet, cogi debet residere in Canoni-catu, n. 184.

Habens duas Dignitates, seu duos Canonicatus, in qua debeat residere, n. 185 resoluatur, quod in digniori, a-lias in qua maluerit, & idem in habente duas Paro-chiales vritas.

Habens ex dispensatione duo Beneficia residentiam re-quirant debet residere in habente maiorem necessi-tatem seu causam residendi, si vero æqualem habent, in quo maluerit, & idem in habente duas Parochiales vritas, n. 186.

An Capellania, & Beneficia simplicia, quæ nullos fru-ctus habent in absentia, sed omnes inter presentes di-stribuuntur, requirant personalem residentiam, non obstante consuetudine contraria, numero 187. & se-quenti resoluatur, quod sic ex Congregatione Con-cilij.

An Concilium ibi censetur tollere consuetudinem etiam immemorabilem, n. 189.

Consuetudo immemoralis nunquam censetur sublata, nisi expressa mentio de ea fiat, nec comprehenditur in reuocatione consuetudinis, etiam cum dictione v-niuersali, nisi quando tollitur tanquam irrationali-bus, aut eadem ratio militat in immemoriali, num. 190.

Consuetudini immemoriali est derogatum per clausu-lam derogatoriam consuetudinum, etiam iuramento Apostolica confirmatione, vel alia quavis firmitate ro-boratarum, n. 191.

Sublata quacunque prescriptione, non censetur subla-ta prescriptio immemoralis, numero 192. nisi ubi lex, vel privilegium afficit rem, & facit eam imprescri-ptibilem, & tunc non sufficeret allegare titulum, seu privilegium, & ad ipsum probandum adducere im-memorabilem, nisi data fama, numero centesimo nona-gesimotertio.

Decretum Concilij sessione 24. capitul. vigesimo, quod derogat quibuscunque consuetudinibus, non tollit im-memorabilem ex sententia Congregat. numer. 194. ubi adducuntur declarationes, & resolutio Rota numero 195.

Obtinens Dignitates in Ecclesia Toletana, & aliis, prætendunt non teneri ad residentiam, & non residenti propter immemorabilem, n. 196.

Concilium d. vers. præterea obtinentibus, subtulit con-suetudinem etiam immemorabilem ex sententia S. con-gregationis, n. 197. ubi ponuntur declarationes, & nu. 198. alia ponitur.

Obtinens Dignitates in d. Ecclesia Toletana, & aliis nō possunt hodie excusari à residentia, licet ante Consi-lium essent in immemoriali non residendi, nec dicen-

N 2

de quod Concilium non sit quoad hoc receptum, num. 199.

An si ante Concilium litigatum esset super residentia cum aliquibus Dignitates obtinentibus, qui habuerunt sententiam, & rem indicatam, non teneri ad eam, quia probauerunt immemoriam, teneantur post Concilium ad residentiam, n. 200.

Derogatio sententiarum per viam legis tollit etiam rem indicatam, licet secus in rescripto, n. 201.

Vbi Concilium non derogat sententiis, non comprehendit casus per sententiam determinatos n. 202. vbi ponuntur declarationes S. Congregationis, & n. 203. resolutio Rotae, & decisiones in causa Burgen. iurisdictionis Archidiaconatus, de Virbiesca, n. 204. 205. 206. 207. 208. & 209.

In proposito dubio obtinentes Dignitates tenentur ad residentiam, cum sententia fundetur in immemoriali, & sic non det plus roboris, num. 210. & 211. vbi ponitur declaratio S. Congregationis, & in contrarium proceditur, vbi non constat sententiam fundari fundamento reuocato, n. 212.

An per Concilium d. versi. praeterea obtinentibus, censetur derogatum statutum, etiam a Sede Apostolica confirmatum, num. 213. cum seqq. resolutur negative propter duplex vinculum, sicut & concordia a Sede Apostolica confirmata non censentur sublata per Concilium.

An id solum procedat in confirmatis ex certa scientia, & cum causa cognitione, an vero etiam in confirmatis in forma communi, numero 218. cum sequentibus, resolutur illas tantum confirmationes esse praeservatas in decretis Concilii, quae emanarunt ex certa scientia, & cum causa cognitione ex Congregatione Concilii.

Etiam, quod simul concurrant immemorialis concordia, seu statutum, & confirmatio in forma communi, est illis derogatum, n. 223. cum seqq.

Censetur praeservata confirmatio ex certa scientia, quando in derogatione nulla facta est mentio de confirmatione Apostolica, alias enim intelligitur etiam ex certa scientia, n. 226.

Ille dicitur confirmatio ex certa scientia, & cum causa cognitione, in qua est insertus tenor rei confirmatae, vel saltem narrata substantia, & est expedita precedente solita discussione, n. 227. & 228.

Causae cognitio excluditur in concordia, quae est inter partes, quando confirmatio fuit obtenta ad supplicationem vnius partis tantum, n. 229.

An confirmatis, in qua adest clausula ex certa scientia, non tamen est insertus tenor, aut narrata substantia rei sit ex certa scientia, an vero in forma communi, n. 230. cum seqq. resolutur, n. 233.

Clausula, quorum tenores, & suppletes omnes facti & iuris defectus, non faciunt ut confirmatio sit ex certa scientia, & quod illa operentur, n. 234.

De statuto Ecclesiae Abulensis, concedere absentiam quatuor mensium, quod est confirmatum ex certa scientia & declaratione super eo obtenta per Episcopum a n. 235. & 244.

An possit renuntari statuto, seu privilegio habenti decretum irritans expresse, vel tacite, numer. 242. & sequenti.

An sit reuocatum statutum, vel consuetudo aliquarum Ecclesiarum, in quibus ultra tres menses datur singulis mensibus unus dies pro tonsione barbae, num. 245. & 246. resolutur esse reuocatum, nisi sit in specie confirmatum.

An in mensibus, qui dantur recreationis causa, absentes

non solum lucrentur fructus, sed etiam distributiones quotidianas, maxime stante tali consuetudine, & ordinatione, num. 247. cum seqq. resolutur contra aliquos negative, etiam si Canonici solum consistat in distributionibus, & ponuntur declarationes S. Congregationis.

In Ecclesia Abulensi, est statutum in contrarium confirmatum ex certa scientia per Iulium III. ut in breui posito num. 253. & seq. & quod post Concilium observetur, n. 255.

At sint derogata indulta, seu privilegia Apostolica, quibus conceditur abesse ultra tres menses, numero 256. cum seqq. resolutur negative, nam lex generaliter loquens non tollit privilegium particulare, & quod Bulla Pij IV. reuocatoria privilegiorum non procedit nisi in illis decretis, in quibus est derogatio privilegiorum.

Privilegia perpetua de non residendo concessa certis personis, seu certo generi personarum, sunt reuocata per Concilium, n. 266. & sic privilegium concessum Capellani Regis est reuocatum, n. 267.

Contra dictam resolutionem, quod Bulla Pij IV. non procedat, nisi in illis decretis, in quibus habetur derogatio privilegiorum, sunt duae difficultates, num. 268.

Prima difficultas, quod alias S. Congregatio declarauerit regulares per sua privilegia etiam mare magnum, non posse absolueri a casibus Episcopo reservatis, ut in declarationibus adductis, & tamen non habetur in Concilio derogatio huiusmodi privilegiorum, nu. 269. cum seqq.

Secunda difficultas, quod alias d. Bulla videtur fuisse superflua, & de nihilo seruire, n. 274.

Ad primam difficultatem prima responsio, num. 275. & seq. quae non placet, n. 277. & quod decreto ultimo, c. 25. de reg. solum reuocantur privilegia, quae sunt contra decreta illius sessionis, & non aliarum.

Privilegia Regularium, quod non teneantur seruare interdicta in aliquibus diebus tantum, sunt sublata per Concilium d. decreto ultimo contra aliquos num. 278. cum seqq.

Secunda responsio ad d. difficultatem, n. 283. quae comprobatur, & defenditur n. seqq. sed non satisfacit, n. 295. & seq.

Vera responsio ponitur, n. 297. ad 302.

Regulares secluso privilegio non possunt de iure absolueri a casibus Episcopo non solum de iure, sed etiam specialiter per ipsum reservatis contra aliquos num. 303. & 304.

Ad secundam difficultatem resp. d. Bullam non esse superfluum, sed esse factam ad corroborandam, & confirmandam derogationem privilegiorum in decretis Concilii contentam, n. 305.

Quot dies contineant menses, qui dantur recreationis causa a Concilio, numero 306. resolutur mensem in proposito continere. 30. dies. cum non exprimitur a quo tempore incipiant contra aliquos relatores, numer. 307.

An stante statuto Ecclesiae, quod concedebat absentiam trium mensium, non tamen erat in usu, possint post Concilium illis gaudere, nu. 308. cum seqq. resolutur non posse.

Si constitutio, aut consuetudo Ecclesiae requirit seruitium totius anni, tunc locum habet absentia trium mensium a Concilio permissa, numer. tricentesimo undecimo & 312.

An ad absentiam trium mensium requiratur causa, & licentia, numero 313. cum sequentibus, resolutur non requiri,

STANCIA
de
Bengf.

requiri, & ponuntur declarationes Sacre Congregationis.

Iti menses, non debent sumi in maximis solemnitatibus ex Congregatione Concilij, quod tamen in Hispania non seruatur, n. 37. & 318.

An Canonici possint licite abesse ultra tempus à Concilio permissum, amittendo distributiones, & fructus, qui residendo lucrifunt, n. 319. cum seqq. resoluitur, negative, etiamsi maneant in ciuitate, & ponuntur declarationes S. Congregationis.

An satis sit lucrari grossam, seu vestuariū residendo ad horas, seu tempus illud, n. 324. & seqq. resoluitur, non satis esse, nec satisfacere, & adducuntur declarationes S. Congregationis.

Consuetudo vigens in Ecclesijs, ubi Matutini dicuntur media nocte, non interessendi illi videtur excusare, n. 326.

An ex diebus, & horis collectis sint faciendi menses absentia, n. 327. & seqq.

Secundum Congregationem Concilij non valet statutum, seu consuetudo, ut Præbenda, seu grossa lucrifiat interessendo vna vel duabus horis, aut minori tēpore 9. mensium, n. 329. sed non seruatur in Hispania & potest sustineri, n. 330. & quid in Ecclesia Ciuitatis seruatur.

An obtinens Dignitatem, cui incumbit visitatio, possit ratione visitationis abesse ultra tres menses, & lucrari fructus, ac distributiones Dignitatis & Canoniciatus, quem simul obtinet, numero 332. resoluitur, ut in declaratione Sacre Congregationis ibi posita.

Si esset consuetudo, quod Archidiaconus visitans percipiat distributiones, esset valida, n. 333.

Incumbens Curæ animarum imminenti sua Dignitati habetur pro præsentis, & interessenti ex decreto Concilij, sess. 22. cap. 3. numero 334. sed intelligitur de Curâ animarum proprie, nempe fori interioris numero 335. ubi adducuntur declarationes Sacre Congregationis.

Visitans, seu exercens iurisdictionem imminenti suæ Dignitati, vel Ecclesiæ, non lucratur distributiones, quando est absens à ciuitate, seu loco Ecclesiæ, alias secus, n. 336.

Non procedit d. decretum cap. 3. in Canonici, seu Dignitatibus habentibus Parochiales, non tamen annexas, numero 337. ubi ponitur declaratio S. Congregationis.

Archidiaconus visitans non lucratur fructus Canoniciatus, quem simul obtinet, etiamsi esset annexus Dignitati, stante quod fructus sint distincti, secus autem esset in Portione accessorie annexa Dignitati, numero 338.

Cominuitur consil. Nauarr. 14. de Clericis non residentibus, quatenus sentit, quod prosequens litem super iuribus suis Dignitatis lucratur etiam fructus Canoniciatus, num. 339.

Excusatus à residentia non lucratur fructus, qui non lucrifunt in absentia, nisi in casibus à iure expressis, num. 340.

Canonici ingrediens Religionem non lucrabitur anno nominatus fructus Præbende, quamvis sit iuste excusatus à residentia, n. 341.

Canonici electus ad Episcopum Italiae, qui debet Roma examinari, quamvis interim, dum vadit, iuste absit, non tamen fructus percipiet, ad quos percipiendos in absentia non solum non sufficit utilitas priuata, sed nec utilitas Ecclesiæ, seu Episcopatus in genere, sed requiritur utilitas Ecclesiæ in specie, n. 342.

Obrinentes ex dispensatione Parochialem, & Canoniciatum residentes in Parochiali percipiunt fructus Canoniciatus ex privilegio Bullæ Pij V. & obtinens ex dispensatione duos Canoniciatus, seu Dignitates eo ipso censetur dispensatus, ut percipiat in absentia fructus alterius, quando dispensatio est perpetua, n. 343.

In statuta, & consuetudines Ecclesiarum concedentia iubilationem deseruentibus per 40. annos sint contrarius, & derogata per Concilium numero 344. resoluitur quod non, & adducitur declaratio S. Congregationis.

An per Concilium sit derogatum e. de cetero, & c. ad audientiam, de Clericis non residentibus, ubi habetur, quod duo Canonici existentes in seruitio Episcopi habentur pro presentibus num. 345. cum seqq. resoluitur, non esse derogatum, & ponuntur declarationes S. Congregationis.

Canonici existentes in seruitio Episcopi non possunt percipere distributiones quotidianas, quod fallit stante consuetudine in contrarium, n. 348.

Fallit etiam in Canonici missis ad visitanda limina, vel comitantibus Episcopos ad ea, num. 349. ubi ponuntur declarationes S. Congregationis, quod declaratur num. seqq.

Fallit etiam, quando Canoniciatus confisteret, solum in distributionibus, nam tunc eas lucrarentur, excepta tertia parte ex Congregationis sententia, n. 351. ubi ponuntur declarationes.

Quoad lucrandos fructus Canoniciatus, quando omnes consistunt in distributionibus, S. Congregatio facit differentiationem inter absentes causa studij, & causa residence in Parochiali ex vna parte, ut hi eos integros percipiant, & inter absentes causa seruitij Episcopi, & in iurisdictionis, ut hi eos lucrentur, deducta tertia parte, n. 352. & 353.

Fallit etiam stante speciali gratia, & concessione Papæ, n. 354. & 355.

Similis gratia, & privilegium percipiendi etiam distributiones in absentia concedi solet ad tempus, & prorogari Inquisitoribus, & Ministris S. Inquisitionis Hispania num. 356. ubi ponitur declaratio S. Congregationis.

Canonici Vicarius Episcopi, non potest percipere distributiones in absentia, quamvis percipiat fructus, nisi sit consuetudo in contrarium, n. 357. secus in Vicario capituli sede vacante, n. 358.

Absens proferuū, & utilitate Ecclesiæ de iure percipit fructus, & etiam distributiones, si est præsens in loco, n. 359. nisi sit consuetudo contraria, num. 360. absens vero a loco pro utilitate Ecclesiæ, vel alia iusta causa, non percipit distributiones, nisi consuetudine aliud sit obuentum num. 361. ubi adducuntur declarationes S. Congregationis, iuxta quod sunt accipiende aliæ declarationes adductæ, num. 362. & quædam consil. Nauarr. consil. 363.

Dispositio d. c. de cetero, & c. ad audientiam, de Clericis non residentibus, procedit etiam in Canonico Doctorali, & Magistrati, n. 364. nisi vergeret in magnum damnum Ecclesiæ, n. 305.

In Ecclesiâ Abulen. est statutum, quod Doctor alius non procreet, nec acceptet familiaritatem Episcopi, nec eam vtratur, n. 366.

Dispositio d. c. de cetero, & c. ad audientiam, non habet locum in Canonico præbendario, n. 367. nec etiam in Canonico leclura, n. 368.

An dispositio istorum capitulorum procedat in inferioribus Clericis, non Canonici, n. 369. cū seqq. approbatur sententia Abbatis in dict. cap. ad audientiam.

numer. 8. quam secuta est Rota.

Qui non per Episcopum, sed alias sunt occupati pro communi utilitate seu Episcopatus in genere, aut per Episcopum plures quam duo eiusdem Ecclesie, non percipient fructus in absentia, n. 374.

Procuratores generales Cleri Hispanie à Congregatione deputati residentes in Curia Romana, & Regia non excusantur à residentia, nec lucrarentur fructus in absentia, nisi statet breue Clementis VIII. numero 375.

Dispositio d. c. ad audientiam, non comprehendit Portionarios, qui non sunt de Capitulo, licet in eo habeant vocem, num. 376. & 377. ubi ponitur resolutio Rota, & num. 378. eos tamen comprehenderet ubi essent de Capitulo, ut sunt in aliquibus Ecclesiis Hispanie, d. numero 378.

In Ecclesia Abulen. Portionarii possunt assumi ab Episcopo in familiares, sicut Canonici ex statuto Ecclesie, nu. 379.

Quod dicitur de Portionariis videtur dicendum de Dignitatibus in proposito, n. 380.

Dispositio d. c. de cetero, & c. ad audientiam, habet locum in Prelatis inferioribus Episcopo respectu suorum subditorum, n. 381.

Idem est in Legato, quantum ad Prouinciam suam, & in Archiepiscopis, quo ad Clericos sue Diocesis, & non suffraganeorum, n. 382.

Familiares Papae existentes in eius seruitio percipiunt fructus in absentia, numero 383. quod tamen non procedit in scriptoribus, & aliis officialibus Curiae, numero 384.

Sicut familiares Episcopi, ita etiam familiares Papae non percipiunt distributiones, n. 385. resolutio Rota, n. 386. circa indulgium subcollectorum.

Familiares Cardinalium excusantur à residentia secundum aliquos, n. 387. sed contrarium tenetur, num. 388.

Existentes in seruitio, aut officiis Regis seu Principis, non excusantur à residentia, n. 389. & si aliquod privilegium fuit antea eis concessum, ut Regi Francie, reuocatum est iam per Concilium, nu. 390. & quod dicit Nauarr. c. 25. n. 121. de Capellanis Regum, intelligendum est de privilegiis concessis post Concilium, quia tamen non sunt, n. 391.

An causa peregrinationis, maxime ex voto, liceat abesse ultra tempus à Concilio permissum, & lucrarentur fructus, n. 392. cum seqq. resoluitur negativè ex sententia Congregationis.

An Canonici, & Beneficiati celebrantes priuata Missam in eadem Ecclesia tempore officiorum habeantur pro presentibus, n. 396. cum seqq. resoluitur, quod non, & adducuntur declarationes S. Congreg. licet contrarium de consuetudine seruetur in aliquibus Ecclesiis, quae videtur tolerabilis.

180 Secundo principaliter * dico, quod obtinentes in Ecclesiis Cathedralibus, aut Collegiatis Dignitates, Canonicatus, Præbendas, aut Portiones tenentur ad residentiam, ita ut non liceat eis vigore cuiuslibet statuti, aut consuetudinis, ultra tres menses etiam continuos (ut S. Congregatio declarauit) ab eisdem, Ecclesiis quolibet anno abesse, saltem nihilominus earum Ecclesiarum constitutionibus, quæ longius seruitur tempus requirunt. Ita S. Concilium Trident. sess. 24. de reform. c. 12. vers. præterea obtinentibus, ubi etiam statuitur, quod distributiones qui statutis horis interfuerunt, recipiant, reliqui quauis collusione, aut remissione exclusi his ca-

reant, iuxta decretum Bonifacii VIII. in c. 11. de clericis non resid. in 6. quod Sacra synodus in vltim reuocat, non obstantibus quibuscunque statutis, & consuetudinibus, & quod omnes diuina per se, & non per substitutos compellantur obire officia. Sandoval. de officio Ecclesiastico 5. parte, cap. 3. numero 3. & 4.

Circa quod varia dubia * examinanda sese offerunt, & primo dubitatur an d. versicul. præterea obtinentibus, comprehendantur Dignitates principales, & capita Ecclesiarum Collegiarum; & dicendum est, quod sic, ut censuit S. Congregatio Concilij super eo, his verbis: Ad hanc residentiam tenentur etiam Abbates, & alij Superiores Ecclesiarum Collegiarum, licet habeant iurisdictionem in Canonicos, & ad hoc cogi possunt ab Episcopis, sub quorum Diocesi sunt, alia ibi Dignitates, comprehenduntur etiam illa Dignitates, quæ sunt capita illarum Ecclesiarum Collegiarum. Et quæ etiam essent exemptæ à iurisdictione Ordinarij, & habent tantum iurisdictionem in Canonicos, & seruientes in illis Ecclesiis, & dicitur in ista declaratione, & habent tantum iurisdictionem in Canonicos, quia, si haberent territorium, & iurisdictionem quasi Episcopalem, non tenerentur ad residentiam chori, & horarum, quamuis tenerentur ad residentiam, sicut Episcopi, de quo infra numer. 480.

Secundo dubitatur, an obtinens * Dignitatem, maxime principalem, in Collegiata, quæ habet etiam sedem in Cathedrali, excusetur à residentia in Collegiata, & possit residere in Cathedrali, & dicendum est, quod non, ut in vna Vallisoletana residentia coram D. Sacrato, in qua prima Jun. 1601. fuit resolutum, Assignmentem sedis in Cathedrali non excusare à residentia in Collegiata, nam aus dicta sedes non requirit residentiam, & sine dubio Abbas non excusatur à prima obligatione, aut vero requirit residentiam, & nihilominus tenetur Abbas residere in Collegiata, tum quia illa est dignior sedes, cum ibi sit caput. Abbas in capit. extirpandæ. §. qui vero, numero 5. ubi Hostien. numero 8. de præbend. tum quia Abbas ibi percipit fructus non in Cathedrali, argumento capit. cum ex officij de præscript. & decimo Maij 1602. coram eodem fuit resolutum. Abbatem teneri ad residentiam in Collegiata, tam ex dispositione iuris communis capit. ad hæc, versicul. cum singulari, de præbend. capit. fin. de rescript. in 6. Ferrerius consilio 32. numero 14. quam ex dispositione Concilij Trident. sess. 22. de reformat. capit. 3. & etiam vigore erectionis, non obstante, quod in Bulla erectionis non exprimitur Abbas, & consequenter non comprehenderetur sub dispositione, quod Beneficiati in dicta Ecclesia teneantur residere per glossam in Clement. 2. verb. in eisdem de ætate, & qualitate, quia id procedit, quia ibi materia est correctoria, secus hic, ubi assistit ius commune. Abb. in capit. relatum, numero quinto de Clericis non resident. nec obstat præterea consuetudinem non residendi, quia illa non legitime probatur. Nec obstat, quod Abbas habeat aliam sedem in Cathedrali, quia, si sedes in Cathedrali requirit residentiam, potius ex ea inducitur incompatibilitas, quam liberatio à residentia in Collegiata d. cap. ad hæc, nisi aliter appareat dispositura cum explicita scientia Papæ, nec obstat sententiam D. Orani, quia non iustificatur ex actis, & in contrarium stat ius commune, & statutarium istius Ecclesie, unde tanquam notorie iniusta non potuit facere transitum in rem iudicatam. Cesar de Grassis decisione 2. de solut. De quo etiam infra, numero 476. ubi

vbi dicta videnda sunt.

135 Tertio dubitatur, an habens ¶ Canonicatum, & Monasterium in commendam teneatur in Canonicatu residere? Et dicendum est, quod in Monasterio, nisi illud sit ab animarum cura liberum, vt in sequenti declaratione S. Congregationis Concilij, *Obtinens Canonicatum, & Monasterium in commendam ab animarum cura liberum, in Canonicatu residere tenetur.* Et conducit declaratio nona supra adducta hoc capite sub numero 179. quæ ait, quod in Monasterijs, & Abbatijs, quæ cura & conuentu carent, non est necessaria residentia. Imo & obtinens Parochialem & Canonicatum, qui debet residere in Parochiali, vt in constitutione 64. Pij V. ¶ & in declaratione septima adducta sub d. num. 179. si non residet in Parochiali ex permisso Episcopi, debet cogi residere in Canonicatu, vt in sequenti declaratione d. S. Congregationis, *Habens Canonicatum, & Parochialem in duobus Diocesis, & non residens in Parochiali ex permisso Episcopi, vt tenetur ex Bulla Pij V. cogendus est ad residendum in Canonicatu.*

135 Quarto dubitatur habens duas ¶ Dignitates, seu duos Canonicatus ex dispensatione in qua debeat residere? Et dicendum est, quod in digniori, alias in qua maluerit, vt in sequentibus declarationibus S. Congregationis Concilij, Prima, *Habens duos Archiepiscopatus dignitate pares, residere poterit in quo sibi placuerit, si alter est dignior, tenetur in eo residere.*

Secunda, *Obtinens legitime duas Dignitates, in digniori residere tenetur, & fructus alterius lucratur, non tamen distributiones, & eam tertiam partem Præbende, quæ auctoritate decreti sessionis 22. de reformatione, in quotidianas distributiones est conuersa.* Tertia, *Obtinens duos Canonicatus tenetur in digniori residere, eius vero, in quo non residet, quotidianas distributiones perdit, in quibus distributionibus intelligitur etiam comprehensa tertia pars Præbende, quæ ex decreto Concilij Tridentini conuersa fuit in distributiones quotidianas, sed habens plures Canonicatus dignitate pares, vbi pluribus inferre potest, residere tenetur.* Et idem est in habente duas Parochiales vnitas, vt in declaratione 14. & 16. adducta supra sub d. n. 179.

135 Et habens ex dispensatione duo ¶ Beneficia residentiam requirentia debet residere in eo, quod maiorem necessitatem, seu causam residendi habet; si vero æqualem habent, potest in quo maluerit residere, vt in sequentibus declarationibus d. S. Congregationis, Prima Archiepiscopo Ianuen. *Parochiales Ecclesie sunt incompatibiles cum Beneficijs, in quibus assignatae sunt distributiones quotidianæ, quas a diuinis absentes amittunt, & illi, qui obtinent duo Beneficia, vel plura cum legitima dispensatione ante Concilium Tridentinum obtenta requirentia personalem residentiam, tenentur residere in quo est maior necessitas, nec propterea possunt alterutro priuari, amittunt quidem distributiones quotidianas eius Beneficij, cuius ministerio non inserviunt.* Secunda, Cardinali Farnesio. *Canonici omnes debent in propria Ecclesia residere, & personaliter deferuire eorum muneri, non obstantibus quibuscunque, ille tamen, qui aliud Beneficium ex legitima dispensatione obtinet, quod maiorem, vel æqualem causam residendi habeat, licet non intersit muneri, quod exigit Canonicatus, non potest tamen eo priuari, nec alia pena affici, nisi priuatione distributionum quotidianarum, nec Concilium Tridentinum super pluralitate Beneficiorum prouidet, nisi ad futurum, præterquam in Parochialibus, quas nec etiam per dispensationem ante Co-*

cilium Tridentinum obtentam nemo, nisi vnitas retinere potest. Et idem est in habente duas Parochiales vnitas, vt in d. declaratione decimaquarta, vbi dicitur, quod, si non constet quæ sit dignior, residendum est in frequentiori, & si vna, fuerit extra, & altera intra urbem, residendum est in ea quæ est intra. Et ad prædicta conferunt quæ tradit post hæc González gloss. 6. numer. 268.

Quinto dubitatur, an Capellaniæ, & Beneficia simplicia, ¶ quæ nullos fructus habent in absentia, sed omnes inter Capellanos, & Beneficiatos præfentes distribuuntur absentibus nihil percipientibus, requirant personalem residentiam, sicut Canonicatus, & Portiones ita, vt ea obtinentes ad residentiam præfite teneantur, & cogi possint, non obstante consuetudine contraria? Et pro parte negatiua faciunt ea, quæ in proposito adducit Nauarrus consil. 4. de Clericis non residentibus numer. 1. 2. & 3.

Nihilominus tamen contrarium fuit decisum per ¶ Sanct. Congregationem Concilij in vna Ianuen. vt in prima declaratione supra adducta, num. 186. & in vna Compottellana, de qua est dict. consil. Nauarri 4. vt in sequenti declaratione. *An Capellania in Ecclesia Cathedrali existentes, quarum redditus ex varijs defunctorum redditibus, cum onere Missas aliquot, & diuina officia pro animarum salute celebrandi, inter se tantum distribuunt Capellani præfentes, qui onera prædicta per seipso, & per alios presbyteros quoscunque persolunt; reliquis Capellanis, qui præfentes non sunt, nihil percipientibus, personalem residentiam requirant ita, vt qui obtinent, ad residentiam præfite, etiam per priuationem cogi possint, non obstante consuetudine contraria? Multi ex illustrissimis tenebant non posse cogi præfite, & in hanc sententiam inclinabat maior pars, nisi allegaretur alias fuisse in contrarium decisum, quoniam fructus sunt in forma distributionum, vt in Canonicatibus, ideo fuit decisum cogi posse præfite ad residendum, & post hæc tradit González gloss. 5. numer. 108. dicens istam declarationem originaliter vidisse.*

Sexto dubitatur, ¶ an, dum Concilium ibi statuit, quod illis non liceat vigore cuiuslibet statuti, aut consuetudinis ultra tres menses ab Ecclesijs abesse, censetur tollere consuetudinem, etiam immemorabilem.

In quo videbatur ¶ respondendum negatiue, nam consuetudo immemoriahs nunquam censetur sublata, nisi expressa mentio de ea in lege, vel constitutione habeatur, nec comprehenditur in reuocatione consuetudinis, etiam cum dictione vniuersali. Aymon. Crauetta. de antiquitate temporis 4. parte, sectione, materia ista, numero 47. Ruinus consilio 13. numero 30. libro 2. Couarruias plures referens libro 3. variar. cap. 13. numero 5. Auendanno resp. 16. num. 1. Pelaez de Mierez de maiorat. 4. parte questione 20. numero 51. Velazques in libro 6. Tau. glossa 11. numer. 9. Flores de Menna, question. 10. numero 44. & Emanuel Rodriguez question. regul. 1. tomo questione 9. articulo. 5. ad finem cum alijs, & fuit resolutum in causa Palestina iurisdictionis. 25. Maij 1565. coram D. Orano. immemorabilem non comprehendi in reuocatione consuetudinis, etiam cum dictione vniuersali, limitari tamen duobus modis; primo, quando tollitur consuetudo tanquam irrationabilis, & sic procedit, quod tradit Antonius Gabriel. de præscriptione conclusionem 1. numero 27. secundo, quando eadem ratio militat in immemoriali & Couarruias supra, & tradit post hæc

Gonzalez glossa 33. numero 2.

Adde Tertium, quod consuetudini immemoriali est derogatum per clausulam derogatoriam
 191 ¹ consuetudini etiam iuramento Apostolica confirmatione, vel alia quavis firmitate roboratarum, & sic videtur intelligere etiam de immemoriali, ut fuit resolutum in causa CesarAugustana surreptionis Breuium 16. Iun. 1559. coram Domino Orano, ut per Cot. decis. 34. in Miscellaneis manuscriptis.

192 Similiter sublata quacunque præscriptione non censetur sublata præscriptio immemorialis, Felinus in Rubric. de præscript. num. 18. Aymon supra, Balbus de præscriptio. 2. parte 3. partis 6. questione num. 21. & 5. part. 5. part. penultimas. question. 9. Probus ad Monachum in c. 1. de præscript. in 6. numer. 24. Tiraquell. plures referens de retract. conuen. §. 1. gloss. 2. num. 23. & 25. Afflictus dec. 154. num. 5. Boerius dec. 39. num. 12. Otalora de nobilitate 3. part. cap. 7. num. 11. Auendanno, Mieres, Velazques, Flores, & Emanuel Rodriguez supra, & idem Velazques in l. 41. Tauri. gloss. 1. num. 6.

Nisi ubi lex, vel priuilegium afficit rem, & facit
 193 ¹ eam impræscriptibilem dicendo non posse præscribi. Felin. in cap. accedentes. numero 6. fall. 3. & in cap. cum ex officio. numero 1. & 13. de præscript. Ripa in l. quominus. numer. 40. & 101. de fluminibus. Balb. d. quæst. 9. ad fin. Probus supra, & Tiraquell. num. 25. Antonius Gabriel d. concl. 1. ex num. 27. & Matienço in l. 3. titul. 10. lib. 5. recopil. glossa 9. quo casu, quicquid dicant Felinus, & Ripa ibi, non sufficeret etiam allegare titulum, seu priuilegium, & ad ipsum præsumptiue probandum adducere immemoriam, nisi data fama tituli, seu priuilegij iuxta dicta, & adducta supra 1. part. cap. 2. numero 38. & in terminis idem Felinus in cap. cum contingat, de foro compet. num. 5. fall. 3. Anton. Gabr. supra num. 33. de quo vide Aymonem dict. 4. part. sect. absolutis a numero 52. & sectione materia ista, numero 96. & ita alias S. Congregatio Concilij declarauit decretum Concilij sessione 24. de reformatione, cap. 20. ¹ quod derogat quibuscunque consuetudinibus, ut in fine illius decreti, non substulisse immemoriam, Apostilla consil. 3. Nauarr. de officio deleg. & post hæc Gonzalez dict. gloss. 33. numer. 5. ut in declarationibus seqq. Prima Cardinali Pacieco Archiepiscopo Burgen. Persistendum est in illa declaratione iam dudum ab hac Congregatione facta, nempe decretum Concilij sessione 24. cap. 20. non substulisse immemoriam consuetudinem, & ideo si Archidiaconi, & Abbates legitime eam probauerint, si ad eos esse exercere huiusmodi iurisdictionem, illud tamen maioris applicationis gratia censuerunt nunc addendum, ut interea, dum illi eam consuetudinem probauerint, amplitudo vestra sola veramque iurisdictionem exerceat. Quæ omnia ita ab ea obseruatum iri persuasum habemus. Roma die 27. Septembris 1575. Secunda super dict. cap. 20. Depius responsum est hoc decretum Concilij non substulisse immemoriam consuetudinem. Et ideo si isti inferiores legitime probauerint eam, sinendi sunt exercere huiusmodi iurisdictionem, interea tamen, dum illi eam consuetudinem immemoriam probauerint, Episcopi soli hæc iurisdictionem exercere debeant, cum pro Episcopo possent regere, & ratio Concilij, & legitime probatur, quod per tres sententias probatum est. Tertia Congregatio censuit decretum Concilij sessione 24. capit. 20. non substulisse immemoriam consuetudinem Decano, Capitulos, seu alij inferiori, cognoscendi in criminalibus, & matrimonialibus.

Item eo decreto non comprehendunt Abbates, Præ-

positos, seu Archipresbyteros nullius, qui ordinaria iurisdictione ab immemoriali tempore cura funguntur.

Item censuit decretum Concilij sess. 6. c. 4. & sess. 25. c. 6. non substulisse facultatem, alias ex immemoriali & laudabiliter obseruata consuetudine Decano, & Capitulo singulares Capituli, ipsique subiectas personas cumulatim cum Episcopo, seorsum tamen ab eodem ipsiusque Episcopum toties, quoties sua auctoritate vti volentem, non excludendo visitandi, corrigendi, & emendandi, quia Concilium non dicitur eam facultatem concessisse Episcopo vtiuatiue, quoad alios inferiores Ordinarios, de quorum exclusionem non constat, & ab eis debite puniendus non est cogendus coram Episcopo denno se purgare, vel ab eodem iterum puniri. Quarta. Nec quasi possessio immemorialis est sublata. Quæ probanda coram eodem Episcopo, & interim Episcopus ipse, & solus iurisdictionem exerceat.

Vnde in vna Veronen. ¹ iurisdictionis. 18. Martij 1596. coram Illustrissimo Pamphilio fuit per Rotam resolutum, quod licet ex Concilio Trident. d. cap. 20. §. ad hæc, præseruetur Decano, & Capitulo, seu alijs inferioribus immemorialis consuetudo cognoscendi causas criminales, & matrimoniales, tamen, cum immemorialis probatur, quæ non dicitur ad hunc effectum legitime probata, donec de ea constet per tres sententias conformes, Episcopus solus debet istam iurisdictionem exercere, & in ea manuteneri ex iuris communis assensu, non aliter probata quasi possessione, cum per se, post medium, de priuileg. in 6. cum ibi notatis. Capita. quæ. decis. 306. p. 1. & 201. part. 2. iuxta dictas declarationes S. Congregationis.

Et ita obtinentes Dignitates in ¹ Ecclesia Tolentina, & in aliquibus alijs Ecclesijs Hispaniæ prætentunt, non teneri ad residentiam, & non resiliunt quia dicunt esse in consuetudine immemoriali non residentium.

Nihilominus tamen in ¹ proposito iuxta subiectam materiam, & mentem Concilij d. cap. 12. versic. præerea obtinentibus, contrarium S. Congregatio censuit, nempe Concilium substulisse consuetudinem etiam immemoriam, ut apparet ex sequent. declarationibus super dict. capit. 12. (quod etiam videtur sentire Couarruu. d. lib. 3. variar. cap. 13. sub numer. 9. & Hoieda de incomparabil. cap. 17. num. 20.) Prima ibi, aut consuetudinis, etiam immemorialis. Secunda, S. D. N. Greg. XII. ex sententia Cong. declarauit immemoriam consuetudinem non excusare à residentia in Cathedralibus, & Collegiatis insignibus; in collegiatis autem non insignibus posse excusare, si Ecclesie sunt rurales prorsus destituta, aut quibus nunquam antea supra hominum memoriam solitum esset residere, aut in quibus adeo tenuis redditus essent, ut canonici aliunde non habentes, vnde viverent, alere non possent, & sufficit ad excludendam immemoriam, quod aliqui canonici resederint, Consonat Concilium Bononiense, titul. 6. de residentia. §. de his, qui ad residentiam tenentur, versicul. itaque hi. & §. de causis excusantibus Canonicos à residendo. versiculo ultimo. Tertia, congregatio parua, id est, Illustrissimorum Cardinalium tantum, censuit immemoriam esse sublatam per Concilium, & statuta rurata nihil valere, ut iam resolutum est, ac statuta auctoritate Apostolica confirmata non esse sublata per Concilium sessione 24. capit. 12. Ita Episcopo Lamacen. sexto, Septemb. 1576. Quarta. Non datur substitutus in loco canonici absens ex iusta causa, nec potest compelli canonicus deservire per substitutum, sed ut per se deseruiat, non obstante

stante immemoriali consuetudine, quod etiam patet ex declaratione vltima infra adducta. numero 216. & Abulensi infra adducta, num. 235. & ex declarationibus, prima & secunda adductis numero. 323. & ex frequenti declaratione, & respons. dato Episcopo Segobien. vnde decima Julij 1590. ad primam, & secundam, & octauam, quam totam hic ponere placuit, quia deseruit ad alia infra dicenda. Ad primam de residentia Canonorum, & Dignitatum Congregatio respondit, consuetudinem immemoriam non residendi sublatam esse ex decreto Concilij cap. 12. session. 24. quod si Canonici alia se ratione tueantur, audiendi erunt. Ad secundam respondit eos teneri ad residendum nouem mensibus. Ad tertiam, si locum habet Concilium cap. 1. sess. 21. tunc tertiam partem esse accipiendam secundum unum valorem, sed ei remedio locum non esse existimatum, nisi ubi distributiones ita sint tenues, ut verisimili er negligantur. Ad secundam censuit huiusmodi inhibitionem, in qua concedenda, nec forma nec tenor sacrum constitutionum, ut cauetur decreto Concilij session. 22. cap. 7. seruatus fuit, tanquam nullam iure posse contineri. Ad sextam, respondit curam animarum, vel esse exercendam per ipsos Canonicos, quibus imminet, aut si minus sufficientes, adiungendos coadiutores ab Episcopo approbatos. Ad septimam, Canonicos, & Dignitates teneri diuina officia per se ipsos obire, itaque Missas maiores canere illis diebus, quibus tenentur. Ad octauam an Episcopus possit habentes officia Archyepiscopatus, operaria, scilicet hospitalia, & thesauraria, quibus in sua fundatione quedam onera fuerunt imposita, licet modo a tempore immemoriali nullum onus habeant, cogere ad onera in fundatione imposita, non obstante d. consuetudine immemoriali, & ad personale residentiam compellere, non obstante, quod a nonnullis annis non resederint? respondit posse cogere ad personalem residentiam, & ut competens in Ecclesia seruatum ad formam ab eo prescribendam impleant iuxta cap. 3. sess. 22. Ad nonam, an consuetudo quadam facta ab Episcopo, & Capitulo post Concilium Trident. de soluendo certam pecunie quantitate ratione noue possessionis Episcopatus, & Canoniciatum, & Dignitatum distribuendam in fabricam, & salaria Notarij, conuocatorum, campanarij, & aliorum ministrorum Ecclesie, quibus iam alias sunt certa constituta salaria, sit valida, nec ne? S. Dominus noster ex sententia Congregationis respondit huiusmodi constitutionem seruandam, nihil tamen ex ea pecunia Notariis, campanario, & aliis Ecclesie ministris tribuendum, sed integram summam in usus fabrica conuertendam, atque ita libenter soluendam, tam a capitularibus, quam ab Episcopo, cum sperari possit officium Ecclesie Dignitatem, que ab huiusmodi largitate in edificium ornatumue Ecclesie facta sunt exordium, ad mysticam quoque Ecclesie edificationem, feliciter in Domino processurum. Ad decimam, posse Episcopum visitare solum capitulares, & bona, eorumque bonorum administrationem, vel quibus sibi videbitur adiunctis. Ad vndecimam, solus Episcopus potest fabricam visitare. Ad duodecimam, Episcopus potest solus, vel is qui sibi videbitur itidem adiunctis, etiam extra gremium Capituli, Canonicos visitare, corrigere, & punire, non tamen pena ordinaria, sed extra ordinaria, que morum correctionem respiciat, concordia autem, nisi a Sede Apostolica ex certa scientia, & cum cause cognitione confirmata fuerit, censetur sublata. Ad decimam tertiam, Episcopus, non potest recusari in visitatione. Ad decimam quartam, An deficientibus ex imminutoribus synodalibus, vel ipsis impediatis, Episcopus, vel Capitulum sede vacante alios possit creare, donec synodus

habeatur? censuit ita non posse. Ad decimam quintam. Abstinere debet Episcopus, & Delegatus ne imponant penam excommunicationis, nisi in subsidium & a preceptis cum prolatione pena excommunicationis, & si eam imponant, potest appellari, & ab ea, nisi quis comminetur, dari vique appellationem. Ad decimam sextam. Quando onus fabrica non est translatum in populum, potest Episcopus sumere aliquam partem ex accervo fructuum communi decimarum pro fabrica reparata, quando autem ex consuetudine etiam translatum potest populum compellere, & non potest fructus decimarum sumere. Ad decimum septimum, An Canonice Capituli Ecclesia teneantur Episcoporum rationem reddere administrationis fabrica Ecclesie, & fructus omnes in utilitate eiusdem Ecclesie expendere, non obstante consuetudine immemoriali, respondit teneri reddere Episcopo rationem, omnesque fructus in utilitatem eiusdem Ecclesie expendere, nisi per Episcopum velint visitari pecuniam, que in fabricam impendant. Ad decimum octauum, Subcollectores non possunt visitari, nec corrigi ab Episcopo. Ad decimum nouum, cap. 9. sess. 25. habet locum tam in petitorio, quam in possessorio. Ad vigesimum. Redditi fabricarum, potest Episcopus expendere pro suo arbitrio.

Vnde obtinentes Dignitates in d. Ecclesia Tolentana, & aliis Ecclesiis Hispanie non possunt hodie excusari a residentia, licet ante Concilium essent in consuetudine immemoriali non residendi. Nec videntur etiam posse excusari dicendo, quod Concilium non sit quoad hoc receptum in dictis Dignitatibus & Ecclesiis. Nam, cum Concilium derogat consuetudini immemoriali, videtur ei derogare, tanquam irrationabili Couarr. n. lib. 3. vari. cap. 13. sub num. 5. & sic non videtur excusare non receptio, ut alias dicitur infra 11. part. ca. 5. n. 161.

Septimo dubitatur, an, si ante Concilium Tridentinum & litigatum esset super residentia cum aliquibus Dignitatibus obtinentibus, qui habuerunt sententiam, & rem iudicatam non teneri ad residentiam, quia probauerunt immemoriam, teneantur nihilominus ad eam post Concilium? & videtur non teneri. Nam Concilium hic non derogat sententiis, ut derogat in c. 4. sess. 6. & in cap. 6. sess. 25. de reform. in qua derogatione comprehenditur etiam res iudicata, & nam licet derogatio sententiarum non comprehendat illas, quae transitum fecerunt in rem iudicatam, Alex. cons. 94. numer. secundo. lib. 2. Decius in l. res iudicata. numer. 3. ff. de reg. iuris, hoc procedit in rescripto Principis, non autem quando per viam legis aliquid statuitur, non obstantibus sententiis, quia nunc tollitur etiam res iudicata, ut fuit resolutum per Rotam in causa Abulensi iurisdictionis. 22. Ianu. 1588. coram Domino Orano.

Et ubi Concilium non derogat sententiis, non comprehendit casus & per sententiam determinatos, ut alias Congreg. censuit circa cap. 8. sess. 7. de reform. in vna Lucen. iurisdictionis visitandi his verbis. Congregatio Concilij censuit per cap. 8. sess. 7. presupposito, quod sententia, & concordia excludant Episcopum a visitatione, illis Concilium non derogasse, cum enim d. capi. faciat diuersas derogationes, censetur aliis non expressis noluisse derogare, & est alia declaratio super dict. capi. octauo, quae sic ait. Concilium hic non censetur sustulisse, nec rem iudicatam, nec concordias.

Et idem tenuit Rota in vna Legionen. iurisdictionis & de Saldanña inter Episcopum, & Archi-

diaconum de Saldanna 13. Nouembr. 1583. coram D. Blaacheto, vbi in fine decisionis sic dicitur, Neque etiam obstat decretum Concilij Tridentini, nempe capit. 20. sessione 24. quia, vt fuit resolutum ab illustriſſimis Cardinalibus, Concilium non comprehendit casus per sententiam determinatos, vt in illa Lucen. cuius copia data fuit; ideo videndum prius, an d. sententia sit in forma probanti, & quos casus comprehendat?

Et idem fuit resolutum in causa Burgen. iurisdictionis Archidiaconatus de Virbieſca coram t. D. Seraphino. & D. Mantica vt in decisionibus sequentibus.

Burgen. iurisdictionis Archidiaconatus de Virbieſca Decembr. 1585. coram D. Seraphino.

205 **F**uit conclusum sententiam esse in forma probanti, cum fuerit extracta citato Reuerendiſſimo D. Archiepiscopo, & recognita per unum testem, qui est quartus, nec non alij testes deponunt, quod Notarius de ea rogatus, erat Notarius publicus, fidelis, & legalis, & pro tali tentus & habitus, quae sufficere dixerunt in sententia lata ante 70. annos. Putens decis. 151. & 338. libro 2. quae procedunt de plano, iuncta obseruantia, de qua per testes D. Archidiaconi. fuit item decisum sententiam continere iurisdictionem priuatiuam ad Episcopum, ex eo, quod loquitur de iurisdictione acquisita mediante vsu longissimi temporis, & sic per praescriptionem, quae dicitur priuatiua. Calder. de praescriptio consil. 2. Felin. in capit. Pastoralis, num. 5. de offic. Ordin. Balb. part. 5. poenitentialis quaest. 11. numer. 8. cum alijs per informantes deductis, quod etiam admittitur per Dominos scribentes pro Archiepiscopo; Non obstat, quod opponitur de notoria iniuria ex eo, quod sit contra constitutionem synodalem, quia hoc respicit peccatorum, nec hic potest habere locum praesumptio iuris, & obseruantia constitutionis synodalis, cum praesumptio cedat probationi, quam habemus ex testibus. Non obstat sententia, quae ex aduerso deducuntur latae per Prouisores Episcopi ante Concilium Tridentinum. quia praeter quod non videntur in forma probanti, illa sunt lata extra districtum Archidiaconatus, & inter personas non subditas, & pro delictis alibi commissis, neque constat de aliqua scientia Archidiaconi, quae vero gesta fuerunt post Concilium, non releuant, cum fuerint molestiae illatae praetextu decretorum Concilij, quae dederunt causam huic liti. Quare stante decisione nuperrime coram R. P. D. Blancheto in causa Legionen. iurisdictionis, quod concilium non tollit sententias, & res iudicatas, Domini unanimiter concluderunt sententiam releuare ad effectum, de quo agitur, scilicet manutentionis, & ideo dixerunt dandum esse mandatum de manutendo D. Archidiacono.

In eadem 11. Febr. 1594. coram D. Mantica.

206 **S**upponendo, siue veri & praesudicio, quod iura nouissime in actis producta sint in forma probanti, & testes legitime examinati, die 18. Ianuar. proxime praeteriti, dubitauit, an releuent ad effectum probandi contrauentiones contra mandatum de manutendo Archidiacono concessum. Et placuit Dominis, vt Archiepiscopus in actis cederet dictis contrauentionibus, cum purgari aliter non possunt, & deinde facta sessione discuteretur nego-

rium principale, rursus autem d. die undecima Februarij, quo dilucidius posset intelligi, quibus contrauentionibus sit cedendum, & vt Archiepiscopus in posterum dici non possit contrauenisse, proposui memorialia loco causae, in quibus, scilicet casibus, Archidiaconus vigore d. mandati posset in quasi possessione sua tueri, & in quibus Archiepiscopus suam quoque iurisdictionem valeat liberè exercere. Itaque in primis placuit Dominis Archiepiscopum posse Archidiaconatum visitare, ita tamen, vt visitatoris officium non excedat, & consequenter non valeat clericorum crimina coercere, sed debeat Inquisitiones eid. Archidiacono derelinquere, vt in cap. 1. §. sane, de censibus in 6 & hoc dicebant etiam Domini fuisse decisum coram R. P. D. meo Blancheto in Legionen. iurisdictionis septima Februarij 1583. Ceterum crimina, quae sunt notoria ita, vt nulla tergiversatione celari possint, nullaue indigeant probatione, posse eum corrigere, & poenam pro illis debitam infligere, vt in dict. §. sane, expressum est; verum, quia multa dicuntur esse notoria, quae non sunt, cap. consuluit. de appellat. & ibi Baldus explicuit, idcirco placuit etiam constare debere ea esse notoria ita, vt super his negligentia inferioris notari possit, vt in dict. §. sane, & ibi Franciscus declarat, numero 3. & Alexand. consilio 186. in fin. & numero 15. libro 2. & late Felin. in cap. cum ordinem, numero 31. cum seqq. de rescript. Secundo etiam placuit Archiepiscopum non posse in causis prioris instantiae suam iurisdictionem exercere, nec recipere appellationes, nisi à sententia diffinitiva, vel ea, quae vim habeat diffinitivae, cum Archidiaconus sit in quasi possessione exercendi iurisdictionem priuatiuam ad Archiepiscopum, & quoad eam habeat etiam mandatum de manutendo, quod, cum sit generale, completitur omnes casus, in quibus aliud in specie non probatur leg. in fraudem. §. ult. de testament. milit. coniunctio capit. 2. in fin. de coniugio leproforum, cum alijs adductis à Curio Seniori consil. 10. num. 2. & 3. & Iason in leg. à diuo Pio, in princip. num. 7. de re iudicat. Dec. consilio 142. numero 4. & Nata consil. 199. numer. 10. neque quoad hoc necessariam esse aliam declarationem. Tertio etiam placuit Archidiaconum non posse vti monitorijs generalibus pro releuatione in forma significanti, quia S. Concilium Tridentinum. hanc facultatem solum Episcopis tribuit, & non inferioribus Prelatis, vt in cap. 5. §. quapropter, de reformatio. sess. 25. Quarto etiam placuit Archiepiscopum posse concedere licentiam Clericis, vt à suis Beneficijs ex causa rationabili abesse possunt, secundum quintam Concilij sanctionem in cap. 1. de reformatio. sess. 23. similiter eum posse concedere facultatem predicandi in Ecclesijs ipsius Archidiaconatus, vt capit. 2. sessione quinta, & simili modo posse eum monialibus concedere licentiam emitendi professionem, quae aliter fieri non potest, vt colligitur ex eod. Concilio cap. 16. sessione 25. item posse eum dare facultatem, vt ex urgenti necessitate, vel euidenti utilitate, & seruata debita solemnitate, possint alienari bona Ecclesiae iuxta capit. 1. de reb. Ecclesiae. libro 6. Abbas in cap. nulli, num. 5. cod. & in cap. cum Apostolica, num. 5. & 9. de his quae fiunt à Prelatis.

In ead. 16. Nouemb. 1594. coram eod. D. Mantica.

207 **F**uit decisum sententiam à R. P. D. meo Decano latam esse confirmandam, quia iuste pronuntiata iuxta tenorem sententiae de partibus anni 1512. quae cum esset transacta in rem iudicatam, non fuit à S. Concilio Tridentino sessione 24. capit. 20. de reformat. sublata, neque

enim potest in dubium re fricari, quin illa sententia intel-
ligatur de iurisdictione competente Archidiacono pri-
uative ad Archiepiscopum; Primo, quia loquitur de iurisdictione acquisita ex possessione, usu, & consuetudine
ipsius, & antecessorum suorum, per quam quidem con-
suetudinem, & prescriptionem longissimi temporis ac-
quiruntur iurisdictioni priuative ad Superiorem cap. irre-
fragabili. §. excessus, de officio Ord. Abbas in cap.
auditis, numer. 14. de præscript. & in cap. pastoralis,
numer. 7. & Felinus numer. 11. de officio Ord. Cal-
der. consil. 2. de præscript. Balb. part. 1. part. quintæ
prelentialis, quæstione 11. numer. 8. Secundo, quia
in sententia dicitur Episcopum non posse ponere Vica-
rium, neque aliquem alium iudicem in d. oppido de Vir-
biesca, neque in oppidis, & locis eius Archidiaconatus.
Vnde, cum sententia prohibeat, ne Archiepiscopus pos-
sit ponere Vicarium, neque aliquem alium iudicem in
dictis locis, consequens est, ut eum excludat ab exerci-
tio iurisdictionis, quia deputatio Vicarii, seu officialis
est actus iurisdictionis, Rur. consil. 2. numer. 4. lib. 4. ne-
que sententia potest restringi ad Ecclesiam, & personas
oppidi de Virbiesca, quia expresse loquitur etiam de
alijs oppidis, & locis eius Archidiaconatus. Tertio,
quia huiusmodi etiam interpretatio fuit recepta ex ob-
seruantia subsecuta, ut probatur ex iuribus in actis ab
Archidiacono productis, quæ quidem obseruantia est & u-
nilibet dispositionis interpretatio leg. quædam, de rebus
dub. leg. §. de interpretatione & l. minime. ff. de legi-
bus. Gabr. qui alios consonantes refert consil. 66.
numer. 24. lib. 2. & de sententia loquitur in specie Cra-
ueta consil. 10. numer. 9. neque obstant iura Archiepi-
scopi cum depositionibus testium, ex quibus dicitur pro-
bati aliud etiam fuisse obseruatum, quia præterquam quod
illa iura, cum non sint in forma probanti, & testes non
sint legitime examinati in hoc dubio, sunt circumscripta,
fuit etiam dictum eos actus iurisdictionales longo ex in-
teruallo ab anno 1531. fuisse subsecutos, & ideo illi intelli-
guntur actus turbatus, qui non possunt infringere præ-
scriptionem ab Archidiacono completam, & per senten-
tiam, quæ transiit in rem iudicatam confirmatam. D. d.
in cauditis, de præscr. ubi Abb. n. 3. notat, quod inter-
ruptio post completam prescriptionem non ledit ius qua-
sum: nam ad tollendam prescriptionem completam re-
quiritur tempus ad prescriptionem præstitum, ut scribit
idem etiam Abb. consil. 94. in fi. lib. 1. neque obstat, quod
Archidiaconus, non sit tutus immemoriali præscriptio-
ne, quia sufficit ei res indicata, quæ à S. Concilio Triden-
tino non tollitur, ut dictum est: neque ad rem pertinet,
quod illa sententia sit sine actis, & ideo non debeat exe-
cutioni demandari. Mohed. dec. 319. alias 11. de rei iudicata & 148. alias 3. n. 1. de testibus quia, cum sit an-
tiqua, pro ea præsumitur etiam sine actis, tam quoad
iustitiam, quam quoad solemnitatem. Curtius Senior in
l. admonendi, n. 172. de iureiurando. Cassad. dec. 3. n. 2.
de procurator. Puteus 338. lib. 2. Ripa resp. 1. n. 14. &
25. de iure patr. leg. 2. & quoad istum effectum senten-
tia intelligitur antiqua etiam ex spatio. 50. 40. vel 30.
annorum. Puteus. d. dec. 338. & Ripa. d. resp. 1. numer. 9.
sine dubio putat tempus 45. annorum antiquum esse, in
proposito autem adhuc longius tempus usque ad annum
1577. quo lis mota fuit transactum est, neque etiam re-
fragatur, quod illa sententia fuerit lata in iudicio posses-
sorio tantum, quia imo petitiorum etiam completitur,
nam mittitur ex possessione usu, & consuetudine longi
temporis, quæ dicitur præscriptio & ad proprietatem seu
utile dominium pertinet, & finem iustus imponit. l. ult.
fine. & notat Bar. in princip. C. de edict. D. Adr. idem
Bar. in l. ult. n. 3. ff. pro suo, & in l. 1. §. ult. ff. ad Tertull.

& in l. transacta, de verb. significat. Dec. cons. 272. n. 6.
præterea in d. sententia dicitur ad Archidiaconum per-
tinere correctionem, visitationem, & prouisionem om-
nium Beneficiorum d. Ecclesia & personarum illius,
quod quidem verbum pertinere; late patet, ad petito-
rium etiam refertur. l. verbum pertinere, de verb. signifi-
ficat. Rota dec. 9. de causa poss. in nouis, & 49. de re-
script. in antiq. Arer. consil. 6. numer. 8. item cum in dict.
sententia dicatur Episcopum non posse ponere Vica-
rium, neque aliquem alium iudicem in d. oppido de Vir-
biesca, neque in locis eius Archidiaconatus apparet pe-
titorium esse comprehensum.

In eadem 13. Ian. 1593. coram eodem
D. Mantica.

PLacuit Dominis non esse recedendum à declarari
facta die 16. Nou. proxime præteriti ut sententia lata
à R. P. D. meo Decano ad fauorem Archidiaconi de-
beat confirmari, nec obstat, quod sententia de paribus
lata de anno 1512. ex qua potissimum sententia Rotalis
nititur, sit sine actis, & ideo non faciat fidem, nec debeat
exceutioni demandari secundum stilum Rotæ. Mohed.
dec. 319. alias 11. de re iudic. & 148. alias 3. n. 1. de test.
fuit dictum coram eodem D. Decano in Meliten. præce-
denti. 5. Dec. 1578. quia id locum non habet quando sen-
tentia est antiqua, & habuit effectum, quia ex obseruan-
tia subsecuta præsumitur iustificata, in casu autem pro-
posito obseruantia probatur ex iuribus in actis ab Ar-
chidiacono productis, neque ad rem pertinet, quod ex
commissionibus ab Archidiacono impetratis anno 1517.
& alijs sequentibus & iuribus inductis ab Archiepisco-
po appareat d. obseruantiam non fuisse absque contra-
dictione Archiepiscopi, quia ex perturbationibus Ar-
chidiacono, post aliquod temporis interuallum illatis, &
inhibitionibus ab eo obtentis, non modo non tollitur ob-
seruantia subsecuta, sed magis confirmatur. Nam quasi
possessio Archidiaconi in exercenda iurisdictione priua-
tine ad ipsum Archiepiscopum comprobatur, neque e-
nim requiritur obseruantia longi temporis, sed sufficit
per aliquos actus ita fuisse obseruatum, quia optima est
præsumptio, quæ ex effectu subsecuto colligitur, l. sed Iu-
lianus. §. proinde. ff. ad Macedon. l. quædam sunt de
rebus dubijs Decius consil. 36. columna tertia in fine
Alben. consil. 104. numero quarto. nam simili quoque
modo obseruantia, quæ habet vim declarationis, non e-
get longi temporis præscriptione. Butrius in capite vlti-
mo, numero quadragesimo septimo de cōsuetudine,
Castrensis consil. 347. numero quarto libro pri-
mo, Alexander 137. numero vigesimo primo, libro
secundo & octauo, numero 6. lib. 6. Arer. consil. vn-
decimo numero quinto Craueta qui alios etiam re-
fert consilio 118. numero secundo & 201. numero
duodecimo. neque etiam dici potest eum, qui iudicem
adiuit, & inhibuit, & coram eo ius suum prosecutus
fuerit, suam amittere possessionem. Baldus, in capite
querelam columna. tertia & vltima, de elect. Afflictus
decis. 398. numero septimo. Puteus decisio. 319. nu-
mero secundo libro secundo, quod multo magis est re-
cipiendum quando lis cepta non fuerit agitata, sed de-
serta, ut in casu proposito, in quo non constat de reprodu-
ctione citationis, neque etiā obstat testis in Curia pro Ar-
chiepiscopo examinatus anno 1581. qui de visu deponit
à 30. annis Archiepiscopum, & Archidiaconum de cau-
sis cognouisse cumulariue, & præuentione, quia ille est uni-
cus, & ideo fidem non facit. l. ubi numeris. ff. de testi-
bus l. iurifuradi. C. eod. præsertim, cum aliud ex testi-
bus, & scripturis probet. Item quia dictum secundum

consuetudo immemoralis, concordia, & con firmatio Papæ in forma communi in terminis, d. capit. 6. quod derogat etiam consuetudinibus, etiam immemoralibus, vt declarauit S. Cōg. de anno 1593, in causa Conchen. iurisdictionis, de qua infra, his verbis. *Conc. Concily censuit concordia confirmata a Papa in forma communi cum qua concurrebat consuetudo immemoralis fuisse etiam per Concilium derogatum.* Quæ iuxta istam declarationem fuit in Rota expedita per D. Mantica.

Et fuit dictum in causa Veronen. ꝛ exemptionis 27. Maij 1594. coram D. Pamphilio his verbis. *Non obstat consuetudo immem. contenta in articulis capituli, quia est sublatæ per Tridē. quod in c. 6. f. 25. expresse derogat consuetudini immem. ꝛ procedit, etiam quod simul concurrant consuetudo immem. concordia, & confirmatio Papæ in forma communi, vt tenuerunt illustrissimi Cardinales S. concilii interpretes de anno præterito in causa conch. iurisdictionis, quæ iuxta prædictam resolutionem fuit in Rota per D. meum Decanum expedita.*

Vnde in nostro proposito, etiam si concurrat immem. statutum, & confirmatio in forma communi non ꝛ suffragabuntur aduersus d. decretum. f. 24. c. 12. de reform.

Intellige autem censerī præseruatam d. confirmationem ex certa scientia, quando in derogatione nulla facta est mentio de confirmatione Apostolica, alias enim vbi in derogatione fit mentio de confirmatione Apostolica, intelligitur etiam ex certa scientia, maxime si additur, *aut alia quacumque firmitate, seu alio quouis præsidio*, glossa Zenzelini in extranag. suscepti, de electio. vers. confirmat. in extranag. l. 1. vigesimo secunda.

Illæ vero dicitur confirmatio ex certa scientia, & cum causæ cognitione, in qua est insertus tenor rei confirmatæ, vel saltem narrat eius substantiā, & est expedita præcedente solita discussione. Roma. consil. 237. n. 7. ꝛ 336. n. 2. vbi ꝛ Hor. Mandos. Doct. in ca. 1. de confir. vtili. Decius in c. porrecta n. 15. ꝛ c. pen. cod. n. cum aliis per Hier. Gabr. consil. 183. n. 14. li. 2. Molina de Hispan. primog. lib. 2. c. 7. numer. 9. Mascari. de probatione conclusi. 218. lo. Gutierrez consil. 11. numer. quinto. & Velazquez in leg. 4. 2. Tauri. glossa. 3. numer. 5. & Rota dec. 455. numer. 3. p. 2. diuersorum, & fuit resolutum in causa Calciatē. iurisdictionis. 16. Ian. 1587. coram D. Rubéis, & in causa Abulen. iurisdictionis 22. Ianu. 1583. coram D. Orano, & in Burgen. iurisdictionis. 3. Maij. 1589. coram D. Pamphilio, & in Seguntin. iurisdictionis. 27. April. eodem anno, & in Conchen. iurisdictionis 2. April. 1593. coram D. Mantica, & in d. Veronen. exemptionis. 27. Maij. 1594. & in aliis causis.

Dixi, & est expedita. ꝛ vt in d. Seguntina, & in Burgen. ante literarum expeditionem non potest dici adhibita causæ cognitio, vt in d. Calciaten. & in dict. Conchen.

Quæ etiam causæ ꝛ cognitio excluditur in concordia quæ est inter partes, quando confirmatio concordie fuit obnta ad supplicationem vnius partis tantum, Hostien. in sum. de confirmat. vtili. §. qualiter faciendū sit, vers. hoc teneas. Butrius in d. c. penul. nu. 9. Bald. in marg. ariza. vers. confirmatio ex contractu, ꝛ consil. 475. n. 3. lib. 1. Calcan. consil. 30. n. 7. Roder. Suarez allegat. 14. n. 1. & fuit resolutum in d. Abulen. & in d. Veronen.

Sed an confirmatio, in qua adest clausula ex certa scientia, non tamen est insertus tenor, ꝛ aut narrata

substantia rei confirmata, sit ex certa scientia, an vero in forma communi, Abb. in ca. examinata, de confir. m. vtili ad fin. & Roma. d. consil. 327. n. 7. & Decius in d. c. porrecta, n. 15. tenent esse ex certa scientia, & sequitur Rota in d. Abulen. & in d. Burg. & Rota dec. 780. n. 5. p. 1. diuer. ait, confirmationem esse in forma communi, cum in eis deficiat clausula, ex certa scientia, & in dubio confirmationem præsumi in forma communi, atque adeo clare sentit confirmationem in qua adest clausula, ex certa scientia, esse ex certa scientia, & non in forma communi, idem tenet Anto. Gabr. plures referens de clausulis conc. l. n. 1. 2. & 3. dicens clausulam, ex certa scientia, actum nullum, & inualidum confirmare, & statuta iniusta, & iuri communi contraria, & Velazquez s. num. 6. P. Molina de iustitia. tom. 1. tractat. 2. disputatione. 174. ꝛ tertio como disputatione 597. & videtur Mascardus supra numero sexto.

At in vna Romanæ Secretariatus 10. April. 1592. coram D. Seraphino fuit dictum confirmationem, etiam cum clausula, ex certa scientia, laborantem defectu intentionis ob tertij præiudicium non intellectū nihil operari, Castrensis. consil. 84. n. 4. lib. 2. quem refert & sequitur Alex. consil. 122. & ibi additio littera A. li. 4. ꝛ Rotam aliam in d. Calciatē. coram Rubéis. 16. Ian. 1587. deinde postea coram eod. Seraphino resoluisse confirmationem non posse dici vere ex certa scientia, non obstante appositione d. clausule, nisi totus tenor, tunc Pape innouerit, & fuerit insertus, Ferretus consil. 38. n. 5. Decius consil. 33. nu. 5. Goz. ad. consil. 9. n. 8.

Et similiter in vna Mediolanen. fructuum ꝛ 24. April. 1592. coram D. Blancheto fuit resolutum. *Clausulam Motu proprio non tollere defectum intentionis, Egid. decif. 392. & 475. neque etiam clausulam ex certa scientia, quia non operatur, quoad ea, quæ sunt facti.* Decius, & Goz. ad. ibi Pur. dec. 70. n. 4. li. 3. Anto. Gabr. supra n. 46. 47. & 51. Vntius de nullit. tit. quis possit dicere de nullitate, n. 18.

Ego dicerem confirmationem, in qua apposita est clausula, ex certa scientia, esse confirmationem, ex certa scientia, & non in forma communi ad effectum confirmandi actum, alias de iure inualidum, iuxta adducta num. 230. non tamen tollere defectum intentionis, nec purgare vitium surreptionis. Ripa respon. 6. n. 10. li. 2. quem refert Ant. Gab. s. n. 25. Molina d. li. 2. c. 7. n. 15. & lo. Gutier. d. consil. 11. a n. 13. & Rota in Cæsaraugustana exemptionis 20. Maij 1585. coram D. Orano, quando notorie de eo constat, Rota dec. 36. n. 6. 13. ꝛ 14. p. 2. diuers. & id vult P. Molina s. præterea confirmationem, cum clausula ex certa scientia, non posse dici ex certa scientia, & cum causæ cognitione, ex quo enim non est insertus tenor, aut narrata substantia rei confirmatæ non potest dici adhibita causæ cognitio, & sic istam confirmationem non esse præseruatam in decretis Concilij, & ita procedet dec. in d. Calciaten.

Nec clausulæ, quorum tenores, ꝛ supplentes omnes facti, & iuris defectus, faciunt, vt confirmatio sit ex certa scientia, quia illa solum deseruit ad tollendam surreptionem iuxta consil. Butrij 2. de quo infra nu. 305. & fuit in proposito resolutum in d. Abulen. & in d. Conchen. iurisdictionis licet contradicat Velazquez s. nu. 4. hæc vero non supplet, nisi defectus iuris positui specificatos in literis, Ferretus consil. 38. n. 3. & fuit resolutum in d. Calciaten. & in d. Abulen. iurisdictionis.

Et iuxta supradicta, ꝛ cum in Ecclesia Abulen. ad statutum antiquum, quod est 16. in ordine, per

quod conceditur eius Beneficiatis abesse quolibet anno quatuor mensibus, & pro parte D. Petri Fratrem Temini Episcopi Abulen. propositum esset in Cong. sequens memoriale, *Illustrissime domine decreto San. Concilij Triden. sess. 24. c. 12. de reform. canentur, ne obtinentes in Ecclesiis Metropolitanis, Cathedralibus, vel Collegiatis Ecclesiis Dignitates, Canonici, seu Portiones, possint vigore cuiusvis statuti, siue consuetudinis recreationis causa ultra tres menses ab eisdem Ecclesiis abesse, Decanus, & Capitulum Ecclesie Abulen. praeferunt in vim cuiusdam praesentis statuti, siue consuetudinis, non obstante praedicto decreto, posse ex d. recreatione abesse a seruitio, & residentia eorum Ecclesiae per quatuor menses, & interim non solum Praebendarum grossum, verum etiam quotidianas distributiones, ac si diuini interessent, lucrari. Reuerendissimus dominus Episcopus videns ex huiusmodi praetensione cultus diuini augmentum ladi, eaque esse de directo contra dispositionem praedicti decreti, recurrit ad Sanct. Congregationem supplicans declarari duo; unum, an d. decretum c. 12. sess. 24. sustulerit quascumque consuetudines, & statuta, quae longius tempus trium mensium indulgeant. Secundum, an in dictis tribus mensibus, quibus possunt recreationis causa abesse a residentia Ecclesiae, lucrentur, quascumque distributiones quotidianas, quocumque nomine nuncupentur, & ex quacumque causa dentur, & distribuuntur, & quatenus declarationes super praemissis per S. Congregationem faciendae sint, supplicatur rescribi Reuerendissimo Episcopo, ut ille in d. Ecclesia observentur. Sic responsum est Reuerendissimo D. vni Fratri Episcopo Abulen. Reuerendissime D. vni Frat. vidit S. Congregat. Cardinalium Concilij Triden. interpretum libellum, qui cum his erit literis, censuitque donec, & quousque Rota decreuerit confirmationem statuti Ecclesiae Abulen. validam & legitimam, esse seruandum decretum Concilij praedicti, sess. 24. cap. 12. de absentia trium mensium, non obstante quacumque consuetudine, etiam immemorabili; interea vero absentes non lucrari distributiones quotidianas, quod ideo ad amplitudinem tuam praescripti, ut cum illi nota sit Congregationis sententia, eam observandam curet, & bene valeat in domino, quem ei propitium precamur. Roma die 3. Augusti. 1586. amplitudinis tuae Reuerendissime, vni Frater studiosissimus.*

A. Card. Carrafa.

336 Quae declaratio, cum pro parte d. domini T. Episcopi fuisset intimata capitulo, seu punctatoribus, qui id retulerunt in Capitulo ordinario, die 8. Octob. 1586. Capitulum statim respondit, quod illi obediabat, & quod fieret computatio, seu numeratio iuxta d. declarationem, nempe, quod omnes dies trium mensium numerarentur in requie, id est cum horis, & distributionibus, postea tamen cum Capitulares absentes a dicto Capitulo reclamassent in Capitulo contra d. resolutionem factam eis absentibus, & non vocatis allegando d. statutum esse confirmatum in forma specifica per Leonem X. & Iulium III. & consequenter non esse derogatum per Concilium, d. cap. 12. fuit ordinatum per Capitulum, quod donec per suam sanctitatem, vel S. Congregationem aliud declaretur, visis dictis confirmationibus, & statuto, Beneficiati dictae Ecclesiae gauderent absentia quatuor mensium, sicut antea, & ita adhuc absque controuersia obseruatur in d. Ecclesia d. statutum de absentia quatuor mensium.

337 Quod reuera apparet confirmatum, & ex certa

scientia, & in forma specifica per Leonem X. in Bulla confirmationis Itatorum, anno 1519. in qua inter alia narratur substantia d. statuti per haec verba. *Et ad hoc, quod quis ex eisdem Canonis, & Dignitates obtinentibus, ac Beneficiatis, etiam post 1. & 2. residentiam huiusmodi, eosd. fructus redditus, & prouentus integre singulis annis percipere possit, residentiam octo mensium continuorum, vel interpollarum, quolibet anno facere teneatur, & alias facta residentia personali per quatuor menses continuos, vel interpollatos prorata tangendi fructus praedictos lucretur.*

Nec obstat, & quod Papa ibi confirmat statuta licita, honesta, & sacris Canonibus non contraria, quia ultra, quod dict. statutum de absentia quatuor mensium ante Concilium erat licitum, & honestum & sacris Canonibus non contrarium, respondetur, quod cum Papa ibi non solum confirmet dict. statutum, & alia in specie, sed etiam in genere, alia statuta dictae Ecclesiae, etiam per Alphonsum Carillo Episcopum Abulen. & Capitulum in libro recopilata d. clausula, *licita, honesta, & sacris Canonibus non contraria*, non refertur ad d. statutum, & alia in specie confirmata, de quibus Papa explicatam scientiam habebat, sed ad confirmata in genere, ut fuit alias resolutum in vna Legion. iurisdictionis vndecimo Maij 1580. coram D. Seraphino.

Et magis specificae fuit d. statutum confirmatum per Iulium III. in Bulla, seu literis S. poenitentiariae infra adducta dubio 10. num. 254.

Neque obstat d. declaratio T. Sanct. Congregationis obtenta per D. Episcopum Teminium, nam ipsa supponebat pendere litem in Rota super confirmatione dicti statuti, & sic dicebat, donec Rota decreuerit confirmationem statuti validam, & legitimam esse, seruandum esse decretum Concilij dicti. cap. 12. cum Concilium habeat paratam executionem, sed reuera nulla fuit lis in Rota super confirmatione d. statuti, sed super confirmatione statuti, & concordia circa iurisdictionem quae erat in forma communi, & offensa huiusmodi confirmatione ex certa scientia dicti statuti, quae per Concilium non est sublata, Capitulum non erat turbandum, sed potius tuendum in sua quasi possessione, de absentia quatuor mensium ad cap. cum persone, de priuil. in 6.

Rursus non obstat dicta paritio Capituli, & quia ultra, quod videtur fuisse erronea, cum soluerit Capitulum, ut dictum est, quod fieret computatio iuxta dict. declarationem, nempe, quod omnes dies trium mensium numerarentur in requie, id est cum horis, & distributionibus, cum tamen dicta declaratio expresse contrarium dicat, scilicet absentes in d. tribus mensibus non lucrari distributiones quotidianas. & sic tamquam erronea non videtur nocere ista paritio, ad leg. si per errorem. ff. de iurisdict. omnium iudic. l. nihil consensui, tam contrarium. §. non videntur. ff. de reg. iuris, Casar de Grassis decisio. 14. Et fuit alias in simili de quadam concordia resolutum in vna Salamantina fructum, 12. Maij 1583. coram D. Bubalo. Fuit etiam erronea paritio, quia nulla erat lis super confirmatione d. statuti, ut dictum est, & sic declaratio non arcebat. & conducit resolutio Rotae, in vna Burgen. iurisdictionis coram Rubens 22. Iun. 1584.

Quod quannus Capitulum Burgen. per plures annos seruauerit Concilij Triden. dispositionem in sess. 6. de reform. c. 4. & sess. 25. c. 6. super visitatione, & correctione Capitularium, credens, quod etiam derogabat concordia ad e de

Sede Apostolica confirmata, non propterea vii errans renuntians concordia, quam habebat cum Episcopo, à Sede Apostolica confirmata, quia per dict. Concilium sublatam non erat, vt per González, gloss. 31. n. 42.

Resp. etiam, quod cum in d. confirmati onibus ²⁴⁵ Leonis. decimi & Iulij III. addit decretum irritans, capitulum non potuit vlllo modo renuntiare d. statuto de absentia quatuor mensium. Abb. in c. delicto, n. 14. per tex. ibi de prebend. post glossam. *vers. huiusmodi clausula, & alios ibi Anch. in c. statutum ad finem de refectione in 6. Felin. in c. cum accessissent, n. septimo & 30. de const. & in cap. cum ex officio de prescrip. nu. 36. vers. ad idem, vnde Selua, dicens communem de Benef. 3. p. 9. n. 44. & quasi. 48. Probus ad Monach. in c. ubi de rescrip. in 6. n. 8. vers. & redeundo. Ant. Gabr. alios referens de clausulis conclusionis 3. numero 18. 19. 20. 21. & 33.*

Maxime, quia huiusmodi statutum non potest dici mere in fauorem, & priuatum commodum ipsorum Beneficiorum, sed etiam aliquo modo in fauorem Ecclesie, vt alias Beneficiati melius, & commodius seruire possint, & post honestam, & necessariam corporis, & animi recreationem alacriori animo, & spiritu ad diuinum cultum exequendum regrediantur, & sic intrat opinio Decij in d. ca. cum accessissent, ex n. 22. & in c. 2. de testib. nu. 15. & 16. & cessat quod tradit Hor. Mando. de priuileg. ad instar. gloss. 15. n. 32. post Crescen. dec. 4. de priuileg. num. 3. nec eorum sententia videtur admittenda contra communem in statuto, aut priuilegio concessio Ecclesie, seu Cap. vel communitati, aut Dignitati, solumque posset procedere in priuilegio concessio personae priuatae, cui ipsa posset expresse renuntiare, non obitante decreto irritante, licet non tacite per contrauentiones, per quas solum sibi prauidicaret in illis actibus. Iaf. in l. fin. de consuet. Princip. n. 58. Fel. d. n. 30. & alij supra, & Rota dec. 3. de priuileg. alias 294. in antiquis. Alex. conf. 103. l. 2. & alij, & ita procedit dist. Gometij in c. 1. de rescrip. in 6. num. 59. & Antonij Gabr. supra num. 36. & facit, quod alias dicitur infra vlt. parte capituli n. 10.

²⁴⁴ Et cum D. Aluarus de Mendoça Episcopus Abulen. antecessor t. d. D. Episcopi Teminij visisset, & ordinasset Cap. quod sequeret d. decretum Concilij d. ca. 12. circa absentiam trium mensium computando omnes dies trium mensium in requie, sicut ante Concilium consueuerat fieri in d. Ecclesia, postea repertis d. confirmationibus d. statuti. 16. idem Episcopus reuocauit suum mandatum, & permisit, quod Beneficiati gauderent absentia quatuor mensium, sicut antea, ex quo dicta confirmatio non erat sublata per Concilium.

Nono dubitatur, an sit reuocatum statutum, vel ²⁴⁵ consuetudo aliquarum Ecclesiarum, in quibus, ultra tres menses datur singulis mensib. vnus dies pro ratione barbae. Et quidem videtur, esse reuocatum nisi sit in specie confirmandum, ex quo absunt ultra tres ²⁴⁶ menses, & tonsio barbae non est alias causa legitima absentiae, maxime quia bene potest fieri extra, seu post tempus diuinorum officiorum.

Decimo dubitatur, an in istis mensibus, qui dantur recreationis causa, & absentes non solum lucrentur fructus, seu grossam, sed etiam distributiones quotidianas maxime stante tali consuetudine, & ordinatione.

²⁴⁸ Quod dubium tractat D. Io. Ocon. in Rep. cuncti de Cleric. non resident. in 6. ex n. 16. & defendit opinionem affirmatiuam, quam in plurib. Ecclesiis ser-

uari accepisse ait, eandem sententiam tenet Cenedo, collect. 15. ad 6. n. 7. & videtur sentire Nau. de oratione ca. 5. nu. 20.

Contraria tamen sententia, quam tenet Probus ²⁴⁸ ad Monach. in d. c. vnica. n. 34. vers. per qua, & alia, efficaciter probatur ex d. ca. vnica. & decreto Concilij d. c. 12. & ita censuit S. Congregatio. Flam. Par. de refig. Benef. n. 1. c. 10. n. 65. Zerola in praxi Episcopali. l. p. vers. priuatio. §. 4. & Lechus de Republica Ecclesiastica. de Beneficiatis, n. 6. vers. quod si Beneficia, & González. §. 7. proem. n. 182. vt in declaratione Abul. supra adducta, n. 235. & Gadice. infra adducta, n. 315. & in declarationibus sequentibus, *Qui absentes sunt recreationis causa, non lucrentur nisi fructus. Prebendarum, non autem distributiones quotidianas, sine sine antiqua, sine noua, ex c. 3. fel. 21. & 22. quae sunt distinctae à prebendis; Nec obstat immemorialis. Secunda. Vacantiae omnes, vnus, aut plurium mensium, quibus absentes distributiones percipere solebant, sublata sunt, nisi absint ex causis à iure permixtis, praeterquam si de vacationes concessae essent fundatione, quae non est sublata, quae etiam intelliguntur sublata, si Canoniciuum fructus omnes sint distributiones quotidianae. Tertia. Tempore vacationum in Ecclesiis Cathedralibus, & Collegiatis distributiones debent esse solutae.*

Quod etiam patet ex sequenti declaratione eiusdem S. Congregationis, quae est notanda. *An liceat Canonici regularibus, & Portionariis secularibus in eadem Ecclesia abesse tres menses, stante quod per eorum statuta, & consuetudines absint per quadraginta dies cum licentia. In secularibus censuit S. Congregatio ne ex hoc tex. in regularibus vero censuit non comprehendendi sub hoc decreto, verum si causa sit rationabilis, & ad sit licentia Prioris, poterunt. De statuto vero, & consuetudine Ecclesiae Collegiatae Canonico regularium, vti tam ipsi Canonici, quam ipsi Portionarii, qui sunt seculares in ead. Ecclesia, singulis annis cum licentia Prioris, & Capituli, per quadraginta dies possint abesse, quibus vna cum fructibus, massa, grossa, & distributiones quotidianas accipiant perinde, ac si diuinis interessent, S. Cong. in Portionariis secularibus absque difficultate censuit amittere distributiones quotidianas, quae debentur tantum illis, qui stant, & dicuntur salarium diurnum quod laborantibus debetur, de regularibus vero censuit illos non comprehendendi in hoc decreto, & quia habent seruitium continuum, si Prior eis concedit licentiam, cum rationabili causa posse abesse, ac percipere.*

²⁵² Et procedit etiam t. si Canonici solum consistant in distributionibus quotidianis, vt patet ex dicta 2. declaratione ad fin.

In hac tamen Ecclesia Abulen. est statutum t. 16. in ordine, quod in quatuor mensibus absentiae, quos ex statuto habent, Beneficiati percipiant, & lucrentur omnes horas, & distributiones, exceptis certis quitantiis & certis diebus, de quibus ibi, in quibus solum lucrentur anniuersarium, seu grossam, quod statutum est confirmatum ex certa scientia, & in forma specifica per lulum III. & consequenter non est derogatum per Concilium Triden. iux. supradicta, dub. 5. & Cosmam Philiar. sic intelligendum, de officio sacerdotis, l. p. l. 1. c. 13. 2. concl. vt in sequenti Breui S. Penitentiariae.

²⁵⁴ **R**aynuius miseratione t. diuina, tit. S. Angeli, Presbyter Cardinalis, dilectis in Christo, Decano, & Capitulo Ecclesiae Abulen. salutem in Domino: Ex parte vestra nobis oblata petitio continebat, quod, cum inter cetera statuta, & ordinationes dict. Ecclesiae, vnus si-

STANCIA
de
Benef.

G. M. H.
15.

ab antiquo tempore extra editum, & continue obseruatum, quo disponitur ut quilibet eiusdem Ecclesie Beneficiarius, Dignitatis, Canonicus, seu Portionarius, postquam in ea primam decem mensium, iuxta ipsius Ecclesie consuetudinem, ac statuta residentiam fecerit, & singulis annis per octo menses in dict. Ecclesia continuos, vel interpollatos residerit, reliquos quatuor menses, seu centum viginti dies, sesentas, inter d. Ecclesia Beneficiarios nuncupatos, quolibet anno pro occurrentibus negotiis peragendis, ac ut funeribus, & anniuersariis etiam primis, seu nouellis Missis consanguineorum, & amicorum interesse, aliasque Ecclesias, & Beneficia Ecclesiastica per ipsos obienta visitare valeant continue, vel interpollatim, prout commodius cuique pro tempore fuerit, habeat, in quibus omnes, & singulos redditus, prouentus, obuentiones, & emolumenta, ac reliquos fructus, quitantias, & anniuersaria, vel alias quomodocumque nuncupata, ad suam Dignitatem, canonicatum, & Prabendam, seu Portionem quoquo modo pertinet. & quae Dignitates, Canonici, & portionarii d. Ecclesia in eadem personaliter residentes lucrantur, & percipiunt, ipse quoque in d. diebus, sesentas, nuncupatis, etiam non residendo percipiat, & lucretur, non minus, ac si personaliter resideret, & diuini interesset officii exceptis quantis, cornado, prestimonio Quadragesime, omnes Pilas mandato, sic iuxta stilum d. Ecclesia vulgariter nuncupatis, & quantis a Dominica Palmarum, usque ad Dominicam in Albis distribui, & percipi soluit, ac alius prout in eodem statuto dicitur plenus, contineri, nos ut in dictis diebus, sesentas, nuncupatis diuinis officiis, non interessendo ductos fructus qualitercumque nuncupatos a minori conscientia percipere valeatis, & quia validiora sunt ea, quibus Apostolica Sedis auctoritas intercedit, cupitis statutum huiusmodi Apostolica confirmationis munimine roborari. Super quo supplicari fecistis humiliter vobis per Sedem praefatam opportune prouideri. Nos igitur dicti statuti tenorem praesentibus pro sufficienter expresso, ac de verbo ad verbum inserto haberi, vestrisque in hac parte honestis supplicationibus inclinatis, auctoritate domini nostri Papae cuius Penitentiaria curam gerimus, ac de eius speciali mandato, super hoc vniuersi vocis oraculo nobis facto statutum praedictum, quatenus visu receptum, ac ut praemittitur, obseruatum existat, tenore praesentium approbamus, & confirmamus suppletos omnes, & singulos, tam iuris, quam facti defectus, si qui forsitan interuenierint in eodem, illudque perpetuo inuolabiliter obseruari, sique per quoscumque tam Ordinarios, quam Delegatos iudices, & personas cuiuscumque status, gradus, ordinis, vel conditionis fuerint, & quacumque etiam Pontificali praefulgeant Dignitate, vel auctoritate etiam Apostolica fungantur, iudicari, declarari, interpretari, & diffiniri debere, sublata eis aliter iudicandi, declarandi, interpretandi, & diffinendi potestate irritumque & inane, quicquid secus a quoquam, quauis auctoritate scienter, vel ignoranter attentari contigerit, decernimus, non obstantibus constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, ac Prouincialibus, & synodalibus statutis, & consuetudinibus, ceterisque contrariis, quibusque. Dat. Roma apud S. Petrum, sub sigillo officii Penitentiariae, secundo Idus Februarii, pontificatus domini Iulij Papae III. anno 4.

Io. Baptista Lomelinus.

Io. Carpius.

Exposuit centum quinquaginta M. Beier.

255 Nihilominus tamen post Concilium Triden. t. introductum est in d. Ecclesia, quod solum in triginta

diebus, qui nunc dicuntur requies, Beneficiati, lucretur horas, & distributiones, in requie vero 90. diebus, qui modo dicuntur, se sentas, solum lucretur anniuersarium, seu grossam.

Vndecimo dubitatur, t. an indulta, seu priuilegia Apostolica, quibus conceditur posse abesse ultra tres menses a seruitio Ecclesiae, sint derogata?

Et videtur esse derogata, ex d. c. 12. iuncta Bulla Pij IV. reuocatoria priuilegiiorum, t. in his, in quibus decretis S. Concilij Trid. contrariantur, quae habentur ad finem Concilij.

Et facit declaratio S. Cong. quae ait, t. Omnia priuilegia regularum, & ea, quae mare magnum appellantur, sunt reuocata in his, quae Concilio Tridentino aduersantur Bulla Pij Quarti edita 13. Calendas Martij 1565. anno sexto.

Nihilominus tamen contrarium est t. dicendum cum Concilium hic non deroget priuilegiis, & indultis Apostolicis, & lex generaliter loquens non tollit priuilegium particulare concessum super eo, de quo lex generalis loquitur, Oldrad. cons. 266. Felinus in capite 1. de rescriptione num. 10. Iass. in l. 1. numero nono. ff. soluto matrimonio, Decius in reg. in toto iure. num. 8. ff. de reg. iuris. Mil. in rep. verb. priuilegium non insertum, Ant. Gabr. de legibus conclusionem prima numero tertio Mandos. reg. 4. cancel. questione 7. nu. 5. Anast. Gernonius, de indultis. Card. 8. per quae sublati, numer. 69. & 73. & Barbosa in leg. 1. ff. soluto matrimonio. par. 1. numer. 5.

Et facit etiam, t. quia ubi Concilium vult priuilegiis derogare, id exprimit, ut ait Gernonius. ibi. & Emanuel Rodriguez q. regul. 1. tom. 9. 8. art. 6. & ita Congreg. Concilij censuit Concilium non derogare priuilegiis Apostolicis, nisi de his expressam faciat mentionem, ut per Gernonius. ibid. n. 68.

Nec obstat d. Bulla pij IV. t. quia ut idem Gernonius ait, eadem Congregat. censuit Bullam Pij III. quae tolluntur priuilegia omnia Concilij Triden. decretis aduersantia, non extendi ultra ea, quae in Concilio continentur. Cuius ratio defumitur t. ex dictis, quod priuilegia, quibus non derogatur in decretis Concilij, non sunt illis contraria.

Et quod d. Bulla sit regulanda, & intelligenda secundum ipsa decreta Concilij, t. & terminos illorum, & sic restringenda ad ea tantum, quae per illa prohibita sunt cum derogatione priuilegiiorum, tradit Emanuel Rodriguez d. articulo sexto quod etiam Viuidus in Candelabro aureo, titulo de absolutione numero 40.

Et in terminis d. cap. 12. sess. 26. ita declaratum est t. per Sanctam Congregationem, ut videri est in declaratione sequenti, An indultum Leonis X. tribuens Praeposito, & Canonico S. Mariae de la Scala, vacatione duorum mensium, contra fundationem Ecclesiae, intelligatur sublatum per hoc cap. in versic. praeterea obtinentibus, dum vult saluas esse constitutiones Ecclesiarum, quae longius seruitur tempus requirunt? Congreg. censuit negare, cum expresse non deroget indultis, & Concilium hic tantum reuocat constitutiones, quae concedunt absentiam ultra tres menses, & Cong. censuit per hoc decretum non esse derogatum priuilegiis Apostolicis. 12. Decembris. 1585.

Priuilegia tamen perpetua de non t. residendo concessa certis personis, seu certo generi personarum, sunt reuocata per Concilium, ex cap. 2. sess. 6. de reform. & d. Bulla Pij III. ut in vna Abulen. infra adducta, n. 423. ad secundum.

Vnde

265 Vnde apparet privilegium f. concessum à Paulo III. Capellanis Regis Hispaniæ, vsque ad certum n. de non residendo, & percipiendis fructibus in absentia, esse reuocatum per Concilium, & d. Bullam Pij III. & ita non seruatur iam d. privilegium.

266 Sed contra supradictam resolutionem, f. quod d. Bulla Pij III. reuocatoria priuilegiolorum non procedit, nisi in illis decretis in quibus habetur derogatio priuilegiolorum, ex sententia S. Cong. vrgent duæ difficultates.

267 Prima, nam alias S. Congregatio f. declarauit regulares per sua priuilegia, etiam mare magnum, non posse absolueri à casibus Episcopo reservatis, vt in declarationibus seq. Prima. *Regulares per priuilegium quod mare magnum vocatur, non habent facultatem absolueri pœnitentes in casibus Episcopo reservatis.* Ita fuit rescriptum f. Cardinali Paleoto Calend. Sept. 1572. & Bixien 12. Aug. eodem anno & Fulginaten. 13. Martij, 1573. secunda Vercellen. *Mendicantes rigore, maris magni, neque lesuitæ non possunt absolueri à casibus reservatis.* Tertia. *Fratres mendicantes, & cuiuscunque ordinis regulares in vim priuilegiorum non absolunt in casibus Episcopo reservatis.* Quarta. *Hec de re vbi Congregatio accurate egisset, deinde ad Sanctissimum D. N. retulisset, illius sanctitas eum de sententia Congregationis, censuit ex facultatibus per mare magnum, aliæque priuilegia regularibus concessa, factam eis non esse potestatem absolueri in casibus sibi ab Episcopo reservatis.* 10. Sept. 1577. quam declarationem refert compendium priuilegiolorum societatis Iesu, versiculo absolutio. §. 1. dicens ita haberi in quadam Epistola illustrissimi Cardinalis Sixti ad

268 quendam Ordinarium missa, refert etiam f. Cosmas Philiar. de officio Sacerdotis. 2. p. lib. 2. cap. 25. ad fin. dicens haberi in instructione confessorum Ioanni Baptista Eugubini, & eam etiam ex Casarrubios in addit. ad compendium priuilegiolorum Mendicanti. in tit. absolutio, quoad seculares, & in casibus reservatis, referente haberi in Catechesi Neapolitana vna cum aliis, de quibus infra, ponit Man. Rodriguez quæst. regul. 1. tom. quæst. 61. artic. 13. & Sorbo in addit. ad d. compendium ibi.

270 Et Concilium provin. f. Mediolanen. 3. factum de an. 1572. tit. de his, quæ ad pœnitentie Sacramentum pertinent, sic ait. *Ne confessarii regulares eorum peccatorum, quorum absolutio Episcopo reservata est, vinculis irreuocabiliter pœnitentes absoluant, quemadmodum à Sede Apostolica declaratum est, id eis non licere quauis priuilegiolorum suorum auctoritate.*

271 Vnde author libelli, f. qui dicitur catechesis, siue instructio à RR. Dominis f. examineratoribus promulgata, pag. 429. relatus per Candelabrum aureum d. in de absolutione. num. 26. & per Manuel Rodriguez d. artic. 13. docet, quod hodie priuilegia regularum, quoad effectum absolueri à casibus Episcopis reservatis sunt sublata per Concilium Tridentin. cap. 7. sess. 14. & per declarationem Gregorij XIII. quamuis possint absolueri ab omnibus casibus Papæ reservatis virtute maris magni, & aliorum priuilegiolorum & quod ex d. declarationibus clare colligitur auctoritatem, quoad casus Episcopis specialiter reuocatos concessam regularibus esse sublata, inquit Manuel Rodriguez d. artic. 13. & quod huiusmodi priuilegia, par. 5. Concilium Trident. fuerint reuocata, vt per Congregationem Cardinalium factam sub die 10. mensis Septemb. 1572. fuit declaratum, inquit Summa Corona. 4. par. cap. 6. de Sacramento pœnitentie, numer. 24 §. dubio. & Zerola in praxi Episcopop-

li. 2. par. versic. absolutio. §. 1. & 15. & versic. Monachi. §. 15. qui ait de hac re consuluisse Romæ multos Cardinales, qui dixerunt sibi confessorios non posse absolueri à casibus Episcopo reservatis ex priuilegiis, & facultatibus concessis ante Concilium, posse tamen ex concessis vel confirmatis post Concilium.

Et tamen non f. habetur in Concilio Tridentino derogatio huiusmodi priuilegiolorum absolueri à casibus Episcopo reservatis, nam in sessione. 14. de Sacramento pœnitentie cap. 7. & can. 11. vbi de hoc agitur & dicitur, quod extra articulum mortis Sacerdotes nihil possunt in casibus reservatis, non adest reuocatio priuileg. super facultate absolueri ab illis.

Nec ex eo, quod Religiosi f. sine approbatione Episcoporum non possint confessionem audire, dici potest priuilegia esse sublata per Concilium, vt male inquit Cosmas Philiar. sup. & videtur Sorbo in d. compendio versic. casus reservati.

Secunda difficultas testatur, nam si d. Bulla Pij IV. reuocatoria priuilegiolorum non procedit, nisi in decretis, in quibus habetur derogatio priuilegiolorum, videtur fuisse superflua, de nihilo seruire.

Ad primam f. difficultatem videbant posse responderi S. Congregationem intellexisse, quod decretum vltimum sess. 25. de regul. vbi S. synodus præcipit omnia, & singula in superioribus decretis contenta obseruari in omnibus Monasteriis, non obstantibus eorum priuilegiis, ac mari magno, loquatur non solum de contentis in decretis illius sessione. 25. de regular. sed etiam in decretis aliarum sessionum præcedentium.

Quod videtur colligi ex quadam declaratione, quæ inter declarationes S. Congreg. super d. cap. vlt. habetur sic. *Per hanc derogationem, maris magni, non possunt regulares, cuiuscunque Ordinis illi sint, à casibus Episcopis reservatis absolueri, pro vt etiam annotatum est sup. in cap. 7. sess. 14. nempe in declarationibus supra adductis.*

Sed ista responsio non placet, primo, nam reuocata d. decreto vltimo solum reuocantur priuilegia, f. quæ sunt contra decreta illius sessionis. 25. de regul. & non quæ sunt contra decreta aliarum sessionum, vt recte inquit Manuel Rodriguez d. 1. tom. 7. 8. artic. 6. ponderans illa verba in Superioribus decretis, Nam non dicit in superioribus sessionibus, & tenet etiam Nau. in Man. cap. 27. n. 190. & conf. 7. de priuileg.

Vbi recte Nauarrus docet priuilegia regularium, f. quod non teneantur seruare interdicta in aliquibus diebus tantum, vt in festis suorum Ordinum, esse sublata per Concilium d. decreto vltimo, iuncto cap. 12. eiusdem sessionis. quod etiam tenet compendium priuilegiolorum Societatis Iesu versic. interdictum, vbi relatis huiusmodi priuilegiis ad fin. sic ait, non obstantibus, quæ in hoc verbo dicta sunt, mandante Episcopo nostri interdicta non solum à Sede Apostolica, sed etiam ab Ordinariis promulgata, publicare, ac seruare debent, vt decreuit Concilium Trident. sess. 25. c. 12. de regular.

Quamuis contrarium teneant f. Bart. Medina in summ. lib. 1. §. 13. Bernard. in sua summa, lib. 34. nu. 30. Lud. Lopez instruct. conf. 2. tomo 2. p. cap. 21. Manuel Rod. in explicatione Bullæ §. 5. num. 15 & in addit. ibidem, num. 13. & num. 35 & nouissime quæstion. regul. 2. tomo quæst. 112. artic. & Sorbo in d. compendio versic. interdictum tertio.

Sed sententia Nauarr. test. verissima, & approbata, per S. Congregationem. vt in declaratione adducta

5. part. cap. 8. numer. 37. ad 8. videtamen breue Clementis VIII. concessum post Concilium Ordinis D. Francisci positum per Man. Rodrig. d. quæst. 112. artic. 2.

281 Secundo ex eo d. responsio non placet, quia idem est de priuilegiis t. concessis sæcularibus, vt ex infra adduccendis patebit.

Et ad d. declarationem, quæ habetur super decreto vlt. & facit super d. responsione, dico, illam in ea
282 formatam non esse declarationem S. Congreg. sed fuisse ibi positam sub ea forma per eum, qui compilauit, & collegit declarationes Sanct. Congreg. Concilij sub fest. & capitulis ipsius Concilij, existimando prædictas declarationes supra adductas numer. 269. positas sub d. cap. 7. sess. 14. de sacramento pœnitentie, fundari in derogatione maris magni, de qua in d. decreto ultimo.

Vnde ad d. 1. difficultatem 2. respondendum esse videbatur, quod d. declarationes, & Grego. XIII. non
283 t. volunt, nec dicunt, quod priuilegia regularium ad absoluen- dum à casibus Episcopo referuatis sint reuocata per Concilium, sed, quod per sua priuilegia, non habent talem facultatem, id est, quod non habent tale priuilegium, & sic d. declarationes S. Congregationis & Gregorij. XIII. ad hoc tendunt, vt declarent priuilegia regularium non dare facultatem absoluen- di à casibus Episcopo referuatis, nec ad id se extendere; quamuis aliqua priuilegia ad hoc allegent. Candelabrum aureum dict. tit. de absolutio- ne. num. 32. & Man. Rodrig. in explicatione Bullæ. §. 9. numer. 132. & segg. & q. regul. 1. tom. d. quæstio. 61. artic. 3. & 4.

284 Pro qua responsione facit t. quod inquit Candelabrum ibi n. 52. quod ad prohibitiones supradictas potest responderi, esse intelligendas stando in iure communi, non autem esse extendendas contra priuilegiatas personas.

Et Suarez 4. 10. de t. pœnitentia disputat. 3. sect. 2. ad
285 si ait, quod per declarationes S. Congreg. quæ ait, non posse Religiosos per priuilegia maris magni, absolueri à peccatis referuatis Episcopis, non excluduntur specialia priuilegia, vel directe concessa, vel per communicationem, si in eis facultas hæc suffi- cienter explicetur, quod etiam vult Grassijs in deci- sionibus aureis casuum conscientie, libro 1. cap. 13. numer. 56. & 57.

Et comprobatur, maxime ex seqq. declarat. S.
286 Cong. neque confessores vi priuilegiorum Rosarij, neque Patres Iesuite possunt absolueri pœnitentes à casibus referuatis Episcopo, nisi priuilegia ipsa talem tra- dant facultatem, vel sint obienta, aut confirmata post Concilium Tridentinum. Secunda Episcopo Caietano. An per Bullas ordinarias, in quibus solet dari facul- tas absoluen- di à casibus Sedi Apostolica referuatis, comprehendantur etiam casus, quos Episcopus, & Præ- latus Religionis, cum suis subditis regularibus reser- uauit? fuit responsum, quod non, nisi de his fieret spe- cialis mentio. Quas declarationes afferunt Casarrubios, & Sorbo ubi supra, & Emanuel Rodriguez d. art. 15.

287 Comprobatur etiam ex decreto Concilij Pro- uin. t. Mediolanen. §. facti anno 1579. 1. pa. ut. qua ad pœnitentia sacramentum pertinent, versic. ne facultatum, ubi sic dicitur: Ne facultatum, priuilegiorumve iure, quæ cuique etiam Rosarij, & cruce signatorum Scholæ, confratriæ, collegiæ etiam laicorum, quæque collegis, Confratribusve in eo ascriptis ante vel post Concilij confirmationem concessa sunt, confessoribus, cu-

iusius ordinis sit, ab his casibus, quos sibi Episcopus in sua diocesi referuauerit, pœnitentes sine illius facultate absoluat, si contra fecerit suspensionem a diuinis ipso facto incurrat, sequitur Zerola in praxi Episcopali, pri- ma parte verb. absolutio. §. 5. sen 6.

Ex quibus apparet, t. quod non est vis in hoc, quod 288 priuilegia sint ante, vel post Concilium concessa, sed in hoc, quod tradunt, vel non, facultatem absoluen- di à casibus Episcopo referuatis.

Vnde facultas, t. quam habent confessorij Socie- 289 tatis Iesu absoluen- di à quibuscumque peccatis, etiam Sedi Apostolicæ referuatis, ex Bulla Pauli III. quæ habetur in libro Bullarum d. Societatis, pag. 20. Quæ videtur t. comprehendere etiam casus refer- uatos Episcopis ex illa dictione, Nauarr. in Man. ca. 27. num. 263. in noua editione, Grassijs d. lib. 1. cap. 13. n. 58. & Zerola 2. pars. versic. absolutio. §. 1. resp. 2. non est derogata per d. declarationes, vt per d. Compen- dium Societatis Iesu, d. verb. absolutio, ubi subdit. Nihilominus declarauit idem Greg. XIII. die 10. Maij. Anno 1583. non esse intentionis sue, quod per talem epi- scopum, (nempe dictam Cardinalis. Sanct. Sixti) sit de- rogata dict. Societatis facultas, eamque, quatenus opus sit, deus confirmauit, habetur in viue vocis oraculis, pagina 131.

De qua declaratione meminit t. etiam Enriquez 291 in sum. lib. 6. c. 6. §. 5. Sorbo supra. & Emanuel Ro- drig. dict. art. 13. dicens, ex ea confessores Societatis posse absolueri virtute suorum priuilegiorum etiam hodie à casibus Episcopo referuatis, & Mendi- cantes etiam per communicationem.

Quamuis t. ipsi videantur velle illam esse no- 292 uam concessionem, & priuilegium, sed potius vi- detur vera declaratio, ex quo sub d. priuilegio Pauli III. comprehendebantur etiam casus referuati E- piscopo.

Neque obstat alia declaratio, t. quam ex Casarru- 293 bios adducit Man. Rodriguez. dict. artic. 13. & Sorbo. s. quæ ait Episcopo Caietano, de quo supra. Neq. per Bullam Sanctissimi nominis Iesu, in qua specialiter ha- betur, quod confessorij possint absolueri confratres à casib. Episcopo referuatis, fieri posse tale absolutionem, nisi iū- tum ratione Iubilei plenissimi indicti à Summo Pontifice, cum potestate absoluen- di à quibuscumque casibus, etiam in Bulla Domini contentis, quæ expresse loquitur etiam de priuilegio specialiter concedente facultatem absoluen- di à casibus Episcopo referuatis.

Quia responderi potest, t. quod ista declaratio vi- 294 detur esse mendosa, quia in meis declarationibus, super dicto capitu. 7. sess. 14. sic habetur. Omnes, qui au- diunt confessiones, possunt absolueri à casibus Episco- pis referuatis virtute Bullæ Iubilei indicti à Summo Pontifice cum facultate absoluen- di à quibuscumque e- normibus peccatis referuatis Apostolica Sedi, etiam in Bulla Cœne Domini, sed non virtute priuilegiorum, & facultatum perpetuo concessarum, ut Rosarij.

Sed reuera ista non satisfaciunt, t. nam declara- 295 tiones adductæ in contrarium multum vrgent, & particulariter illa num. 293. adducta, quæ non potest dici mendosa: nec ei contradicit adducta præcedens numer.

Nec videtur posse negari ante Concilium t. fuisse 296 se multa priuilegia, cum facultate absoluen- di à casibus Episcopo referuatis, vt per Compendium Mendicantium, & alia verb. absolutio, & Ma- nuel Rodriguez ubi supra. & in particulari constat de illo priuilegio Pauli III. concessio Societati Ie- su, quo alij regulares, præsertim Mendicantes per commu-

communicationem fruebantur.

398 Vnde in hac difficultate dicendum est primo, privilegia, & facultates ante Concilium Tridentinum concessa, quibus dabatur etiam expresse, potestas absolendi à casibus Episcopo referuatis esse sublata, vt patet ex declarationibus, & aliis adductis.

399 Secundo privilegia huiusmodi post Concilium concessa, seu confirmata ante Gregorium XIII. esse etiam sublata, vt constat ex decreto Concilij Mediolan. tertij, supra adducto, n. 270. & præcipue ex decreto Concilij Mediolanen. quinti, supra adducta, n. 287.

400 Tertio, confessarios posse absolueri à casibus Episcopo referuatis virtute priuilegiorum post Concilium Tridentinum, & declarationem Gregorij XIII. concessorum, seu confirmatorum, quibus datur facultas absolendi ab illis. Et ita procedit prima declaratoria adducta, num. ducentesimo octogesimo sexto.

401 Quarto, privilegia, in quibus datur facultas à absolendi à casibus Sedi Apostolicæ referuatis, non comprehendere casus Episcopo referuatos, nisi de eis fiat specialis mentio. Saltem per dictionem etiam dicendo, etiam Sedi Apostolicæ referuatis, vt sup. num. 290. vt in secundo declaratione adducta d. numer. 286.

402 Quibus sic stantibus à ad d. primam difficultatem dicendum est, prædicta privilegia non solum ante Concilium concessa, sed etiam post, ante Gregorium XIII. esse sublata, non per Concilium, sed per declarationem, & decretum Gregor. XIII. qui ita voluit, & decreuit.

403 Sicut etiam imodo Sanctissimus Clemens VIII. voluit, quod Sacerdotes, tam seculares, quam regulares per vniuersam Italiam extra Urbem degentes virtute quorumcumque priuilegiorum, indultorum, ac facultatum, à casibus Sedi Apostolicæ, vel ab Ordinariis sibi referuatis, & referuandis, absolueri de cætero non audeant, neque possint, nisi in mortis articulo, seu cum noua & speciali licentia impetrata in scriptis locorum Ordinariis exhibita. Vt in decreto Sacre Congreg. Episcoporum, & regularium dato 9. Ian. 1601. posito ad litteram per Zerolam in praxi Episcopali. d. 2. part. vers. absolutio. §. 1. & per Vgolinum in expositione Bullæ Cænæ Domini. 3. part. Bullæ c. 2. sub n. 5.

404 Aduertendum est autem, regulares secluso priuilegio non posse de iure à absolueri à casibus Episcopo, non solum de iure, sed etiam specialiter per ipsum Episcopum referuatis, vt patet ex clement. dudum, vers. per huiusmodi de sepul. & Clem. 1. §. quibus, de priuileg. & tenent gloss. verb. concessa, in dict. clement. dudum, & ibi Monach. Imola, Card. Anchar. & Pan. in c. Deus qui, nu. 1. de penitent. & remiss. Alber. Sbrocius de vero, & perfetto Clerico. lib. 2. cap. 26. numero 13. Nauar. in Man. cap. 27. nu. 263. & 264. alias 266. Soto in 4. distinct. 18. quæst. 4. art. 3. Mart. Ledesma 24. quæst. 7. art. 5. dub. 7. Cosm. Philhar. de officio Sacerd. 2. part. lib. 2. c. 25. Graf. d. lib. 1. c. 13. n. 57. Lud. Lopez instruct. conf. c. 2. to. 2. p. c. 2. & Suarez d. 4. tom. disput. 3. sect. 2. 2. punct.

405 Quamuis in casibus à Episcopo specialiter referuatis contra teneant Bonif. in d. vers. per huiusmodi, n. 6. Panor. in c. fin. numero 6. ne clericus, vel monachus. Felin. in cap. perpendimus, de sentent. excommunic. Ange. Sylues. Tauerna, & Armilla, Candelabrum Aureum d. 1. de absolutio. numer. 26. ad fi. & numer. 44. Man.

Rodrig. in explicat. Bullæ d. §. 9. n. 131. & 145. & 9. regul. 1. tom. d. quæst. 61. art. 2. & Enriquez, & Sorbo sup. Vega in summa 1. parte capit. 6. casu 44. & Petrus Ledesma in summa de sacrament. penitent. capitul. 13. ad fin.

Ad secundam difficultatem responderi potest, adhuc d. Bullam non esse superfluum, sed fuisse factam, ad hoc, vt omnia, & singula à priuilegia in his, in quibus decretis Concilij illa reuocantibus contrariantur, reuocata censeantur, non obstante, quod sint concessa motu proprio, & ex certa scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, seu etiam Imperatorum, Regum, Ducum, & aliorum Principum contemplatione, & intuitu, & ex quauis etiam honesta causa. Et cuiuscumque tenoris sint, quorum tenores pro sufficienter expressis, & plene infertis habentur in d. Bulla ad cons. 2. Butrij, quod Rota sequitur, vt per Sarnen. in proemio regularum cancell. 9. 6. numero 6. & decis. 161. numer. 1. part. 1. diuersorum, & tradita per Felin. in cap. nonnulli numer. 6. de rescr. Prob. ad Monachum in cap. collatio, de offic. Legati n. 10. Castad. decis. 10. num. 2. super regulis. Couarruias in Rubrica de testament. 2. part. num. 20. Ant. Gabr. de clausulis concl. 5. Mand. regul. 11. Cancell. quæstio. 9. & reg. 19. quæst. 19. nu. 13. Nauar. in cap. si quando, de rescr. ex. epi. 1. & cons. 7. de priuileg. numero 20. Sarmiento l. 3. seclorum c. 14. numero 20. Aceuedo in l. 1. tit. 14. lib. 4. recopil. numero 33. Man. Rodriguez. quæst. regul. 1. tomo quæstio. 6. art. 6. Anaf. Gerimo. de indultis. Card. §. irritum, numero primo, & nouissime per González gloss. 36. quæstio. 3. in quo etiam apponitur decretum irritans ac clausula sublata. itaque dict. Bulla videtur fuisse facta ad corroborandam, & confirmandam derogationem priuilegiorum in decretis Concilij contentam, vt tradit Manuel Rodriguez. dicto primo tomo quæstio. regular. quæstio octaua, articulo sexto. ita, vt non possint prætendi illam non fuisse recte factam.

Decimosecundo dubitatur, quot dies contineant isti menses, qui dantur quietis, & recreationis causa? Et breuiter à dicendum est mensem in proposito continere 30. dies, & sic tres menses 90. dies, cum Concilium absolute illos concedat, nec exprimatur à quo tempore incipiant, maxime, cum possint accipi non solum continui, sed etiam interpolati, Butr. num. 11. & Abb. 6. in c. licet de supplen. neglig. prelat. Bart. & alij in l. cum bissextris. ff. de verb. signif. Francus in cap. quam sit. §. electus, nu. 4. de elect. in 6. Menoch. dicens receptum de arbit. lib. 2. casu 50. à num. 12. & alij, & Rota in vna Salamantina Canonatus, vigesimo Iun. 1572. infra adducta, quinta part. capit. primo numero 46. & post hæc González gloss. 11. numero octauo.

Quamuis dicant tunc mensem accipiendum à se, se pro duodecima parte anni, Domin. dict. §. electus, numero 2. Lambert. de iure patron. 2. part. 2. lib. quæst. 1. artic. 14. numero 3. Thomas Sanchez, de matrimon. lib. 2. disput. 24. numero 20. & quicquid alias in terminis suspensionis duorum, vel trium mensium dicat Suarez, 5. tomo. de censuris disputat. 29. sect. 1. numero quinto.

Decimotertio dubitatur, à an stante statuto Ecclesiæ, quod concedebat Canonici absentia trium mensium, non tamen erat in vsu, possint post Concilium gaudere d. tribus mensibus? & videtur, quod sic, nam Concilium id permittit, & solum relinquit saluas Ecclesiarum constitutiones, quæ longius seruiuit tempus requirunt.

301 Nihilominus tamen contrarium est dicendum, tamen statutum consuetudine abrogatum non est habendum in consideratione, & ideo iuramentum, de seruandis statutis, non extenditur ad statuta vfu non recepta, vel per consuetudinem abrogata, Ripa resp. 5. num. 4. lib. 1. & Rolandus de iur. doct. 99. & non minorem vim habet consuetudo, quam statutum, ac proinde eodem modo censetur salua relicta. Et ita S. Cong. Concilij censuit, t in sequent. declaratione. *Licet per statutum Ecclesie concedatur Canonici per tres menses abesse, illud per consuetudinem non fuit obseruatum, attendenda est magis consuetudo contraria, quam statutum.*

311 Si tamen constitutio, t aut consuetudo Ecclesie requirit seruitium totius anni, tunc locum habet absentiatium mensium à Concilio permiffa, est enim nimis dura residentia totius anni, oportetque maxime iuxta fragilitatem humanam indulgeri aliquod tempus ad recreationem corporis, & animi. Et ita S. Congregatio Concilij censuit, t in vna Astoricens. his verbis: *Decretum Concilij, capitulo 12. sess. 24. concedit Canonici absentiam trium mensium, si constitutiones Ecclesie seruitium totius anni requirunt.*

313 Decimoquarto dubitatur, t an ad absentiam trium mensium requiratur causa & licentia? & videbatur dicendum requiri iustam, vel rationabilem causam, nec posse pro solo libito vti dict. absentia Canonicos, & Præbendatos, & alias non lucrari fructus in conscientia, vt tenet Nauar. de oratione, cap. 5. num. 20. cuius sententiam, quoad peccatum, sequitur D. Ioan. Ocon. in d. c. vnc. de clericis non resident. in 6. n. 23.

314 Nihilominus tamen respondetur t non requiri causam, aut licentiam, nam Concilium absolute permittit istam absentiam, vt Præbendati possint capere aliquam recreationem, & vacationem à labore, & ne sit nimis dura residentia.

315 Et ita S. Congregat. declarauit, t vt in declarationibus sequen. Prima Gadicens. *An in illis tribus mensibus à iure concessis sit assignanda causa absentie, & cum licentia sui Prælatis vel an possint potiri beneficio trium mensium nulla causa declarata, sed impetrata licentia à Decano, vel Presidente in choro, & frui quibusdam nouis distributionibus per Episcopum impositis, pro vt fruuntur in dictis tribus mensibus omnibus fructibus suarum Præbendarum, cum pro praesentibus, & interuentibus habeantur de iure Cong. cer. fuit nullam assignandam esse causam, secundo nullam licentiam requiri, non tamen omnes Canonicos posse abesse eodem tempore, ne Ecclesia destituatur suo debito seruitio, sed tantum eam quotam partem Canonicorum, que videbitur arbitrio Episcopi, vel Capituli. Tercio non posse frui d. distributionibus, cum sint distinctæ à Præbendis. Secunda Abulen. *An Dignitates, Canonici, Portionarii, Cantores, aut alij officiales possint abesse à seruitio Ecclesie sine licentia Episcopi? Cong. censuit non requiri licentiam Episcopi, quando dignitates, Canonici, aut Portionarii abesse volunt tempore ipsis à Concilio Tridentino permisso, non tamen omnes simul abesse possunt, ne Ecclesia suo debito seruitio destituatur, que aut pars possit simul abesse, relinquitur arbitrio Episcopi, & Capituli, de aliis qui non sunt Beneficarii, & inseruiunt in Ecclesia, concilium nihil disposuisse, sed generaliter seruandum quod concilium mandat, circa regimen debitum in diuinis officiis, sess. 24. capit. 12. in fin.**

316 Alias etiam t S. Cong. in vna Genuen. circa hoc sic censuit, *Archiepiscopus Genuen. provideat, ne duo*

menses, quos habent vacantes canonici sui Capitalis, incurrant in Natale, aut Pascha Domini, aut huiusmodi maximas solemnitates.

Vnde Zerola in praxi Episcopali, t p. in a par. verb. 317 priuatio. §. quarto, secundo dicto praesentali, tertio dubio. & Zechus de republica Ecclesiastica, titulo de Beneficiis numero sexto, versiculo, quod si beneficia, dicunt quod Canonici tribus mensibus abesse non debent tempore Paschæ, & maximarum solemnitatum ex declaratione Sacre Congregationis.

Sed hoc in hoc Regno non videtur t seruari, sed 318 in quolibet tempore Canonici, & Præbendati capiunt suos dies absentie, nec est taxatus numerus eorum, qui abesse possint, regulariter enim in Ecclesiis Hispaniæ remanet competens numerus, ita vt propter dies absentie, & recreationis Ecclesia non destituatur debito seruitio.

Decimoquinto dubitatur, tan Canon. & obtinentes 319 Dignitates, seu Portiones, possint licite, & tuta conscientia abesse, vltra tempus à Concilio permiffum, amittendo distributiones, & omnes fructus, qui residendo lucrifunt?

Et videtur, quod sic, t nam ita faciunt multi absq; 320 scrupulo conscientie, non existimantes in eo peccare, nec communiter id notatur.

Nihilominus tamen dicendum est, t quod si vltra 321 tempus à Concilio permiffum notabiliter absunt, peccant mortaliter, nam contraveniunt grauissimo præcepto Concilij, nec satisfaciunt suæ obligationi, non enim est, nec dici potest lex pure pœnalis, vt patet.

Et faciunt declarationes t sequentes S. Congregat. Concilij. Prima, *Canonici ad continuam residentiam tenentur in Canonicaribus, nisi in aliis Beneficiis eiusdem qualitatis resideant. Secunda Nullus excusatur à residentia, licet distributiones quotidianas amittere consentiat. Tertia, Non residentes, quamuis amittant tertiam partem fructuum in distributiones conuersam, compelli nihilominus possunt ad residentiam, aliis item iuris remediis, & praesertim ex hoc decreto.*

Quod procedit etiam si resideat t in ciuitate, vbi 323 est Ecclesia, nam adhuc peccant mortaliter, nec satisfaciunt, si notabiliter abfuerint à seruitio Ecclesie vltra tempus à Concilio permiffum, ex quo debito non satisfaciunt, vt in declarationibus sequen. super d. c. 12. Prima, *Decretum hoc intelligendum est, vt canonici non possint abesse ab Ecclesia sua seruitio vltra tres menses singulis annis, nihilque eis prodesse quod in ciuitate maneant, nisi Ecclesia debitis horis inseruiant, intelligendumque est omnes in contrarium consuetudines per hoc decretum esse sublatas. Secunda, si vltra tres menses absunt, licet in ciuitate sint, incidunt in d. decreti pœnam, per quod sublata est omnis consuetudo in contrarium. Tertia, Canonici, qui abesse à seruitio sua Ecclesie vltra tres menses, licet sit, & maneant in ciuitate, vel in loco, in quo Eccl. ipsa consistit, multari potest, pro vt à Concilio statuitur. Quarta, Punendi sunt qui à seruitio Ecclesie absunt licet in ciuitate locorum, in quibus ipsa Ecclesia consistit, sint praesentes tantum. Quinta, Non licet vltra tres menses abesse, nisi ex causa inimicitiarum, si post obtentum canonicatum inimicitia superuenierunt, vel nisi in Parrochiali Ecclesia resideret, etiam si steterit in loco, sed tantum abfuerit à seruitio vltra tres menses, & conducit ad propositum declaratio supra adducta, numero primo sexto.*

Deci-

324 Decimosexto dubitatur, tan satis sit lucrari grossam, seu vestuarium residendo ad horam, seu tempus illius? & breuiter dicendum est, non satis esse, nec satisfacere suae obligationi, & praecepto Concilij, vt ex eo constet, & apparet ex seq. declarationib. Prima, Interestentia, de qua in hoc decreto, debet esse in omnibus diebus, & horis officiis diuinis interesse, & in seruire, praequam in tribus mensibus singulorum annorum, nisi Ecclesiae constitutiones longius seruire tempus requirant. Secunda, Cong. censuit Canonici, & Dignitates obtinentes teneri interesse omnibus horis, nisi immutentur aliqua confirmatione, quae non sit sublatam per Concilium Triden. distributiones tamen quotidiana ceteris horis, quae distributione carent, ex fructibus suis communis proportionabiliter sunt assignanda, ne negligantur. Tertia, Compellantur obire officia, & ad omnes horas septem Canonicas, & ad faciendum principium, & officium hebdomadarum, si tamen alij non sint. Quarta, Canonici non excusantur a qualibet hora illius diei, quae choro interesse tenentur, praetextu quod eorum nomine, veluti in Matutino adsumt alij ab ipsis missi, nec etiam praetextu immemorialis consuetudinis, quod si peierent, vt distributiones augerentur, id augendum esse ex praescripto Concilij Triden. sess. 21. & 22. c. 3.

326 Quae tamen declaratio, quod attinet ad Matutinum, non seruatur in Ecclesiis, vbi Matutinum dicitur media nocte, maxime in locis, vbi magna frigora esse solent, cum enim hora sit tam incommoda, non solent ire Canonici, & Praebendati, & ista consuetudo, & obsequantia, tanquam interpretatiua, & iusta causa, ac ratione fundata, videtur excusare, maxime, cum ita, & non aliter sit a principio Concilium receptum.

327 Quinta, Cong. censuit non posse confici ex horis, quibus Canonici residentes absunt a choro, dies, & ex diebus, & horis sic collectis confici menses absentientiae, de quib. in hoc decreto neq; ad colligendum seruitium 9. mensium colligendas esse punctaturas, quasi is qui 9. partes puncturarum ex 12. habeant seruitio 9. mensium, debito satisfecerint, sed ipsos dies residendi, & seruitij, siue continui fuerint, siue interpolati, numerandos esse, vt complementum dictorum 9. mensium.

328 Quae declaratio non procedet in Ecclesiis, vbi ex fundatione, priuilegio Apostolico, aut statuto a Sede Apostolica in specie confirmatum aliud cautum sit iuxta supradicta, vt in Ecclesia Granaten. seruari audiui, & tradit Philarchus de officio Sacerdotis. prima part. lib. 1. cap. 13. 2. conc. in quibusdam Ecclesiis seruari.

329 Quinimo amplius voluit S. Cong. non valere statutum, seu consuetudinem, vt Praebenda, seu grossa lucrifiat interessendo vna, vel duabus horis, aut minori tempore 9. mensium, vt in declarationibus sequentibus. Non valet statutum, vt vna hora, vel duabus interessentes lucrentur massam, grossam, siue Praebendam, amissis distributionibus quotidianis. Alia. Quod si vno mense ex nouem interessendo vna hora ex statuto, vel consuetudine lucrentur fructus, amissis distributionibus quotidianis? respondit Congreg. statutum, & consuetudinem nullam, & tollendam adeo, vt non interessentes omnibus horis in praedicto mense amittant illam ratam fructuum quam amitterent in alio octo mensibus singulis horis non interessendo, non tamen incidere in poen. in, de qua hic, quasi absuissent ultra tres menses.

330 Sed hoc non seruatur, nec est receptum in Hispaniis, cuius Ecclesiis communiter lucrifiat grossa, seu

Praebenda residendo vna hora, & in aliquibus Ecclesiis lucrifiat in tribus mensibus tantum, quae consuetudo videbatur valere. Casar de Graffis decis. 116. num. 8. & potest sustineri, cum d. declaratio non sit recepta, saltem dum per Superiorem, aut Capitulum non sit aliud ordinatum, disponendo modum lucrandi grossam, seu Praebendam iuxta dictam declarationem.

Quamuis in Ecclesia Ciuitaten. in qua ante Concilium erat constitutio, & consuetudo lucrandi grossam in quatuor mensibus, fuit ablata, quia per Sanctae Congregationem fuit declaratum esse contra Concilium d. cap. duodecimo. & hodie lucrifiat in nouem mensibus vt accepi a doctissimo D. Ioan. Gutierrez meritisimo Canonico Doctorali d. Ecclesiae in quodam consilio.

Decimoseptimo dubitatur, an obtinens dignitatem, cui incumbit visitatio, possit ratione ipsius visitationis abesse ultra tres menses, & lucrari fructus huiusmodi dignitatis, qui per interestentiam lucrifunt, ac distributiones, atque etiam fructus canonicatus, quem simul obtinet? In quo dicendum est, vt habetur in sequenti declaratione Sacrae congregationis concilij. An ratione visitationis Archidiacono inchoatis ratione sua Dignitatis possit abesse ultra tres menses concessos a Concilio? Congregatio respondit posse, vt vero pro tempore dictae absentiae ultra tres menses ex causa visitationis possit lucrari fructus sui Archidiaconatus, qui lucrifunt per interestentiam? Respondit posse, dummodo dari consueuerint absentibus ex legitima causa, non tamen lucrari distributiones mere quotidianas, an durante ea visitatione lucrari etiam possit fructus illius canonicatus, quem obtinet ex dispensatione, vel ex illius Ecclesiae consuetudine, stante, quod fructus canonicatus distincti sint a fructibus Praebenda Archidiaconatus? respondit Congregatio non posse, nisi pro tribus mensibus vacationis causa a Concilio permixtis, haec tamen de lucrando fructibus locum habent, nisi ex tunc Ecclesiae consuetudo, vt Archidiaconus visitans nihil fructuum percipiat, quam consuetudinem Congregatio censuit saluam manere.

Aduerte tamen, quod si esset consuetudo, quod Archidiaconus visitans suum Archidiaconatum percipiat distributiones, non censeretur reprobata per cap. 1. de Clericis non residentibus in sexto, sed esset valida tanquam ex iusta causa, quia visitando seruit Ecclesiae, Monachus in d. cap. 1. num. 2. quem ibi sequuntur Ioan. And. Domin. in princip. num. 2. & Probus n. 11. Cosmas in pragmatice sanctione tit. quo tempore quisque debeat esse in choro, glossa vltima, ad fin. faciunt dicta infra num. 348.

Sed videbatur, quod Archidiaconus visitans deberet percipere distributiones quotidianas, tetiam seculi consuetudine ex decreto Concilij, sess. 22. de reformat. cap. 3. versic. quod si alicui, vbi incumbens cure animarum imminenti suae Dignitati habetur pro praesenti, & interestenti, nam qui visitat, exercet curam animarum iurisdictionalem, seu fori exterioris, iuxta dicta supra prima parte capituli. 6. numer. sexto.

Respondetur tamen, quod decretum intelligitur de cura animarum proprie, nempe fori interioris, vt videtur colligi ex illis verbis ibi, quo in curata Ecclesia resederit, ac ministraverit. Et ita censuit Sacra Congregatio, vt in sequenti declaratione super d. c. 3. ibi: cura animarum imminet. Secus si tantum iurisdictionalis: si vero est vniuersalis, tunc est locus capit. extirpanda. s. qui vero de Praeb. & tunc, cum visitauerit suam

TERTIA
de
Beng.

III
15

iurisdictionem, lucrabitur Prebendam, & fructus, secundum vero distributiones quotidianas. Accedit alia declaratio eiusdem S. Congregationis, quæ sic ait. *habentur tanquam presentes in choro qui curam animarum exercent, quæ illi Ecclesia imminet, dum tamen sunt in actu administrandi Sacramenta, vel alia exercendi, quæ spectant ad ipsam curam.* Cui consonat Concilium Bononiense, in 6. de residentia. §. de causis excusantibus Canonicos, vers. illi quibus; quæ quidem declaratio loquitur de cura animarum fori interioris, ut patet.

336 Intelligendum autem est visitantem, seu exercentem iurisdictionem imminentem suæ Dignitati, vel Ecclesiæ, non lucrari distributiones, quando est absens a ciuitate, seu loco ubi est Ecclesia, si enim id faceret in ciuitate, seu loco, ubi est Ecclesia, lucraretur etiam distributiones, si oppoteret fieri tempore horarum, nec posset commodè fieri post eas, seu ante, iuxta infra dicta n. 337.

337 Nec procedit illud t. decretum dict. cap. 3. in Canonicis, seu dignitatibus habentibus Ecclesias Parochiales, non tamen Canonicatibus, seu dignitatibus annexas, ut in sequent. declaratione super illo. *Ibi habeatur, non comprehenduntur Canonici habentes Ecclesias Parochiales, non tamen Canonicatibus annexas, seu vnitatis, qui si in Parochialibus residerint, & fuerint priuilegiati ad perceptionem fructuum, exceptis distributionibus quotidianis iuxta Bullam Pij V. vel ex indulto Apostolico, non poterunt optare neque domus Canonicales, neque Canonicatum presbyteralem, & similia, cum non habentur pro presentibus, sed tantum sunt priuilegiati ad percipiendos fructus, & id quando scilicet exeat consuetudo, vel statutum, quo absentes non possunt optare, secus quo absentes possunt optare.*

338 Rursus circa d. declarationem t. vers. an durante ea visitatione, aduerte eam procedere, etiam si Canonicatus esset annexus dignitati, stante, quod fructus Canonicatus distincti sunt à fructibus dignitatis, ut in ea dicitur, nam adhuc uti duo Beneficia obtinentur, infra dicitur undecima part. c. 5. n. 192. & ultima p. c. 12. a n. 57. & visitando ratione dignitatis non seruit Canonicatus, secus autem esset in portione accessorie annexæ, & unita dignitati, nam tunc vnum est Beneficium, & Portio est tanquam prædium dignitatis iuxta dicta d. c. 5. n. 198. & d. cap. 2. n. 12. & sic visitans ratione dignitatis lucraretur etiam fructus Portionis annexæ, tanquam fructus ipsius dignitatis, seu eius prædij.

339 Et ex illa declaratione d. vers. t. conuincitur consilium Nauar. 14. de Clericis non resident. de quo supr. n. 50. quatenus sentit, quod prosequens litem super iuribus suæ dignitatis lucratur etiam in absentia fructus Canonicatus, quem simul obtinent, quod non est verum, nam tunc non abest causa Canonicatus, nec pro utilitate illius, seu Ecclesiæ, sed solum dignitatis, cuius iura prosequitur.

340 Et ex eadem declaratione infertur, quod excusatus à residendo t. non lucratur fructus, qui non lucrantur in absentia, nisi in casibus à iure expressis, & hoc est, quod dicit Rebus. in praxi titulo de dispensatione de non residendo, n. 22. & facit, quod ipse inferius ait n. 60. quod dispensatus de non residendo, nequaquam recipiet fructus Beneficij, nisi concedatur hoc expresse in dispensatione, cui consonat quod ait Felin. in cap. fin. de magistris, numero 3. sub vers. 6. limitata, quod propter simplicem licentiam absentia non excusabitur quis à perceptione fructuum, sed solum ex-

cusabit eum, ut non priuatur.

Vnde etiam Canonicus ingrediens t. Religionem non lucrabitur anno nouitatus, & probationis fructus Prebendæ, quamuis sit iuste excusatus à residentia, ut dicitur infra 11. par. c. 9. n. 31.

Vnde etiam Canonicus electus, t. seu nominatus ad Episcopatum Italiam, qui debet Romæ examinari, quamuis interim, dum vadit Romam, iuste absit, & sit excusatus à residendo, non tamen habebitur pro presenti, nec fructus percipiet ex ista causa, qui non lucrantur in absentia, nisi in casibus à iure expressis, qualis non est iste, maxime, cum talis absentia sit in utilitatem priuatam ipsius electi, qui vult esse Episcopus; & ad percipiendos fructus in absentia non solum non sufficit utilitas priuata, sed nec utilitas Ecclesiæ, seu Episcopatus in genere, sed requiritur utilitas Ecclesiæ in specie, & in particulari. Io. Andr. in cap. 1. sub numero tertio de clericis non resident. in sexto, & ibi Domin. §. qui vero, num. 8. & Probus ad Monachum, nu. 29. & Rota decis. 222. part. 1. diuersorum, de quo infra nu. 372.

Nec obstat, t. quod obtinentes ex dispensatione Parochialem, & Canonicatum, residentes in Parochiali, percipiunt fructus Canonicatus, exceptis dumtaxat distributionibus quotidianis, ut in constitutione 64. Pij V. & in declaratione 7. supra adducta sub numero 179. & aliis. Et similiter obtinens ex dispensatione duos Canonicatus, aut Dignitates, & residents in vno lucratur fructus alterius licet non distributiones, ut in declarationibus supra adductis, n. 185. & sequen. quia respondetur, quod illi residentes in Parochialibus sunt priuilegiati ad perceptionem fructuum, ex d. Bulla Pij V. ut dicitur in declaratione supra adducta, 337. obtinens vero ex dispensatione duos Canonicatus, seu dignitates, eo ipso censetur dispensatus, ut percipiat in absentia fructus alterius, nam alias dispensatio esset inutilis, & ita videtur esse de mente Papæ dispensantis, quando dispensatio est perpetua, & non ad tempus. 18. Dubitatur, t. an statuta, & consuetudines Ecclesiarum concedentia iubilationem deferuentibus per quadraginta annos, sint contraria, & derogata per Concilium? & dicendum videtur, quod non: ad Cenedum Collect. 15. ad 6. num. 8. licet contra sentiat Nauarr. consil. 12. de clericis non resident. & ita censuit Sacra Congregatio, & Gregor. XIII. ut in sequenti declaratione. An sit derogatum statuto Ecclesiæ Compostellanae permittenti Beneficiario, qui in ea per quadraginta annos continuos aliquod Ecclesiasticum Beneficium pacifice possidet, & per d. tempus illud per se ipsum in diuinis residendo deseruiuit, ut à dicta Ecclesia de cetero, quoad vixerit, ut emerit, & inde donatus abesse liceat, & tanquam presens in choro habeatur, tamen ratione fructuum Prebendarum quæ in distributionibus quotidianarum, S. D. Greg. XIII. audita relatione Congregationis, tollerandum esse hoc statutum.

Decimonono dubitatur, an per Concilium d. c. 12. sit t. derogatum capitulo de cetero, & capitulo ad audientiam, de clericis non resident. ubi habetur, quod duo Canonici existentes in seruitio, seu obsequio sui Episcopi, habentur pro presentibus, & percipiunt fructus Canonicatus, præter distributiones quotidianas: & videtur, quod sic, arg. c. 1. de consuet. in 6. & quæ ibi notantur.

Nihilominus tamen contrarium est dicendum t. ex illa reg. quod lex generalis posterior limitatur, & determinatur per legem priorem specialem, l. non est nouum, cum sequen. ff. de legib. glo. recepta in authent.

quidem offeratur. C. de lites contestatione, & in l. sciendum, si quis sardare cogatur, & ibi Iul. Decius in l. in toto iure, n. 7. ff. de reg. iuris, Anton. Gabr. de legibus cuncti, l. n. 2. Euerar. loco a ratione legis stricta, a. n. 12. Barbosa in l. ff. soluto matrimonio, l. par. nu. 8. & Thom. Sanchez de matrimonio, lib. 2. disputatio. 24. nu. 6. & ita in proposito tenet Nauarr. consil. 1. & 2. de clericis non residem. quem post hæc sequitur González, gloss. 6. numero 255. & sentiunt Hoieda de incomp. Benefi. l. par. cap. 17. numero 29. & 2. par. cap. 10. numero 19. & 16. Salcedo in pract. cap. 52. litera C. 2. casu Sbrocius de Vicario Episcopi, lib. 1. quest. 43. ex num. 4. Cabedo, decis. 94. l. par. & Zechus de: repub. Ecclesiastica, c. 24. de Canonis numer. 4. versiculo nono, & de Beneficiis, sub num. 6. qui post Concilium Trident. scripserunt.

347 Et ita tenet S. Cong. Concilij, t. vt apparet ex seq. declarationibus. Prima, Stante consuetudine in Ecclesia Cathedrali, quod Canonici non interefferunt diuinit. non percipiat fructus Præbendæ, nec distributiones quotidianas, an liceat Episcopo suo retinere penes se unum, & duos Canonicos, qui dictos fructus, & distributiones percipere possint, ac si in choro presentes essent Cong. censuit licere, exceptis tamen distributionibus quotidianis. Secunda, Canonici, qui sunt a choro absentes cum suo Episcopo distributiones quotidianas amittunt, que interefferunt tantum debentur, etiam si sint cum Episcopo in visitatione, ob priuilegium autem quia suo Episcopo inserviunt, etiam si absint ultra tres menses, Præbendam suam fructus faciunt suos. Tertia, Nec possunt Canonici ubi licet duo ad plus associantes eorum Prælatum nolentem quandoque audire Missam in Ecclesia Cathedrali, sed in alia Ecclesia ciuitatis participes fieri distributionum quotidianarum, que non nisi presentibus, & interefferunt dantur.

348 Id autem, quod dicitur, Canonicos existentes in seruitio sui Episcopi non posse percipere distributiones quotidianas, vt probatur dict. cap. de cetero, & ibi notant D. & citati sup. fallit, primo stante consuetudine in contrarium, quia seruanda erit, cum sit ex iusta causa, ex Decio in dict. cum omnes, de consil. 2. lectu. sub numer. 6. Couar. lib. 3. variarum capit. 13. numero 5. vers. 3. eadem ratione. Duennas. reg. 206. limitatione. l. Hoieda dicto capit. 17. numero decimo, & faciunt in simili declarationes adductæ infra numero 361. que sunt vidende. Et ita in proposito videtur tenere Hoieda dict. cap. 10. numero 16. & expresse cum eo Sbrocius dict. numero 3. quamuis contrarium teneat Nauarr. dict. consil. 2. de clericis non residem. numer. 2. dicens, Canonicis seruientibus Episcopis consuetudinem non posse prodesse ad habendum distributiones quotidianas per c. 1. de clericis non resid. lib. 9. cui tamen satisficit ex Decio. Couar. Duennas, & Hoieda ubi supra.

349 Secundo fallit in t. Canonici missis a suis Episcopis ad visitanda limina Apostolorum eorum nomine, vel comitantibus ipsos Episcopos ad eadem limina iuxta constitutionem 17. Sixti V. de visitandis liminib. Apostolorum ab omnib. Episcopis. Nā ij lucrantur non solum fructus, sed etiam distributiones ex decreto eiusdem Sixti V. vt in sequentibus declarationibus S. Congreg. Concilij. Prima Canonici missi ab ipsorum Episcopis ad limina Apostolorum eorum nomine, vel comitantes ipsos Episcopos ad eadem limina, distributiones lucrantur ex decreto S. D. N. Sixti V. Secunda, Illustrissimo Card. Hispanen. Gartias de Sotomayor ipsius Ecclesie Canonici amplitudinis, tua Illustrissime. Ad visitanda sanctorum Apostolorum limina

procurator, dum huiusmodi visitationis causa absuerit, debet percipere distributiones quotidianas. Ita censuit S. Congregatio Cardinalium Concilio Tridentino interpretando prepositorum, cuius Congregationis sententiam voluit non tam esse, vt eam obseruari curet, Roma die 21. Apr. 1589. A Cardin. Carrefa.

Quod non solum videtur procedere t. in Canonicis, sed etiam in aliis Præbendis, licet non sint de Capitulo, missis a suis Episcopis, seu eos comitantibus ad limina Apostolorum, nam in proposito eadem videtur esse ratio, & de mente Sixti V. quicquid alias sit in aliis Clericis, vt infra dicitur. Non tamen procedit in Canonicis, seu Præbendis missis ab Episcopis aliarum Ecclesiarum, seu eos comitantibus ad limina Apostolorum, licet alias sint sui Episcopi ratione originis, seu aliorum Beneficiorum, nam isti non lucrantur distributiones, nec fructus Canoniciatum, seu Præbendarum, nec ista causa sunt iuste absentes, cum non absint causa Episcoporum suarum Ecclesiarum. Nec habentes Beneficia simplicia seruitoria, quibus per Vicarium, seu substitutum potest deferui, percipient ista de causa non seruiedo distributiones, & alia emolumenta seruitij, nec excusabuntur apponendo Vicario, seu substituto, vt consilui, & practicum est cum quodam Beneficiario Ecclesie S. Vincentij Abulen. Ciuitatis missi ad visitanda limina ab Episcopo Abulen. D. Lau. Ottadui de Auend. Nec poterit Episcopus mittere ad visitanda limina duos simul Canonicos, seu Præb. quia ad id vnus satis est, si tamen ipse Episcopus vadit ad ea visitanda, poterit secum ferre duos Canonicos, seu Præb. qui cum comitentur, & isti duo cum comitantes, aut missi, percipiant fructus, & distributiones Canoniciatum, seu Præbendarum suarum; si tamen plures in hoc occuparentur, neuter perciperet, quia non est maior ratio de vno, quam de alio, quamuis videatur probabile, aut de mente Sixti V. quod duo Canonici, seu Præb. comitantes Episcopum, aut vnus ab eo missus ad limina Apostolorum, lucrantur fructus, & distributiones Canoniciatum, seu Præb. licet habeat alias occupatos in suo seruitio alios duos, nisi forte ex hoc Eccl. patiatur nisi seruitio magnum detrimentum ob paucitatem ministrorum.

Tertio fallit quando Canonici t. confisteret solum in distributionibus quotidianis, nam tunc eas lucrantur, ne priuilegium esset inutile iuxta allegatos supra d. 113. & 115. excepta tamen tertia parte, quæ de seruientibus accrescit ex Congregationis sententia, vt in sequenti declaratione. Canonici comitantes Episcopum non lucrantur distributiones quotidianas, nisi Canonici confisteret in distributionibus quotidianis, & tunc amittunt tertiam partem, quæ de seruientibus accrescit. Et est in simili alia declaratio, quæ sic ait. Si sunt vera inimicitia, & sine culpa, ac post obtentum Canoniciatum octa, possunt Canonici cum facultate in alio viciniori, ac tutiori loco manere, duranti dumtaxat inimicitia, dummodo non ultra annum, & si omnes fruct. Canonici in distributionibus quotidianis consistant, eos Canonici lucrantur, deducta tamen tertia parte pro deseruientibus. Cui consonat Concilium Prouinciale Bononiense. tit. 6. de residentia. §. de causis excusantibus Canonicos a residentia, versic. secundo, ubi sic dicitur. De inimicitia etiam circa culpam suam susceptis eadem, quæ supra de Parochis decreta sunt, obseruanda erunt ita, vt si omnes fructus in distributionibus quotidianis consistant, eos Canonici deducta tertia parte alius loco eius deseruientibus assignanda sibi possit comparare.

351 Sed videtur, *†* quod omnes distributiones deberent tunc lucrari, non deducta tertia parte, ex declarationib. adductis supra, n. 113 & 114.

352 Pro concordia dicendum est, *†* quo ad lucrandos fructus Canonici, quando omnes constitunt in distributionibus quotidianis S. Congre. facere differentiam inter Canonicos absentes causa studij, & causa residentie in Parochiali, ex vna parte, vt hi eos integros percipiant, vt apparet ex d. declarationibus adductis, n. 113. & 114. & inter Canonicos absentes causa seruitij Episcopi, & causa inimicitiarum, vt hi eos lucrentur, deducta tertia parte, quæ deseruiantibus accrescat, vt apparet, ex hic adductis. Et ratio, quæ videtur mota est, quia causa absentie illorum videtur magis pia, & fauorabilis, seu maiori fauore digna, quam horum.

354 Quarto fallit stante speciali gratia, *†* & concessione Papæ, Nauar. d. consil. 2. de clericis non residen. nu. 3. vt facta est D. Card. Carolo Borromeo, vt in declaratione sequenti. Sanctiss. Pater noster Cardinali Borromeo concessit, vt Vicarij eius foranei, dum ratione officij sui per loca sui Vicariatus ratione visitationis, aut alius alterius negotij spiritualis absint ab eorum Ecclesijs, eadem debita ratio habeatur quoad distributionem quotidianas, ac si in choro personaliter inseruiant, dummodo d. Vicarij intra fines sui Vicariatus maneant, & prætextu exercendi officium non vagentur solari causa, ad quod diligenter animaduertere ipse debeat, ne aliqua fraus fiat, eandem gratiam fecit, vt de illis, quos ipse de ciuitate assumet, vt munus generalis visitationis per Diocesim subeant, ratio habeatur quoad distributiones, ac si essent in choro, cum conditionibus tamen, vt supra eandem gratiam fecit pro illis, qui occupati sunt examine illorum, quibus conferenda sunt Parochiales, si quando propter dictam occupationem non possint interesse horis Vesperarum, seu Completorii, dummodo fraus absit, ne item data opera examen excusetur in horas Vesperarum, seu Completorii, idem pro deputatis seminarij, si quando pro seruitio seminarij essent in aliquo negotio ea hora occupati, qua diuina officia celebrantur in Ecclesijs, & præcipue, si essent occupati propter Congregationes, quæ semel in hebdomada ratione d. seminarij fiunt, dummodo ista gratia non abutantur.

355 Et iuxta hanc declarationem, *†* stante gratia speciali, præcedit quod ait Zechus d. de Beneficiariis ad fi. vbi ait, quod distributiones quotidianas lucrentur examinatores Beneficiorum, si sine fraude absint ex declaratione S. Congregationis, & alias non stante gratia speciali non est verum, quamuis fructus, seu grossam lucrentur, tanquam occupati in seruitio Episcopi, & Ecclesie in communis, saltem duo Canonici, seu Beneficiati.

356 Et similis gratia, & priuilegium percipiendi etiam distributiones quotidianas in absentia cõcedit solet ad tempus, & prorogari Inquisitoribus, atque aliis ministris S. Officij inquisitionis Hispaniæ, vt in sequenti declaratione S. Congregationis. Congregatio Concilij iam dudum consulta respondit Inquisitoribus heretice prauitatis minime tui esse percipiendi distributiones quotidianas Canonici, Dignitatum, aut aliorum Beneficiorum eo tempore, quo Beneficiis predictis non deseruiant, qua decisione Inquisitores Hispaniarum veriti ne laderentur eorū priuilegia à diuersis Roman. Pontificib. ad tempus concessa, & à Falc. record. Gregorij XIV. prorogata, vt eis predicto munere vacantibus liceret distributiones quotidianas percipere, ad Congregationem adierunt, illorumque tenore exhibito declarationi perierunt, eam decisionem ex iure communi de prom-

ptam ad eorum priuilegia nequaquam pertinere. Itaque Congregatio priuilegiorum exemplo diligenter inspecto iuri consentanea Inquisitores postulare censuit, atque adeo declarauit decisionem à se editam de distributionibus quotidianis in absentia non percipiendis, non habere locum, vbi specialibus priuilegijs, aut indultis Apostolicis Inquisitoribus, atque alijs S. Officij ministris fuerit concessum, vt quotidianas distributiones, quantumuis absentes, lucrentur, tunc enim priuilegia, & indulta huiusmodi, quæ ad tempus, pro quo fuerunt concessa, durēt, eo firmitus esse custodienda, quo præstantius, & utilius est Christianæ Reipublice Inquisitorum officium ad conseruationem, & propagationem orthodoxæ Fidei constitutum, quod ideo ad Cardinalem Toleti significare Congregatio voluit, vt sciret priori decisione Congregationem ius quidem commune declarasse, non de priuilegijs, aut indultis à Sede Apostolica concessis quicquam detractum voluisse. 6. Iun. 1594. Hiero. Cardin. Matheius.

Ex supradictis infertur Canonicum Vicarium Episcopi non posse percipere distributiones quotidianas in absentia, quamuis excusetur à residentia, & percipiat fructus in absentia, ex quo est in seruitio, & obsequio Episcopi, nisi sit consuetudo in contrarium, Rebut. in praxi, tit. de Vicarijs Episcoporum, num. 5. Hoieda d. cap. 10. num. 15. & 16. & Sbrotijs d. quest. 43. nu. 4. & 5.

Vicarius tamen Capituli Sede vacante, Canonicus non solum habetur pro præfenti, & lucretur fructus in absentia, Pavinus de offic. & potestat. cap. Sede vacante, §. 10. 2. par. num. 5. Rebut. supra Rota, decisi. 222. num. 6. 2. pa. diuersorum, sed etiam percipit distributiones ex ratione assignata à Pauino ibi, quod censetur esse in seruitio Ecclesie, cum magis commodum sit Ecclesie, vt deputetur vnus, & non exerceatur iurisdicção per totum c. a. Quæ ratio cessat in Vicario Episcopi, vt per Rotam ibi. Et qui abest pro seruitio, & euidente utilitate Ecclesie de iure, etiam cessante consuetudine, non solum percipit fructus, cap. ex parte 2. de clericis non residen. sed etiam distributiones quotidianas, si est præfens in loco vbi est Ecclesia, capit. vnic. de clericis non residen. in 6. & ibi Domin. §. qui vero, num. 10. Couarr. lib. 3. variar. c. 13. num. 8. vers. 3. optime D. Ioan. Ocon. in d. cap. vnic. à num. 65. Ioan. Gutier. can. quest. lib. 1. cap. 1. num. 145 Zerola in praxi Episcopali. par. vers. distributiones. §. 3. Zechus de reprob. Eccle. c. 24. de Canonicis, nu. 9. vers. 2. & alij.

Nisi sit consuetudo contraria, *†* vt alias in simili de infirmis declarauit S. Cong. Concilij his verbis: consuetudo in aliqua Ecclesia introducta, vt canonici infirmi fructus tantum sua Prebende non distributiones quotidianas percipiant si legitime præscripta sit, tollit constitutionem, Vega in summa prima part. cap. 128. casu 19.

361 Quamuis absens à loco, *†* vbi est Ecclesia pro utilitate Ecclesie, vel alia iusta causa, nō percipiat distributiones, c. cum nō deceat de elect. in 6. Domin. 5. Ripa de peste, 2. par. n. 145. Couar. D. Anto. Ocon. Io. Gutier. Zerola, & Zechus ibi, qui id declarant, nisi consuetudine aliud fuerit obreptum, ita censuit S. Cong. Concilij, vt in declarationib. & seq. Stante consuetudine, quod canonicus missus à Capitulo pro aliquo seruitio ipsius Ecclesie, seu Capituli, percipiat omnes fructus, & distributiones quotidianas, Cong. censuit eam esse obseruandam, si canonici absint pro euidente utilitate Ecclesie. Secunda. Qui causa pestis absuerunt, quotidianas distributiones eis non debentur, nisi proberetur legitima

gitima consuetudo, quod distributiones huiusmodi darentur absentibus ex iusta causa.

Et iuxta id sunt accipiendae aliae declarationes e-
iusd. S. Cong. nempe sequentes. Prima, *An distri-*
butiones quotidianae debeantur infirmis propter infirmi-
tatem diuinis officiis non inferuentibus, stante decreto
huius cap. 12. Cong. censuit deberi. Secunda, *Senio conse-*
ctis, si alias residere solui sunt, distributiones debentur,
ac etiam infirmis ex propria culpa, & peccato cum pra-
ecedenti occasione, nimis enim esset rigor, nec Superior
huiusmodi Inquisitionem facere debet addendo afflictio-
nem afflictis, quandoquidem multa essent causa, & non
uerpes, debentur etiam detentis in carceribus, non tamen
ob propriam culpam, iuxta doctrinam Ioan. And. in c. 1.
de clericis non resid. in 6. Consonat Concilium Bo-
nonien. d. iur. de residentia, §. de causis excusantibus Ca-
nonicos, vers. 1. Tertia, Cong. censuit distributiones quo-
tidianas lucrari eum, qui debite contentus in carcerem
fuit, fructus autem Praebendae siue massae grosse tam diu
habere, quamdiu per sententiam non fuerit declaratum,
iuste illum in carcere detineri. Circa quod est alia de-
claratio, quae sic ait. Quoad carceratum Cog. censuit eū
non priuari distributionibus usque ad primam senten-
tiam, quod si condemnatus appellet, interim non perci-
piet, sed si in secunda instantia obinuerit, omnia recupe-
rabit. sub die 27. Jul. 1570. super Canonico Bracaren-
vt in libro Innoc. IX.

Et iuxta praedicta etiam sunt accipienda consil.
Nauar. io. & 11. de clericis non residen. intelligenda e-
nim sunt, quod absens à choro ex causa infirmitatis,
seu alterius corporalis necessitatis, aut incarcerationi-
onis, seu excommunicationis iniunctae, de iure, etiam
seclusa consuetudine lucratur distributiones quoti-
dianas si est praesens in loco, ubi est Ecclesia ex d. c.
vnic. allegatus, n. 359.

Dispositionem autem d. cap. de cetero, & c. ad au-
dientiam, de clericis non residen. ampliari primo, vt pro-
cedat, & habeat locum etiam in Canonici Doctora-
li, & Magistrali, secundum Rotam in vna Placentina
fructuum, anno 1550. vt per Puteum, decis. 294. li. 3. &
post hac tradit González d. glo. 6. nu. 257. dicens, satis
notandum.

Quod tamen videtur intelligendum, nisi verge-
ret in magnum, seu notabile damnum Ecclesiae, quia
remaneret destituta litteratis, Rebus. in praxi, tit. de
dispensatione de non residendo, num. 41. quem sequitur
Hoieda d. c. 17. n. 29. 8. casu ad fin.

In hac tamen Ecclesia Abulen. est statutum,
quod Canonici Doctorales non procurent, nec ha-
beat, nec acceptet familiaritatem Episcopis, nec ea
utatur.

Sed non videtur habere locum statutio d. ca.
de cetero, & cap. ad audientiam. Canonico poeniten-
tario, qui non videtur posse occupari in seruitio E-
piscopi ultra tempus à concilio permissum ad tra-
dita supra dub. quinto 1. dicti à num. 40. Nec etiam
in canonico lectione, cum ad munus istud sit electa
eius persona.

Secundo ampliatur, vt procedat etiam in inferio-
ribus Clericis, non canonicis, concurrente tamen dis-
pensatione Episcopi, vt tenet Io. And. in d. c. ad au-
dientiam, quem ibi sequuntur Butrius Card. Imola
Anchar. & Anania, & videtur magis sequi Selua de
Benef. 4. p. 9. 6. n. 13. seu 33.

Verior tamen est sententia Abbatis in d. ca. ad
audientiam, numer. 8. qui ait clericos inferiores, non
canonicos, posse destinari seu occupari per E-
piscopum communi utilitate, aut causa suggerente pro

seruitio Ecclesiae Cathedralis, & tunc habebunt fru-
ctus in absentia sine aliqua dispensatione; pro serui-
tio vero solius Episcopi, secus: nisi ubi necessitas vr-
geret, non enim est tanta communio inter Episco-
pum, & Clericos inferiores, sicut inter Episcopum
& Canonicos, in quibus loquuntur. diuina, qui sunt
membra corporis sui. Quam sententiam sequuntur
Nauar. in man. cap. 25. num. 120. & conf. §. de atat. & qua-
litate, de quo supra n. 46. Salcedo d. cap. 52. lit. C. secū-
do casu Lud. Lopez instruct. cons. 1. tom. cap. 249 se-
cunda causa, & Zechus de rep. Eccles. titulo de Bene-
ficiatis, n. 4. vers. 9. & secuta est Rota in d. causa Pla-
centina fructuum, vt per Puteum supra. Et in vna Ca-
lagurritana fructuum. 18. Martij. 1583. coram D. Bu-
balo, vt in d. dec. 222. parte 2. diuersorum, quam refert
Sbrotius. supra n. 6. vbi ex ea fuit resolutum. Lic. Or-
theo de Angulo Portionario Ecclesiae Calagurritana Vi-
cario, seu Prouisorio, ipsius Episcopi residenti in oppido
Lucroni, vbi alij Prouisores residere consueuerunt, non
deberi fructus sue Portionis, quia de urgente necessitate
Episcopi non constabat, cum verisimile esset alios in d.
Diocesi requiri aequale idoneos ad exercendum d. officium,
neg; ex deputatione personae d. Otheri in Vicarium re-
sultabat utilitas Ecclesiae, quia Vicarius deseruit soli E-
piscopo, refert González supra n. 262. glof. 5.

Et amplius dicit Rota ibi, quod in hac materia
non sufficit utilitas totius Episcopatus in genere, sed
requiritur utilitas Ecclesiae in specie, vt per Io. And.
in cap. 1. sub num. 3. versic. item intelligendum est, de cle-
ricis non residen. in 6.

Sed hoc est contra Abb. supra docentem infe-
riores Clericos posse per Episcopum destinari pro
communi utilitate, quamuis verum sit, quod occu-
patus in officio Prouisoris, seu Vicarij non videtur
occupatus pro utilitate communi, saltem conside-
rabili ad istum effectum, quia potius deseruit Epi-
scopo, vt dictum est. Nec dictum Ioan. And. quod
sequitur Domin. ibi. §. qui vero, n. 8. & tenet Pro-
bus ad Monachum, n. 29. procedet in illis, qui non
per Episcopum, vt dictum est, sed alias sunt occupa-
ti, seu destinati pro utilitate communi, seu Episco-
patus in genere, aut per Episcopum plures quam
duo eiusdem Ecclesiae iuxta dictum Hostien. quod
refert, & sequitur Abbas in d. cap. de cetero, sub n. 3. &
Selua d. quest. 6. casu 17.

Vnde Procuratores generales Cleri Hispaniae
à Cong. eiusd. Cleri, seu de eius ordine deputati, re-
sidentes in Curia Rom. & in Curia Regis Catholici
non excusarentur à residentia in suis Ecclesiis, nec
lucrarentur fructus in absentia, nisi stare breue San-
ctissimi D. Clementis. VIII. datum. 28. Febr. 1597. ex
quo non possunt cogi ad residendum (dummodo
non obtineant dignitatem actu maiorem post Pon-
tificalem, aut Canonatum, Doctorem, Magistra-
lem, Poenitentiarium, aut de lectione) ac lucrantur om-
nes fructus, redditus, proventus, iura, obuentiones,
& emolumenta quaecumque, nec non distributiones
etiam quotidianas, ac manuales, etiam si primam, &
rigorofam residentiam non fecerint, vt latius in d.
breui.

Referuarunt tamen in dict. Calagurritana Do-
mini videndum, an ex eo, quod Portionarij in Eccle-
sia Calagurritana interueniunt in Capitulo, & in a-
liquis habent vocem, possit dispositio dict. cap.
ad audientiam, comprehendere etiam istos Portio-
narios?

Et prima Iunij eiusd. anni. 1583. coram eod. D. B.
Bubalo fuit resolutum. Integros Portionarios non esse

de Capitulo, ita ut dispositio c. ad audientiam, de Clericis non resid. ipsos comprehendat. Qui attento iure communi clara est conclusio quod soli Canonici dicuntur esse de Capitulo, Portionarij autem, & alij Clerici inferiores non. Ab. & Fel. in c. cū olim, de re iud. Compellanus Io. And. Card. in cap. 1. de elect. & attenta etiam consuetudine huius Ecclesie quamvis interueniant in Capitulo, & in actibus capitularibus habeant vocem, non tamen dici potest esse de Capitulo, quia non sequitur, habent vocem, ergo sunt de Capitulo. Gemin. in cap. fin. sub numer. 5. in fin. versic. in dubio, de præben. in sexto, unde in dispositionibus ad Capitulum non veniunt, nisi soli Canonici, non autem alij, qui de iure speciali, seu consuetudine habent vocem in Capitulo, ut ibi Francus. nu. 6.

378 Vbi tamen Portionarij essent de t Capitulo, prout sunt in aliquibus Ecclesiis Hispaniæ, procederent in eis dicta iura, sicut in canonicis, cum tunc sint etiam membra corporis ipsius Episcopi, & sic militaret eadem ratio, sed non sufficeret habere tantum vocem in Capitulo, ut dicitur in dicta Calagurritana proxime relata; nam ex eo solum, si non sunt de Capitulo, non possunt dici membra corporis Episcopi, nec ipsius fratres. Circa quod vide dicta infra 11. part. capit. quinto à numero 206.

379 In hac vero Ecclesia Abulen. t quicquid sit de hoc, an eis Portionarij sint de Capitulo, vel solum habeant vocem in Capitulo, possunt assumi ab Episcopo in familiares, sicut Canonici ex statuto ipsius Ecclesie, quod certum ordinem in hoc præscribit. de quo infra, n. 433.

380 Et quod dicitur de Portionariis t videtur eadem ratione dicendum de dignitatibus in proposito.

381 Tertio ampliatur, t ut habeat locum in Prælati inferioribus respectu suorum subditorum, quia textus in d. cap. de catero, generaliter loquitur, nec apparet cui loquatur, & eadem videtur ratio, ita Abb. ibi num. 3. Selua d. questio. 6. de cōmoseptimo casu, Rebuffus supra numero 45. Et Nauarr. d. conf. 2. de clericis non resid.

382 Quarto ampliatur, t ut idem sit in Legato quantum ad Prouinciam suam, & in Archiepiscopis, quoad Clericos suæ Diocesis. & non suorum suffraganeorum, ut tenent DD. communiter in cap. cum delectus, de Clericis non resid. Selua dist. questio. 6. casu 19. & 22. Reb. supra, numer. 36. Hoieda d. c. 17. numer. 29. 9. & 10. casu, Salcedo supra dist. cap. 52. 2. casu. Syluest. verb. residentia, numer. 7. & Zerola in praxi Episcopali 1. p. vers. residentia, §. 4. & alij, quam quis, quod attinet ad legatum dubitet, Abb. in d. c. cum delectus, n. 6. & 7.

383 Similiter Familiares t Papæ existentes in eius seruitio, ut capellani, camerarij, & similes, percipiunt fructus suæ Præbendæ in absentia. d. c. cum dilectus, & ibi Abb. & Doct Selua d. q. 6. casu 19. Reb. supr. ex n. 32. Hoieda d. n. 29. 7. casu. Salcedo supra, 3. casu, Syluest. d. n. 7. & Zerola d. §. 4. Nauar. & Lud. Lopez. ubi supra 3. causa.

384 Ex quibus id non procedit in t scriptoribus, & aliis officialibus curiæ, qui stant principaliter propter suum lucrum, nisi ex præcepto Papæ in curia morentur.

385 Et sicut Familiares Episcoporum, t ita etiam Familiares Papæ non percipiunt distributiones quotidianas Io. And. & Abb. n. 5. in dist. cap. cum dilectus, & Selua d. casu 19.

386 Vnde in vna Ilerden. t distributionum coram D.

Gipfio 2. Iun. 1598. fuit resolutum. Quod indulgentiam concessam per Sixtum V. Sub collectoribus intelligitur ad instar Familiarum Papæ, & sic extenditur solum ad perceptionem fructuum, non vero distributionum.

Et de Familiaribus cardinalium, t quod etiam 387 excusentur à residentia, & percipiant fructus in absentia, dicunt Syluest. & Zerola supra, & Abbas in d. cap. cum dilectus, nu. 8. & Selua d. q. 6. casu 21. ex Io. And. ibi dicunt, quod Papa hodie concessit omnibus cardinalibus hanc prærogatiuam respectu suorum Familiarum, unde de iure, inquit ibi Abbas, posset attendari aliud, idem Villadiego de cardinalib. n. 63.

Nihilominus dicendum est t Familiares cardinalium non excusari à residentia, nec posse percipere fructus in absentia, nam in iure non est tale privilegium, Francus in ca. fi. nu. 3. de verbor. significat. in 6. & ibi Domin. sub num. 5. nec hodie, quicquid esset olim, est tale privilegium particulare, & ita patet ex declaratione Abulen. infra adducta n. 423. & ita præticitur.

Similiter existentes in seruitio, aut officiis Regis, seu Principis non excusantur à residentia, nec possunt percipere fructus in absentia, t nam in iure nō 389 est tale privilegium, quicquid teneant Selua d. questio. 6. casu 24. Boerius decis. 17. P. Greg. de beneficiis c. 7. n. 9. & Zauallus in suis communibus contra communes, q. 585. n. 7.

Et si aliquod privilegium fuit antea t eis concessum, ut Regi Franciæ fuisse concessum dicunt Boer. ibi, & Rebuf. in concordatis tit. de collatio. §. 1. vers. residentia reuocatum est iam per concilium & Bullam Pij IV. ut dictum est supra n. 266. & 267.

Vnde quod inquit Naua. d. c. 25. num. 121. quem sequuntur t Man. Rodriguez in sum. c. 33. nu. 3. & Vega 391 1. part. cap. 36. casu 41. capellanos Regum perinde posse capere fructus in absentia, ac capellanos Papæ, si vtriusque eiusdem generis privilegia sunt concessa, imo & magis, si forte plus sit eis fauore Regum concessum, intelligendum est de privilegiis concessis post concilium Triden. quæ tamen non sunt, & ita feruatur.

Vigesimo dubitatur, t an causa peregrinationis, 392 maxime ex voto, liceat abesse ultra tempus à concilio permissum, & lucrentur fructus Præbendarum.

Et videtur t respond. affirmatiue ex traditis per 393 Rebuf. d. ri. de dispensatione de non residendo. n. 50. Seluam 4. p. q. 6. 10. casu. Boer. decis. 17. numer. 6. Hoiedam d. c. 17. num. 29. 11. casu. & Petrum Greg. d. cap. 7. nu. 15.

Nihilominus tamen contrarium est dicendum, t 394 quia ista non est de causis in iure expressis, & censuit S. congregat. concilij his verbis Canonici deuotionis causa peregrinantes, & visitantes aliquas Ecclesias, non lucrentur distributiones quotidianas, non obstante aliqua in contrarium consuetudine; fructus vero Præb. possunt, si intra tres menses à decreto concilij hic concessos fecerint has peregrinationes. Secunda. Absentes causa peregrinationis, etiam ex facultate statutorum Ecclesie, non percipiunt distributiones quotidianas, imo quoad Præb. fructus hoc tempore peregrinationis percipiendos, non excusantur ultra tres menses, quos concilium permittit. consonat concilium Mediolan. 5. part. 3. titul. quæ ad distributiones pertinet, versicul. peregrinationis causa.

Quod est notandum ad statuta aliquarum Ecclesiarum

fiarum & contrarium disponentis, quæ non videntur posse defendi, nec consuetudo contraria videtur rationabilis.

³⁹⁶ Vigefimo primo dubitatur, & an Canonici, & Beneficiarii celebrantes priuata Missam in eadem Ecclesia tempore officiorum, seu horarum, habeantur pro presentibus in choro?

³⁹⁷ Et dicendum est, quod non, ut per Fed. cons. 115. alias 118. Abb. in cum olim. de re iudicat. n. 3. & 6. & Gigan. cons. 144. n. 26. alias responsi. 35. in materia pensionis, qui docent, quod habens in Ecclesia Canonicatum, & Capellaniam, ea hora, qua celebrat, ut Capellanus habere non debet distributiones quotidianas Canonicatus.

³⁹⁸ Et ita censuit S. Cong. Concilij his verbis. An Canonici, vel alij officiales chori habentes in Cathedralibus, vel Collegiatis Capellanias in titulis, vel vi Mercenarij, eo tempore, quo in dictis Capellanis celebrant, distributiones recipere debent, licet absint in choro? & quid, si deuotionis causa, vel si à Superiore Ecclesie inuogantur eis, ut eo tempore celebrent? Sanctissimus Dominus noster, etiam ex sententia Congregationis declarationis, non posse, nisi quando sic insi essent à suo Superiore, quem tamen admoneri voluit, ut ab huiusmodi insi abstinere. Secunda Canonici, qui sunt in Ecclesia, sed extra chorum, licet etiam celebrent causa deuotionis in eadem Ecclesia, non censentur presentes, secus, si missa Superioris, Superior tamen eis hoc mandare non debet, quod procedit etiam in illis Canonici, qui sunt in eadem Ecclesia Capellani, & Missas celebrare tenentur. Tertia. Quo tempore cantatur una hora in choro, qui Missam celebrat in eadem Ecclesia ex deuotione, vel obligatione non dicitur interfuisse illi horæ, nec illius distributiones accipere potest, si vero insi fuerit à Superiore ut celebret, tunc recipere, Superior tamen cauere debet à tali insi. Quam adducit Gonzalez §. protem. n. 181.

³⁹⁹ Consonat Concilium Mediolanen. 4. part. 2. tit. de distributionib. vbi sic dicitur. Quicumque, dum aliquis stare horæ officium in choro peragitur, Missam celebrando tunc à choro abfuerit, illius horæ distributionis tamquam absens particeps ne sit, ut à S. Sede Apostolica declaratum est; id vero, nisi præ absentia Sacerdotis, qui in Ecclesia tunc Missæ sacrificium faciant, necessitas aliquando inciderit, ut præfatus Canonicum aliquem Sacerdotem à choro exire à stataque horæ officio abesse, Missæ celebrandæ causa inbeat, aut nisi à Sede Apostolica aliter concessum fuerit.

⁴⁰⁰ Contrarium tamen de consuetudine seruatur in hac Ecclesia, & aliis, nam celebrantes, etiam causa deuotionis, habentur pro presentibus, & interuentibus in choro.

⁴⁰¹ Quæ consuetudo, cum sit ex iusta causa, cum totum sit cultus diuinus in eadem Ecclesia, & ut Beneficiarii inducantur ad celebrandum, videtur tolerabilis iuxta tradita per Decium, Couar. Duennas, & Hoiedam supra citatos, m. 343. vbi vide, & videtur approbati à Concilio Compottellano actione 2. decreto 16.

§. 2.

De alijs dubijs.

SVMARIA.

AN Capitulum possit dare Canonicis, & Præbendis licentiam absentia, & eos habere pro presentibus ultra tempus à Concilio permissum, saltem ad

breue tempus ex causa iusta, quamuis non comprehensa in iure, præsertim stante consuetudine id faciendi, numer. 402. cum seq. resoluatur, seclusa consuetudine certum esse Capitulum id non posse, non obstante statuto in contrarium, nec etiam Episcopum.

Dubium procedit stante consuetudine, qua dat iurisdictionem, n. 414. & quod si huiusmodi consuetudo est sublata per Concilium, potest dici illud quoad hoc non fuisse receptum in Hispania, numer. 415. & quod huiusmodi consuetudo non videtur sublata per Concilium n. 416.

Resoluitur non posse Capitulum talem licentiam dare, etiam stante d. consuetudine ante, & post Concilium semper obseruata, n. 417. cum seq. & adducuntur declarationes S. Congregationis.

Cum Capitulum non possit dare d. licentiam absentia non potest quis virtute eius lucrari fructus Præb. qui alias residendo, & interessendo lucrifunt, quamuis possint lucrifieri in absentia, saltem per tempus à Concilio permissum, donec priuatur, n. 425. & 426. vbi ponitur declaratio S. Congregationis.

Non possunt isti, quibus dantur per Capitulum tales licentia, percipere, aut retinere fructus eo, quod alij Præbendarij videantur eis donare, seu remittere suam partem, n. 427. cum seq.

Fructus annorum precedentium, qui hoc anno diuiduntur, debentur Canonicis, qui nunc sunt, & non qui erant illis annis, n. 429.

Distributiones quotidiana non possunt dari absentibus à choro, non obstante quauis consuetudine, etiam immemoriali, n. 430. nec possunt à Capitulo, aut singulis Capit. aliquo prætextu donari, aut remitti, numer. 431. & vbi ponuntur declarationes S. Congregationis.

An Capitulum possit dare licentiam absentia ex causis alias in iure expressis, alteratis tamen, seu modificatis per statuta, seu consuetudines Ecclesie? n. 433. cum seq. resoluatur distinguendo n. 435.

Quæ sint distributiones quotidiana, quas amittunt absentes tempore à Concilio permissio, vel alias? Et quæ sint distributiones, quæ sunt potius Præbendæ, seu loco Præbendæ? numer. 439. cum sequentibus vbi resoluatur, & ponitur resolutio Rota, & declaratio S. Congregationis.

Ad quos spectent distributiones quotidiana amissæ per non interuentem, vel alias? numer. 443. cum sequentibus, resoluatur, quod si ita ordinatum est, ut singulis certa portio assignata sit, portio absentis ad Ecclesiam pertinet, si vero certa portio omnibus est assignata, portiones absentium interuentibus accrescunt.

Quod dictum est ad Ecclesiam pertinere portionem absentis, quando singulis certa portio assignata est, procedit, cum ex patrimonio Ecclesie dantur redditus, & distributiones ministris; at quando dantur ex mensa Capitulari, quia bona sunt diuisa, portio absentis remanet in ipsa, numero 447. & sequentibus, vbi ponitur Decisio Rota.

Similiter dicendum est de fructibus Præbendæ amissis ob non residentiam, vel alias, quod, si ex patrimonio Ecclesie dantur assignata cuilibet certa portione, tunc fructus amissi ad ipsam Ecclesiam pertinent, si vero est mensa Capitularis distincta, in ea remanens, numer. 449.

Si essent Præbendæ realiter distinctæ ita, quod qualibet Præbendæ esset Domina sue dotis, tunc fructus amissi applicandi essent fabricæ Ecclesie, aut alteri pio loco, numer. 450.

P. 2.

Ex dictis difficultatem patitur quaedam declarationes S. Congregat. que absolute dicunt distributiones male perceptas restituendas fabrica, aut alteri pro loco, n. 451.

Respondetur eas loqui de distributionibus male perceptis per eum, qui fuit habitus pro praesentia a capitulo, vel cui ab eo fuerunt donata, seu remissa, & si sibi praedictum Capitulum, numer. 452. quod praedictum videtur intelligendum respectu distributionum, & fructuum solutorum, secus, si non sunt soluti, numero 457.

Quod declaratio Abulen. ait quoad fructus Prabenda, eum qui abfuit debere eis privari, intelligendum videtur de fructibus, quos alias ratione Prabenda ac residentia fecisset suos, numer. 453. nam quoad amissos ob non residentiam non est opus privatione, numero 454.

Alia difficultas circa d. declarationem Abulen. n. 455. cui respondetur n. 456.

In materia delicti, & prohibitorum, & qua tendunt ad damnum cap. non sufficit maior pars capituli, & contradictio unius facit, ne videatur gestum a Capitulo, dicto numero quadringentesimo quinquagesimo quinto.

In terminis Concilij Cap. 3. sess. 21. de resor. portiones tertiae partis in distributiones conuersae, quas absentes amittunt interequentibus accrescunt, numero 459. contra quod facit difficultatem cap. 3. sess. 22. ubi portio tertiae partis amissa est applicanda fabrica numer. 460.

Interpretatio, & concordia ad d. decreta Nauarri, num. 461. que non satisfacit, n. 462. non placet alia interpretatio Ioannis Gutierrez, n. 463.

Vera interpretatio, n. 464. que confirmatur ex declarationibus S. Cong. adductis n. 465.

Separatio tertiae partis fructuum pro distributionibus facienda ex d. decretis non est ita facienda ut fiat necessario dismembratio bonorum, sed sat est, si valor tertiae partis fructuum ponatur pro illis, n. 466.

Ista tertia pars accipienda est secundum verum valorem currentem & non secundum taxatam, numero 467.

Secundum Congregationem, antequam ista detractio fiat deducenda sunt pensiones, & alia onera legitime imposita, quamdiu durauerint, sed de nouo imposita eam non comprehendunt, n. 468.

Ista declaratio videtur intelligenda, ubi erant Prabenda distincta realiter ita, quod deductio erat ex ipsis facienda ex fructibus communibus mense, numer. 469.

Non est locus detractioi dict. tertiae partis distributionum ex d. c. 3. sess. 21. quando distributiones sunt tolerabiles ita, ut verisimiliter non negligantur, numero 470. & quomodo consideretur ista verisimilitudo, quod negligantur, numero 471. ubi ponitur declaratio S. Congreg.

Quando ex dignitatibus detracta est tertia pars ex decreto c. 3. sessio. 21. non poterit detrahi alia ex c. 3. sess. 22. n. 472.

Dispositio d. c. 3. sess. 21. & detractio, de qua ibi, habet locum contra obtinentes quacumque beneficia residentiam requirunt in Cathedralibus, & collegiatis, non tamen extra eas, n. 473.

Pro distributionibus Ecclesiae Cathedralis, aut Collegiatae non est detrahendum aliquod ex Beneficiis extra eam existentibus, nisi essent perpetuo unita Prabenda illius, n. 474.

Non solum tenentur ad residentiam obtinentes in Eccle-

siis Cathedralibus, & Collegiatis Dignitates Canonicatus, aut Portiones, sed etiam Mansionarii, & Capellani, & obtinentes alia Beneficia perpetua, & habentia annexum servitium in choro, n. 475.

Decretum d. c. 3. sess. 12. non habet locum in dignitatibus, quae in Cathedralibus habent sedem in choro tantum, in quibus nunquam resederunt, sed habent collegiatam, n. 476. & sequenti, ubi ponitur declaratio S. Congregationis.

An obtinentes huiusmodi Dignitates pro residentia in Collegiata sint obnoxii detractioi tertiae partis, numero 478. cum sequentibus? resoluitur, quod sic, nisi habeant territorium, & iurisdictionem quasi Episcopalem, quia tunc non tenentur ad residentiam in choro.

Obtinentes in Cathedralibus, & Collegiatis Dignitatem, licet non habeant vocem in Capitulo, nec cum ceteris participant distributiones, aut fructus, residere tenentur, & consequenter detractioi tertiae partis earum fructuum pro distributionibus subiecti sunt, numero 481.

Id non procedit in obviuentibus Dignitatem, quae nullos redditus habet, nec Prabendam licet eam expellent, nam interim non tenentur residere, numero quadringentesimo octuagesimo secundo. ubi adducitur declaratio S. Cong.

Non procedit etiam in dignitatibus non habentibus sufficientes praebendas, seu fructus, sed tenues, nam licet obligent ad residentiam, non tamen locum habet detractio, n. 483.

Pro congruis distributionibus assignandis aliquibus horis non sunt diuidenda distributiones aliarum horarum, sed pro illis detrahenda est aliqua pars fructuum, n. 484. ubi ponuntur declarationes S. Cong. & alia Abulen. n. quadringentesimo octuagesimo quinto de qua num. seq.

Distributiones sunt ordinandae, & compartienda per omnes horas, & non per certas horas tantum, num. 487. & 488. & 489. ubi adducuntur declarationes S. Congregat.

Pro lucranda tertia parte fructuum Dignitatum, personatum, & officiorum in distributiones conuersa non potest Episcopus statuere aliam servitij, & officij formam praeter solitam, nec noua onera imponere ex sententia S. Congregationis numero, 490. & sequentibus.

Etiam Dignitates, & Prabenda, quae sunt de iure patronatus etiam laycorum subiecta sunt detractioi tertiae partis, nisi repugnet fundatio, numero 492. & 493.

An obtinentes Dignitatem, Canonicatum, vel Portionem teneantur per se, & non per substitutum obire diuina officia sibi incumbencia, ut cantare Missam, Evangelium? n. 494. cum seq. resoluitur teneri per se, & adducuntur declarationes S. Congregationis Concilij, & Rituum.

Id procedit non obstante, quod sit factum statutum in contrarium, n. 498. & licet ante concilium esset statutum vel consuetudo etiam immemorialis in contrarium, n. 499.

Qui in hoc notabiliter negligentes fuerint peccabunt mortaliter, n. 500.

An obtinentes Dignitatem simul cum Canonicatu, aut Portione in eadem Ecclesia, teneantur utriusque Beneficii onera, & officia subire, & per se ipsos? nu. 501. cum sequentibus resoluitur affirmatiue, si illa Beneficia habeantur de per se, nisi seruicia eodem tempore concurrant.

Cessante

Cassante tamen fraude, & ex iusta causa, aut semel, aut iterum possunt substituere in seruitio unus, alium eiusdem ordinis, numero quingentesimo quarto.

Idem dicendum est, quando Beneficia sunt unita a que principaliter, aut ad viam obtinentium, secus, si Portio unita sit dignitati perpetuo, & accessorie, quia tunc non tenetur seruire tanquam Portionarius, n. 506. cum seq. ponitur declaratio S. Congregationis, & decisio Rota.

Quando Canonicatus est unitus, & annexus Dignitati, etiam perpetuo, & accessorie, tenetur obtinens seruire, etiam tanquam Canonicus, n. 511.

An Canonici, & obtinentes Dignitates, vel Portiones debeant etiam canere in choro, etiam si non cantent, & obligatione restituendi, an vero satisfaciunt cum sola assistentia, & horas primarum recitando? numero 512.

Canonici ex sua institutione, & iure communi tenentur canere in choro sub peccato mortali, si in hoc essent notabiliter negligentes, n. 513.

Nihilominus ad lucrandos fructus, & distributiones sufficit sola assistentia in choro, etiam si non cantent, nec sint attentis, sed cum aliis loquantur contra aliquos, n. 514. cum seq.

Licet ex prima institutione officium Canonicoꝝ sit horas Canonicas in choro canere, tamen de consuetudine non videntur ad id teneri, dummodo habeant Capellanos, & ministros, qui eas cantent, & licet ista consuetudo sit sublata per Concilium, potest responderi, omnia alia solutione aliquorum, quod non est quoad hoc receptum, n. 517. cum seqq.

In Ecclesia Abulen. est statutum, quod Canonici adiuuent ad canendum, n. 523.

An Canonicus sua obligationi satisfaciens, quoad residentiam, & seruitium chori, possit ordinarie abesse à Capitulis? n. 524. fundatur pars affirmatiua num. 525. cum seq. resoluitur id non licere, & respondetur in contrarium adductis n. 529. & seqq.

Ista resolutio limitatur primo, ut non procedat, si ante legitimum impedimento, aut alia iusta causa ad non assistendum Capitulis, numero 537. & ratio adducitur numero 538.

Admonitio contra Episcopos, n. 539. & seqq.

Secundo limitatur, d. resolutio, ut non procedat, quando quis abesset à Capitulis in dieb. suis recreationis causa concessis, n. 541. cum seqq. ubi id explicatur ex sententia S. Cong.

Tertio limitatur, ut non procedat, quando abesset quis à Capitulis, quod sit tempore, quo diuina officia in choro celebrantur, & interesset illis, stante statuto, seu consuetudine id permittente, ut in Ecclesia Abulen. num. 544. quamuis in d. Ecclesia sit postea facta quedam ordinatio Capitularis in contrarium, quæ non potuit fieri, n. 545. & seqq.

Ista limitatio maxime procedit in Capitulis extraordinariis quæ non possunt fieri tempore, quo officia celebrantur ex decreto Concilij Compostellani, numero 547.

Absolute non possunt fieri Capitula tempore, quo officia, & præsertim Missa maior, celebrantur, & consequenter non tenetur quis, nec licite potest tunc interesse Cap. n. 548. & ratio ponitur num. 549. 550. & 551. & adducitur decretum Concilij Basiliensis, & decreta multorum Conciliorum Prouincialium numero 552. ad 556.

Quod non possint fieri Capitula, dum celebrantur diuina officia, fuit declaratum per S. Congreg. Concilij, & ri-

uum, & per Clementem V. III. per suum Breue, cuius tenor ponitur, n. 557.

Non inuat dicere, quod istud Breue non sit in Hispania receptum, sed nihilominus debet seruari, & recipi, numero 558.

Ponitur alia declaratio S. Congreg. Concilij, quæ nouissime fuit ita declaratum, n. 559.

Non est vitale, sed potius damnosum secundum N. an. Capitula tenere ante horas interim dum aduenit hora recitandi eas, n. 560.

Tempus commodum ad celebranda Capitula est post Vesperas, & Completorium, vel mane post finitum officium, n. 561.

Ad electiones Canonicatum per concursum, ubi solet præmitti Missa de Spiritu sancto, videtur posse tolerari fieri etiam, dum diuina celebrantur, numero 562.

Quamuis ex sententia Sacre Congregationis non prohibetur Capitulum, quominus suo arbitrio conuocari possit, id intelligendum est, dummodo congruo tempore congregetur, & non tempore officiorum, numero 563.

Stante d. Breui an acta in Capitulis tempore officiorum celebratis sint nulla ex decreto irritante ibi posito, resoluitur non esse nulla, n. 564.

Si in Capitulo tunc facto non adessent due partes Capitularium, non valeret acta, si alij abessent, eo quod tempore officiorum fiebat, secus si non abessent ob eam causam, n. 565.

Non licet fieri Congregationes particulares Commissariorum Capituli, nec occupari Beneficiatos in negotiis, & rebus Ecclesiæ, dum diuina officia celebrantur, num. 566. & seqq.

Non licet facere rationes, & computa bonorum, & reddituum mensæ, vel fabricæ, dum diuina fiunt, saltem mane, n. 568. & seqq.

Est manifestus abusus, & corruptela, quod Beneficiatis possint à choro exire, dum Missa de 1. & 6. & 9. dicitur, modo ad finem redeant, n. 570.

Quarto non tenetur quis interesse Cap. ubi non conuocatur legitime, nempe ubi congregatur cum iis solum, qui reperiuntur in Ecclesia, non vocatis, qui sunt extra eam, numero 571. quod est contra ius commune, ex quo omnes vocandi sunt, qui sunt in loco, numero 572. & alias non valet actus sine reclamatione contemptorum, nisi saltem conueniant due partes, num. 573.

Id etiam est contra statuta Ecclesiæ Abulen. quibus statuitur, quod non possit fieri Capitulum extraordinarium, nisi omnibus vocatis, alias actum sit nullum, n. 574. ex quibus videtur, esse nullum actum in huiusmodi Capitulis, quæ fiunt non vocatis omnibus, etiam si conueniant due partes, n. 575.

Licet non valeat statutum, quod electio, siue collatio facta aliquo contempro, sit ipso iure nulla, quia est contractus, valet tamen statutum, quod contractus, & alia negotia Ecclesiæ facta, non vocatis absentibus, non valeant, n. 576.

Quinto non tenentur venire ad Capitulum, quando vocantur tempore insolito, vel incongruo, n. 577.

Vigesimo secundo principaliter dubitatur, an Capitulum possit dare Canonicis, & Præbendis licentiam absentiae, & eos habere pro præsentibus ultra tempus à Concilio permissum, saltem ad breue tempus, ex causa iusta, & rationabili, quamuis non comprehensa in iure, præsertim stante consuetudine id faciendi, prout prætenditur stare in

Hispania, ante & post Concilium Tridentinum.

403 Quod fieri posse per viam gratiæ, nemine contradicente, tenent & aliqui viri, & inter eos Ma. Palatio, & D. Ioan. Gutierrez Canonici, ille Magistralis, hic Doctoralis Ciuitaten. qui scripto id responderunt.

404 Et quidem, & seclufa consuetudine, certum est Capitulum non posse dare talem licentiam, etenim vt est notum, non potest dispensare, seu facere gratiam in lege superioris, qualis est lex de residendo, vt in titulo. de Clericis non resid. & in Concilio Trid. c. 12. sess. 24. de refor. & ita censuit S. Congregat. in vna Regobien. infra adducta, ca. seq. 15. dub. num. 50. ad primum.

405 Nec valet statutum & in contrarium, cum sit contra ius, capite quod super his, de maiestate & obedientia, cum aliis, nisi fiat à Sede Apostolica in forma specifica, & ex certa scientia confirmatum iuxta dicta supra octauo dub. 8.

406 Vnde nec Episcopus & potest dare talem licentiam, nisi in casibus à iure expressis ad consilium Nau. 3. de Clericis non resid. de quo supra n. 149. & apparet

407 ex seqq. declarationibus & S. Congregationis Concilij. Nec Episcopus potest aliquem excusare à residentia in choro, nisi iuxta dispositionem c. 1. de Clericis non resid. in 6. Secunda. Virum Ordinarius possit excusare aliquem à residentia in choro Canonici, seu Capellani ex causa legitima ca. vnici. de Clericis non resid. in 6. sine consensu aliorum Canonici, seu Capellani, quorum interesse videtur propter ius accrescendi? Congregatio respondit posse si est ex causa comprehensa in d. ca. vn. quia illud Concilium non sustulit; nec requirit Capituli consensum, vt aliis decisum fuit.

408 Et sic etiam procedit alia & declaratio eiusd. S. Congregationis, quæ ait. Episcopus potest ob legitimam causam dare licentiam Canonici à sua Ecclesia seruitio. Legitima enim causa dicitur, quæ est à lege approbata, & in iure expressa.

409 Nec ex c. 2. sess. 6. de reformatione. & ibi expediens videbitur, habent Ordinarii facultatem dispensandi in residentia ex quauis causa, vt S. Congregatio declarauit super d. c. 2. his verbis, Per hoc non datur facultas Ordinariis dispensandi in residentia ex quauis ratione, ita Pistorien. quæ videtur eadem cum declaratione 2.

410 posita supra n. 179. Consonat Concilium & Mediolanen. 5. p. 3. tit. de residentia, vbi sic dicitur. Ne Episcopus propterea, quod sibi liberum integrumque est facultatem permittere, qua liceat aliquem ab Ecclesia commissa, beneficiove personalis residentia abesse ea potestate, facultateve deinceps ob cuiusvis generis causam, vtatur, sed in illa concedenda modum, & rationes adhibeat Concilio Triden. sanctione præscriptas.

411 Nec obstat declaratio & S. Congregationis Episcopo Caurien. quæ sic ait, Episcopus potest dare licentiam Canonici, vt ab eorum Canonicatibus per quatuor menses abesse possint, ex qua Zerola in praxi Episcopali 1. p. verb. priuano. §. 4. 2. dicto penitentiali 2. dub. & Zechus de rep. Eccles. tit. de beneficiis, num. 9. vers. quod si beneficia; dicunt quod Episcopus dare potest licentiam se absentandi vsque ad quatuor menses: quia respondetur, & quod ista non est declaratio generalis, sed gratia, & facultas specialis facta Episcopo Caurien. ex causis particularibus, nempe maximi calor is illius Ciuitatis, vt apparet ex sequenti declaratione, ex qua illa desumpta abbreviare videtur.

412 Reuerendissimo D. Episcopo Caurien. Reuerend. D. qui Cauriensem nomine recitatus est supplex libellus illu-

strissimis Cardinalibus Congregationis S. Concilij, eius exemplum Illustrissimi Patres à amplitudinem tuam mittendum esse censuerunt, tilq. significandum, si vera sunt quæ tibi exponunt, videt Sanctissimo D. nostro de sententia Sacra Congregationis causas, quas afferunt, satis esse iustas, quamobrem amplitudo tua se modo ad id tuus etiam accesserit consensus, cum ipsis Canonici dispensare possint, vt per eo quatuor menses illis abesse liceat, itaque, ex ipsius I. nostri auctoritate, à quo mihi facultas concessa est, hic scripsi ad amplitudinem tuam, quam Deus cumulat sua gratia munere prosequatur. Rome quarto Nonæ Iulij. 1566. Reuerendissima D. tua vii Frater amantissimus Car. Sarletus.

413 Quæ gratia, & facultas specialiter data Episcopo Caurien. fuit postea ampliata ad alium etiā mensem, vt in declaratione sequenti Reuerendissimo D. Episcopo Caurien. Reuerendissimo D. cum cap. Ecclesie tua causa, de qua in libello hisce adiuncto agitur, proposita esset in S. con. Cardinalium Triden. Concilij interpretum, & causæ, rationesque pro parte cap. allegatæ, ac per te etiam approbate diligenter fuissent discussæ, omnibus postea ad Sanctissimum D. nostrum relatis, Sanctitati sue placuit dari amplitudini tue facultatem, vt possit singulis annis si sibi iusta dispensandi causa videbuntur, licentiam concedere ipsis Canonici non residenti per vnum alium mensem ultra tres, quibus per Concilium Trid. & quartum vigore literarum S. mem. Pij V. eiusdem abesse licet: cum eo tamen, vt prouideas ne vnuquam seruitio chori, qui Dignitates obtinent Canonici, & Portionarij pauciores absint eo nu. qui tibi sufficiens visus fuerit ad tuendum cultum diuinum & Ecclesie dignitatem: tua igitur amplitudo, quod sua fide, atque Religione dignum iudicauerit, agat, valebitque in Domino, Roma die 15. Octob. 1580. amplitudinis tua v. F. Phil. Bencopagnius Card. S. Sixti.

414 Procedit autem dubium propositum & stante d. consuetudine. Et pro parte aff. facit, nam consuetudo dat iurisdictionem, c. duo. c. irreuerentiabilis. §. excessus de off. ord. & c. cum contingat, de foro compet. vbi notatur. Et si dixeris & quod omnib. est per d. decretum Concilij c. 12. derogatum consuetudinibus, quib. antea obtentum erat posse Capit. Ecclesiarum Cathedralium permittere, vt ipsis visum fuerit, aliquem Canonici à seruitio, & ministerio Ecclesie abesse, vt inquit Couar. lib. 3. var. c. 13. sub n. 9. versiculo quæ ratione in nouis editionibus, & patet ex illis verbis Concilij ibi, non liceat vigore cuiuslibet statuti, aut consuetudinis ultra tres menses abesse. Et ex dictis supra dub. 6. replicari potest istud decretum Concilij quo ad hoc non fuisse exceptum in Hispaniacum ea dem consuetudo etiam post Concilium vigere & observari videatur.

415 Dicit etiam potest, & quod consuetudo dandi huiusmodi licentias ex iustis, & urgentibus causis ad paucos dies, & per viam gratiæ, nemine contradicente, non videtur sublata per Concilium, ibi, cum sit satis æqua, & rationabilis.

Nihilominus tamen tenendum est, & non posse Capitulum tamen licentiam dare, etiam stante d. consuetudine ante, & post Concilium semper observata (quæ tamen non videtur satis certa, & continuata) nam, vt inquit Couar. vbi proxime, qui hanc nostram sententiam tenet; hæc quidem consuetudines ad abusum pertinere videntur, nisi ex causis iustis detur licentia abundi iustis quidem à iure communi vel Ecclesiarum validis statutis expressis, aut saltem eiusdem similibus, alioquin, si libere Capitulis est permittendum abundi licentias concedere, quam libet

libet causam, etiam si ad propria cuiusque negotia pertineat, existimabunt Canonici iustam, cum de eorum propria re agendum sit, ut tandem sibi ipsis inuicem licentia abeundi concedatur, & frequentissime absque villo examine an sit vel vera causa, vel iusta, nam & si hoc ipsum privilegio competeret, propter abusum esset omnino privilegium ipsum rescindendum, & ius commune in vsum reuocandum, quæ sunt verba ipsius Couar.

418 Et illa verba, & aut saltem eisdem similibus, non inducunt causas in iure, aut statutis, validis non contentas, sed causas in iure, aut statutis validis virtualiter comprehensas ex identitate rationis, iuxta tradita per glossam *verb. mariti in l. si constante. ff. soluto matrimonio*, & ibi D. præsertim Iaf. & Barbofam, & in c. cum dilecta, de confirmat. vtili, & Cassad. dec. 6. n. 3. de iure patro. & 7. n. 19. de causa poss. & alios.

419 Idem tenet Rutilius Benzonius Episcopus Laurentianus in speculo Episcoporum de fuga lib. 1. disp. 1. q. 7. ad fi. fol. 125. dicens, Canonicos non posse eximere aliquem à seruitio Ecclesiæ, vel gratiam Canonico facere, ut non seruiat, & participet, sed hanc facultatem non feruendi. Superiore petendam esse, quia ipsi non possunt circa ea disponere, quæ ad statum generalem Ecclesiæ spectant, ut ibi in prima con. & eius est solvere, cuius est ligare, quod autem, de penitentis, & remiss. & eius est nolle, cuius est velle. l. eni. ff. de reg. iur., quamcumque autem consuetudinem in contrarium abusum, & corruptelam esse. Hæc Benzonius.

420 Et eo maxime consuetudo ista videtur irrationalis, ac abusus, & corruptela, quia non est restricta ad licentias ex causis alias rationabilibus, & iustis, licet non expressis in iure, sed sæpe Capitula eas concedunt absque villo delectu, & absque aliqua iusta causa, imo aliquando ex causis, quæ non solum non sunt iustæ, sed potius irrationabiles, & vanæ, quales sunt licentiæ, quæ dantur detentis in Curiis in suis prætensionibus, & vanitatibus, & occupatis in officiis secularibus, seu Ecclesiasticis, in quibus assunt propter suum interesse, commoditatem, & auctoritatem, & volunt non solum retinere Præbendas, sed etiam in eis lucrari; & Capitula per fas, vel nefas sæpe eis concedunt licentiam, & habent pro præsentibus sub falsis coloribus, & fictis prætextibus negotiorum, & utilitatis Ecclesiæ, cum potius ob non residentiam videantur digni punitione & priuatione, & esse in malo statu tam ipsi, quam dantes eis talem licentiam, tenerique ad restitutionem.

421 Nec excusat, & nec sufficit in proposito utilitas Ecclesiæ occulta, aut ficta, seu simulata, sed evidens requiritur. Domin. in c. 1. §. qui vero, numero 8. de clerico non resid. in 6. & Probus ad Monachum ibi, nu. 28. per illum textum.

422 Nec etiam prædicta consuetudo videtur restricta ad licentias ad breue tempus, nam sæpe etiam eas concedunt ad longum tempus, ut occupatis in aliis officiis, unde eo magis est irrationalis, & iniqua consuetudo.

423 Et ita videtur S. Congregatio Concilij declarasse in vna Abulen. ut in literis seqq. Ioan. Carrillo Thesaurarius, & Canonicus, Ecclesiæ Abul. occupatus in seruitio Card. Archiducis Archiep. Toletani apud Gubernatorem Archiepiscopatus, ultra tempus ex indulto Apostolico Beneficiatus d. Ecclesiæ concessum, abfuit per alios tres menses à seruitio sue Ecclesiæ anno præterito de licentia Capituli, quod eum habuit pro præ-

senti ad instantiam Episcopi per literas missas Capitulo id efflagantis, in toto autem hoc anno presenti non resedit in sua Ecclesiā, nisi per unum mensem, & tamen à maiori parte Cap. aliquibus contradicentibus, fuit habitus pro presenti, & interessenti per tres menses sub certis prætextibus, post modum etiam fuit similiter habitus pro presenti, & interessenti à maiori parte Capit. multis reclamantibus, per alios duos menses propter quasdam literas Regias Capitulo transmissas, quibus petebat dari licentiam d. Ioann. Carrillo, his sic stantibus, quia præmissa sic gesta, & licentiæ prædictæ concessæ fuerunt, aliquibus Capitularibus reclamantibus, pro parte dictorum Capitularium sic reclamantium Illustrissimis, & Reuerendissimis DD. vestris supplicatur, declarari sequentia. Primo. Supposita consuetudine ante, & post concilium Triden. semper observata, quod Capitula Ecclesiarum Cathedralium Hispania concedant eorum Beneficiatis, & Præbendis licentiam, se absentandi à seruitio Ecclesiæ, prout Capitulo visum fuerit, an maior pars Capituli potuerit dare dictas licentias absentis d. Ioann. Carrillo, & eum habere pro presente, & interessenti, ac facere responderi de fructibus, & distributionibus quotidianis ex prædictis causis? & an pro tempore dictarum absentiarum fecerit suos fructus, & distributiones quotidianas suarum Præbendarum, qui alias residendo, & diuinus interessendo lucrari? Secundo. An privilegia perpetua, de non residendo in Beneficiis Cathedralium, concessa, certo generi personarum, sui reuocata per Concilium Trid. aut per constitutionem Pij Papæ. III. & quod quidem certum videtur ex cap. 2. sel. 6. de reform. & Bulla Pij. III. reuocatoria privilegiorum. Tertio. An d. Ioannes Carrillo propter d. absentias ad instantiam maioris partis Capituli priuandus dimidia p. fructuum, & distributionum pro primo anno, & crescente contumacia, omnibus pro secundo, & denique contra eum procedi iuxta decretum Sancti Concilij sessione 24. cap. 12.

Canonicis, & Capitulo Ecclesiæ Abulen. admodum Reuerendi Domini. Tria sunt, quæ per libellum his literis adiunctum nomine Capitularium illius Ecclesiæ nuper petita fuerunt declarari à Congregatione Illustrissimorum Patrum, qui S. Concilio Trid. decretis interpretatis proposti sunt, quod attinet ad primum, ipsi Patres censuerunt Capitulum non potuisse Io. Carrillo Thesaurario, de quo in libello agitur, huiusmodi licentiam tribuere. Ad Secundum si privilegia ante Concilium Trid. concessa fuerint, utique illa extitisse reuocata. Ad Tertium, si idem Thesaurarius ultra tres menses vno anno à seruitio Ecclesiæ absens fuerit, dimidia parte fructuum Canonicatus, & Thesaurariatus pro illo anno priuandum esse, pro secundo vero anno, si eadem negligentia usus fuerit, omnibus fructibus priuari debere; crescente vero contumacia in eum iuxta sacrorum Canonum constitutiones procedendum esse, omnibus vero aliis distributionibus quotidianis pro illis horis, quibus ipse non interfuerit, utique carere debere; hanc Congregationis sententiam vobis præscribere volumus, ut illam omnino observari curetis. Deus vos incolumes seruet, gratiaque sua donis quotidie magis augeat. Rome die 24. Aug. 1596. Hieron. Card. Matheius. Quam declarationem, & literas vidi in forma auth.

Et clarius censuit ead. S. Congregatio ad meam instantiam anno. 1602. ut in sequenti declaratione ad tertium. Illustrissimi & Reuerendissimi Domini. Cum declaratio eorum, quæ circa decreta S. Concilij Trid. dubitari contingit, ab ista S. Congregatione petenda sit, ut certa resolutio habeatur, & omnis ratio dubitandi tollatur, supplicatur Illustrissimis, & Reuerendissimis

DD. vestris pro parte h. c. Nicolas Garcia Canonici Abulen. declarari sequentia. Primo, An Canonici sua obligationi satisfaciens quod attinet ad residentiam, & servitium chori, & altaris, possit licite, & tuta conscientie abesse à Capitulo, seu Congregatione. Capitularibus? Secundo, An valeat ordinatio, seu statutum, vel consuetudo Capituli, qua multiantur non interequentes Capitulo, etiam si intersint in choro, & officii divinis? Tertio, An Capitulum, nemine reclamante, possit dare licentiam absentia alicui Canonico, seu Præbendato, & eum habere pro presenti ad aliquod tempus, saltem breve, ultra tempus à Concilio permissum ex causis iustis, & rationabilibus, non tamē expressis in iure, supposita consuetudine immemoriali id faciendi ante, & post Concilium Tridentinum, semper observata, & statuto id permittente non tamen confirmato à Sede Apostolica in specifica forma? Ad primum Congregatio Concilii respondit, non posse. Ad secundum, valere. Ad tertium, nedum id non posse Capitulum, sed nec etiam Episcopum, sed eos tantum Canonicos, vel Præbendatos, qui tempore choro non interfuerint, posse percipere distributiones quotidianas, qui vere abfuerint propter aliquam ex causis expressis in constitutione Bonifacii VIII. quæ incipit, consuetudinem. Hiero. Card. Mathæus. Quam declarationem habeo authenticam.

Et, cum Capitulum non possit dare d. licentiam absentia alicui Præbendato, & eum habere pro presente, ut respondet Sacra Congregatio ad tertium, non potest quis virtute talis licentia lucrari, & facere suos fructus Præbendæ, qui alias residendo, & divinis interfendo lucrifunt, additque Sacra Congregatio ibi, eos tantum posse percipere distributiones, qui abfuerint propter aliquam ex causis expressis in capit. 11. de Clericis non residen. in 6. nam ad percipiendas distributiones quotidianas in absentia solum sufficiunt causæ expressæ in illo capitulo, quamvis ad percipiendos fructus, seu grossam sufficiant etiam aliæ causæ alias in iure expressæ, ut causæ studij, servitij Episcopi, & fructus Præbendæ possunt lucrari in absentia, saltem per tempus à Concilio permissum, donec priuatur, iuxta decretum Concilij d. c. 11. ut in illa Abulensi, n. præceden. adducta.

Et in alia Abulen. t. quæ sic ait, Illustrissimi, & Reuerendissimi Domini Doctor Ioan. Beltran. de Guenara Canonici Præbendæ doctoralis Ecclesiæ Abulen. factus auditor Regius in Cancellaria Vallisoletana, quæ nunc Metimna residet, fuit habitus pro presenti in d. Ecclesiæ, data ei licentia absentia per unum annum à maiori parte Capituli aliquibus contradicentibus, Episcopo tamen fonte, sub prætextu, quod existens in dict. Cancellaria ageret, & foueret negotia, quæ Ecclesiæ, & Capitulum ibi haberent, cum tamen iudex existens illa non posset recte agere, nec alias Capitulum esset illuc missum aliquem Beneficiatum pro negotiis, saltem per tantum tempus, nec esset necessarium: similiter etiam postea fuit habitus pro presenti per alios duos annos à maiori parte Capituli, uno, vel duobus contradicentibus, dando ei, seu ordinando dari mandatum pro cura ad negotia. Quibus sic stantibus, supplicatur Illustrissimis, & Reuerendis DD. vestris pro parte Gasparis Guierrez dictæ Ecclesiæ Portionarij, declarari sequentia. Primo, An d. licentia sine valida, vel inualida, præsertim, cum sit doctoralis, & stante statuto dictæ Ecclesiæ, quod in rebus grana unus contradictio sufficiat? Secundo, an totum Capitulum, nemine contradicente, poterit dare dictas licentias absentia, & eum habere pro presenti, præsertim supposita consuetudine ante, & post

Concilium Tridentinum, semper observata, quod Capitula Cathedralium Hispania concedant eorum Beneficiatis licentiam absentia ex causis sibi bene visis, licet, non in iure expressis? Tertio, An d. D. Guenara teneatur restituere Capitulo redditus dictæ sue Præbendæ in absentia perceptos virtute dictarum licentiarum, & an Capitulum illi denegare nondum perceptos? Quarto, An, illo non restituente, teneatur ad eorum restitutionem illi, qui dictas licentias concesserunt? & quatenus fuerit declaratum contra dictas licentias, supplicatur Illustrissimis, & Reuerendis DD. vestris districte mandari Episcopo, & Capitulo, ut eam declarationem faciant omnino executioni demandari. Ad primum Congregatio Concilii censuit esse inualidas. Ad secundum, non posse illas concedere. Ad tertium quoad fructus Præbendæ debere rite priuari iuxta decretum Concilij c. 12. f. 2. q. 1. applicari fabricæ, quatenus indigeat, si minus alteri pro loco: quoad vero distributiones quotidianas, illas minime fecisse suas, & ideo teneri illas restituere distribuendas iudicem fabricæ si indigerit, si autem, alteri pro loco. Ad quartum esse audiendum Capitulum, Hiero. Card. Mathæus. Quæ declaratio fuit data anno 1603. & causâ vidi in forma aucth.

Nec possunt isti, quibus dantur per Capitulum tales licentia, percipere, aut retinere fructus, seu grossam Præbendæ sub prætextu, & titulo, quod alij Præbendati videantur eis donare, seu remittere partem, quæ sibi erat obuentura, in quo aliqui decipiuntur. Nam, præterquam secundum istam rationem non possent donare, seu remittere partem obuenturam, non intransibit, vel non interequentibus Capitulo, Capitulum, seu personæ illius, non sunt domini bonorum, & reddituum mensæ Capitularis, donec eis sint applicati, & distributi, sed ante applicationem, & distributionem solū sunt administratores, seu procuratores, sicut tutor, & curator, & Ecclesiæ est domina.

Ex quo est, quod fructus annorum præcedentium, qui hoc anno diuiduntur, debentur Canonicis, qui nunc sunt, & non qui erant illius anni, quia, cum tunc non fuerint diuisi, & distributi, non debentur illis, sed Capitulo, quod semper est idem, l. proponebatur ff. de iudic. ita Calder. consil. 21. de Præb. Fel. ar. c. eam te, n. 13. de rescrip. & in c. Iacobus, nu. 1. de simo. Mandos. in reg. 3. q. 4. cancell. 9. 5. n. 3. & Io. Garcia de conuigali ac questu, n. 193. & posthæc González gl. 37. à num. 26. & restitutio faciendâ fructuum ablato- rum, seu male perceptorum non debet fieri Canonicis illius temporis, sed Capitulo, iuxta dicta supra. t. p. c. 5. n. 224.

Prædictaque maxime procedunt, quando dantur horæ, & distributiones quotidianæ, quæ non possunt dari absentibus à choro, non obstante quavis consuetudine, etiam immemoriali, quæ improbat in d. cap. vn. de cleric. non resid. in 6. innouato per Concilium d. c. 12. ut per D. ibi & D. Io. Ocon. & Cosmam in prag. sanct. titulo quo tempore quisque debeat esse in choro, verb. distributiones, ad si. Couar. dist. lib. 3. varia 6. 13. ex num. 2. Duennas regul. 206. & 134. limitatione 6. & Hoiedam de incompatibil. Benef. capite. 17. ex numero 5.

Nec possunt à Capitulo, aut singulis Cap. aliquo prætextu donari, t. aut remitti, ut in d. c. vn. & d. c. 12. Nauar. de oratione Miscel. 59. alias 14. & consil. 7. de clericis non resid. Meno. de arbit. l. 2. casu 428. in additione, numero sexto, Durandus de tribus Ecclesiæ lib. 3. capite 25. n. 5. Cosmas Philiar. de officio sacerdotis l. par. lib. 1. capite 13. Enriquez in sum. lib. septimo, capite 16. §. 3.

36. §. 4. & quicquid dicant Man. Rodrig. in sum. 1. 20. t. ca. 33. n. 3. & Vega. p. sum. c. 36. casu 41. & censuit S. Congregatio Concilij, vt in declarationibus sequentibus. Prima Non licet Capitulo aliquo preteritis distributiones donare, relinquere, aut quavis collatione remittere alicui, qui vel a seruitio Ecclesie abfuerit, vel alio quouis modo distributiones legitime debeat amittere; nec fas sit cupiam eas accipere si acceperit, suas non faciat, sed restituere cogatur illico restituendas Fabrica Ecclesie, quatenus indigeat, aut alteri pio loco Episcopi arbitrio. Consonat Concilium Mediolanen. 4. p. 2. t. de distributionibus versiculo si ve. o. vlla. Et Conciliū Bonomen. de residentia. §. de his, qui ad residentiam reuertuntur. versiculo inq. bi. Secunda Congregatio Concilij censuit quancunque collationem ex hoc decreto prohibitam esse, respectu scilicet distributionum, & ideo, si de ea legitime constitutum, debere Episcopum iure agere in reos, respectu fructuum Præbende non esse in facultate Canonici illos remittere, cum illi applicandi sint Ecclesie. Tertia Episcopo Placentino inter alia 25 Iul. 1570. Quod remissionem, quam faciunt in die cenae Domini, in alio de portionibus suis accrescentibus ob non residentiam, non fiat, & facta reuocentur. Circa quod vide dicenda infra sub titulo vigesimo.

43 Sed sufficit difficultas, quæstio 1. Capitulum non possit dare licentiam absentiae ex causis non expressis in iure, vel in statutis validis, an possit illam dare ex causis alias in iure expressis, alteratis tamen, seu modificatis per statuta, seu consuetudines Ecclesie? verbi gratia, infirmitatis causa est in iure expressa, est tamen per statutum, seu consuetudinem Ecclesie ita modificata, vt qui numeratur, seu habetur pro presenti, vt infirmus, non possit interim domo exire, aut quod non habeatur pro presenti ratione infirmitatis absens à Ciuitate, vel qui fecit noctem extra Ciuitatem, donec praesentetur in Ecclesia: similiter seruitium, seu obsequium Episcopi, quoad duos Canonicos, est causa in iure expressa, est tamen statutum, quod Familiares Episcopi non habeantur pro praesentibus, nisi ad quatuor menses, & quod alium debeant in Familiares ante diem Natiuitatis Domini, vt in nostra Ecclesia Abul. 1. Quæ statuta videntur obligare, saltem ratione consuetudinis, seu iuramenti de seruandis statutis, quod solet praestari à Capitularibus, & Episcopo. Rota dec. 306. p. 2. diuersorum dubitatur, an Capitulum ex gratia possit dare licentiam absentiae, & vt habeantur pro praesentibus ex istis causis alias in iure expressis, non seruata forma statuti, stante statuto, seu consuetudine, quod Capitulum possit facere gratiam in qua diffinitio breuiter videtur distinguendum, aut statutum, seu consuetudo modificans causam in iure expressam non potest dici contra ius, sed veluti declarans, & limitans ex causa rationabili, ius, vt statutum quod numeratus tanquam infirmus, non possit interim domo exire, aut, quod absens à Ciuitate non habeatur pro presenti ratione infirmitatis quod non videtur contra ius, sed ex causa rationabili limitare, & declarare ius ad tollendas fraudes, ad tradita per Botteum de synodo. 3. part. 1. n. 62. nam si numeratus, vt infirmus posset libere domo exire, non eundo ad Ecclesiam, multi fingerent se infirmos, aut ex leuissima causa facerent se, vt tales, numerari, & si absentes à Ciuitate posset se facere numerari ratione infirmitatis, posset in hoc esse fraus. Et tunc non videtur Capitulum posse dare licentiam contra talia statuta, nempe, vt quis numeretur ratione infirmitatis libere exiendo domo, vel absens à ciuitate, nam tunc

gratia videtur contra ius, & non ex causa in iure expressa, ex quo illa est sic intellecta, & declarata per statutum, 1. quamuis videretur posse dare licentiam numerato, vt infirmo, vt posset domo exire non libere, sed ad audiendam Missam.

Et in morbis perpetuis notoriis, vt Podagra, Paralytis, & similibus, videtur posse habere pro praesente infirmum ratione talis infirmitatis, etiam non seruata clausula statuti, quia durum esset in talibus infirmitatibus perpetuis arctare infirmum ad nunquam exiendo domo, & in eis cessare clare ratio statuti, vnde æquum videtur, vt habeatur pro presenti absolute, saltem ex gratia, vel extra ciuitatem.

Aut statutum modificans causam in iure expressam clare, & directè est contra ius, itaque non obligat, nisi ratione iuramenti, seu consuetudinis praescriptæ, ad notata in c. si de consuetudine. quale videtur illud statutum, quod non habeatur pro presenti ratione infirmitatis, qui venit foris, nec est praesentatus in Ecclesia, & quod Familiares Episcopi non habeantur pro praesentibus, nisi ad certum tempus & assumpti certo tempore, & tunc stante statuto, seu consuetudine, quod Capitulum possit facere gratiam, videtur posse illam facere contra dicta statuta, nam tunc gratia solum videtur contra statuta, & non contra ius, sed potius ex causa in iure expressa.

Vigesimo tertio dubitatur, quæ sunt distributiones quotidianæ, & quas amittunt absentes tempore à Concilio permisso, vel alias? Et quæ sunt distributiones quæ sunt potius Præbendæ, seu debentur loco Præbendæ, quas absentes d. tempore à Concilio permisso, vel alias ex iusta causa, seu priuilegiati lucrantur?

In quo dicendum est illas esse, & dici vere distributiones quotidianas, & quæ per singulas horas diuiduntur, & distribuuntur quotidie, etiam si solutio non fiat dietim, sed post longum tempus: illas vero distributiones, quæ dicuntur grossa, vestuarii, in quarum solutione non habetur respectus ad singulas horas, etiam si residendo, & intereundo vna hora lucrifiant, non esse proprie distributiones quotidianas, sed præbendas, seu loco Præbendæ, maxime, vbi non sint aliæ præbendæ. Extrauag. cum nonnulla. §. praeterea, cum in aliquibus, de Præben. inter communes, glossa vers. receperint, in d. c. 11. de cleric. non resident. in 6. 1. el. consil. 18. Cosmas in pragmatica d. de quo tempore quisque debeat esse in choro. vers. distributiones, Par. consil. 32. lib. 4. Puteus dec. 375. lib. 2. Achil de Grassis. dec. 275. Cessar de Grassis dec. 111. n. 8. & dec. 116 Rota in causa Conch. fructuaria. 1. Jun. 1538. coram D. Rubens in qua supplicabatur, quoniam Ecclesia Conchen. ratione Decanatus, & Canonatus, & vestuarii non distribuatur quotidie, sed certis annis diebus, ac quolibet semestri intereuntibus per 120. dies, in una ex 7. horis, etiam si per 60. dies se absenti, & in d. Ecclesia etiam quotidie distribuatur intereuntibus, inter singulis horis Canonicis. Ma. multa quæ infirmis, & ex utraque non debentur: sunt dubitandum, an constitutio Bonifacii de Cleric. non resid. in 6. comprehendere dictum vestuarium? & resolutum est non comprehendere vestuarium, quia non est proprio, nec comprehenditur inter distributiones quotidianas, glossa, ibi vers. receperint, vbi omnes, & in extrauag. 10. 2. cum nonnulla, de Præb. Abb. in ca. olim, de verb. significat. Par. consil. 32. n. 8. & 15. lib. 4. & maxime, quia in Ecclesia Conchen. Canonici non habent Præbendas distinctas à vestuario, unde necesse est dicere, quod sit diuersa à distributionibus, nisi esset Canonici sine Præbenda, & in

materia, d. capituli sit correctoria, non est extendenda, etiam ex identitate rationis, vt in iuribus vulgaris, in d. Conthen.

442

Et S. Congregatio super d. c. 12. sic censuit. *¶* Quae sint distributiones quotidianae, quae presentibus, & interuentibus tantum debentur, de quibus Concilium hic, & in c. 11. de Cleric. non resid. in 6. & quae sint distributiones similiter quotidianae appellatae, quae debentur loco Praebendae, à quibus non excluduntur absentes ratione alicuius priuilegij, de quibus glossa in d. c. 11. vers. receperint, censuit declarasse Extrauag. cum nonnullae. & praeterea, cum in aliquibus, de praebend. inter communes. Et est dec. Rotae in causa Mouioricen. Canonizatus adducta 6. p. c. 3. n. 117.

443

Vigesimo quarto dubitatur, ad quos spectent distributiones quotidianae amissae per non interuentis diuinites, seu alias? In quo dicendum est, quod si ita ordinatum est, vt singulis Canonicis, & Beneficiariis certa portio assignata sit, seu cuiilibet, qui diuinitis interfuerit, detur certa quantitas, tunc portio absentis, & id quod superest, ex portionibus eorum qui diuinitis non interfuerunt, inter praesentes non diuiditur, nec eis accrescit, sed ad Ecclesiam pertinet, & in eius utilitatem conuertitur: quia in hoc casu nulla inter eos coniunctio dici potest, nec res, nec verbis coniuncti sunt, & praesenti certa debetur quantitas, absenti vero nulla. Si vero certa *¶* portio, seu quantitas singulis non est assignata, sed omnibus ita, vt inter eos, qui diuinitis praesentes fuerint sit distribuenda, portiones eorum qui non interfuerunt interuentibus accrescunt, seu portiones interuentium propter absentiam, aliorum iure non decrescendi pinguius fiunt, glossa in clem. vt 1. qui §. illi vero verb. pars dimidia, de arat. & qualitat. & in Clem. 2. verb. suspensus, de vna, & honestat. clericor. Fel. in cap. Apostolica n. 12. de excep. Decius in c. pastoralis, §. verum, nu. 21. de appellat. Surdus de alimentis, tit. 1. q. 81. n. 16.

445

¶ Card. Toletus in sum. l. 1. c. 13. ultimo effectu in Rom. & nouissima editione, quam doctrinam & distinctionem tradit Card. in d. Clem. vt 1. §. illi vero, q. 21. c. 22. & ibi Imola & Bonif. n. 14. & Abba. ad fi. Colmas in pragmatica sanct. tit. de tenentibus c. tempore Missae, verb. neque, Probus ad Monachum in d. cap. vnic. de clericis non residen. in num. 61. Rebuffius in praxi, tit. de dispensatione de non residendo, numero 10, & 11. & in concordatis tit. de collatis, §. 1. verb. distributionum, coar. lib. 3. variat. capite 13. num. 7. Io. Gutierrez can. questionum, libro 1. capite 1. numer. 109 Bar. Vgolin. de censuris, tab. 2. de excomm. maiori, cap. 12. n. 3. & Rota in vna Valentina emolumentorum, coram illustrissimo Mantica 14. Maij 1593.

447

Id vero, quod dictum est ad Ecclesiam pertinere portionem absentis, quando cuiilibet interuenti certa portio assignata est, pro eo edit, cum ex patrimonio, & bonis Ecclesiae, cui ministratur, dantur redditus, & quotidianae distributiones ipsis ministris, nulla facta diuisione reddituum inter ipsam Ecclesiam, & eius ministros; at ubi patrimonium Ecclesiasticum diuisum est in duas partes, quarum vna ipsius Ecclesiae sit ad eius fabricam, & ornamenta, aliaque necessaria, altera vero ad ministrorum victum, & mercedem destinata sit, qualis est mensa capitularis, portio absentis cedit in patrimonium commune ipsorum ministrorum, & remanet in ipsa mensa capitulari, & massa communi, ex qua dantur huiusmodi distributiones, diuidenda inter omnes residentes pro suis Praebendis, & rata temporis residentie, Coar. d. n. 7. vers. quod vero diximus, & Io. Gutier. sup.

n. 107. & ita seruatur in hac Ecclesia Abulen. ac Burgen. ciuitatem, & aliis. Et fuit resolutum in causa *¶* Burgen. residentie, seu distributionum coram D. 448 Penna, 9. Maij 1594. vt in decis. sequenti. Quoniam in Ecclesia Burgen. distributiones quotidianae, quas non interuentis diuinitis officiis non lucrantur, reponi solent in massa communi, seu in mensa capitulari, & D. Archiepiscopus putans ladi cultum diuinum, si capitulares negligere interesse, pretendebat, ea vigore iuris communis in c. vnic. de cleric. non resid. in 6. quam Concilij Trid. sess. 21. cap. 3. & sess. 24. cap. 11. praedictas distributiones non debere remanere in massa communi, sed suo arbitrio posse fabricae Ecclesiae, aut alteri pio loco applicare, ideo dubitauit, an portiones distributionum non interuentium diuinitis officiis deberent remanere in massa capitulari, vel potius D. Archiepiscopi arbitrio applicari? & bis causa proposita, die 2. & 9. Maij domini censuerunt portiones non interuentium in massa communi remanere debere, cum enim in modo distributionum quotidianarum distribuendarum, aut applicandarum, multum sibi vendiceret consuetudo, & ordinatio cuiuslibet Ecclesiae, d. cap. vnic. statuimus. Capolla, de seruitutibus rusticorum capite quarto numero decimoquinto Decius consil. 280. in princip. Parisius consilio trigesimo secundo numero decimo quarto. Zabarella, consil. 53. numero quarto & fuit dictum in causa Valentina emolumentorum, 16. Octob. 1585. coram bona memoria Camucio, pro parte D. Archiepiscopi, nihil proponebatur, quod antiquam illam, & inueteratam consuetudinem, nedum in Ecclesia Burgen. sed in pluribus aliis Hispaniae, vt testatur Ioann. Gutierrez. can. questionum capite primo numero 107. sperne tam suaderet; primum consuetudo non est contraria dispositioni Bonifacii in dict. capite primo ibi enim so. im improbat consuetudo, per quam canonici, seu alij Beneficiarij, licet diuinitis officiis non interuent, dummodo in ciuitatibus, seu aliis locis, in quibus Ecclesia ipsa consistit, forent praesentes perinde, ac si continue ipsis Ecclesiis in eisdem officiis deseruirent, integras distributiones percipiebant, qui abusus longe abest à proposita facti specij. portio enim illius, seu illorum, qui vno die non interfuerunt, quamuis in massa communi reponatur, nunquam tribuitur non interuenti; ad hoc enim, vt de massa communi illa participet, vt diuinitis officiis interfuit, est necesse, & cum interfuerit non lucrabitur integram portionem, quam semel amisi, sed minimam tantum partem respondentem labori, seu operi illius diei, quo seruiunt, ac ne tunc quidem lucrabitur eam portionem, quasi distributionem amissam die illo, quo non seruiuit, sed quasi distributionem, & portionem propriam eius diei, quo diuinitis interfuit, illa enim portio, quae per non interuentiam absentis vacauit, sic incorporata fuit massa communi, vt cum deinceps interuentibus datur, distributionum illius diei naturam induat, & ita quoque in hac materia censuerunt Coar. l. 3. variat. c. 13. n. 7. & Ioan. Gutier. can. quaest. c. 1. n. 107. Concilium Trid. sess. 21. c. 3. nec tollit, nec improbat hanc consuetudinem, cum ibi longe diuersus casus proponatur, loquitur enim de Ecclesiis, in quibus nulla sunt distributiones quotidianae, vel ita tenues, vt verisimiliter negligantur, in quibus propterea tertia pars fructuum pro distributionibus applicari iubetur, ceterum Concilium expresse praeseruas consuetudines illarum Ecclesiarum, in quibus non residentes, seu non seruientes nihil, vel minus tertia parte percipiunt. Vnde, cum pro parte D. Archiepiscopi non verificetur factum in Ecclesia Burgen. ad Concilij praescriptum, non habebit locum illius dispositio, sicut praetendebat Archiepiscopus, quinimo Concilij dispositio

Cap.

Cap. fauere videtur, ex quo enim praevidetur in Ecclesia Burgen. totam praevidendam consistere in distributionibus quotidianis, consequitur Capitulares continue deseruiuros, & praesentes futuros fore diuinis officiis, ne tantis commodis careant. Nauar. Miscel. 59. de oratione, nu. 6. ex his patebat etiam responsio ad idem Conciliū. sess. 12. c. 3. de reform. quod similiter loquatur de tertia parte fructuum in distributiones quotidianas assignandas: ad aliud eiusdem concilij decretum, sess. 24. cap. 12. §. distributiones, non oportuit aliter respondere quam paulo ante responsum fuit ad c. 1. de cleric. non resid. in 6. quia in eo decreto concilij Patres expresse referunt se ad constitutionem Bonifacii incipien. Conf. etudinem. Postremo non videbatur sublata consuetudo per statum Cardinalis Mendocae Archiepiscopi Burgen. de anno 1566. & reductum in volumine statutorum per card. Paciecum, similiter Archiepiscopum Burgen. de anno 1574. quia, licet statutum praesumatur usu receptum, nisi contrarium fuerit probatum, Decius consil. 53. q. 9. crescen. dec. 79. n. 2. Anton. August. in epitom. tit. de constit. n. 3. nihilominus in hoc casu, cum in eod. statuto diceretur, quod fuerat factum in executione concilij Trid. sess. 21. ca. 3. illa dispositio non habet locum, ut dictū est, neque statutum aliquā operabitur. Praeterea, cum statutum diceretur factum a solo Archiep. cap. sine capitulo, & Archiepiscopus de iure non possit condere statuta super respectante ad Capitulum, sine illius consensu, Gemin. in d. c. 1. §. statuimus, n. 4. & Francus n. 2. inualidū fuit statutū, etiā satis videbatur non fuisse usu receptū, ex eo quia semper fuerit obseruatum contrariū, & distributiones diuise, secundum antiquam consuetudinem. Postremo dicebant domini, quod, licet distributiones non essent ponendae in massa communium, non propterea sequebatur, quod arbitrio Archiepiscopi forent applicandae, cum circa hoc varia sint Doctorum sententiae, nec discussum adhuc, aut diffinitum, nec ex illis praeualeat.

449 Et similiter dicendum est de fructibus praebendae amissis ob non residentiam, & vel alias, quod, si in Ecclesia non sunt Praebendae distinctae, nec est facta diuisio reddituum inter Ecclesiam, & eius ministros, sed ex patrimonio, & bonis Ecclesiae dantur praebendae, & redditus ministris, assignata cuilibet certa portione, tunc fructus amissi ad ipsam Ecclesiam pertinent, si vero est mensa Capitularis, & massa communis Canonicorum, & Beneficiarium distincta à patrimonio Ecclesiae, seu fabricae, quae inter residentes pro suis Praebendis diuiditur, ut communiter est in Ecclesiis Hispaniae iuxta dec. Rotae 6. de consuetudine in nouis sub n. 1. vers. aliqua sunt Ecclesiae, tunc portio absentium, seu alias amissa in mensa Capitulari remanet cum reliquis eiusdem fructibus inter residentes diuidenda, iuxta tradita per Coar. d. l. 3. variat. c. 13. n. 7. vers. quod vero diximus, & Io. Gutier. d. c. 1. n. 107. & seq.

450 Si vero essent Praebendae & realiter distinctae, ita, quod quaelibet Praebenda esset domina suae dotis iuxta d. dec. 6. sub n. 1. vers. in aliquibus autem Ecclesiis, tunc fructus amissi applicandi essent fabricae Ecclesiae, quatenus indigeat, alias alteri pio loco arbitrio Ordinarij, iuxta c. 3. sess. 22. de reform. & dicta supra numer. 147.

451 Ex quibus magnam patiuntur difficultatem & declaratio Abulen. supra adducta, n. 426. & prima adducta, num. 432. quae absolute dicunt distributiones male perceptas per eum, qui à seruitio Ecclesiae abfuit, vel alias eas amissit, esse restituendas fabricae Ecclesiae, quatenus indigeat, aut alteri pio loco arbitrio Episcopi, & quoad fructus Praebendae dicta A-

bulen. ait eum, qui abfuit, debere rite priuari, iuxta decretum Concilij, cap. 12. sess. 24. & applicari fabricae Ecclesiae, quatenus indigeat, sin. autem alteri pio loco.

Sed respondetur d. declarationes, & ut ex eis patet, loqui de distributionibus male perceptis per eum, qui fuit habitus pro praesenti à Capitulo, vel cui ab eo fuerunt donati, seu remissa, & sic non debent restitui ipsi Capitulo, seu Capitularibus qui facto suo dando d. licentiam, & faciendo talem remissionem, seu donationem, sibi praedicauerunt adnotata in c. cum omnes, de constitut.

Quod vero dict. declaratio Abulen. ait, & quoad fructus Praebendae debere eis priuari iuxta d. c. 12. intelligendum videtur de fructibus, quos ille alias ratione Praebendae, ac residentiae fecisset suos iuxta d. c. 12.

Nam quoad fructus praebendae amissos ob non residentiam, & non est opus priuatione, cum eos nunquam fecerit suos, & consequenter isti sicut distributiones essent restituendi Cap. cum ex eius mensa, & massa communi procedunt, nisi facto suo Capitulo, dando licentiam absentiae sibi praedicauerunt.

Sed adhuc restat difficultas circa dict. declarationem Abulen. nam in casu eius, ut ex relatione constet, licentiae fuerunt datae à maiori parte Capituli aliquibus contradicentibus, & in materia delicti, & in his, quae sunt de genere prohibitorum, & quae tendunt ad damnum Capituli, non sufficit maior pars, sed requiritur, quod omnes, concordent, & contradictio vnius facit, ne videatur gestum à Capitulo, Paulus Castren. in leg. iubemus nullam, num. 6. c. de SS. Eccles. Alex. in l. quod maior ff. ad municipal. lason in l. & suum §. hodie ff. de pactis, n. 8. limitatione 3. & 9. Fel. in d. c. cum omnes, de constit. n. 17. ad fin. & ibi Decius l. lectur. 3. n. 39. Lud. Carreri in pract. criminali fol. 215. n. 7. Auiles in Capitularis praetori, c. 3. verb. iurisdictione n. 28. & Salcedo ad Bernar. Diaz reg. 791. ampliatione 4. & ubi actus tendit in damnum, vel dedecus Vniuersitatis vnus solus potest resistere. Abb. in d. c. cum omnes sub n. 6. vers. & dico, Greg. Lopez. in l. 10. tit. 14. pag. 1. vers. per suam voluntatem, & facit glossa. verb. rationabiliter, in c. 1. de his quae sunt à maiori parte Capituli, quam ibi D. sequuntur. Vnde concessio licentiarum facta à maiori parte Capituli, aliquibus contradicentibus, non videtur praedicare iuri Capituli, circa restitutionem distributionum.

Haec difficultas satis quidem vrget contra d. declarationem Abulen. & solum videtur & dici posse, quod illa intelligatur respectu partium obuenientium illis, qui consenserunt, & dederunt licentias, qui, licet non praedicerent minori parte, & iuri Capituli, sibi tamen praedicauerunt, ut per D. citatos.

Et dictum praedictum videtur & intelligendum respectu, distributionum, & fructuum iam solutorum, & traditorum, ei, cui licentia absentiae, seu remissio data est, quod si nondum sunt soluti, traditi, & incorporati illi, potest, & debet Capitulo denegare, & impedire solutionem, non obstante licentia, seu remissione data etiam à toto Capitulo, quae sibi non praedicat, cum sit inualida, & sic potest contra eam venire nec fabrica Ecclesiae aut alter pius locus potest ad illos ius praetendere, cum nondum sint illi cum effectu traditi.

Quae tamen dicta sint salua sententia S. Cong. cuius censurae haec, & omnia libenter submitto.

Ex supradicta autem & doctrina inferitur ad decre-

Tercia
de
Bongf.

G VII
15

tum Concilij. *ca. 3. sess. 21. de refor.* quod in terminis illius portiones tertiæ partis in distributiones quotidianas conuersæ, quas absentes amittunt, interuentibus accrescunt, seu iure non decrefendi competunt, cum d. tertia pars inter diuinis interuentibus proportionabiliter sit diuidenda, ex dicto decreto: & ita censuit S. Congregatio, vt in declarationibus infra adducen. *n. 465.* & quod, qui plus attulerunt, plus etiam ad ratam deserviendo percipiant.

Sed facit magnam difficultatem aliud decretum *460* eiusdem Concilij *† sess. 22. de reformatione. ca. 3.* vbi portio tertiæ patris fructuum Dignitatū in distributiones conuersæ ex illo decreto per non seruientes amissa non accrescit aliis, sed fabricæ Ecclesiæ, quatenus indigeat, aut alteri pio loco arbitrio Ordinarij est applicanda.

461 In qua difficultate *† Nau. de oratione Miscel. 59. n. alias Miscel. 14. nu. 51.* consultus, vt ait, à quadam valde illustri Ecclesia Cathedrali, respondet, quod hoc posterius loquitur tantum de distributionibus extraordinariis, quæ de redditibus particularibus Dignitatum, personatum, & officiorum constituuntur lucrificandæ ab eis solis, qui habeant ea adimplendo officia diuina eis per Episcopos designata, illud autem *c. 3. sess. 2. de distributionibus ordinariis*, quæ constituuntur de fructibus communibus lucrificandæ à facientibus communiter officia diuina. ideo hæc extraordinariæ merito non accrescunt aliis, quibus aliæ ordinariæ distributiones accrescunt, quoniam illæ de communibus fructibus constituuntur pro officiis communibus ab omnibus faciendis, hæc vero de fructibus particularibus præfatarum Dignitatum, personatum, & officiorum, pro officiis a solis habentibus ea faciendis, sequitur Cosmas Philarchus de officio Sacerdotis *1. p. l. 1. c. 14.*

462 Sed hæc interpretatio non satisfacit, ex eo præcipue, quod distributiones, de quibus *d. c. 3. sess. 22.* assignandæ sunt etiam pro seruitio chori, & interuentia horarum, vt apparebit ex infra dicendis maxime ex declaratione adducta, *n. 489.*

Nec placet etiam alia interpretatio Ioannis Guierrez. *† d. cap. 1. n. 106.* qui ait *d. c. 3. sess. 22.* expresse loqui in distributionibus quotidianis, quas presentes obtinent, sed, quia competens sibi seruitium quolibet die statuto non impleuerint, amittunt illius diei distributionem, ideo merito in penam contumaciæ applicari illam partem fabricæ Ecclesiæ, vel alteri pio loco; at vero prædictum *capitulum sess. 21.* loqui de distributionibus diuidendis inter presentes diuini, nempe, vt pars, quæ absentibus ob presentiam deberetur, presentibus competat.

In hac diffice dicendum est, quod *c. 3. sess. 21.* loquitur tam de Dignitatibus, personatibus, & officiis, quàm Canonicatibus, & Portionibus, à quibus quando nullæ sunt distributiones quotidianæ, vel ita tenues, vt verissimiliter negligantur tertia pars fructuum communium mensæ Capitularis deduci debet, & conuerti in distributiones quotidianas, quæ inter diuinis interuentibus proportionabiliter diuidantur, & si in his portiones absentium proportionabiliter seruientibus accrescunt, & sit de necessitate hæc detractio, quæ tamen non potest fieri ex fructibus Dignitatum propriis, & distinctis à mensa Capitulari, nec ex Dignitatibus, quæ nullos fructus percipiunt ex illis Ecclesiis, *capitulum vero 3. sess. 22.* loquitur tantum de Dignitatibus, personatibus, & officiis, à quibus Episcopi tertiam partem fructuum, etiam propriorum, & distinctorum à mensa Capitulari in distri-

butiones quotidianas conuertendam diuidere potest, ex illo decreto, si velit non ex necessitate dato etiam, quod distributiones quotidianæ non sint tenues, & hoc in odium obtinentium Dignitates, & residere negligentium, quæ distributiones, cum sint particulariter assignatæ ex fructibus Dignitatum pro obtinentibus illas tantum, non accrescunt presentibus, sed locis piis applicandæ sunt.

Quæ interpretatio videtur satis conformis verbis *†* & menti dictorum decretorum, & est ex sententia S. cong. vt apparet ex declarationibus sequentibus. Prima hoc decreto *sess. 21. ca. 3.* agitur de Canonicatibus, & Portionibus, & sit de necessitate hæc detractio, quando sunt nullæ distributiones, vel ita tenues, quæ distribuuntur interuentibus tantum, sed in *sess. 22. ca. 3.* deducitur hæc tertia pars ex Dignitatibus, etiam non ex necessitate, sed in odium non residentium, & pars absentium non presentibus, vel alicui pio loco applicanda. Secunda. Portiones absentium accrescunt deservientibus, si ex decreto Concilij *sess. 21. ca. 3.* separata sint, secus vero, si ex decreto *c. 3. sess. 22.* tunc enim fabricæ Ecclesiæ, quatenus indigeat, vel alteri pio loco arbitrio Ordinarij applicabuntur, nec obstat aliqua consuetudo, quæ canetur, vt deservientibus portiones non seruientium accrescant. Tertia. differentia inter *c. 3. sess. 21.* & aliud *c. 3. sess. 22.* est, quod hoc *sess. 22.* loquitur tantum de dignitatibus, à quibus Ordinarius tertiam partem fructuum in distributiones quotidianas conuertendam separare potest, dato etiā, quod distributiones quotidianæ non sint tenues, & hoc in odium obtinentium Dignitates, & residere negligentium, & quando ista tertia pars subtracta per non seruientes amittitur, locis piis est applicanda. *ca. vero 3. sess. 21.* loquitur solum, quando distributiones sunt ita tenues, vt negligantur, & hoc casu tertia pars sic separata, & in distributiones ab Episcopo conuersa, si per non seruientes amittitur, proportionabiliter seruientibus accrescit. Quarta super *d. cap. 3. sess. 21.* sit ista deductio ex illis Dignitatibus, quarum fructus sunt illius Ecclesiæ, in cuius choro hæc Dignitates sedem habent, secus vero, si nullos fructus perciperent ex illis Ecclesiis, sed haberent proprios, & distinctos à mensa Capitulari. Et vide decisionem Rotæ in vna Gadicensi distributionum *315. 2. p. diuersorum.*

Aduertendum est autem circa d. decreta *†* primo *466* quod ista separatio, & diuisio tertiæ partis fructuum pro distributionibus non est ita faciendæ, vt fiat necessario dismembratio aliquarum possessionum, seu bonorum, sed satis est, si valor tertie partis fructuum ponatur pro illis, & ita S. cong. censuit, vt in sequenti declaratione, *sup. d. ca. 3. sess. 21.* Hæc tertia pars non est intelligenda de corporibus possessionum Præbendarum, vt dismembraretur necessario, sed satis si tertia ponatur pro istis.

Secundo, quod ista tertia pars accipiendæ est secundum verum valorem, & estimationem ita, quod detractio, & deductio illius faciendæ est secundum valorem currentem, & non secundum taxam, & ita censuit S. cong. vt in declarationibus sequentibus, Prima super *d. ca. 3. sess. 21. Burg.* Quando locus est detracti illius tertiæ partis, faciendæ est secundum verum valorem, & non secundum taxam Præbendarum. Secunda super *d. ca. 3. sess. 22.* Hæc deductio faciendæ est ex fructibus non secundum taxam antiquam, prout in libris Capitularum, seu aliis, sed secundum valorem currentem. Ad idem est declaratio Segobien. *sup. adducta dub. 3. num. 198. ad 3. & Burgen.* infra adducta hæc *p. c. 4. n. 21.*

censuit tamen S. cong. super *d. c. 3. sess. 21. † Quod, 468 ante.*

antequam ista detractio fiat deducenda sunt prius pensionarius, & alia onera legitime imposita, quamdiu illa durauerint, sed de nouo imposita non comprehendunt istam tertiam partem, & quod de fructibus alteri reservatis non sit ista detractio, donec reservatarius vixerit, sed si Beneficiarius nullum habens neglexerit residere, priuandus est eo, si alteri postea conferendo.

Quæ declaratio videbatur intelligenda, tibi ubi erant Præbendæ distinctæ realiter, ita, quod deductio erat ex ipsis faciendæ, tunc enim deducendæ prius erant pensiones impositæ, secus, ubi non sunt Præbendæ distinctæ, sed deductio faciendæ est ex fructibus communibus mensæ, tunc enim non videtur habenda ratio pensionum impositarum super ipsis Præbendis, quoad deductionem tertiæ partis licet per illam non fieret præiudicium ipsis pensionibus.

470 Tertio aduertendum est, quod tibi non est locus detractio tertiæ partis pro distributionibus ex decreto d. c. 3. sess. 22. quando distributiones sunt tolerabiles ita, ut verisimiliter non negligantur, ut alias celsit S. Cong. & in declaratione prima, & tertia supra adducta n. 465. & in d. Segobien. & alia S. Congreg. tibi respondit Cardinali Borromeo, Quod verisimiliter illa, quod distributiones quodammodo negligantur, & ob id tertia pars fructuum Præbendæ in distributiones quotidianas sit conuertenda, ut in c. 3. sess. 21. considerari debet habita ratione numeri omnium Canonico-rum tam residentium, quam non residentium.

472 Quarto, quod quando ex tibi Dignitatibus detracta est tertia pars in vim decreti d. c. 3. sess. 21. non potest detrahi alia tertia, ex decreto d. c. 3. sess. 22. ut S. Cōgreg. celsit his verbis. Quando Episcopus usus est remedio, c. 3. sess. 21. in detractenda tertia parte ex Dignitatibus non potest vii remedio c. 3. sess. 22. in detractenda alia tertia parte ex Dignitatibus, & nihil dandum est his, qui nihil contulerunt.

473 Quinto est aduertendum, quod dispositio tibi d. c. 3. sess. 21. & detractio, de qua ibi, habet locum contra obtinentes non solum Dignitates, Canonicos, & Portiones, sed etiam Capellanas, seu alia Beneficia residentiam requirunt in Ecclesiis Cathedralibus & Collegiatis, nō tamen habet locum extra Ecclesiam Cathedralē, aut Collegiatam, ut in sequentibus declarationibus S. congregationis concilij, super d. ca. 3. sessione 21. Prima, Hæc detractio & huius decreti dispositio locum habet contra omnes Capellanos, & Dignitates obtinentes. Secūda, Omnes Capellanos, & Canonicos, & Dignitates obtinentes tenentur residere, & contra eos locum habet hæc detractio, & huius decreti dispositio. Tertia Burg. Ista detractio partis fructuum faciendæ est de solis illis Beneficiis, in quibus, quis residere tenetur. Quarta, Non potest deducere hanc tertiam partem, nisi ex Canonicis, & aliis Beneficiis in Cathedralibus, vel Collegiatis, vel illis unitis, nec extra Ecclesiam Cathedralē, vel Collegiatam, hoc decretum habet locum.

474 Vnde nec pro distributionibus Ecclesiæ tibi cathedralis, aut collegiæ detrahendum est aliquid ex Beneficiis extra illam existentibus, nisi essent perpetuo unita Præbendis illius. Ut in alia declaratione S. cōgreg. quæ sic ait, Nec pro distributionibus Canonico-rum Cathedralis vel Collegiæ Ecclesiæ auferendum est quicquam de Beneficiis, quæ sunt extra Ecclesiam Cathedralē, vel Collegiatam, nisi Ecclesiæ, vel Beneficiæ extra d. Cathedralē, vel Collegiatam existentia essent perpetuo Canonicatum unita Præbendis prædictarum Ecclesiarum, a quibus Beneficiis extra prædictas Ecclesias, si quid ob eam causam exactum esset, debet restitu-

ti de cetero huiusmodi exactione abstinere.

Et pro prædictis aduertendum est non solum teneri ad tibi residentiam obtinentes in Ecclesiis cathedra- 475 lib. & collegiatis Dignitates Canonicas, aut portiones, sed etiam mansionarij & Capellani & obtinentes alia Beneficia, quæ sunt perpetua & habent annexum seruitium in choro, ut S. Congr. censuit super c. 12. sess. 24. ibi. Aut portiones, & idem iudicium de mansionariis, & aliis Beneficiis, quæ sunt perpetua, & habent annexum seruitium in choro. consonat conciliū Bononiense tit. 6. de residentia §. de his, qui ad residentiam tenentur, vers. penult.

Sexto aduertendum est, quod decretum d. c. 3. sess. 21. non habet locum in Dignitatibus, quæ in cathedralibus habent sedem in choro tantum in quibus tamen nunquam residerunt, sed habent Ecclesiam collegiatam, aut proprium districtum, ubi suam præminentiam, & iurisdictionem habent iuxta regul. 3. cancellariæ, vers. declarans Dignitates, vere non sunt Ecclesiarum cathedralium, in quibus solum sedem in choro habent, sed potius sunt illarum Ecclesiarum, in quibus principalem præminentiam habent, & iurisdictionem exercent, unde non tenentur obtinentes huiusmodi Dignitates residere in d. Cathedralibus, imo nec possunt in illis residere, sed in ipsa collegiata, ut supra dictum est i. dub. n. 184. & consequenter non sunt obnoxij detractio tertiæ partis ex d. decreto.

Et ita S. congregatio videtur tibi declarasse in sequenti declaratione super d. c. 3. sess. 22. ibi. Ex fructibus, & proventibus, dum tamen sint fructus illius Ecclesiæ, in cuius choro sedem habent hæc Dignitates, secus vero si nullos fructus percipiant istæ Dignitates, ex illis Ecclesiis, in quibus sedem habent, in choro tamen nunquam fecerunt residentiam, & habent proprium districtum, in quo suam iurisdictionem exercent.

Sed offert se difficultas, esto obtinentes tibi huiusmodi Dignitates non sint obnoxij detractio tertiæ partis pro residentia in cathedrali, an sint illi obnoxij pro residentia, & interessentia in Collegiata, in qua residere tenentur ratione curæ saltem iurisdictionalis, quam ibi habent iuxta declarationem S. congregationis supra adductam n. 119. & decimam adductam sub n. 179. vel ex decreto concilij sess. 24. c. 12. vers. præterea obtinentibus, ut supra dictum est, dub. 1. a n. 181.

Et videtur tibi quod sic, ex quo decretum d. ca. 3. sess. 22. loquitur de Dignitatibus etiam in Ecclesiis collegiatis existentibus.

Quod tamen intelligendum erit, nisi tales tibi Dignitates habeant territorium & iurisdictionem quasi Episcopalem, quamvis enim tunc eas obtinentes teneantur ad residentiam, ut est dictum, non tamen videntur teneri ad residentiam chori, seu seruitium Ecclesiæ, & interessentiam diuinorum, ut d. dub. 1. dictum est, & consequenter cessat illa detractio pro distributionibus.

Obtinentes vero in cathedralibus, & collegiatis Ecclesiis tibi Dignitatem, licet non habeant vocem in capitulo, nec cum cæteris participant distributionibus, aut fructus, sed aliunde fructus percipiant residere tenentur, ut in d. vers. præterea obtinentibus, & cōstat ex supradictis, maxime dubio 3. & consequenter detractio tertiæ partis earum fructuum pro distributionibus subiecti sunt, ut in sequenti declaratione, super d. c. 3. sess. 22. Obtinentes in Cathedralibus & Collegiatis Dignitatem, licet vocem in Capitulo non habeant, nec distributiones quotidianas cum cæteris participet,

PARCIA
de
Bengf.

G VII
18

residere tamen tenetur, & sic de detractio ipsius tertie partis fructuum est obnoxius, facit quod tradit Nauar. *conf. 6. n. 1. de verborum signific.*

482 Quod non procedit in obtinentibus Dignitatem, quæ ex superiorem redditus habet, nec Præbendam, licet eam expectent, nam interim non tenentur residere, nec sunt obnoxij detractio tertie partis fructuum, cum eos non habeant, ad quod est declaratio S. Congreg. Concilij, quæ sic ait. *An obtinentes Dignitatem in Cathedralibus & Collegiatis Ecclesiis, sine Præbenda, quæ tamen destinata est ex certa celebratione distributionis interim, dum effectum illius expectant, teneantur residere? Cong. censuit negative, die 30. April. 1587. Conducunt tradita c. precedenti, à n. 41.*

483 Nec etiam procedit in Dignitatibus non habentibus sufficientes præbendas, seu fructus, sed tennes, nam licet obligare videantur ad residendum, non tamen locum habet detractio, ut in sequenti declaratione super d. c. 3. *sef. 22. ibi. Omnium Dignitatum, non comprehenduntur Dignitates, quæ, & si locum habent in choro, nullas tamen habent distributiones quotidianas, nec sufficientes præbendas, vel fructus tennes, quæ retineri possunt, cum Canonicatibus, ubi est consuetudo absque alia dispensatione, ut c. 1. de consuetudine in 6. nec illis unire Ecclesias Parochiales ad augendum fructus distributionum quotidianarum Episcopus potest.*

484 Septimo aduertendum est, quod pro congruis distributionibus assignandis aliquibus horis, quæ nullas, aut tennes habent distributiones, non est quicquid detrahendum à distributionibus, quantumvis pinguibus, cæteris horis assignatis, nec illæ sunt diuidendæ in alias horas, sed pro illis detrahenda est aliqua pars fructuum Præbendarum, iuxta decretum d. c. 3. *sef. 21. & ita censuit S. Cong. ut in declarationibus sequentibus. Prima Mediolanen. In illis Ecclesiis, in quibus distributiones non sunt regulariter tennes, sed pingues, licet sint aliqua hora, quæ non habet distributiones aut tennes, debent eis rationabiles assignari detrahendo aliquam partem fructuum à Præbendis, non autem ab aliis distributionibus cæteris horis assignatis. Secunda. Non licet ex decretis, *sef. 21. & sef. 22. c. 3. distribut. quotidianas, quæ certis dumtaxat horis Canonicis sunt assignate, diuidere in alias horas canonicas, quibus nullæ, vel adeo tennes constituta sunt distributiones, ut verisimiliter negligantur, sed sumenda est ex corpore uniuscuiusque Præbenda tanta reddituum portio, quanta satis possit sufficere ad distributiones attribuas illis etiam horis.**

485 Vnde in vna Abulen. S. Cong. sic respondit. *Congregatio Concilij censuit per grossam, quæ isthic lucrificiunt interefferentes quotidie vna tantum hora, non esse satisfactum Concilio sef. 21. c. 3. & sef. 22. c. 3. Episcopus tamen non potest dictam grossam accipere, & in alias horas diuidere, quin potius ex reliquo corpore Præbendarum, si non omnino tertiam partem, saltem tantam portionem detrabere, quanta sufficiat ad constituendas distributiones, quæ singulis horis verisimiliter non negligantur.*

486 In qua declaratione S. Congregatio videtur supponere, & intelligere in dicta Ecclesia esse alias Præbendam distinctam à grossa, & illam grossam esse quādam pinguem distributionem pro illa hora constitutam, cum tamen reuera non sit alia Præbenda præter illam grossam, quæ lucrificat residendo, & interefferendo vna hora, nempe in feriabilibus, & simplicibus ad primam cum Missa, & in duplicibus, & semiduplicibus ad tertiam cum Missa maiori. Vnde ista grossa, quæ dicitur anniuersarium, est loco Præbendæ, & pro distributione quotidiana illius horæ, quæ

lucrificat anniuersarium, & grossa est certa quantitas, quæ dicitur morapetini anniuersarij, ultra aliam distributionem ordinariam tertie, & pitancias extraordinarias, quæ omnes reuera sunt satis tennes.

Et ex superioribus apparet distributiones esse ordinandas, & compartendas per omnes horas, & non per certas horas tantum, ut contra glossam *versiculo certis horis in c. clement. ut i. qui s. illi vero, de arate, & qualitate, & card. ibi questione 17. tradunt Cosmas in pragmatice sanctione. ut. quo tempore quisque debeat esse in choro, versicul. usurpat. & Probus ad Monachum in d. capite 11. de cleric. non resid. in sexto ex numero 31.*

Et alias etiam censuit S. Congregatio super d. ca. 12. *sef. 24. ibi. Statis horis, Congregatio censuit intelligi statas horas, id est omnes horas, quibus diuina celebrantur, licet glossa in Clementina, ut i. qui, & ibidem Cardin. Zarabella numer. 17. dicant, de iure posse fieri distributiones per certas horas.*

Pro quo etiam est alia declaratio, quæ ait, *Distributiones quotidianæ, & quæ acceptæ fuerunt ex tertia parte fructuum Dignitatum alicuius Ecclesie assignari debent non duabus horis tantum Canonicis, sed etiam reliquis omnibus aliis, quibus non interfuerint, distributionem amittit.*

Octauo aduertendum est, & quod pro lucranda tertia parte fructuum Dignitatum, personatum, & officiorum in distributiones conuersa, non potest Episcopus statuere aliam seruitij, & officij formam, præter solitam, nec noua onera imponere, ut S. Congregatio respondit Card. Borromeo his verbis, *Episcopus non potest Dignitatibus, personatibus, & officiis statuere certam officij, & seruitij formam præter solitam, pro lucranda tertia parte Præbendæ in distributiones conuersa.*

Nec obstant illa verba c. 3. *sef. 22. competens ibi seruitium iuxta formam ab eis d. Episcopis prescribendam, & quia sunt intelligenda de forma ab Episcopis præscribenda circa seruitium solitum, aut circa Dignitates, quæ non consueuerant habere seruitium, & residentiam. Et ita erit accipienda declaratio Segobien. supra adducta, n. 198. ad octauum.*

Ultimo aduertendum est, & quod etiam Dignitates, & Præbendæ, quæ sunt de iure patronatus, etiam laicorum, subiectæ sunt detractio tertie partis, ut S. Congregatio censuit in vna Mediolanen. his verbis, *Dignitates, quæ sunt de iure patronatus detractio nis 3. p. fructuum obnoxia sunt.*

Nisi repugnet fundatio, & cui in d. cap. 3. *sef. 21. & 22. non est derogatum, ut Congregatio censuit.*

Vigesimo quinto dubitatur an obtinentes Dignitatem, Canonicatum, vel Portionem teneantur tper se, & non per substitutum obire diuina officia suæ Dignitati, Canonicatui, vel Portioni incumbencia, ut cantare Missas, Euangelium, aut Epistolam in suis hebdomadis, seu diebus.

In quo dicendum est teneri per se obire ex t. 495 Concilio *sef. 22. c. 4. & sef. 24. cap. 12. versicul. omnes vero de reform. & censuit S. Congregat. Concilij, ut in sequenti declaratione, An Canonici teneantur per seipsos cantare Missas in omnibus festis dominicis Aduentus, & Quadragesimæ, ad tantum sollempnibus? Congregatio censuit, cogendos esse ad personaliter canendum Missam illis diebus quibus ex institutis & legitima consuetudine illius Ecclesie debent. & alias sic ait. Nec possunt per alios Missas canere maiores præterea, quod ipsi Missas dieb. sollempnib. decantant, sed cogendi sunt ad personaliter canendum Missas illis diebus, quibus ex*

bus ex institutis, vel legitima consuetudine illius Ecclesie debent. Et in declaratione Segobien ad septimum adducta d. n. 198. & in declaratione 2. adducta supra, num. 186.

496 Et censuit etiam S. Congregatio rituum, vt in declaratione sequenti. Obtenientes Dignitates, Canonicias, vel Portiones in Ecclesiis, praesertim Cathedralibus, cum iuribus, qualitatibus sint, Episcopo solemniter celebranti, aut Pontificalia exercenti, assistere ac vestibus sacris indutos eidem inservire, nec non munera eisdem Dignitatibus, Canoniciatibus, & Portionibus in decantatione Missae Evangelij, Epistolae, & similium functione, praestatione incumbunt, & annexa, per se ipsos subire, & exercere iuxta sacrorum Canonum, & Concilij Tridentini dispositionem ac cuiusque Ecclesiae particularem ordinationem, certum esse respondit sacrorum rituum Congregatio, quod si quando aliquis legitimo impedimento detentus ea per se ipsum adimplere non poterit, tunc alios, eiusdem tamen Ordinis, & gradus, non autem inferioris, Dignitates nempe alias Dignitates, Canonici Canonicos, & Portionarios respectu Portionarios in sua quique hebdomada, ne graduum, & ordinum prerogativa confundantur, deputare debet, idque per Episcopum opportunis remediis, etiam huius decreti vigore providendum fore censuit eadem Congregatio supplicante Capite, & alijs Ecclesia Abulensi Portionariis. die 18. Maij 1602. Ptolomeus Card. Comen.

497 Alexander Gratianus pro Secretario Congregationis, Quam declarationem vidi authenticam, nempe manu d. Illustrissimi Cardinalis Comen. & d. Secretarii subscriptam, & sigillo eius Cardinalis munitam.

Et idem statuit Concilium Prouinciale Compostellanum, sessione 2. decreto 18. nisi ex causa infirmitatis, & vel alia iusta causa, vt ibi, & in concordia confirmata, & procedit, non obstante, quod sit factum statutum in contrarium, vt fuit inter alia declaratum per S. Congregationem in vna, Placentina 25. Iulij 1570. his verbis. Si factum est aliquod statutum, quod Canonici possint inservire per substitutos, vel alternatim unus pro alio, non habeatur eius ratio, quia est contra Concilium, Et refert Zerola in praxi Episcopali. 2. p. vers. Canonici. §. 5.

499 Procelit etiam, licet tante Concilium esset statutum, vel consuetudo, etiam immemorialis in contrarium, vt colligitur ex ipso Concilio, & supradictis, & ex declaratione Abulensi. adducenda dubio sequenti, n. 503.

Vnde qui in hoc notabiliter defuerint, seu negligentes fuerint, peccabunt mortaliter, quamuis multi, praesertim dignitates obtinentes, id non obseruent, nec curent, quando imo indecens existiment subire huiusmodi onera incumbuntia suis dignitatibus, praesertim in decantatione Evangelij, aut Epistolae.

502 Vigesimo sexto dubitatur, an obtinentes dignitatem simul cum canonicatu, aut Portio. in eadem Ecclesia teneantur vtriusque Beneficij onera, & officia subire, & per se ipsos ita, vt non satisfaciant deseruendo personaliter in vno, & per substitutum in altero?

503 In quo dubio distinguendum est, quod aut dicta duo Beneficia habentur, tanquam separata, & de per se, aut sunt vnita; in primo casu certum est obtinentes dignitatem, cum Canonicatu, aut Portione teneri vtriusque Beneficij onera, & officia obire per se ipsos, nisi seruitia eod. tempore concurrant ita, vt ab vna persona praestari nequeant. Et ita patet ex Concilio vbi supra. nam idem est in duabus ac in vno, & non est maior ratio de vno, quam de al-

tero. Et declarauit S. Congregatio Concilij in vna Seguntina, quae sic ait, Obtenientes dignitatem, cum Canonicatu, & aut portione tenentur per se vtriusque Beneficij onera subire, nec satisfaciunt, si in vna substituantur, nisi seruitia simul ita concurrant, vt eodem tempore ab vna persona praestari nequeant.

Et in vna Abulensi, quae sic se habet. Illustrissime & Reuerendissime D. Pro parte Episcopi Abulensi. queritur, an obtinentes Dignitatem cum Canonicatu, seu Portione in eadem Ecclesia, teneantur per seipsos vtriusque Beneficij onera subire ita, vt non satisfaciant Concilio deseruendo personaliter in Dignitate, & per substitutum in Canonicatu, seu Portione, non obstante contraria Ecclesiae consuetudine? Episcopo Abulensi. Reuerendissime D. vni Fratris propositus fuit libellus S. Congreg. Cardinalium Concilij Tridentini interpretum, qui cum his ad amplitudinem tuam literis mittitur, de obtinentibus Dignitatem cum Canonicatu seu Portione in eadem Ecclesia, vt ex illo ipsa videbitur, Congreg. censuit, sic obtinentem teneri per seipsum vtriusque Beneficij onera subire, nec aliter Concilio satisfacere quam si personaliter vtriusque deseruiat, nisi tamen seruitia simul ita concurrant, vt ab vna persona eodem tempore praestari nequaquam possint. Porro facultatem substituendi in seruitio Canonici, quempiam alium Canonicum, qui eo tempore seruitio non sit obstrictus, existimauit minime illi denegandum esse, cessante fraude, & calumnia, quam Congregationis sententiam amplitudini tuae significandam duxi, vt illam pro suo munere obseruandam curet, cui optimam valetudinem precamur in Domino. Roma die 27. Iulij. 1585. amplitudinis tuae, vni Fr. A. Cardin. Currafa.

Hoc autem in ista & declaratione dicitur de facultate substituendi alium eiusdem Ordinis, cessante fraude, & calumnia, videtur intelligendum, quando est impeditus infirmitate, vel alia iusta causa, vt d. Seguntina, & in dicta declaratione S. Cong. rituum supposita n. 496. & in d. decreto 18. Concilij Compostellani, & concordia confirmata, seu femel, aut iterum non ordinario, nam tunc esset fraus.

Et ita fuit resolutum in vna Burgen. seruitij. 28. Febr. 1594. coram t. D. Lita, in qua fuit dictum, quod secundum ius commune, & declarationem S. Congregationis eo ipso, quod Dignitates habent Canonicatus distinctos, tenentur ad omnia munera spectantia ad Canonicos, sicut e conuerso dicuntur in possessione omnium iurium Canonicatum, & ita dandum mandatum de manutenendo Capitulo in sua possessione, non obstante concordia confirmata in contrarium allegata, dum conuenerit super illius interpretatione, in qua etiam coram Domino meo Corduba Episcopo Pacen. 8. Iun. 1598. fuit resolutum, quod teneantur ad omnia onera, & seruitia debita dictis Canonicis, & Portionibus, nec obstat concordia.

In secundo casu, quando sunt vnita, idem dicendum est, si vnita sint inuicem aequae principaliter, nam tunc vtj duo Beneficia obtinentur, iuxta dicta infra vltima p. cap. 2. a numer. 37. si vero vnio facta est accessorie, & non aequae principaliter, tunc etiam idem dicendum est, si facta est ad vitam obtinentium dumtaxat, quia per istam vnionem ad vitam non extinguitur titulus Beneficij vniti, vt dicitur. d. cap. 2. n. 38. & facit declaratio S. Congregationis 13. supra adducta n. 179.

Sed, si Portio vnita sit dignitati perpetuo, & accessorie, & per viam incorporationis, tunc, quia per istam vnionem Portio desit esse Portio, & eius titulus, & effectus extinctus fuit, ac effectum est vnum tantum Beneficium iuxta dicenda dict. cap. 2. a

n. 12. obtinens dignitatem, cui sic est vnita Portio, nō tenebitur seruire tanquam Portionarius, nec subire onera alias competentia ratione Portionis.

509 Quod totum ita ē declaratum est per S. Congreg. Concilij his verbis, *Congregatio Concilij, si Portiones perpetuo vnite sint dignitatibus ita, ut Portionum titulo suppresso effectum sit vnum duntaxat Beneficium, non teneri eos, qui tales obtinent dignitates, ad aliud seruitium, quam suarum dignitatum, quod si absque suppressione tituli Portiones vnite sint dignitatibus ad vitam obtinentium, & alias vti duo Beneficia obtineantur, vtriusque Beneficij seruitia prestanda esse.* A. Cardinalis Carrasa.

510 Et quod habens dignitatem, cui est vnita Portio perpetuo accessorie, & per viam incorporationis, non teneatur seruire tanquam Portionarius, fuit resolutum in alia Burgen seruitij. Decani coram D. Lita, decimo tertio. Iunij 1594. vt in decisione sequenti.

Domini resolverunt Decanum non teneri seruire tanquam Portionarium, quia Portio eo ipso, quod vnita fuit in perpetuum dignitati Decanatus per viam incorporationis, vt ex lectura vnionis factum fuisse apparet desit esse Portio, illiusque nomen, & effectus extinctus fuit. Doct. in cap. cum accessissent, de constit. glossa in Clementina, per literas, de Præben. Ioannes Baptista de S. Severino in tract. de vnione articulo 8. quæst. 11. & sequenti, Oldra. consil. 157. numer. 15. & sequenti, Rota decis. vndecimo de rebus Ecclesiæ non alienan. in antiquis. Castad. decisio. decimatertia numer. 1. super regulis. Vnde, cum titulus Portionis, cuiusque effectus sit extinctus, non potest dici, quod Decanus, vti Portionarius, teneatur seruire cum non entis nullæ sint qualitates, & qualitates sine subiecto esse non possunt, nec ex eo, quod in vnione dicitur, quod per vnionem huiusmodi dict. Portio debitis non fraudetur obsequiis, sed eius congrue supportentur onera consueta, debet contrarium determinari, nam dixerunt Domini d. clausulam intelligi debere de oneribus, non competentibus ratione solius Portionis, sed de his, quæ extrinsece veniunt subeunda, cum, quæ competunt ratione solius tituli, cessent, de medio sublato ipso titulo per viam dictæ perpetuæ vnionis, ad textum in cap. cum cessante, de appellat. cum vulg. & huic interpretationi esse inhereendum dixerunt Domini, ne verba Papa facti eiusdem contradicant ad text. in l. 1. vbi scribentes C. plus valere, quod agitur. Et quod inductum fuit mediante vnione in honorem Dignitatis Decanatus, & augmentum eius, retorqueatur in diminutionem honoris, & Dignitatis illius, mediante seruitio sue Dignitati minime condigno, contra omnem rationem; debet enim omnis disputatio sano modo interpretari, & vt omnis contrarietas emittatur. cap. inter dilectos. §. cæterum, de fide instr. Bart. & alij in l. 2. §. creditum. ff. si certum petatur cum alijs per Aymon. consil. 148 numer. 19. lib. 3. præsertim, cum Ecclesia ex defectu dictæ Portionis in diuinis non dicatur pati aliquem defectum, vt notatur per Angelum in l. non alias. §. legatis, versic. in textu super. Castren. in eadem l. numer. 2. ff. de iudic. & per Bald. in rep. d. l. nu. 2. in 2. lectura.

511 In Canonicatibus vero vnitis, & annexis dignitatibus, etiam perpetuo, & accessorie diuersum existimo; nam, licet vnio facta sit accessorie, tamen non extinguitur titulus Canonicatus, sed vti duo Beneficia obtinentur, vt dicitur infra 11. p. c. 5. nu. 199. & sic vtriusque Beneficij seruitia prestanda erunt iuxta supradicta.

512 Vigesimo septimo dubitatur, an Canonici, & ob-

tinentes dignitates, vel Portiones, ita teneantur ad residentiam in Ecclesia, & choro, vt debeant etiam canere in illo sub peccato mortali, & obligatione restituendi distributionem, & fructus, an vero satisfaciant cum sola assistentia in choro, & horas priuatim recitando?

In quo breuiter dico primo, Canonicos ex sua institutione, & iure communi, teneri canere in choro sub peccato mortali, ita, quod si in hoc t. essent notabiliter negligentes, non excusarentur à peccato mortali, in quo videntur conuenire Abbas de Ferra. de horis Canonicis, num. 27. & 28. & a num. 55. Nauarrus de oratione, capit. 10. numero 47. & capit. 11. ad fin. & capit. 13. numero 17. & Miscell. 79. & consilio 13. de celebratione Missarum. Soto de iustitia, & iure libro 10. q. 5. articulo quarto ad medium, Sandoual. de officio diuini cap. 16. part. 6. Lud. Beia in responsis casuum conscientie casu 55. P. Nauarra de restitutione, libr. 2. capit. secundo ex numero 219. Aragon. secunda secunda questio. 83. artic. 12. Iacob. de Graffis, in decisionibus aureis casuum conscientie libro secundo cap. 51. numero decimo & capit. 52. numero 22. & capit. 53. numero quarto 5. & 21. Zechus de Republica Ecclesiastica, capit. 24. de Canonicis sub numero 6. & Agor institutionum moralium lib. 10. cap. 11. questione 5. & 7. qui ad id adducunt autoritates Conciliorum, facit capitulum, contumaces 50. distinctione, cap. 1. 9. distinctione cap. fin. 93. distinct. capit. 1. capit. dolentes, de celebratione Missar. & probatur ex S. Concilio Trident. d. cap. 12. sess. 24. ibi, *Atque in choro ad psallendum instituto hymnis, & canticis Dei nomen reuerenter distincte deuoteque laudare.* Et Consilio Compostellano actione 2. decreto 20. Concilio Bononien. ar. 6. de residentia. §. de his, qui ad residentiam tenentur, versic. itaque hi. ibi, *Singulis horis diuinis officiis attente reliquisque psallendo sic interesse debebunt.*

Dico secundo nihilominus ad lucrandos fructus & distributiones sufficere solam assistentiam in choro, etiam si non cantent, nec sint attentij, sed cum alijs loquantur, quamuis in hoc malefaciant d. c. docentes, & Clem. 1. de vita, & honestate Clericor. et si excessus fuerit notabilis, peccent mortaliter, c. licet. 3. 2. de Præben. ibi. *Quæ tantum residentibus in Ecclesiis, & his, qui intersunt horis Canonicis exhibentur, & capitulo vndecimo de Clericis non residentibus in 6. ibi. Qui eisdem officiis in ipsis Ecclesiis abfuerint.* Abb. in cap. cum olim. numero 6. de re iudic. qui ait, quod distributiones dantur respectu interesse diuinorum, non præcise respectu cantus, vel alterius obsequij, vt in dict. cap. 11. Barth. Medina in summ. lib. 1. capit. 14. §. 11. & Zechus sup. & videtur Toletus in summ. libro secundo 12. 4. dist. & ita videtur esse consuetudo & praxis Ecclesiarum.

Quamuis in hoc aliqui scrupulos iniiciunt, & contradicunt t. Sandoualcitans in margine Archidiaconi num. Ioan. And. & Dominicum n. 4. in c. alma mater §. adiciamus, de sententia excom. in 6. & Paulum Imolam, in d. Clem. 1. Nauar. Sotus, Beia, & Graffis, præsertim d. cap. 51. num. 12. & cap. 52. num. 22. vbi supr. & Summa Corona. 1. par. cap. 1. num. 93. Ioan. Baptista Corradus in resp. casuum consil. 9. 240. & Agor sup. 5. q. versic. quæ res. & questio. 8. & in p. m. P. Nauarr. & Aragon. supra, & P. Ledefina in summ. 2. part. tract. 9. capit. 4. ultima conclusio. 1. & 2. difficultate, dicentes, quod ad lucrandum fructus, & distributiones, requiritur aliqualis attentio, saltem externa corporis, hoc est, quod non scribant, vel confabulentur. & Lud. Lopez in instr. conscientie 1. tom. capitul. 246. Quem

Quem sequitur Vega in *sum. 1. par. cap. 128. casu 10.* dicens, quod illi, qui de ordinario, & frequenter concubantur in choro ad totas, vel quasi totas distributiones restituendas sunt obligati, & 2. *tom. capit. buti d. si. ubi* ait, quod tanta peruersio, & abusus potest in hoc casu interuenire, vt iuxta notabilem defectum, in hoc magis, vel minus iuxta maiorem vel minorem abusum teneantur aliquid restituere, & Man. Rodriguez in *sum. 1. tom. capit. 145. numer. 5.* Dicens, Canonicos domi recitantes, & assistentes in choro, non recitando, nec cantando ibi, teneri restituere distributiones, quasi totas.

Quibus non fauet, sed potius nostrae sententiae constitutio 138 Pij. V. supra adducta *cap. praecedenti, num. 5. vers. tamen si*, loquitur enim de non recitante horas, nec in choro nec extra vt recte aduertunt Medina Lud. Lopez Nauarra, & Arragon. *supra*. Dico tertio, quod licet ex institutione officium Canoniorum sit horas Canonicas in choro canere, vt in *1. dicto*, tamen si de consuetudine à multis annis recepta, tollerata, & approbata, non videntur ad id teneri, dummodo habeant Capellanos, & ministros, qui eas cantent, nec sit in hoc defectus considerabilis, quae consuetudo, non videtur irrationabilis, sed tolerabilis. Ita docent P. Nau. Arrag. & Zechus *supra*. & sic procedit quod ait Caietan. in *sum. versicul. hora in fine*.

Sed dices consuetudinem istam iam esse sublatam per Concilium Triden. *4. cap. lib. 12.* dum dicit, quod omnes compellantur per se, & non per substitutos, obire diuina officia, atque in choro psallere. Nec satisfacit responsio P. Nauarri, & Arrago. *supra*, non dicere Concilium, quod Canonici teneantur obire officia per se, & psallere in choro, sed quod compellantur id facere, & sic praeceptum Concilij non dirigi ad ipsos, sed ad Praelatos, qui si eo negligentes essent, peccarent, non Canonici sua vtentes consuetudine: aiunt enim fuisse intentionem Concilij vt Praelati conuenientibus iuris remediis Canonicos compellendo eos ad pristinum psallendi morem, & priuam institutionem reuocarent, qua saluari, & antiqua consuetudine renouata, tunc deum tenerentur officium psallendo per se ipsos clicere sub mortali, & restitutionis onere.

Nam ista solutio, quae est verbalis tantum, conuincitur ex eo, quod Concilium dicendo, quod Canonici compellantur per se obire diuina officia, atque in choro psallere, vult eos ad id teneri, & dicit, quod ad id compellantur, tanquam ad rem, ad quam tenentur; compulsio enim, & executio praesupponit obligationem.

Vnde ad Concilium solum potest responderi, si non esse quoad hoc de cantu receptum, sed eandem consuetudinem etiam post illud durare, & esse continuatam, quia Episcopi non curarunt illud exequi facere, sicut & alia multa, & sic non obligare, ad tradita infra *11. p. c. 5. num. 150.*

Et nouissime Acor d. *lib. 10. cap. 11. 6. quest.* ait eiusmodi consuetudinem, vbi fuerit moribus vtentium recepta, valere, cum non sit contra ius nostrae, sed ius tantum canonicum, eamque consuetudinem, etiam post Concilium Triden valere, vbi moribus vtentium fuerit recepta, siue continuata post Concilium Triden. quoniam in hac etiam parte Concilij Triden consuetudo potest derogare, & hoc dupliciter, vel quia post illud introduci cepit, & deinde fuerit vsu confirmata, vel quia ante inuecta fuerat, & deinde etiam contra illud continuata.

Quod licet videatur probabiliter procedere, donec à Sede Apostolica, seu S. Congregatione aliud fiat declaratum habeamus, tamen in nostra Ecclesia Abulen. habet difficultatem, nam statuto 16. statuitur, quod Canonici, & Beneficiati adiungunt ad canendum, & statuto ultimo damnatur, & reprobatur omnis vsus, & consuetudo contra statuta in illo libro contenta recopilata, anno 1513. ita vt non valeat, nec possit introduci.

Vigesimo octauo, & ultimo dubitatur, an t. Canonicus suae obligationi satisfaciens, quod attinet ad residentiam, & seruitium chori, & Altaris, possit licite ordinarie abesse à Capitulis, seu Congregationibus Capitularibus. Et videtur posse, quoniam praecipuum, & particulare officium Canonici, & ad quod obligat S. Concilium, d. *cap. 12. versic. praeterea obtinentibus, est residentia, & seruitium Ecclesiae*, habere & dare vocem in Capitulo, potius videtur praeminentia, & fructus Canoniciatus, *glo. fin. in 6. 2. de integritate restitutione*, & ibi Butr. numero 44. & Abbas 21. Card. in Clement. 2. *num. 23. de etate, & qualitate*, & Felin. in *cap. cum olim, num. 2. de maiestate & obedientia*. cum aliis, cui ideo Canonicus potest cedere, quod secus est in Senatoribus, seu Rectoribus ciuitatum & aliis, quorum praecipuum munus est in Senatu, seu Concilio assistere.

Et quod habere, & dare vocem in Cap. si sit potius praeminentia, & fructus quam onus, videtur comprobari ex eo, quod solent Canonici ob culpas & delicta puniri in priuatione, seu suspensione vocis, vt in d. *Clemen. 2. vers. illi vero*, & videmus in praxi, & si esset onus, non deberent in eo directe puniri. Et facit pro hac parte quod docet *summ. Armilla, verbo electio, num. 20.* quod quilibet elector potest renuntiare voci suae, sicut iuri suo. Et quod docet Sotus *de iust. & iure, lib. 4. q. 6. art. 3. versic. postremum denique quod scholares*, qui sunt Electores Cathedralium, & non testes, possunt renuntiare iuri eligendi, nec possunt compelli ad suffragandum, nisi quandoq; Rectori, & Consiliariis, vel propter paucitatem, vel ad rescindendas alias fraudes ratio appareret, vt compellerentur, & sequitur D. Io. Gutier. *can. quest. lib. 2. ca. 11. num. 86. inde inferens num. seq.* licere Canonico renuntiare suo voto in electione facienda, vel aliis prouisionibus praecipue, cum hoc sit iusta causa, nempe, quia est dubius de maiori idoneitate eligendi, quia sunt plures expositores, & nescit quem eligere debeat, vel quia omnes sibi minus idonei videntur, nec Eccl. damnum inferat, vel alias iusta de causa, nisi, vel propter paucitatem eligentium, vel ad alias fraudes euitandas ratio dictaret, vt compellerentur à Capitulo suffragia ferre, iuxta dictam limitationem Soti.

Pro quo facit tex. in *cap. quia propter de electione*, ibi, & *volum.* ex quo verbo notat ibi Abb. *num. 4.* quod illi, qui nolunt interesse elect. non debent compelli, nisi interfit Ecclesiae, nec contradicit *glo. verb. reuocare, in cap. cum nobis, eodem tit. de electione* quicquid dicat Man. Rodr. *quest. regul. 2. tom. quest. 53. art. 10.*

Nihilominus in dubio proposito tenendum est contrarium, nempe non licere Canonico ordinarie abesse à Capitulis, seu Congregationibus Capitularibus. Et ratio est, nam, etsi munus, & officium Canoniorum praecipue consistat in seruitio, & residentia Ecclesiae, chori, & Altaris, consistit etiam in administrat. & gubernat. rerum Ecclesiae, & Cap. spiritualium, & temporalium, in quo ius, & bonu pu-

blicum versatur, *l. 1. §. huius studij, ff. de instit. & iure, ibi. Publicum ius in sacris, in sacerdotibus, in magistratibus, consistit.* Et sic currit eis obligatio assistendi Capitulis ad satisfaciendum huic muneri, & officio, ac providendam bono Ecclesie eiusque res tuendas.

530 Nec refert, quod huiusmodi administratio, & gubernatio incumbit Canonicis, & Capitularibus, non ut singulis, sed ut vniuersis, id est, ut pertinent ad Vniuersitatem Capituli, & sunt pars illius; nam ut parti Capituli, currit vnicuique prædicta obligatio, alias, si quilibet in particulari non teneretur assistere Capitulis, sed posset abesse, alij etiam posset id facere, cum non sit maior ratio de vno, quam de altero, & sic posset deficere bonum regimen Ecclesie, & Capituli.

531 Conducunt tradita per Illustrissimum & Cardinalem Paleotum, de sacri consistorij consultationibus 5. par. quæst. 8. in simili, de obligatione cardinalium assistendi Consistoriis, & per Villadiegum, de Cardinalibus, qu. 5. Albanum eodem tract. quæst. 10. & Hiero. Platum, de Cardinalium dignitate, & offic. cap. 28. & faciunt adducta per Curiam Pisaniam lib. 2. cap. 13. & Azueum ibi, & per Armillam, verb. consensus, num. 3.

Et hanc sententiam tenuerunt, & subscripserunt 532 & D. Io. Gutier. & M. Fr. Petrus de Ledesma consulti, & ad meam supplicationem ita censuit S. Congreg. Concilij, anno 1602. ut in declaratione sup. adducta, n. 424. ad n. 1. & 2.

533 Nec obstat ratio in contrarium adducta, & quod habere, & dare vocem in Capitulo potius videtur præminetia, & fructus Canonicatus, Respondetur enim dici præminetiam, & fructum ratione auctoritatis, & honorificentie, esse tamen onus iuxta dicta, sicut iudicare dicitur fructus iurisdictionis, seu officij, Rota decis. 1131. num. 2. lib. 3. par. 3. diuersorum. Mohed. decis. 5. num. 3. & 4. de appellat.

Ad comprobationem respondetur, Canonicos puniri in priuatione, seu suspensione vocis, quamuis sit onus, quatenus est res præminetia, & auctoritatis, & quæ solet appeti, & æstimari, sicut etiam Episcopi solent suspendi ab execut. Pontifical. & Parochi ab officio; facit quod tradit Suares. 5. tom. de censuris disp. 12. sect. 2. numer. 14. & disput. 27. sect. 1. numer. 5.

Ad doctrinam Armillæ, Soti, & Ioannis Gutierrez & ubi supra, Respond. illam procedere in vno, vel altero actu electionis, sed non ordinarie. Et ita respondit idem D. Io. Gutier. in d. cons. quamuis Paleotus supra dicat Cardinalem absentie suæ à sacro Consistorio, quamuis etiam vnus diei rationem Deo redditurum esse, propter auctoritatem scilicet Papæ illud indicentis, grauitatemque tanti Consistorij & rerum quæ in eo aguntur.

Et etiam in vno, vel altero actu electionis non 535 procedit & illa doctrina, quando propter hoc auctoritas providendi remanet apud eos, qui carent zelo, ut per eundem Armillam dict. verb. consensus, numero tertio & cum eo Vegam in sum. 1. par. c. 98. cap. tertio.

537 Prædicta tamen sententia, & resolutio limitatur primo, ut non procedat, stante legitimo impedimento, aut alia iusta causa ad non assistendum Capitulis, tanta enim causa potest concurrere, ut ab illis iustissime quis excusetur, etiam ordinarie, ut si in capitulis esset tanta perversio, & procederetur ita male, & ex abrupto, sine lege, ordine, & modo, ac cū

tirannide, violentia, & insolentia Præfidentium, & potentiorum non habentium aliam legem, aut rationem, quam suam voluntatem, & gustum, ut qui vellet suæ satisfacere concientie, & illam exonerare, non posset id facere sine magnis molestiis, inquietudinibus, & occasione ordinariis, ac etiam periculo aliquando cadendi, aut sine magna nota singularitatis, proteruit, ignorantieque, maxime ubi nota feruntur publice; quod in Capitulis est perniciosissimum, & perversio maxima, & regulariter votum illius prodesse non speratur, quia per fas vel nefas omnia sunt prout volunt Præsidentes, & Potentiores, quos plerique ob humanos respectus, aut ignorantiam sequuntur, nec audent contradicere, quibus damna, & male gesta imputabuntur, ac Prælati etiam, qui non curant id euitare, & cauere, ut tenentur ex officio, dando debitum modum, & ordinem notandi, & procedendi, ac etiam congregandi. Cap. Congregantur enim passim, & non legitime, ac faciendo seruari iura, & faciendam resistentiam insolentiam potentiorum, illorumque excessus castigando, interessendoque aliquando Capitulis, de quo rationem Deo sunt reddituri, sicut de aliis etiam omissionibus, & negligentis.

Et ratio huius limitationis est, & nam durum esset 536 & valde graue, obligare aliquem ad assistendum Capitulis cum tanto incommodo, & periculo, & ad opponendum se, & faciendam resistentiam semper torrenti Capituli, & cuiusdam communitatis barbaræ, seu ignorantis, ubi nullus ordo.

Sed dices, non erit Ecclesia, in qua ita procedatur, nam quando Potentiores, & Capitulares id velint, Episcopus non permittet: ergo vero & dico, 539 quod vti iam ita esset, sed pro dolor, tanta est negligentia in Curia, aut suæ obligationis ignorantia multorum Episcoporum, ut id facile possit contingere, & de facto contingat, non enim visitant Ecclesias Cathedrales, & Capitula, & si visitant, non ut debent, sed superficialiter, & propter formam, ut dicunt, & apparentiam, ita, ut melius esset non visitare, nec alias provident his malis, etiam si de eis sint certi, & admoniti, & tota eorum Cura, & Officium resoluitur in ponendo Vicario, & Visitatore, & vti nam bonis, & in providendo consanguineis suis, & familiaribus de Beneficiis, voluntque frui magnis redditibus Episcopatus, & eos comedere sine molestia in pace, & requie, quæ non est vera pax, & requies, ipsique Episcopi, præsertim Hispaniæ, nunquam visitantur, nec in hoc Mundo aliquando reddunt rationem villicationis suæ, nec ab eis exigitur, quasi sint confirmati in gratia, & habeant scientiam infusam.

Oporteret quidem meo iudicio mitti aliquando 540 visitatores Apostolicos, viros grauissimos, doctissimos, & integerrimos, qui exacte visitarent Episcopos Hispaniæ, eorumque officiales, & ministros, & Ecclesias, præsertim Cathedrales, & Capitula ac loca, & opera pia eorumque bona, quod Rex noster Catholicus deberet procurare, & supplicare S. D. N. Papæ.

Secundo limitatur, & ut non procedat, quando 541 quis abesse à Capitulis in diebus suis recreationis causa concessis, licite enim potest Canonicus sumere suos dies absentie, in diebus Capituli, ut alias per S. Congreg. fuisse declaratum è Roma mihi scriptum est, cum nec Concilium, nec statuta, aut consuetudo id prohibeant, nec limitent, ne in diebus Capituli sumantur.

Nisi

⁵⁴³ Nisi sciret, aut intelligeret, quod in talibus diebus agendum esset in Capitulo de aliquo negotio graui, & importanti, quod verisimiliter posset resolui in præiudicium Ecclesiæ, nam tunc teneretur assistere illi Capitulo, & dicere suam sententiam, & votum; ad Azevedum in Curia Pisana li. 2. c. 8. & ita tenuit D. Io. Gutierrez in d. conf. relato, addens, quod in casu huius sublimitationis teneretur assistere Capitulo, & dicere suam sententiam, & votum, quamuis intelligat, quod non proderit. Quod tamen mihi durum videtur, nam propositum, quod Canonici possint sumere suos dies in diebus Capituli, grauias, & importancia negotij non videtur obligare ad assistendum Capitulo, nisi simul ad aliqua spes, aut verisimilitudo, quod suo voto possit prodesse, argumento eius, quod dicitur de correptione fraterna.

⁵⁴⁵ Verum post hæc scripta S. Cong. ad meam instantiam absolute declarauit, Canonici posse sumere suos dies in diebus Capituli, nisi de industria id faceret, vt in declaratione infra adducta, num. 559. aduertitur.

⁵⁴⁴ Tertio limitatur, vt non procedat, quando abesset quis à Capitulo, quod sit tempore, quo diuina officia in choro celebrantur, & interesset illis stante statuto, seu consuetudine permittente stare in choro tempore Capituli, vt est in hac Ecclesia Abbat. statutum 40. quod ait, quod nullus sine licentia Præsidentis possit exire de Capitulo, antequam finiatur, sub pœna amittendi quitantiam duorum morapetitorum pro Præbenda, quæ ibi lucrifit, saluo si iuerit ad chorum, & dixerit sic Præsidenti; quod statutum à fortiori permittit eum, qui non est ingressus Capitulum, manere in choro, in quo tunc temporis dicuntur officia, absque eo, quod vadat ad Capitulum, nec refert, quod tunc non dicat Præsidentem, quia id solum requiritur in exeunte à Capitulo, vt det rationem sui exitus, & quia turpius. Nam istud statutum non videtur contra ius, nec contra rationem, cum officium Canonici præcipuum sit seruitium chori, & Ecclesiæ, & sic ille est excusatus legitime, cum sit occupatus in suo officio principali sicut qui est in altari. Et quamuis in d. Ecclesia sit postea facta quædam ordinatio Capitalaris, quod qui est in Ecclesia, & non intrauerit in Capitulum, mulctetur certa pœna, etiam si sit in choro, tamen d. statutum non potuit alterari per solum Capitulum sine Episcopo, tum quia factum est ab Episcopo, & Capitulo simul.

⁵⁴⁶ Tum quia respicit statutum Ecclesiæ, & in quo Capitulum solum non potest statuere, cap. cum consuetudinis, de consuetud. gloss. verb. statutum, in c. 2. de verbor. signifi. in 6. communiter approbata per D. ibi, & in cap. cum omnes de constit. vbi Felin. nu. 9. & apud ⁵⁴⁷ probata per Rotam in multis causis. Quæ limitatio maxime procedit in Capitulis extraordinariis, ex decreto Concilij Prouincialis Compottellani, actione 2. decreto 7. vbi statuitur, quod extraordinariæ Cōg. Capitulares non fiant tempore, quo vel Missa, vel consueta officia in choro celebrantur, qui vero talibus interfuerint, stipendio illis horis, quæ interim dicuntur assignato, tenore huius decreti priuati sunt.

⁵⁴⁸ Imo absolute dicendum est, & non posse fieri Capitula tempore, quo diuina officia, & præsertim Missa maior, celebrantur, & consequenter non teneri quem, nec licite posse tunc interesse capit. vt tenet Fuscus de visitatione, lib. 1. c. 15. nu. 27. arg. c. placita se-

cularia, 15. qua. 4. c. de cet. de immunitat. Eccles. in 6. & clare sentit Nauar. infra relatus, n. 560.

Et ratio est, quia qui de altari viuunt, eos altari inferuire oportet, decetque illos prius diuino cultui, quam temporalibus negotiis vacare, vt inquit Sanctiss. clemens VIII. in Breui infra adducto, n. 558.

Præterea clarum est, quod Capitula, & congregationes capitulares sunt propter seruitium Ecclesiæ, chorum, & cultum diuinum, ac ad illius conseruationem, & propagationem, & non è conuerso, ergo illa fieri non debent cum damno, & detrimento seruitij Ecclesiæ, chori & cultus diuini; nam induta ad vnum effectum non debet operari contrariū, l. legata inuoluit. ff. de aliment. legat. cum aliis, & propter quod vnumquodque tale, & illud magis, vt inquit Philosophus.

Rursus clarum est, quod officium magis principale est officium chori, & cultus diuini, quam officium assistendi capitulis; officium autem magis principale non debet cessare propter minus principale, sed potius è contra, vt postulant ratio, & debitus ordo.

Et ita conciliū Basiliense, sess. 21. & decreto penul. ⁵⁵⁰ prohibet, vt tempore Missæ maioris capitula, seu actus capitulares, aut alij tractatus per canonicos non celebrentur, nisi forte vrgens, & euident ingrueret necessitas, quod decretum acceptauerat Ecclesia Gallicana, vt in pragmatice sancti. tit. de tenentibus Capitula tempore Missæ, vbi Cosinas verb. celebrantur, assignat rationem, quia tunc debent interesse diuino seruitio.

Et in concilio Prouinciali & colonien. celebra- ⁵⁵¹ to anno. 1536. par. 3. cap. 18. statuitur, quod Quotidiani Capitulum conuentus, aut matutinus sub summam Missam, aut statim post illam, seruandi sunt, ne ob illos diuinum officium, vel suspendatur, vel precipietur, vel denique ab ipsis canonicis negligatur, debet enim Dei causa omnibus aliis anteponi. Et concilio Prouinciali Treuer. celebrato anno 1549. decreto, quo tem- ⁵⁵² re quisq. in choro esse debeat, ad fin. sic habetur, Statuimus in super, & ordinamus, vt deinceps Capitula, actus, & tractatus capitulares tantum profectis, seu ferialibus diebus teneantur, sed nec in iis sub Missa, vespersis, aut completorio indicantur, aut teneantur, quinimo, vt omnes Missæ intersint, districte mandamus, in aliis vero, si subsistere vrgens necessitas, aut euident Ecclesiæ utilitas postulet, vt Capitulum teneatur, Decanus indicabit dilationem, seu moram Capituli, & actus capitalarii, non carere periculo, & propterea sub prædictis horis tractandum, & agendum esse, & si in his secus actum fuerit, tam indichentes quam interessentes residentia, & presentia pro illa vice carebunt, quinimo vti absentes his horis reputabuntur.

Et in synodo Prouinciali Moguntina eod. anno ⁵⁵³ 1549. celebrata cap. 72. ita dicitur canonicos vero per actus capitulares ab ingressu chori, quamdiu capitulis intersunt, & non diutius, excusari volumus, in qua re Decanos Ecclesiarum, aut quibus ea cura pro tempore incumbit, mouemus eisdem præcipientes, ne extra necessitatem capitula indicant in eam horam, qua diuina officia peraguntur, cum possint, aut matutinis, aut ferius capitula haberi, vt ipsi etiam Prælati, & canonici diuinis officiis commodius interesse queant.

Et in concilio Prouinciali Mediolanen. primo ⁵⁵⁴ anno. 1565. celebrato tit. de iis, qui Dignitates, personatus, aut canonicatus habent ad si. sic habetur Canonici, quo tempore diuina officia celebrantur, non ha-

teant capitula, nisi fortasse aliter evidens necessitas postularet, qui contra fecerint, distributionem ne capiant eius hora, in qua id commiserint, neque etiam diebus festis Capitula habeantur, nisi probabilis causa intercesserit.

557 Et tandem, quod non possint fieri Capitula, dum celebrantur divina officia, fuit declaratum per S. Congregationem Concilij, ut è Roma mihi scriptum fuit, & etiam per S. Congregationem rituum de anno 1601. in vna Vlisbonen. qua cautur, quod Capitula non possint celebrari tempore, quo horæ diuinæ celebrantur, sed solum peractis horis, & diuinis officiis, & præsertim Missa maioris, sub pena amissionis distributionum. Et confirmavit, & declaravit Sanctissimus Clemens VIII. per suum Breue datum 18. Ian. 1601. quod sic ait. *Clemens. Papa VIII. ad perpetuam rei memoriam. Decet Romanum Pontificem in his auctoritatem suam interponere, per quæ diuini cultus mantentioni opportune consulitur, prout in Domino salubriter conspicitur expedire, cum igitur, qui de altari viuunt, eos altari inferuire oporteat, debeatque illos diuino cultui prius, quam temporalibus negotiis vacare, nos quibus nuper innotuit in Vlisbonen. & aliis forsan Cathedralibus, seu Metropol. & Collegiatis, Ecol. inter dum Capitula, Congregationes tractatus, & actus Capitulares per Canonicos, & Capitulum ipsarum Ecclesiarum eo temporis spatio, quo diuina officia, & Missa maior celebrantur, fieri solere cum non modica diuini cultus, propter ministrorum subractionem, diminutione, hinc incommodo, quantum possumus occurrere volentes, ex voto venerabilium Fratrum nostrorum S. Romanæ Ecclesiæ Cardinalium super sacris ritibus, & ceremoniis deputatorum huius serie declaramus Capitula, Congregationes, tractatus, & actus Capitulares per Canonicos Metropolitanarum, Cathedralium, & Collegiatarum Ecclesiarum, peractis diuinis officiis, & præsertim Missa maiori, ne diuinus cultus propter ministrorum subractionem minuat, habendos esse, quod si dum Missa, & alia diuina huiusmodi officia celebrantur, aut hora Canonicæ recitantur, Capitula habere voluerint, nisi forte vrgens aliqua, & evidens necessitas id postulauerit eius horæ, in qua id commiserint quotidianas distributiones minime leuare debere, atque ita, & non aliter per quoscunque iudices ordinarios, & delegatos, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores indicari debere, atque irritum & inane quicquid secus super his, à quoquam quauis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari. Quo circa venerabili fratri Archiepiscopo Vlisbonen. atque dilectis filiis causarum cameræ Apostolicæ generali Auditori, nec non spoliatorum, & iurium cameræ Apostolicæ nostræ debitorem in Portugalia, & Algarbiorum Regnis Collectori generali, per presentes committimus ipsi, & mandamus quatenus ipsi, vel duo aut unus eorum presentes literas, & in eis contenta quacunque, ubi & quando opus fuerit, quoties pro parte aliquorum interesse habentium requisiti fuerint per se, vel alios solemniter publicantes, eisque in præmissis efficacis defensionis præsidio assistentes faciant auctoritate nostra easdem presentes ab omnibus, ad quos spectat, & in futurum spectabit, inuolabiliter obseruari, contraditores, quoslibet per censuras, & penas Ecclesiasticas, aliæque opportuna iuris, & facti remedia, appellatione postposita, compescendo, innocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachij secularis, non obstantibus permissis, atque constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, atque earundem Ecclesiarum, etiam iuramento confirmatione Apostolica, vel quauis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus privilegiis quo-*

que indultis, & litteris Apostolicis illis, & earum Præfatis Capitulis, & personis in contrarium præmissorum quomodolibet concessis, confirmatis, & approbatis, quibus omnibus, & singulis eorum tenores presentibus, pro expressis, & de verbo ad verbum insertis habentes, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscunque. Dat. Romæ apud S. Petrum. die 18. Ianuarij 1601. Pontificatus nostri anno 9.

Nec aduersus istud Breue, & supradicta inuat 558 dicere, quod non sit in Hispania receptum, nam cum non inducat ius nouum, sed declarat, quod secundum rationem, & rectum ordinem debet fieri, contrarium vsum & consuetudinem, tanquam irrationabilem, & in diminutionem diuini cultus reiiciendo, nil refert, quod non sit receptum, sed nihilominus debet seruari, & recipi iuxta dicta infra n. pa. 6. 5. à n. 161.

Et ita nouissime post hæc & scripta S. Congregat. Concilij declarauit ad meam instantiam, anno 1605. 559 vt in sequenti declaratione. Illustissimi & Reuerendissimi domini. In Ecclesia Abulen. sape sunt Capitula, & habentur Congregationes Capitulares tempore diuinorum officiorum, & dum horæ, & etiam Missa maior celebrantur, iuxta statuta, & antiquam consuetudinem in hac Ecclesia, & in Hispania hæcenus obseruatam, est etiam in hac Ecclesia ordinatio Capitularis, siue statutum, quod Canonicus, seu Capitularis, qui fuerit in Ecclesia, & non intrauerit Capitulum, multetur certa pena, etiam si sit in choro in diuinis officiis. Quibus sic statutibus supplicatur Illustriss. & Reuerendissimis DD. vestris pro parte Licentiatu Nicolai Garcia dicti. Ecclesiæ Canonici, declarari, an nihilominus Canonicus seu Capitularis possit licite à Capitulis abesse, stando in choro, nec propterea possit multari? Secundo, an possit, etiam si velut interesse Capitulis, quæ sunt tempore diuinorum officiorum, supposito quod sunt, & satisfacias sue obligationi, & faciat fructus suos, qui in illa hora lucrum? Tertio, an Canonicus, seu Capitularis possit licite sumere suos dies absentie, seu recreationis in diebus, quibus sunt Capitula, & sic ab illis abesse etiam si fiant extra tempus diuinorum officiorum, rursus in Sancto concilio Trident. sess. 5. de refor. cap. 1. decretum est, quod docentes sacram scripturam, seu Theologiam, dum publice in scholis docuerint, gaudeant privilegiis de perceptione fructuum Prebendarum, & Beneficiorum suorum in absentia dubitatur, an id non solum procedat in habentibus Cathedrali, seu stipendium, sed etiam in docentibus gratis, & sine ullo stipendio, ut dicitur declaratum ad instantiam Vniuersitatis Compluten. & in vna Gienens? Et an idem sit in docentibus ius Canonicum, & an requiratur licentia Ordinarij, aut approbatio Vniuersitatis? Cong. Concilij ad primum respondit, Congregationes huiusmodi Capitulares habendas non esse eo tempore, quo diuina officia celebrantur, nisi causa aliqua vrgens eas in aliud tempus non pateretur, quod si hæ Congregationes absque causa prædicta tempore celebrationis diuinorum habita fuerint, Canonicum iure ab his, ut choro interfu, abesse posse, nec propterea esse multandum. Ad secundum, non posse, iuxta responsum ad primum. Ad tertium posse, nisi de industria id absentia tempus eligeret, quo habende sunt huiusmodi privilegiis gaudere, quamuis ius Canonicum doceant, & ab Episcopo licentiam non obtinuerint, dum tamen conducti sint ab Vniuersitate.

P. Emilinus card. S. Marcelli.

Quam

Quam declarationem authenticam habeo.

560 Imo amplius ait Nauarr. *de oratione. cap. 12. numer. 5.* non esse utile, imo potius damnosum, Capitula tenere ante horas interim dum aduenit hora recitandi eas, ut iis inceptis egrediantur a Capit. & ingrediantur chorum, datur enim per id occasio, ut Canonici prius quam mentes affectibus carnalibus, & secularibus in Capitulo conceptis exuantur, propter antea intrent chorum, cum aliis iam cepta profecturi. Dices, quando ergo celebranda sunt Capitula? respondetur, quod tempus commodum, & opportunum ad ea celebranda, est post Vesperas & Completorium, ut Romae sit, tunc enim cessant omnia supradicta, conuenientia, vel mane post finitum officium.

560 Quamuis ad electiones Canonicatum, quae fit per concursum, & raro, ubi solet praemitti Missa de Spiritu sancto, videatur, posse tolerari fieri etiam dum diuina officia in choro celebrantur.

Vnde, quamuis alias S. Cong. Concilij super c. 6. 561 sess. 25. de reform. declarauerit, quod illo decreto Concilij non prohibetur Capitulum, quominus suo arbitratu conuocari possit, etiam si nulla Episcopi voluntas accesserit, tamen id intelligendum est, dummodo congruo, & debito tempore congregetur, & non tempore diuinorum officiorum, iuxta dicta.

564 Sed stante d. Breui est difficultas, an acta, & gesta in Capitulis, & Congregationibus tempore diuinorum officiorum celebratis sint nulla ex decreto irritanti ibi posito? Cui respondetur, non esse nulla, nam cum istud Breue solum declaret non licere facere capitula tempore diuinorum officiorum, & alias amittere distributiones eius horae, ad id referendum est decretum irritans, tanquam accessorium, ad Mandatum *conf. 3. ex num. 11. & decisionem Rotae in causa Virdunen. canonicatus 19. Iun. 1595. coram illustrissimo Pamphilio infra adductam 5. par. cap. 3. nu. 44.*

565 Quamuis, si in capitulo, & tunc facto non adessent duae saltem partes Capitularium, non valerent acta, si alij absentes, quod eo tempore diuinorum officiorum fiebat capitulum, iuxta dicta sequenti limitatione; cum enim isti non tenerentur tunc adesse, imo deberent abesse capitulo, non poterant dici contumaces, quantumuis essent vocati, secus, si non absentes ob eam causam, de qua forte non curant, nec meminerunt, prout curare non solent, quia non seruatur dict. Breue, sed alias ob aliam causam.

566 Infertur autem ex d. Breui, & dictis, non licere etiam fieri congregationes particulares commissariorum capituli, nec occupari Beneficiatos in negotiis, & rebus Ecclesiae, (quae alias commode fieri possunt) dum diuina officia celebrantur, quamuis oporteret alias eis constituere aliquod stipendium, seu salarium.

567 Et ideo in concilio Prouinciali compostellano, *Ali. 2. decret. 22* statuitur, quod illi, qui ad gerenda in communi negotia deputantur, à diuinis officiis exempti non iudicentur. Quod tamen totum, tam è contra sit, ut potius negotia, & commissiones referuari soleant in tempus diuinorum officiorum ut excusentur ab eis.

568 Infertur etiam non licere facere rationes, & computa bonorum, & reddituum mensae, vel fabricae, dum diuina fiunt, saltem mane, & ideo merito in Concilio Prouinciali Toletano, *actio. tertia. decret. duodecimo.* statuitur, quod canonici, qui ad exami-

nandas rationes reddituum, vel Ecclesiae, vel capituli deputati fuerint, post meridiem, non ante eadem muneri incumbant, ne à diuinis officiis abesse cogantur.

Vnde à fortiori apparet esse manifestum abusum & corruptelam, quod Beneficiati ad rationes deputati, habeantur pro praesentibus, & interessentibus in choro horis Vespertinis, & diebus, quibus rationes non fiunt, dum non sunt absolutae, & subscriptae, qui reuera non excusantur, nec lucrantur distributiones & fructus, qui tunc lucrifunt. Apparet etiā maiorem esse abusum, & quidem intolerabilem, qui in aliquibus Ecclesiis seruatur, quod canonici, & Praebendati possint è choro exire, dum missa de prima, sexta, & nona, mane celebrantur, modo ad finem redeant, atque huiusmodi consuetudinem, tanquam iniquam, & irrationabilem improbat Palud. *in 4. dist. 1. q. 5. artic. 3. 9. concl. & couar. lib. 3. varia. c. 13. n. 8. ad fi.* & reuera est contra concilium Trid. *d. c. 1. sess. 24.* & alia concilia volentia Beneficiatos stare in choro, dum diuina officia fiunt, nec isti, qui sic exeant, vere lucrantur distributiones, & fructus, qui tunc lucrifunt.

Quarto limitatur, ut non procedat, ubi Capitulum non conuocatur legitime, verbi gratia, est consuetudo, sed ut melius dicam abusus, saepe congregandi capitulum extraordinarium cum iis solum, qui pro tempore reperiuntur in Ecclesia, non vocatis, qui sunt extra Ecclesiam, etiam pro rebus grauibus, & momenti.

Quod est contra ius commune, ex quo vocandi sunt omnes, qui sunt in loco, seu ciuitate. *l. 2. C. de decurionibus sub. 10. Abb. in ca. cum omnes, de constit. n. 6. & ibi Felin. n. 21. & Decius 41. prima lectura, 1. & Azueto in Curia Pisana lib. 2. c. 5.*

Et alias non valet actus capituli, etiam sine reclamatione contemptorum, nisi saltem conueniant duae partes vocandorum. *l. nulli, si quod cuiusque vniuersitatis nomine. l. 3. ff. de decretis ab ordine faciendis. l. nominationum. C. de decurionibus lib. 10. Abb. supra num. 11. & in ca. 1. de his, quae fiunt à maiori parte Capituli. n. 16. Felin. in d. ca. cum omnes, n. 33. & Decius nu. 51. Azueto in d. Curia Pisana lib. 1. cap. 2. num. 5. & 6. dicentes communem opinionem canonistarum & Legistarum.*

Et etiam contra statuta huius Ecclesiae Abulen. quibus statuitur, quod non possit fieri capitulum extraordinarium, nisi omnibus vocatis, dicendo negotium, ad quod vocantur, alias actum sit nullum.

Vnde ex statutis huius Ecclesiae videtur esse nullum actum in huiusmodi capitulis, quae fiunt non vocatis sic omnibus, etiam si conueniant duae partes capitularium.

Et licet non valeat statutum, quod electio, seu collatio facta aliquo contempto sit ipso iure nulla, quia est contra ius, *cap. quod sicut, de election. cum in Ecclesiis, de praeben. in 6. Felin. in cap. quod super his, num. 9. de maior. et obed. Botteus de Synodo. 3. part. art. 1. n. 67. Rota in Toletana canonicatus infra adducta, 5. part. cap. 4. num. 16. ibi valet tamen statutum quod contractus, & alia negotia Ecclesiae facta, non vocatis absentibus, non valerent, Felin. d. numer. ad fin.*

Quinto limitatur, ut non procedat, quando vocarentur tempore insolito, vel incongruo, quia tunc non tenerentur venire ad capitulum, ut per Paninum *de offic. & potestate capituli, Sede vacante, praesidio. 5. nu. 11. qui ait, quod, si vocati ad capitulum, non ve-*

TERTIA
de
Benef.

G VII
15

nirent, valebit quod faciunt presentes secundum Innoc. & Ioan. And. & Felin. *supra* num. 34. in d. cap. cum omnes, non tamen poterit is, ad quem spectat Congregatio Capituli, multare nolentes venire, ut dicit Abb. in c. quæsiuit, de his, quæ sunt à maiori parte Capituli num. 3. cum Innocentio in cap. 1. de maiori etate. & obediens nec possunt grauari ad veniendum tempore insolito, vel incongruo, & sic non ad voluntatem Superioris, sed prout est consuetum, secundum Butrium in c. is qui, de maiori etate & obediencia. Hæc Paulinus.

CAP. III.

De professione fidei.

SUMMARI.

Prouisi de quibuscumque Beneficiis curam animarum habentibus in manibus Episcopi, vel Vicarij, & prouisi de Canonicatibus, & Dignitatibus, etiam in Capitulo professionem Fidei facere tenentur, numer. 1.

Fidei professio facienda etiam est à promouendis ad Episcopatus, & Dignitates consistoriales, nu. 2. & à promouendis ad Doctoratum, vel alium gradum, & à professoribus, seu lectoribus alicuius scientiæ, vel artis iuxta constitutionem Pij IV. n. 3.

Ista constitutio non videtur recepta in Hispania quo ad professores, seu Lectores, nec quo ad gradum Baccalariatus, nec etiam bene quoad gradum licentiæ, nec quo ad processum, seu informationem, de qua ibi. numero 4.

Professio Fidei fieri debet iuxta formam traditam à Pio IV. quod id extendit ad quoscumque Prælatos regulares, n. 5. & 6. quod videtur debere intelligi de Prælatiis perpetuis n. 7.

An prouisi de dictis Beneficiis ante Concilium tenerentur facere professionem Fidei? n. 8. ubi resoluitur, quod, si post Concilium cepissent possessionem, tenerentur eam facere, idem etiam, si haberent possessionem ante Concilium n. 9. & 10.

An ista obligatio emitendi professionem Fidei extendatur etiam ad Canonicos, seu Dignitates in Ecclesiis Collegiatis? n. 11.

Prouisi in Collegiatis, aut de Portionibus etiã in Cathedralibus, & si de consuetudine Portionary habeat vocem in Cap. aut sint de Capitulo, vel de Beneficiis simplicibus, non tenentur facere professionem, contra Zanolam n. 13. & 14.

De personaribus, & officiis Cathedralium idem dicendum quod de Dignitatibus, n. 15.

Ista obligatio habet locum in Canonicis regularibus Ecclesiarum Cathedralium, n. 16.

An, qui semel emisit professionem Fidei in adoptione Parochialis, vel Canoniciatus, teneatur eam emittere in adepti, alterius? n. 17. & 18. resoluit, quod sic.

An isti teneantur sponte, & absque monitione se offerre ad professionem faciendam? n. 19. & 20. resoluitur affirmatiue.

An Canonici, etiam exempti, teneantur emittere professionem etiam in manibus Episcopi? n. 21. resoluitur affirmatiue.

An fieri possit professio Fidei coram Vicario Episcopi, eo non impedito? numer. 22. & 23. resoluitur affirmatiue.

An, si prouisi de Dignitatibus, vel Canonicatibus fecerint professionem Fidei in Capitulo, præsentè Episcopo,

seu Vicario, satisfaciant absque eo, quod eam iterum faciant coram Episcopo, vel Vicario? nu. 24. resoluitur affirmatiue.

An, sede Episcopali vacante, satis sit prouisum de Canonici vel Dignitate facere professionem in Capitulo, etiam si ibi non adsit Vicarius Capituli? n. 25. cum segg. resoluitur non satis esse.

Prouisus de Beneficio curato debet facere professionem coram Vicario Cap. sede vacante, & non coram Capitulo, n. 28.

An, qui intra duos menses professionem non emisit, teneatur eam postea eam emittere? & resoluitur quod sic, nu. 29. quæ professio facta post duos menses, non prodest ad querendos fructus temporis præteriti amissos, sed futurum, non tamen sunt amissi fructus illorum duorum mensium, n. 30. & 31.

An, terminus duorum mensium currat prouiso, qui non accepit possessionem, stat tamen per eum? & resoluitur, quod non, n. 32.

Verba Concilij, nec illis possessio suffragetur, solum intelliguntur ad effectum acquirendi fructus, numer. 33. & 34.

An qui non fecerint professionem Fidei, teneantur in conscientia fructus restituere, etiam non interveniente aliqua sententia? & resoluitur, quod sic numero 35.

Cui sint assignandi, & applicandi fructus amissi, ob non factam professionem? n. 36. cum segg. resoluitur fructus Parochialium applicandos esse Ecclesiæ, vel pauperibus loci, fructus vero Dignitarum habentium fructus separatos à mensa Capitulari, fabrica Ecclesiæ, vel alteri pio loco, fructus vero Canoniciatum, & Dignitatum habentium fructus in mensa, ad Capitulum spectare.

Super fructibus debitis Capitulo non potest qui cu n eo se componere, nam administrator non potest donare, n. 44. cum segg.

An debentes facere professionem Fidei teneantur illam ostendere? n. 45. cum segg. resoluitur, quod, si priuatus ageret contra aliquem, ut priuaretur fructibus ob non factam professionem, agenti incumberet onus probandi negatiuam, secus, si Superior ex officio vellet videre professionem.

An Canonici, qui nondum fecerunt professionem, possint haberi pro presentibus de licentia Cap. n. 48. & resoluitur negatiue, n. 49. ubi adducitur declaratio S. Congregationis.

Canonici, qui non fecerunt professionem, non possunt haberi pro presentibus, nec fructus percipere, etiam si pro negotiis Capituli sint absentes, aut in officiis Sancti. Inquisitionis, numero 50. ubi adducitur alia declaratio.

An Ordinarius possit condonare fructus amissos ob non factam professionem? num. 51. cum segg. resoluitur non posse, sed recurrendum ad Papam, seu Pœnitentiarium.

Ad capiendum possessionem non solet arceri, an sit facta professio Fidei, maxime in absentibus, n. 54.

An ob non factam professionem amittantur etiam distributiones quotidianæ? numero 56. cum segg. resoluitur negatiue, amittitur tamen grossa Præbenda, etiam si residendo, & interessendo lucrifiat, n. 59. & etiam distributiones, quando omnes fructus in eis consistunt, numero 60.

De fructibus Præbendæ, aut Parochialis non est aliquod detrahendum pro seruitio præstato, sed omnes debent restitui, non facta professione, n. 61.

An qui non faciunt professionem Fidei, peccent mortaliter?